

శ్రీ రమ.

శ్రీ లక్ష్మీ నరసింహాయ నమః

అనవద్యగన్యపద్యహృద్యరచనాచాతురీవల్లరీ

సదుపమానమానమ్-

శ్రీ చంద్ర చూడచరణాఽవింశత్యం గాయమాణాంతరంగేణ

తత్తభవతాశ్రీ కె గారాంత వాణినావిరచితం

శీ టౌవ్యాకరణంఘదోనిరుక్తంజ్యోతిషంతథా

కల్పశ్చేతిషడం గానివేదస్యాహమహాపీణిత్రతి

వేదాంగత్వే నాతిప్రతీతం

భక్త్యాస్త్రం

వృత్తరత్నాకరమే

ధీశోధినీ- జ్ఞానరీప మణినిధి నృసింహభాగవతీయా

భక్త్యశ్చతుర్భివాఖ్యానైశ్రీ కాలిదాసకృత

వృత్తరత్నావలీ- శ్రుతబోధగ్రంథాభ్యాంబ

శ్రీ శేషాంబాగభాను క్తిముక్తాఫలేన

శ్రీ జగన్నాథరాయాశ్చ జేన-మధుర

జిహ్వాస్తాల్కానోట్కాస్లిశర్-

జగరాజగోపాలరాయేణ-

పిపరిషుజనబాధాయ- ప్రణీతేనపక ద్వావిదిగ శ్రీ యావాత

తరవివేచన గ్రంథేనచ సంయోజ్యపరిశోధ్య

చన్ద్రపట్టణే ఆది సరస్వతీనిలయము గ్రా తురకాలాధికారిణా

వావిళ్ల-రామస్వామికాన్త్రిణాన్వకీయము క్రయం శ్రీ

సముద్యుప్రకటికృతం

విజయతుతరామ్

రక్తాక్షుజ్జెష్ఠకృష్ణత్రయోదశ్యాంభృగోది-నే

వృత్తరత్నాకర గ్రంథము ద్రితశ్చన్ద్రపట్టణే

గౌరవరసయ్య జూలై-తేది-

* శ్రీ పంచజన్మపరిచాన నారాయణమః - *

ద్రవ్యశక్తి ప్రధమంబులై మఱచినిభిఁగోనిని ద్రవ్యతా
 క్తాప్రామండమను శ్రవణవిపులః శ్రీవృత్తమానామణిః | శ్రా
 వ్యస్సశ్రుతబాధవబహుతా శ్రీవృత్తరత్నావలీవతైరంతరి
 తీలనంరచయతాండ్రైమణింఛాందసే || శ్రీరామస్వామిశా
 స్త్రి ప్రవరనిగదితోయత్వత్వన్న పుర్యాంతనద్రాజనా
 యంత్రైరజ్జీతుమఖిలమధామోదనైకాగ్రచేతాః | త్యాభ్యా
 నైయకచ్చతుభిః పరగతమలిఖత్రాజగోపాలరాయాజేజ్ఞ
 యాత్తజ్జగత్కాంసుచిరమతీతకాంవృత్తింతా కరాఖ్యమరుధి
 రోద్ధారిమానాజైహంసై మధురాపురి | శ్రాజ్జశక్త్యవంత
 మ్నాంలిఖితలయభవానర-*****

శాస్త్రాభ్యాసేపత్తగత్నారణాధనపత్తమ్

పుట	పాదము	అక్షరము	శబ్దము
౧	౧౫	మహాత్మాభ్యాసితాగతికా	మహాత్మాభ్యాసితాగతింసగ్మభూతే
		(గృహ, తే...	
౩	౨౬	౧	౧ వెదాధేతి
౬	౧	నిబంధస్యా	నిబంధస్యా
	౧౩	యోగాగ్నీ ...	యోగాగ్నీ
౭	౨౬	గురులామవే	గురులామవే
౮	౨	ప్రకాశిత ...	ప్రకాశిత
౧౦	౨౪	మిరుత్త ...	మిరుత్తం
౧౨	౩	మిరుతా ,...	మిరుతా
౧౪	౯	బాహుద ...	బాహుద
౧౬	౧౧	ప్రతిజ్ఞాతం ...	ప్రతిజ్ఞాతం
౧౮	౧౪	నగణశ్చ ...	నగణశ్చ
౨౦	౨౧	ఉత్తరాధిక... ..	ఉత్తరాధిక
౨౨	౨౦	తెయన	తెయన
౨౪	౧౩	జ్యేష్ఠం	జ్యేష్ఠం
౨౬	౫	తదధిక	తదధిక
౨౮	౨౬	మ	మ
౩౦	౧౬	పదవి.....	పదవి.....
౩౨	౬	అథాకంత ...	అథాకంత.....
		నిరధిక ...	నిరధిక.....
	౧౫	వధవూ	వధవూ.....
	౨౩	హస్త	హస్త.....

సద్భాష్యానైపుతరత్వాకరణోధనపత్రమ్

పుట	పద్య	అనుదమ్	శుద్ధమ్
౩౦	౭	సక్తసంయుక్తః	సక్తః
	౧౫	కాగురుః	కాగురుః
	౧౬	చమాత్రాచ	చమాత్రా
	౧౭	చారభ్య	చారభ్య
	౨౦	యగ్గయఃకయగ్గయః	*యగ్గయఃకయభాః
	౨౨	వృత్తివృత్తిః	వృత్తివృత్తిః
౩౧	౨౩	జీవ	జీవ
	౨౪	సమాపాదా	సమాపాదా
	౨౫	వృత్తిప్రా	వృత్తిప్రా
౩౨	౨౬	భృష్ట	భృష్ట
౩౩	౨౭	అనుష్టుప్	అనుష్టుప్
	౨౮	స్త్రింధ్య	స్త్రింధ్య
౩౪	౨౯	కథాజ	కథాజ
	౩౦	పద్యారోగినిచోదన	పద్యారోగితకీ. (కథా ౩)
		(నియమః	
౩౫	౩౧	వక్త్రా ౩	వక్త్రా ౩
౩౬	౩౨	వదంత...	వదంత
	౩౩	వర్జితా ౩	వర్జితా ౩
	౩౪	ప్రా ౩	ప్రా ౩
౩౭	౩౫	అప్రకృత్యం	అప్రకృత్యం
౪౦	౩౬	పా ౩	పా ౩
	౩౭	జ్ఞానదీప	జ్ఞానదీప
౪౧	౩౮	జాతీనా ౩	జాతీనా ౩
	౩౯	వృత్తా...	వృత్తా...
	౪౦	వృత్తా...	వృత్తా...
	౪౧	సవత్తా...	సవత్తా...
	౪౨	య...	య...

సామ్యభావసౌమ్యత్వరత్నాకరశోధనపత్రమ్.

౩

పుటె పృష్ఠాద్ అనుగమ్ తుగమ్

౪౦ ౧ తావత్ ౨ తావత్

౧౦ ౨౦ ౩౦ ౪౦ ౫౦ ౬౦ ౭౦ ౮౦ ౯౦ ౧౦౦

౪౩ ౧౦ ౨౦ ౩౦ ౪౦ ౫౦ ౬౦ ౭౦ ౮౦ ౯౦ ౧౦౦

౪౪ ౧౦ ౨౦ ౩౦ ౪౦ ౫౦ ౬౦ ౭౦ ౮౦ ౯౦ ౧౦౦

వృత్తాంతాన్ని పృథక్ పృథక్ ద్వితీయః ప్రశ్నః-
శాశ్వతః ౧౦

ద్వితీయః ప్రశ్నః ౧౦
వృత్తాంతాన్ని పృథక్ పృథక్ ద్వితీయః ప్రశ్నః-
శాశ్వతః ౧౦

లఘువర్ణాన్ని పృథక్ పృథక్ ద్వితీయః ప్రశ్నః-
శాశ్వతః ౧౦

౪౫ ౧౦ ౨౦ ౩౦ ౪౦ ౫౦ ౬౦ ౭౦ ౮౦ ౯౦ ౧౦౦

వృత్తాంతాన్ని పృథక్ పృథక్ ద్వితీయః ప్రశ్నః-
శాశ్వతః ౧౦

వృత్తాంతాన్ని పృథక్ పృథక్ ద్వితీయః ప్రశ్నః-
శాశ్వతః ౧౦

వృత్తాంతాన్ని పృథక్ పృథక్ ద్వితీయః ప్రశ్నః-
శాశ్వతః ౧౦

వృత్తాంతాన్ని పృథక్ పృథక్ ద్వితీయః ప్రశ్నః-
శాశ్వతః ౧౦

౪౬ ౧౦ ౨౦ ౩౦ ౪౦ ౫౦ ౬౦ ౭౦ ౮౦ ౯౦ ౧౦౦

౪౭ ౧౦ ౨౦ ౩౦ ౪౦ ౫౦ ౬౦ ౭౦ ౮౦ ౯౦ ౧౦౦

౪౮ ౧౦ ౨౦ ౩౦ ౪౦ ౫౦ ౬౦ ౭౦ ౮౦ ౯౦ ౧౦౦

౪౯ ౧౦ ౨౦ ౩౦ ౪౦ ౫౦ ౬౦ ౭౦ ౮౦ ౯౦ ౧౦౦

ఈ

శ్రీకృష్ణ నైవేద్య తత్వ క రత్నో ధనపత్రమ్

పుట పక్కా అమృతమ్ శుద్ధమ్

౫౩ ౧౬ ఉక్తాయం ప్రథమే * ఉక్తాయం గ్నీర్ణతే || ఉక్తాయం ప్ర
ఉక్తాచ్చద్దశి || గ్నీర్ణతే || * ధమే ఉక్తాచ్చద్దశి,

౫౪ ౧ కరద్వితీయా ద్ద్యాయ * క రత్నో ధనపత్రమ్

౧౬ || ౬౩ || || ౬ || ౩ ||

౨౨ అపి || అపి

౫౬ ౧౪ మదధార మదధారా

౧౮ అశితానా అశితానా

౧౯ హాసమలాం హాసమలాం

౨౦ నాయధన్యాది నాయధన్యాది

౨౧ ఉపహతిత్వం ఉపహతిత్వం

స్వాధ్యాయ స్వాధ్యాయ

౫౯ ౬౬ శశమ్మక శశమ్మక

౬౦ ౧౧ నరజనై నరజనై

౧౩ ననారమా ననారమా

౨౧ యతవి యతవి

౬౧ ౧౧ తాజా తాజా

౬౩ ౪ లక్ష్మణలక్షణం లక్ష్మణలక్షణం

౬ చామ చామ

౬౬ ౧౯ నితమ్మ నితమ్మ

౨౧ స్మరణేస్తాంభావ స్మరణేస్తాంభావ

౬౮ ౧౨ సరశంసితా సరశంసితా

౭౦ ౧౯ తం తం

౭౧ ౨౧ బన్య బన్య

౨౧ కమలి కమలి

సవ్యాఖ్యానైవృత్తరత్నాకరేః ధనపత్రమ్.

పుటె	పజ్జా	అశుగమ్	శుగమ్
౭౬	౨	తాత్యా.....త్యాత్యా	
	౩	స్కంద స్కంద.	
	౪	వక్త్రే.....వక్త్రేః	
	౫	హృస్వ.....హ్రస్వ-	
౭౭	౧	వృత్తభ	వృత్తంభ
	౨	గణశ్చక్రమ్ గణశ్చక్రభివతామరవం ఉ	
౭౮	౨	భాలిపమార..... భాలిపమార-	
		గిరితనయానయనై-గిరితనయా ౧౨ ౨౬ నయనై-	
౭౯	౧౭	సింహవాదతాన్విత-సింహవాదతాన్వితమ్.	
౮౦	౨౭	క్రీతా.....క్రీడా	
౮౧	౨౦	రాగశీః.....రాగశ్రీః	
౯౦	౪	విరస్తం..... విరస్తరం	
౯౩	౭	పతాతా..... పతాతా	
	౧౮	సరోమృత్త..... సరోమే	
౯౪	౧౭	దధతీం... .. దధతీం	
	౨౬	హటకద్యుతి..... హటకద్యుతి	
	౨౭	జుష జుషః	
౯౬	౨౧	హృయే..... హృదయే	
	౨౨	మాత్మనః.....మాత్మనః	
౯౭	౩	రైయుక్..... రైయుక్	
౯౮	౨	గురువః..... గురువః	
౧౦౦	౨౧	ప్రభావ.....ప్రభావః	
౧౦౩	౨౧	జ్యోగణ..... జ్యోగుణ	
౧౦౪	౫	విజ్ఞభి..... విజ్ఞంభి	

పుటె	పద్య	అశుభమ్	శుభమ్
౧౦౫	౧౫	వాచాత్మిక.....వాచాత్మిక	
	౨౦	శంఖు... ..శంఖు	
౧౦౬	౧౭	శతాక్షరీ	శతాక్షరీ
౧౦౭	౨౩	అక్షర... ..అక్షర	
	౨౦	దిశీ.....దిశీ	
	౨౧	రూపణాక్షర... ..రూపణాక్షర	
౧౦౮	౧౦	చక్కణీ	తక్కణీ
౧౦౯	౨౩	ధమకాగ్రత... ..ధమకాగ్రత	
	౨౫	త్వ... ..త్వ	
౧౧౦	౧	పద... ..పద	
౧౧౧	౧	విషమవృత్తపద	విషమవృత్తపద
	౫	తదయనా	తదయనా
	౯	శ్చకార	శ్చకార
	౧౩	లక్షిత	లక్షిత
౧౧౨	౧౦	ప్రత్యుత్ప... ..ప్రత్యుత్ప	
	౨౬	ద్రేయ	ద్రేయ
	౨౭	ప్రశేషం	ప్రశేషం
౧౧౩	౨౩	మధురేట... ..మధురేట	
౧౧౪	౧౫	గ్రీసతా... ..గ్రీసతా	
	౨౨	భింసా	భింసా
౧౧౫	౨౧	లఘుత - - - - -	లఘుత
	౨౩	రొరదః.....రొరదః	
౧౧౬	౭	విభేయః	విభేయః
౧౧౭	౬	ప్రపారః	ప్రపారః
౧౧౮	౨౪	పటిత్యవ	పటిత్యవ
౧౧౯	౩	చతుధ	చతుధ
	౧౭	నష్టాక పద్మ	నష్టాక పద్మ

ప్రశ్న	ప	జ్ఞా	అశ్చుష్టమ్.	శ్చుష్టమ్.
౧౪౧	౧౪	విషయానాం	విషయానాం	
	౨౩	శస్త్రాక్షర	శస్త్రాక్షర	
		దూర్షణం	దూర్షణం	
౧౪౩	౧	సచ్చక్షానై	సచ్చక్షానై	
	౧౨	జాంబుక్షరా	జాంబుక్షరా	
౧౪౪	౯	అఘనా	అఘనా	
౧౪౬	౧	విగచ్ఛా	విగచ్ఛా	
	౨౧	మధస్తా	మధస్తా	
౧౪౮	౧౦	కృ	కృ	
		వర్ధనం	వర్ధనం	
౧౪౯	౪	అఘనః	అఘనః	
౧౫౦	౧౨	వచ్చంజా	వచ్చంజా	
	౨౨	వర్ధనా	వర్ధనా	
౧౫౧	౧	విగచ్ఛా	విగచ్ఛా	
౧౫౩	౨౨	సంఖ్యాన	సంఖ్యాన	
౧౫౪	౨౨	సాంఖ	సాంఖ	
౧౫౫	౫	కచ్ఛా	కచ్ఛా	
	౧౨	వీధికా	వీధికా	
	౧౫	బొద్ధతే	బొద్ధతే	

పుట	పద్యం	అనుధావ	అనుధావ
౧౫౬	౧	ఏకద్వ్యధిగల	ఏకద్వ్యధిగల
	౨	యోసత్త్వా	యోసత్త్వా
౧౫౭	౧	వజ్రద్వయ	వజ్రద్వయః
	౧౬	ఏకస్య	ఏకస్య
	౧౭	భండాంకం	భండాంక
	౨౦	సర్వాద	సర్వాద
		లఘులి	లఘులి
	౨౧	దత్తం	దత్తం
	౨౩	వద్ధి	వద్ధి
	౧	ఏకద్వ్య	ఏకద్వ్యః
౧౫౮	౧	వధానయో	వధానయో
	౧౨	గుణీకృత్య	గుణీకృత్య
	౧౫	దమవ	దమవ
	౧౬	ఏవంకస్తా	ఏవంకస్తా
౧౫౯	౨	శల్లిఖేత్	శల్లిఖేత్
౧౬౩	౧	యామాహ	యామాహ
	౧౧	వైగుణ్యా	వైగుణ్యా
౧౬౫	౧	వజ్రద్వయ	వజ్రద్వయః

విషయ విషయాః పుటసంఖ్యా
సంఖ్యా

౧	కవిశంకరధరమ్ ...	౩
౨	భన్మవిధాగః ...	౫
౩	గ్రంథసంఖ్యాకథనమ్	౬
౪	విణాగణలక్షణమ్ ...	౭
౫	ఆయాగణ్యరూపమ్...	౯
౬	గుర్మతరస్యభావః ...	౧౦
౭	క్రమవిణా సమూహం	౧౧
౮	సంజ్ఞాసంఖ్యాసమూహం	౧౨
౯	పాద-యః సమూహం ...	౧౩
౧౦	వృత్తానాంత్యైశ్చ ...	౧౪
౧౧	భక్తస్య సూపభేదియో విణంగి	
౧౨	చక్రపాంసామా ...	౧౫
<hr/>		
౧౩	ఆం ప్రకరణమ్ ...	౧౬
౧౪	గీతిప్రకరణం ...	౧౭
౧౫	వైతానీయప్రకరణం...	౧౮
౧౬	సమష్టస్య ప్రకరణం...	౨౦
౧౭	పాదకమాత్రాత్వకర్తృపాశ్చ	
	(కరణం)	౨౨
౧౮	పాదకమాత్రాత్వకర్తృపాశ్చ	
	(ప్రకరణం ...)	౨౯
౧౯	ఘోషానామాయః.....	౪౦
౨౦	గురుఘోషానామాయః	౪౨

విషయ విషయాః పుటసంఖ్యా
సంఖ్యా

౨౧	భిక్షుభిక్షుణీ (త్రాసంఖ్యాత్వే (కర్తృపాశ్చ కరణం	౪౪
<hr/>		
౨౨	సమష్టప్రకరణం	౫౬
౨౩	విశేషకరణం..	౧౦౬
<hr/>		
౨౪	ఆధానమష్టత్వాది..	౧౦౯
	* విభజనాద్ధామై *	
౨౫	పాదకమాత్రాత్వకరణం	౧౧౪
౨౬	పాదకమాత్రాత్వకరణం	౧౨౩
౨౭	విశేషకరణం	౧౨౪
	* విభజనాద్ధామై *	
౨౮	ప్రకరణప్రత్యయః...	౧౩౨
౩౦	నష్టప్రత్యయః...	౧౩౭
౩౧	విద్యుత్ప్రత్యయః	౧౪౪
౩౨	పాదకమాత్రాత్వకరణం	
	(ప్రత్యయః)	౧౪౮
౩౩	పాదకమాత్రాత్వకరణం	
	వాంఛితప్రత్యయః	౧౫౭
౩౪	సంఖ్యాసంఖ్యానాం	౧౬౧
౩౫	అధ్యయోగ్య	౧౬౩
౩౬	గణితవిశేషాభిప్రాయ	౧౬౬

ఇతివిషయాసక్రమణికాసమాప్తా.

వృత్త సంఖ్య	వృత్తనా మాది	సారంభ పుట సంఖ్య
౧	ఉపరాజికా...	౩౧
౨	అచలవృత్తి:	౩౭
౩	అనంత్రీతా	౫౦
౪	అతిరచితా	౫౧
౫	అభివచనాదికా	౭౭
౬	అభివచనామరసం	౭౮
౭	అనంతాధా	౮౩
౮	అనంతాధి	౮౩
౯	అవలంబ...	౮౫
౧౦	అశ్వశత్రు:	౧౦
౧౧	అశ్వశత్రు...	౧౦౩
౧౨	అనంతాధి	౧౦౬
౧౩	అపవనశ్రుతి	౧౧౪
౧౪	అమలధారా	౧౨౨
౧౫	అర్హా...	౧౭
౧౬	అర్హా...	౨౬
౧౭	అపాతలికా	౨౭
౧౮	అపవనశ్రుతి	౧౦౫
౧౯	అభాదికా	౧౧౩
౨౦	ఇంద్రవజ్రా	౨౬
౨౧	ఇంద్రవంశా	౭౨
౨౨	ఇంద్రవంశా	౮౫
౨౩	ఉపశ్రుతి:	౨౫
౨౪	ఉద్భుతి:	౨౬
౨౫	ఉద్భుత్వవృత్తి:	౩౦

వృత్త సంఖ్య	వృత్తనా మాది	సారంభ పుట సంఖ్య
౨౬	ఉపశ్రుతి	౬౨
౨౭	ఉపశ్రుతి	౬౨
౨౮	ఉపశ్రుతి	౬౩
౨౯	ఉపశ్రుతి	౭౧
౩౦	ఉపశ్రుతి	౮౪
౩౧	ఉపశ్రుతి	౧౧౧
౩౨	ఉపశ్రుతి	౧౨౩
౩౩	ఉపశ్రుతి	౧౨౫
౩౪	ఉపశ్రుతి	౮౫
౩౫	ఉపశ్రుతి	౮౫
౩౬	ఉపశ్రుతి	౮౫
౩౭	ఉపశ్రుతి	౮౫
౩౮	ఉపశ్రుతి	౮౫
౩౯	ఉపశ్రుతి	౮౫
౪౦	ఉపశ్రుతి	౮౫
౪౧	ఉపశ్రుతి	౮౫
౪౨	ఉపశ్రుతి	౮౫
౪౩	ఉపశ్రుతి	౮౫
౪౪	ఉపశ్రుతి	౮౫
౪౫	ఉపశ్రుతి	౮౫
౪౬	ఉపశ్రుతి	౮౫
౪౭	ఉపశ్రుతి	౮౫
౪౮	ఉపశ్రుతి	౮౫
౪౯	ఉపశ్రుతి	౮౫
౫౦	ఉపశ్రుతి	౮౫

వ.సం.	వృత్తనామము	పాఠంభుపుటసంఖ్య
౫౩	చలనాక్షర్యం	౩౪
౫౪	చంద్రవత్సక	౨౨
౫౫	చంద్రలేఖ	౪౪
౫౬	చంద్రరీకాక్ష	౪౨
౫౭	చంద్రవృష్టి ప్రయాణం	౧౦౬
౫౮	చంద్రవర్ణన	౬౧
౫౯	చంద్రవర్ణనా	౧౧౬
౬౦	చంద్రవర్ణన	౩౧
౬౧	చంద్రవర్ణన	౩౯
౬౨	చంద్రవర్ణన	౫౬
౬౩	చంద్రవర్ణన	౨౦
౬౪	చంద్రవర్ణన	౨౪
౬౫	చంద్రవర్ణన	౨౭
౬౬	చంద్రవర్ణన	౨౪
౬౭	చంద్రవర్ణన	౨౬
౬౮	చంద్రవర్ణన	౩౬
౬౯	చంద్రవర్ణన	౫౫
౭౦	చంద్రవర్ణన	౧౩
౭౧	చంద్రవర్ణన	౨౩
౭౨	చంద్రవర్ణన	౨౯
౭౩	చంద్రవర్ణన	౨౫
౭౪	చంద్రవర్ణన	౧౯౦
౭౫	చంద్రవర్ణన	౬౬
౭౬	చంద్రవర్ణన	౩౬
౭౭	చంద్రవర్ణన	౯౪
౭౮	చంద్రవర్ణన	౫౯
౭౯	చంద్రవర్ణన	౫౪

వ.సం.	వృత్తనామము	పాఠంభుపుటసంఖ్య
౮౦	చంద్రవర్ణన	౯౬
౮౧	చంద్రవర్ణన	౨౧
౮౨	చంద్రవర్ణన	౩౪
౮౩	చంద్రవర్ణన	౩౯
౮౪	చంద్రవర్ణన	౬౦
౮౫	చంద్రవర్ణన	౧౦౭
౮౬	చంద్రవర్ణన	౧౧౪
౮౭	చంద్రవర్ణన	౯౧
౮౮	చంద్రవర్ణన	౫౫
౮౯	చంద్రవర్ణన	౬౯
౯౦	చంద్రవర్ణన	౯౧
౯౧	చంద్రవర్ణన	౫౮
౯౨	చంద్రవర్ణన	౭౪
౯౩	చంద్రవర్ణన	౭౬
౯౪	చంద్రవర్ణన	౭౪
౯౫	చంద్రవర్ణన	౪౦
౯౬	చంద్రవర్ణన	౪౨
౯౭	చంద్రవర్ణన	౪౪
౯౮	చంద్రవర్ణన	౧౦౭
౯౯	చంద్రవర్ణన	౩౧
౧౦౦	చంద్రవర్ణన	౧౨౬
౧౦౧	చంద్రవర్ణన	౩౧
౧౦౨	చంద్రవర్ణన	౭౫
౧౦౩	చంద్రవర్ణన	౧౧౯
౧౦౪	చంద్రవర్ణన	౭౪
౧౦౫	చంద్రవర్ణన	౧౧౪
౧౦౬	చంద్రవర్ణన	౬౯
౧౦౭	చంద్రవర్ణన	౧౧౭

దశకాయపయ వైకపృ తథేదానబాధయత్ ||౧౫|| న్యాయకన్సంసృ హేణాపిను
 ప్రాలంకాంత్యమ్ | త జనరవృ తానిరత్నానీచతవత్ ||౧౬|| అతస్తస్మిం
 తుమూలంనాన్యై నేవేతి ||౧౭|| ధౌ హింశా పిన్దాభ్యా మణినిదిగమః || ౧౮ ||
 శ్రీ నానకవిశాయ- లక్ష్మణాభీశిధిసపుః | పితౄ నానితా ప్రాధన్యభ్యా మూలె
 నిసంగతా ||౧౯|| యత్ర తాత్పర భద్రోవాచారభద్రాఽఽ భవేత్ | గాగ్యగోపాల
 మిశ్రీయాన్దాశదీచసమాహు ||చా భ్యాన మోజయత్ర కాటస్థ సతదంతకే ||
 ౧౯|| తి చననః కలా గనః * శివానకృతిద్యయంభందావిషయ చిన్తే ౧౯ ||౨౦|| హి
 భౌమధాన్యశిన్తే శ్రీకృష్ణావలీచానా వాణీ పుతిగభీ పా ||౨౧|| మున్త్ర ల కార
 వత్తే పియత్రా చాకవిశేఖరగః జ్ఞాపకవణాంశ్చ పదపదున్త్రం ||౨౨||
 మూలె క్షేత్రబహు దైవస్స బంధంస ప్రదత్తాచ | త స్తద్విహ్నసమనెశపుర
 స్సగమస్థ లెరేఖాయాయోజిత కీంచపస్తాధ్యాయేమదే సతాం | న్యాభ్యావతుష్ట
 యనవిహుశ్యోగే వెతితం ||౨౩|| నిశిష్యశ్యేబోధాయస్థాధ్యాయేధామతి | త
 త్తగాన్య ధ్నానమరథన ప్రస్తానప్రత్యయదిమ | అలీఖయబాంన్యా నేరేంచ ప్ర
 స్తానకమ-జీలగక్రియా ప్రత్యయపియేపాయంతరమ బ్రుచం ||౨౪|| డేదారహృద
 మసూకేదారేణమసత్తనా | మమక్షేమాయనితరాంకారుత్కాంవతేషితి || ౨౫ ||
 యానాంతరావ ప్రత్యయంసంసీకం ||౨౬|| స త్తమాస్స ప్రమమమంప్రత య
 హ్యుయాగమం | చాయమయియామంచ ప్రత్యయంరుతాదిరాత్ ||౨౭|| మూల
 హి సత్తేటాభ్యాపితైవప్రాచుళింతా | మధ్యరేఖాయదిభవేత్త్ర న్యాభ్యాద్య
 యంధితం ||అయంసనియమన్తాధ్యాయవిన్యాసపాతవే | ఉత్తాద్యత్ప్రతిపర్యంత
 చ్చందమ్య సకలస్పిహ | సభూయసమన్వత్కా ౧౩౪ ౨౧౭ ౨౬ కొటిరే కాతతఃప
 రంలయేజిచవతు స్త్రింశత్ సహస్రాన్యేకవింశతిః ||శతానిస ప్రకర్షింశత్సుత్తరాణి
 నిబాధతి ||౩౧|| ప్రారీప్సనాస్సశామిస కత్యమానాభిత్కచర | వాచావశ్యాఃపురా
 కాన్యాశ్చై కాస్సలభ్య హేతవే ||౩౨|| వికమాప్రా బవెద్ధ ౧౩౫౫౫మాత్రా దీఘా
 ఉచ్యతే | త్రి మా త్రస్తుప్లూజ్జేయోన్యంజనంత్వధామా త్ర కం ||౩౩|| చామరౌ
 త్యేకమా త్రంహిద్విగాత్రంరాతిచాయసః | త్రి మా త్రంతుశిఖీరాశికులన్యరకా
 మా త్రకం ||౩౪|| సంయుక్తాంతంధీఘంసామస్వారంవిసగ్గాసంయుక్తంవిజ్ఞేయ
 మక్షరగురుపాదాంతస్థంవికల్పేన ||౩౫|| గణాన్యైశ్చేణ్యక్షరాణివణా చ్చందసి
 కీతికాతాః | మయార శతజాభానాగణాభిత్వత్తే క్రమాత్ ||౩౬|| అదిమధ్యావసానేమ

యరతా యాగిల భువంభజసాగోరక యాతిమనాకుగురులామవే ౩౭ చివరి
 ఘనమునుదిగ్భూతాద్భుతమునైనాద్భుతగురుకామిమద్యగురుజాన్త్యంబగురు
 నాద్భుతగురుకాద్భుతాద్భుతమునైనా ౩౮ ॥ తామ్ర యీమోగతామ్రామో
 దతెచ్చికి ౩౯ ॥ ఏవతే ౪౦ ॥ ఏవతే ౪౧ ॥ ఏవతే ౪౨ ॥ ఏవతే ౪౩ ॥ ఏవతే ౪౪ ॥ ఏవతే ౪౫ ॥ ఏవతే ౪౬ ॥ ఏవతే ౪౭ ॥ ఏవతే ౪౮ ॥ ఏవతే ౪౯ ॥ ఏవతే ౫౦ ॥ ఏవతే ౫౧ ॥ ఏవతే ౫౨ ॥ ఏవతే ౫౩ ॥ ఏవతే ౫౪ ॥ ఏవతే ౫౫ ॥ ఏవతే ౫౬ ॥ ఏవతే ౫౭ ॥ ఏవతే ౫౮ ॥ ఏవతే ౫౯ ॥ ఏవతే ౬౦ ॥ ఏవతే ౬౧ ॥ ఏవతే ౬౨ ॥ ఏవతే ౬౩ ॥ ఏవతే ౬౪ ॥ ఏవతే ౬౫ ॥ ఏవతే ౬౬ ॥ ఏవతే ౬౭ ॥ ఏవతే ౬౮ ॥ ఏవతే ౬౯ ॥ ఏవతే ౭౦ ॥ ఏవతే ౭౧ ॥ ఏవతే ౭౨ ॥ ఏవతే ౭౩ ॥ ఏవతే ౭౪ ॥ ఏవతే ౭౫ ॥ ఏవతే ౭౬ ॥ ఏవతే ౭౭ ॥ ఏవతే ౭౮ ॥ ఏవతే ౭౯ ॥ ఏవతే ౮౦ ॥ ఏవతే ౮౧ ॥ ఏవతే ౮౨ ॥ ఏవతే ౮౩ ॥ ఏవతే ౮౪ ॥ ఏవతే ౮౫ ॥ ఏవతే ౮౬ ॥ ఏవతే ౮౭ ॥ ఏవతే ౮౮ ॥ ఏవతే ౮౯ ॥ ఏవతే ౯౦ ॥ ఏవతే ౯౧ ॥ ఏవతే ౯౨ ॥ ఏవతే ౯౩ ॥ ఏవతే ౯౪ ॥ ఏవతే ౯౫ ॥ ఏవతే ౯౬ ॥ ఏవతే ౯౭ ॥ ఏవతే ౯౮ ॥ ఏవతే ౯౯ ॥ ఏవతే ౧౦౦ ॥

పత్తిశీరి కాశుమా ప్త.

(2) 5-2.

నేనుసిబిబిడన ప్రకాశమి గ్రంథము యొక్క స్వాతంత్ర్యమునుబొంది
యొక్క వెయిలెన్ ప్రకరము శాసనము ఉడుగుగాన దీనిమరియు నెప్పుడప్పు
పేయించుకూడ నియమము వలనవిడిచి పరమకొనుచున్నాడను.

၇၁၆၆၆၆၆၆
 ၇၁၆၆၆၆၆၆

విశ్వరూపస్వామికాండ్రీ

శ్రీమద్భగవద్గీతా ప్రథమోధ్యాయః శ్రీకృష్ణార్జునసంవాదః

అంశము

భీష్మవిద్యాభ్యాసపుత్రతత్త్వకరవిద్యాభ్యాస

ప్రణమ్యాఖిల లాకేశంపూర్వాచార్యామసారిణాగోవింద ౧౮ విమలశ్రీనా
 థాభ్యేనసూనునా||మితాక్షరం ప్రభుతాథాంవర్త త్వాన్త్రం ప్రశస్తిమత్ | విద్యాభ్యా
 స్యతేశ్వరాత్పుర్వైష్వత్తరతత్త్వకరభీషం || తత్రపునరాదాన్తాన్త్రైస్త్రిభిరాచార్యగ
 ప్రా రిపీతప్రబన్ధాఽవిశ్ను పరిసమాప్తయసమ్మదాయసమ్మత్ప్రధయైభిమతాం
 దేవతాం ప్రణమ్యశిష్టజనపరిగ్రహయస్వాభిజాత్యవృత్తేసంకీర్త్యత్రైత్యజనప్రత్యా
 యనాయగ్రస్థాభిధయం ప్రయోజనపురస్కరం ప్రతిజానీతే || శ్లో || సుఖసన్తా
 నసిద్ధ్యర్థంనత్వాబ్రహ్మచ్యుతాచింతమగౌరీదాస్యగుహాపేతంశజ్జరంలోకశజ్జ
 రమ్||శ్లో||వెదాధాన్తైఃశశస్త్రజ్ఞప్రవృత్తోఽభూద్విజౌత్తమః|తస్యభీతోఽస్మి
 కేదారశ్శివపాదాచకసేరతః||శ్లో||తేనెవంక్రియతేఘన్దోలత్వలక్షణసంయుతం|వృ
 త్తరత్నాకరంనామబాలానాం సుఖసిద్ధయ ఇతి || సుఖసన్తానసిద్ధ్యర్థం సుఖ
 స్యసన్తానోప్రవాహఃతస్యసిద్ధిఃఫలనంసైవార్థః ప్రయోజనంయత్రక్రియాయాంయ
 థాశవతితథానత్వేతినమపవిత్రమణంసుఖేనాభిన్నంనిరస్తరం సుఖఫలముద్దిశతాపు
 రుషేణానుప్రేయతయానమస్తారూపయాత్రియయాప్రసన్నంపరమేశ్వరస్తస్మైప్ర
 యచ్ఛతి-యథాసేవయా వసుధాధిపతిస్యేవకాయగ్రామాదిదహతితద్వదిథావః
 యద్వాఅథాశబ్దోహేతువచనంసుఖసంతానసిద్ధిహేతుభూతంశజ్జరమితిశజ్జర
 విశేషణం - నమస్త్రక్పరిదవాదయఃసుఖహేతుత్వేనప్రసిద్ధాఃకథమిశ్వరస్యతద్భి
 తుత్వముచ్యతేఇతి చెన్నైవంతేహంస్పాతంత్యైణాసుఖహేతుత్వంనోపపద్యతే - కింత
 హివరమేశ్వరానుగృహీతానామేవయదిమగ్రహతుచ్ఛాఅక్షసుఖహేతవోభవన్తి
 కీమవక్ష్యమి సీసంవరమేశ్వరస్య కలప్రశస్తిచ్చాహేతుభూతంసుఖహేతురితి
 సుఖసన్తానవిత్యస్యసదస్యాన్యోపికత్తి రథాః-శోభనంచతత్ఖంబికాశరచేతిసు
 ఖంసుఖమేవసన్తానోయస్యసతథాఅత్రనన్తానపదప్రయోగేణపుత్రోవివక్షీ
 తేఅస్యత్రాపిసన్తానాథాఽయవిధయ ఇతిప్రయుక్తత్వాత్తతచ్చకార్యత్వం
 త్యతేఆకాశోయస్యకార్యంససుఖసంతానఃశబ్ద ఇతియావత్-శబ్దాదాకాశస్మాత్ప

తీర్తి సాంఖ్యాదిశాస్త్రసిద్ధాంతదుక్తం || ప్రశ్నతెనుక హస్తహతా ౭ హస్తా ౧౦౭ హస్తా
 జ్ఞానరత్నపంచరత్నాత్రి చిరార్జితస్తాత్రి బోధాత్రి తాని || యచ్చనైష్ఠ్యవపురాజే ||
 భూతాదిస్తువిమర్శాత్ బ్రతస్తాత్రి కంతతః | సుబజశబ్దంతస్తాత్రి దాకశం
 శబ్ద లక్షణమితి || యద్వాసుభేశోభనాకాశే సంతానోవిస్తారోయస్య సతతధేతి-ఆత్రి సమ
 ర్థస్య త్వేనవ్యధికరణః సుప్రహస్నాధుత్వాత్ కంఠే కాశ ఇత్వాదివదదోషః, ఆకాశే
 విస్తారః ప్రసారోయస్య సమఖానంతానం శబ్ద ఇత్యధికః వ్యుత్పత్తిచీతర ద్భన్యా యేన
 శబ్దగ్రహరతిన్యాయనై శేషికశా స్త్రవిదాం మతం || యద్వాసువస్య శోభనాకా
 శస్య సంతానం కార్యం ఖననానః శబ్దః ఆత్రి నై శేషికాదిమతానుసారేణ శబ్దస్య
 సమవాయికారణం ఆకాశం ప్రతికార్యత్వసిద్ధే ప్రసన్నానత్వ ముక్తమితి వేదితవ్యమ్ ||
 ఆత్రి కాశస్య బాహ్యవరణనైశ్చ బ్ధస్య బాహ్యవముచ్యతే కార్య కారణయోరేకస్య
 ప్రశంసా ఇతరస్యాపి భవతి తిన్యాయాత్-యథా-వేతనశాఖయా చావకాభిశ్చ వికషణ
 తీప్యక్త్యా ఆహారేణాం తా ఇత్యపః ప్రశంసలిక్తుతః | కారణభూతానామసాంప్ర
 శంసాముఖేన కార్యభూతానాం వేతనశాఖాచావకానాం ప్రాశస్త్యం బ్రవీతి || శ్రు. పి
 తుః శ్రవణం దౌరదాశం స్వాభిత్వ ప్రయాచ్యశస్య పుత్రస్యాభిగరిమయు క్రేమ గుణేమ
 స్తుతేషు పితురపితరిమహతిభ్యాపిజగతికౌగ్ధహ్యతాదృశకస్త్రి తనయస్సనుస
 కాకాత్ప్రధ్వనాతే-తేనచ కార్యభూతస్య పుత్రస్య ప్రశంసాయాం కృతాయాం కార
 ణభూతస్య పితుః ప్రాశస్త్యమాభ్యాసించవతితవేదవహుద్భి రభిహితం - పురాశరా
 త్త్వజంబందేకుకతాంతసోనిధిమితీయథాచలౌకికవ్యవహారేదేవదతాయేమాం గాం
 దేహి అస్య పితాశ్రోత్రయ ఇత్యుక్తేదేవదత్తస్త్రివ శ్రోత్రయ పృథక్తయా గుణవత్త్వము

వృత్తరత్నాకరమ్-

ఓం నమో గణేశాయ

మఖనస్తానసిద్ధ్యధికం నామిబ్రహ్మచ్యుతా

మణీనిధివ్యాఖ్యానమ్-

శ్వేతాక్షాభిష్ఠితందేవం శుద్ధస్థితకవిగ్రహం | వాగ్విభూతిప్రదం సాక్షే
 వ్యవైగధర్మకస్తరమ్ || స్వసింహయజ్విరఃపుత్రానాచార్యణపురోహితః | వృత్తర
 త్నాకరవ్యాఖ్యానం వ్యాకరణీయథామతిప్రారిప్పితవ్యగ్రన్ధస్య అపి ఘ్నపరిసమాప్తి

క్షంభవతి-యజ్ఞదత్తాయేమాంధూమిందేహితస్యపుత్రో ౭ నూచానఇత్యుక్తేయజ్ఞదత్తస్యైవానూచానపుత్రజనయిత్యుత్పత్త్యాతత్పుత్రంసాకృతాభవతితద్వంద్రాపీత్యసంధేయం-సుఖంసంతానోయస్యసమఖసం తానశబ్దశోభనశ్చ సాఖసంతానశ్చేతిపశ్చాత్కమ-ధారయఃసర్వప్రకారేణాపిసుఖసంతానపదేనసమ్యుక్తబ్ధి ఉచ్యతేతస్మిన్యథామిత్యాదిపూర్వవత్ - ఎతదుక్తంభవతి-నిరంతరసుఖప్రాప్తయేనమ్యుక్తబ్ధిప్రసారాయథావంతంచంద్రశేఖరంచణమతీతిసుఖప్రవాహసమ్యుక్తబ్ధిప్రసారయాగ్రాంతకరణమూలకారణతయా ఉభయమపిగ్రంథకృతౌచివక్షితమేవ-బ్రహ్మద్యుతాచితంవిరించి కేశవాభ్యాంపూజితం-గౌరీభాస్యగుహయాపేతంతిగజాగజాన్యపదాన్తైస్సహితం-గౌరీవినాయకౌపేతమిత్యపిపాఠతత్ర ఉమాగజాననాభ్యాంయంత్రాభ్యాంధిశేషజాభ్యాంశబ్దరన్యసర్వదేవతాప్రధానముక్తంభవతి-కించ-దేవతానాంబహిరజ్ఞానరజ్జిభావోదశికతఃతతశ్చ విరిజ్ఞాదిష్ట్యతైకఫలదామపిదేవతామభీష్టఫలదాంమన్యమానాబహవఃపురుషఃపునరుపాసితేవయంతుసర్వాసామాసాందేవతానామభీశంతశబ్దరముపాన్త్యహేవాంభితఫలప్రాప్తయైతితిభావః-నమభవతునామసకలదేవదేవోవృక్షభవాహవఃస్వాధీలపితందాన్యతిమథ్యమితికానామప్రత్యాశాస్తీత్యత ఆహలోకశంతిరమితి-సకలభగవాన్భావసీచితిసాధారణేభ్యోపిజనెభ్యోభీష్టంప్రయచ్ఛతీతికిమువక్తవ్యమస్తీతిభావః । వేదాథాతైవశాస్త్రైజ్ఞాత్యనెనస్మగ్గఃవైదుష్యముక్తంస్మస్య శ్రోత్రియపుత్రత్వంచనూచితంతస్యపుత్రోస్తీతేదారశ్చివపాదాచ-నెరతద్భిత్వనెనస్వావారస్సంతీతి త్వా

చితమ్ । గౌరీవినాయకౌపేతంశబ్దరంలాకశబ్దరమ్ ॥ ౧ ॥ వేదాధాతైవశాస్త్రైజ్ఞానప్రప్యే త్వా

ప్రచయగమనాథాంఇష్టదేవతానమస్తారంకరోతి । సుఖసంతానేతిసుఖస్యసౌఖ్యస్యసూత్రానః ఆవిశ్చేదియద్వాశోభనఃసంతానఃప్రచయగమనంఆవిశ్చేదేనలోకేస్యగ్రంథస్యప్రచారఇతియావత్తస్యసిద్ధ్యథాంత-బ్రహ్మచ్యుతాచితంకమలజకమలాకాంతిపూజితం-గౌరీవినాయకౌపేతంగిరిజాగజాన్యననాథరితాకశబ్దరంలాకస్యభవనస్యజనస్యవాసుభకరంశంకరంశంభుంనామిస్త్రైమ్ । గౌరీభాస్యగుహయాపేతమితిపారేగజాననపదాననమమిత్యుత్పత్తయః ॥ ౧ ॥ వేదాథాతై

భవతి తేన కేదారణి ఇదమితభావి ప్రతిసంఘానెన నిది శతభివ్యక్తాన్త్ర్యలక్ష్యలక్షణ
 సంయుతం లక్ష్య తదితి లక్ష్య ముదాహరణం-లక్ష్యతేన నెతి లక్షణం సూత్రం ఇతరతర
 బ్యావ తాత్ సృభమన్ సృభాచకం వాక్య మితి యావత్-లక్ష్యంచ తల్లక్షణం పెతి లక్ష్యల
 షణం-యల్లక్షణ తేనోచ్యతే లక్ష్యమపి తదేవ త్యర్థః తేన సంయుతం వృత్తరత్నాకరం వృ
 త్తరత్నాకరాఖ్యం కేచిత్తుల్లింగ త్వేన పరం తివృత్తానాం రత్నాకరాస్య ముద్రాయస్తి
 నోచ్యసి తత్తథేతి వా వృత్తాన్యోభ్యత్యాని తేషాం లికరస్స మూహాః యస్మిన్ తత్తథేతి వా
 తేషాం లికర వదువలభిస్థానవిదితి వా వ్యాఖ్యేయం బాలానాం లిఖ్యత్వన్నానాం లిఖిత
 వ్యంధ శ్యాన్త్రాణాం వా తత్ప్రవచితృ తత్తథేతి బాలశబ్దే న వివక్షితాః - న పునశ్చ
 తేషాం తేషాం శాస్త్ర ప్రవణాధికారాభావాత్ । సుఖబుద్ధయే సుఖేన లవబోధాయ-సుఖ
 సం తానసిద్ధ్యర్థమిచ్ఛసేన తోవ్యసనమసూరస్య ప్రయోజనం కథ్యతే బాలానాం
 సుఖేనావబోధనాయ త్య ననస్య గ్రంథకరణస్య ప్రయోజనముచ్యత ఇతి హేతు
 ప్రాప్త్యవ్యః || అయమ త్రాన్వయక్రమః || తేదాభం తై వ శాస్త్రజ్ఞః ప్రబ్బోభూద్విజ్ఞో
 త్తమః తస్య పుత్రాస్తీకదారశ్చివ హదాచానెరత ఇతి కేదారో-తి-తేన బ్రహ్మచర్య
 తాచింతం గౌరీభాస్య గుమేమాపేతం లాకశజ్ఞురంశజ్ఞురం సుఖన వ్రానసిద్ధ్య
 భాంసత్వా ఇదం లక్ష్యలక్షణ సంయుతం వృత్తరత్నాకరం నామ ఖండః బాలానాం సు
 ఖబుద్ధయే ప్రీయత ఇతి || సుఖసం తానసిద్ధ్య భాం శజ్ఞురం సత్వాభివ్యక్తః శాస్త్రప్రీయ

భూద్విజ్ఞాత్రమః । తస్య పుత్రాస్తీకేదారశ్చి
 వహదాచానెరతః || ౨ || తేన దంక్రియతే

వృత్తం దోలక్ష్యలక్షణ సంయుతమ్ । వృత్తరత్నా

జాస్త్రాచరణాతీతవర్జః ప్రబ్బోకనామాద్విజ్ఞోత్తమః బ్రహ్మణశ్రేష్ఠః యః
 ప్రసిద్ధత్వేనాభూత్ తస్య ప్రబ్బోకస్య శివహదాచానెరంద్రమాడచరణారాధన
 రతః తత్పరః పుత్రః కేదారాఖ్యః అస్తి || ౨ || తేన తి || తేన కేదారణి ఇదం ఖండః ప్రీయతే
 న సుఖం దాంసి తావదుత్తదిభేదేన షడ్వింగతిభావంతితత్కథం వికవచననిదేశ ఇ
 తిచెన్న-జాత్యేకవచనమిదం లభవాన్యం షడ్వింగతిభావం శాస్త్ర్యలక్ష్యతే ఇదం ఖండశ్చ
 ప్రమిత్యర్థః లక్ష్యలక్షణ సంయుతం వృత్తరత్నాకరం నామ త్యన్వయః వితదేవ ఖం
 దసాం లక్ష్యం లక్షణం చ భవతి బాలానామ జ్ఞానాం సమశుశూనాం సుఖబుద్ధయే సుఖేన బా

తదతిశ్చక్వరవిశేషణవక్షేపన్వయః || ౩ || ఛస్త శ్చా ప్రే మభాకికంవైదికంచతి
 ఛస్తోద్వివిధంబృశ్యతేత త్రపునఃకతరదుచ్యతఇత్యాకాయేయ మాహ||శ్లో||పిశ్చభాదిభి
 రాచారై ర్యయోదదుక్తంబౌకికంద్విధామా త్రా వణావిభేదేనచ్చస్త సదిహకధ్యతఇతి
 పి శ్చశ్రాదిర్యేషాంతేపి శ్చ శాదయఃఆదిశబ్దేనవధామాననాగస్తేనకాశ్య పాదయశ్చ
 వత్సా స్త్రక తా వారోగ్యహ్యస్తేతే రాచార్యైః||శ్లో|| ఆచినోఽపిశాస్త్రాభామాచా
 రేస్థాపయత్యపిస్సయమాచరతేయస్తాదాచార్యప్రసకధ్యతఇత్తుక్తలక్షణేః||౩||
 లాకేవిదితంచూత్రా వణావిభేదేనమాత్రా వృత్తంవణావృత్త మిత్య నేనభేదే
 నయచ్చస్తోద్విధోక్తం తదిహస్త్రికృత్తరతాకరసంత్యేవేణకధ్యతేన తుస్వకీయ
 మైవకేవలయామత్యా-అపూర్వంకిమపిత్యేతేనస్సగ్రన్థస్య ప్రమాణాత్పన్న చిరస్త
 ననిబంధనమాలతయా ప్రమాణ్యమప్యసూచయదితి వేదితవ్యం ||౪|| అధస్సనిబధ్ధ
 స్వాధ్యాయసంఖ్యాం గ్రంథసంఖ్యాన్వాహ||శ్లో||షడధ్యాయనిబధ్ధస్యఛ స్తసాస్యపరి
 స్ఫుటం||ద్రమాణ్యమితిబిజ్ఞేయంషట్త్రింశదధికంశతమితి||షడధ్యాయనిబధ్ధస్య సంజ్ఞా మా
 త్రావృత్తనమవృత్తాఽర్ధనమవృత్త విషమవృత్త షట్ప్రత్యయనిణాయయాపైషడ్భి
 రధ్యాయైః గ్రథితస్యాస్యఛందసఃఛస్తశ్చాస్త్రస్యవృత్తరతాకరఖ్యస్యపరిస్ఫుటం
 ప్రకటంప్రమాణంగ్రన్థసంఖ్యా షట్త్రింశదధికంషట్త్రింశతా గ్రంథేరధికంశ

కరంనా మ బాలానాంసుఖిబుద్ధయో || ౩ || పి
 శ్చభాదిభిరాచారై ర్యయోదదుక్తం బౌకికంద్విధా
 మాత్రావణావిభేదేనచ్చందస్తద్విహకధ్యతే||
 ౪|| షడధ్యాయనిబధ్ధస్యచ్చందసోఽస్యపరిస్ఫు

భనాయలక్ష్మ్యతఇతిలక్ష్మ్యంఠేదాహరణంలక్ష్మ్యేఽనేనెతిలక్షణంమాత్రంఇతరేతర
 త్యావతకకధమవాస్యవాక్యమితియావత్ || ౩ || పింగళే || పింగళీనాగోనామనా
 గరాజఃసపితాస్యశాస్త్రస్థ్యప్రవతకాకఃఆదిశబ్దేనకాశ్యవప్రభృతయః||౩||
 దాహగభీతంచూత్రావణావిభేదేనఛందఃమాత్రా వృంధిఃవర్ణవృన్దఇతిభేదేనద్విధాత
 విహకధ్యతే||౪||మతిలిసంజ్ఞామాత్రావృత్తనమవృత్తాఽర్ధనమవృత్తవిషమవృత్తఛ
 షట్ప్రత్యయనిణాయయాపైషడ్భిరధ్యాయైఃసంబధ్ధస్య కథితస్య అస్య ఛందశ్చాస్త్రే

శుల్ వ్యాప్తావిశ్వస్య ధౌతాః ప్లుచి సతి విష్ణుశబ్దః శేవచరోభ వతిలయమధః ।
 యథా శబ్దరణాభిలంజకద్యాప్తవంతద్వన్య యరసతజభనగలాఇత్యేవంప్రకారై
 స్సంకెతికైర్దశశబ్దంశసంఖ్యావిశేషణవిశిష్టైరక్షరై లింపిభిః-సమస్తంసర్వం
 వాఙ్మయంవాఙ్మలంవ్యాప్తంమగణ-యగణ-రగణ-సగణ-తగణ- జగణభగణనగ
 ణగురులఘుభిరివానావచనజాతంనాస్తీతి-సమవశానాంగురులఘుఃస్వానవిశేషః
 గణైః ప్రతిచద్యంతేకధంపునగకలైర్విత్వమక్తంభవతి-తయోఃగురులఘోఃపు ధ
 గుపాదానంనిరర్థకమిలి-జాభంత్రి షణ్ణవద్వాదశపంచదశాష్టాదశై కవింశతిచతు
 వింశత్యక్షరాత్మికపాదానిచ్చందాంసినిమిత్తీకృత్య పు ధగ్గురు లఘూవదేశమా
 భూతతేషాం గణైర్వ్యాప్తతాత్పర్యే - ఏకాక్షరపాదద్వ్యక్షరపాదప్రభృతీనీతరా
 జిభందాంసిగణవ్యతిరేకేణాధికేనవాన్యూనైవవాగురుణావాలఘునావాగురుభ్యాం
 వాలఘుభ్యాంవాగురులఘుభ్యాంవాలఘుగురుభ్యాంవావ్యాప్తానిసంపుత్యంతే-తన్ని
 మిత్రంవృద్ధగురులఘూవదేశోఽపేక్షితవివ-గణోనామమాత్రవృత్తేషుద్వైత్రయశ్చ
 త్వారోవావశాఃసంకాపృత్యేషుత్రయోవశాఃసకదాచివస్యేకస్యవణాస్యగణ
 త్వంసంభవతి-తస్మాద్దశవ్యతిరిక్తై కాక్షరవ్యాప్తచ్ఛందాపేక్షయాగురులఘూ
 పృథగుపదిష్టాంచగణానంలక్షణాన్యన్యానిగురులఘ్నోలక్షణతాన్యతాన్యతాని
 సర్వాణ్యుత్తప్రబంధవక్తవ్యానితతశ్చేద్యేకకాలగణవ్యతిరేకేణగురులఘూపు
 థగుపద్యైవ్యావితిపుథగుపదిష్ట-తస్మాత్తయోఃపృథగుపాదానంసాధాకమితి సిద్ధం
 ప్రితేవగురులఘువ్యతిరేకేణపాదానంనిరర్థకమిత్యేతదపీప్రకృక్తం ॥ ౬ ॥

శబ్దిరక్షరైః । సమస్తంవాఙ్మయంవ్యాప్తంత్వై
 లూక్యమివవిష్ణునా ॥ ౬ ॥ * ॥ సర్వగుమోము

త్రివిక్రమజేవ||తద్యథా||మృగతిమగణయగణాపువ్యతేరగతిరగణః స్రగతిసగణతగ
 ణౌజగతిజగణఃభృగతిభగణనగణౌగతిగురుఃలగతిలఘుః|ఉపదియదాతావదేతా
 న్యక్షరాణికధ్యుతితేతదా ఏవమేవంజ్ఞాతవ్యంమకారాయదాకథ్యతేతదామగణా
 త్యేవమన్యేపి ॥ ౬ ॥ అథగణానంసంజ్ఞాముక్తావత్క్షణమాహ| సర్వగుర్నత్రి||

*|శ్రుతమాధే|కారదాసః|అదిమధ్యావనానెయరతాయానిలాఘుం|భజ
 సాగౌరవయానిమనాతుగురులాఘువే||*

అథ త్వాత్ కృత్యవిజ్ఞేయం ॥ ౭ ॥ ఆర్యాదిగణానాం విశేషమాహ శ్లో జ్ఞేయాన్స
 ర్వా దిమధ్యాంత గురవో శ్ర చతుష్కలాః ॥ గణాశ్చ తుల్యఘూషేతాః శంచార్యా
 దిమసంస్థితా ఇతి ॥ సర్వాదిమధ్యాంత గురవః సర్వగురు దాదిగురుర్న ద్యగురురంతగురు
 శ్చ సర్వాదిమధ్యాంత గురవః గురుశబ్ద శ్చయథా క్రమమభినంబధ్యతే-అత్ర చ్చందశ్శా
 స్త్రై చతుష్కలాః చత సః కలామా త్రాయేషాంతే చతుష్కలాః-చతుర్లఘూషేతాః చతు
 ర్లఘూనా అన్యే సగణేనోపేతాః-ఆర్యాదిమతిదిశబ్దేన నైతాశీయమా త్రాసమకతద్భేదా
 నాం గ్రహణముచ్యతే - అత్రాయమన్వయః-చతుష్కలాః చతులఘూషేతాస్స
 ర్వాదిమధ్యాంత గురవః పంచగణాః ఆర్యాదిమసంస్థితా ఇతి జ్ఞేయాః అత్రేదిమసం
 ధేయం-ఆర్యాదిగణానాం నాక్షరైః గణనా-చతస్రామా త్రావికోగణాదిరిగణనయామా
 త్రా విలేపగణత్వసిద్ధిః తథాచివోఽఘూరకామాత్రా-గురుః ద్వైమాత్రే-ఇతి మాత్రాగ
 ణనీయాః-తా అపి స్మరైరెవ గణ్యనైవ వ్యంజనైః-తదుక్తం కలికాలసర్వజ్ఞేన-నవ్యం
 నైవమా త్రా లఘూనైకాభవతి గురుణాద్వే ఇతి-విపంచసతి గురువ్యయేనమా త్రా తతుష్ట
 యేసిద్ధై సర్వగురులిద్ధిగురులేవ గృహ్యతే సచమగణః ఆదిమధ్యాంత గురవో నామభగణ
 జగణ సగణాః-చతుర్లఘూర్నామ-అభిశ్చైవ కేన లఘూనాయ క్రోసగణః-అత్రేతాని శ్ర
 మేణోదాహరణాని ॥ వద్మా ॥ పల్లవి ॥ విభాతి ॥ వనితా ॥ వితరతి ॥ ఇత్యే తేషాం పంచానాం చ

౭ ॥ జ్ఞేయాన్సర్వాదిమధ్యాంత గురవోఽత్ర చతు

ష్కలాః ॥ గణాశ్చ తుల్యఘూషేతాః పంచగణా
 ఇత్యం గణజ్ఞానకాహరణానికర్తవ్యం తే ॥ శ్లో ॥ తామ్రాయీ మోగతా సాయా మోదతే
 రః ప్రకీర్తితః ॥ చతే సప్తసాయా తి త సప్తసాదిజకారకః ॥ భస్మీ యతిచనశ్చో క్రోవిదతి
 తిగణాః శ్చ తాః ॥ భూమ్యంబు గ్నిమరువోద్వ్యమూర్వ చంద్రద్యు దేవతాః ॥ ౭ ॥
 ఇతి పణిచన్పంచసాంగణావక్తామా త్రా చ్చంచసామా ర్యాదీనాం గణవిశేషానాహ
 జ్ఞేయా ఇతి ॥ అత్రమా త్రా చ్చంచసాచతుష్కలాః చతుర్లఘూతాః గణాః సతు త్ర్యక్ష
 రాః-వికోగణశ్చతుర్మా త్రేద్వ్యక్షర స్త్ర్యక్షరశ్చతుర్క్షరావాళవతి-మాత్రేవాత్ర
 ప్రమాణతినాక్షరసంఖ్యా-సర్వా దితి సర్వగురులేవ గణః-యథాశ్రీమాన్ ఇత్య
 త్ర శ్రీ ఇతి మాత్రాద్వయం మాన్ ఇతి మాత్రాద్వయమ్ గురొద్వికామా
 త్రకత్వాత్ ఆదిగురురేవ గణః-యథా రాజేంద్ర్య త్రరా ఇతి మాత్రాద్వయం

తుర్వాత్రాత్మకత్వాదేవర్యాదిగణత్వముక్తం. ఆశ్చేషాంతమత్రయజాంగజానాంశం
 చమాత్రాత్మకత్వాద్యర్యాదిగణత్వంనఘటత్యత్యవరతంగు, వివంగజానాంలక్షణ
 మభిధాయక్రమప్రాప్తంగులఘటత్యతమాహుః. సానుస్వారోవిసర్గాంతోదీఘాకా
 యుక్తపరశ్చయః। వాపాదానప్రసంగ్యక్రొధైహాన్యోమాత్రికోల్పజాతితి। అనుస్వారే
 ణబిస్తువాసహవతకతఇతిసానుస్వారః। సగోబిస్తుస్వయదాపః స అంతేయస్వాసా
 విసగ్గాం తః। అనెనజిహ్వములీయావధానీయాచగ్రహ్యతే-దీఘాకాద్విమాత్రః
 అ-శ్చోభిత్వాదిః-యత్త పరః యత్తస్పంద్యత్తవణః-అత్రయత్తత్వంనానుహలాం హ
 లంతరేనంతాగాద్భవతి-సస్వరసంజాగేనయద్దులి-హలోనంతరాస్యంతాగఇతి
 పాణినినా-యుజ్యతఇతియత్తమిన్యనయాపుష్పత్వాహల్పాత్రస్యాపిత్వత్వద్విత్వాద్యు
 దాహరణానురోధతయా-యత్తత్వమస్తివరః అనంతరవణః-యత్తఃపరోయస్థాదిసోయ
 త్తవరఃవాశ్చ్యోవికల్పాభణః-పాదాంతఃపాదస్యాంతేవ తదమానః తత్వబఃపూర్వోత్తై
 బ్యస్యస్యవిశేషసాచనె-అసౌవణికాభిశేషఃగ్నక్రఃగోగురుసంక్షిప్తవణః ప్రస్తా ర

ర్యాదిషు సంస్థితాః॥౧॥ * సానుస్వారోవిసగ్గా
 వ్రోదీఘాకాయుక్తపరశ్చలః। వాపాదానప్రస

జితిఇతిమాత్రాద్వయం-మధ్యగురురేకాంగణఃయథారభేనఇత్యేత్రగతిత్యేకమాత్రాభే
 ఇతిద్విమాత్రేనఇత్యేకమాత్ర-అంతగురురేకాంగణఃయథాశుభధీతిత్రకుభిఇతిమా
 త్రాద్వయంధీ, ఇతిమాత్రాద్వయం-చతుర్లఘుక్తే౯కాంగణఃయథాశశిముభిఇతి
 పంచగణాః ఏతదుక్తభవతి-ఆర్యాదిషుపంచైవగణాః సాప్తాసర్వగురురేకః ఆదిగురు
 రేకః-మధ్యగురురేకఃఅంతగురురేకః-చతుర్లఘురేకః-ఇతిపంచగణాఃఆర్యాదిషుసం
 స్థితాః। ఇత్యాదియథాక్రమముదాహరణాః॥ శ్లో॥ శ్రీమాకరాజితరభేన-శుభధీశ్చ శి
 మాభీతి॥౧॥ సానుస్వారఇతి॥లఃలఘుఃఇతిప్రత్యేకంసంబధ్యతేసానుస్వారోవిసగ్గాం
 ఘుఃగురుభవతియథారంయం-విసగ్గాంతఃలఘుఃగురుభవతియథా-కఃః। దీ
 ఘఃప్రసిద్ధియుక్తఃపరీయస్థాత్వేయుక్తపరీలఘుఃగురుభవతి-యథాహ్మారిత్యేత్ర
 వకాచాలిహ్మిఇతిసంజాగఃపరీభవతితదాసంవస్యగురుత్వ ఏవమన్యత్రాత్వస్మై

౧) * సంయుక్తానాదీఘకాం సానుస్వారంవివంగజానాంలక్షణం క్తవ । విశ్లేషమక్షరం
 గురుపాదానప్రసంగ్య వికల్పితం ॥ *

కుటిలరేఖాకారః ఇందునవృత్త శరణాకారశబ్ద శాకారఇతియావత్ క్షిప్రతీతిశ్చః-అ
 న్యాయభోక్తాద్వారాన్యాయాత్రికః ప్రాప్తః ఆ ఇ డిత్యాదితే లఘునః జ్ఞః
 ఋజుః ప్రస్తారే ఋజురేఖాకారః - డోర్ధ్వసంస్థానరేఖైకదేశశబ్దశ్చ ఇతియా
 వత్ - రేఖాప్రమాణం చక్షుఃపృథ్వియైవక్ష్యతి - అ త్రాయనుస్వయః - యోమాత్రి
 కఃసానుస్వారీభవతి - అసౌచర్థగురుభావతి - యోమాత్రికోవిశుగాఽఽతీభవతి
 అసౌచగురుజ్ఞేయః - యోమాత్రికఃపాదాఽఽతీభవతిఅసౌతు - వగురుజ్ఞేయః - అ
 సౌగ్ధసంక్రమణి - అన్యేమాత్రికావర్ణోఽఽఋజుః జ్ఞేయః || ౧ || అసౌలఘుశ్చేయఇ
 త్యుక్తలక్షణస్యగురోఃక్వాచిత్క్రంభుత్వమాహ్లాపాదాదావిహవణాస్యసంయో
 గఃక్రమసంజ్ఞకఃపురస్థితేనతేనస్యాస్థుతాపిక్వచిద్గురోఽతి||ఇహఅస్మిన్ శుభశ్చ
 ప్రేపాదాదాపాదస్యాదౌపురః స్థితస్యేతిశ్చః - వణాస్యసంయోగఃక్రమసంజ్ఞకః
 క్రమ ఇతిసంజ్ఞాయస్య సతతోక్తః * తేషాద్విభాషితకప్రయఃపురఃస్థితేన అ
 గ్రగతేనక్రమసంజ్ఞకేనచాచుఖాతేనపూర్వస్య వణాస్య గురోఃక్వచిత్కదాచిన్
 ఘుతాలఘుత్వపిప్యాత్ - శస్త్రశ్చేఖరేత్వే ఐముక్తం || శో || సర్వాస్వపిచభాషా
 రహయైతేక్షరపరేప్రార్థవణాఽతావేష్టాక్వాచిత్కదాచిత్కవిదిత్యస్యాయదుభా
 సర్వాస్వపిసంస్కృతప్రాకృతావబ్రంశితైశ్చాచమాగధపారసేనలక్షణాదాచా
 సురేధేణ హాకారేణ వాయుతై - క్షరపరేప్రార్థస్యపాదాంతగతస్యవణాస్యల
 తాలఘుతావాచికవైసత్తై - రేఖసంయుతైపుష్పమశ్రమరః - వసలి గ్రాహ-జ
 యతిప్రాజ్ఞఇత్యాదివ్యదాహరణాని-హాకారసంయుతైభవతిప్రాస్వపి-విషప్రాస్వ
 స్వ- జయతిప్రాయమిత్యాదీని-పాదాదాఽత్యాదివాసంయుక్తమాత్రైక్రమసంజ్ఞకై
 క్షరపరేప్రార్థస్యగురోర్వణాస్యక్వాచిత్క్రంభుత్వముక్తం-సర్వాస్వపీతా

సౌగ్ధక్రొజ్ఞేయోఽన్యోమాత్రికోల్పజః || ౧ || పా
 దాదావిహవణాస్య సంయోగఃక్రమసంజ్ఞ

కః | పురస్థితేనతేనస్యాస్థుతాపిక్వచిద్గు
 యమ్ - పాదాంతాలః - వగురుఃవికల్పనగురుఃవ్యాత్ - వక్ర
 తఽఽఋజుఃఇతిశ్చః ప్రస్తారనమయేభూషాగ్గురుఃవక్రఃకతః-వ్యః | విషమధా
 చంద్రాకారశబ్దశ్చఇతియావత్అన్యోమాత్రికఃఏకమాత్రేఽతేప్రాస్వపిఽఽఋజుః
 అకుటిలఃడోర్ధ్వకదస్సంస్థానరేఖైకదేశశబ్దశ్చ|వివంకార్యః|| ౧ || పాదాదాచిత్క
 తీయచతుః - యోఃపాదయః - అదౌవణాస్యవణానసహసంయోగఃక్రమసం

దినాతురహయైవాత్వాదితవాపరవివనసంయుక్తమాత్రభినియమతి క్తఇత్యవగంత
 వ్యం॥ ౧౦॥ అపాదాక్షతస్యప్రస్వస్వాపీవికల్పైనగురుత్వమున్దయుక్తపరస్యగురోః
 క్రమసరతయాక్వచిల్లఘుత్వంచదశకాయతుమాహ్నిజమిత్రోదాహరణమితుదా
 హరతిత్థితరుణంసహకాకంసహదనంపిచ్చిలానిచదధీని। అల్పవ్యయననుదరి గ్రా
 మ్యజనోమప్తమత్తాతీతి॥ అప్తమధురమిత్యధ-అత్రద్వితీయచలధకాపాదాంత్య
 యోర్వణయోర్గురుత్వంత్య చీమహదాంతస్యలఘుత్వంచదశకాతమితివిజ్ఞేయం
 ౧౧॥ ౧॥ స్వతా సోపజీవ్యసాద్యైతికసంజ్ఞితానిలక్షణాణినిదశకాయత్వానిన్యావిరసి
 సుంజ్ఞాభిర్యంజ్ఞాసంజ్ఞితాని దశకాయతి స్థా అభి భూతరసాదీనాం జ్ఞేయా స్స ౦
 ఖ్యా ప్రులోకతః । జ్ఞే యః పా ద శ్చ తు భా క ౦ ౭ కాయతి విక
 ఛే దసంజ్ఞతే ॥ అభి భూ ర ర సా దీ నాం అ భి యః స ము త్రాః - చ
 త్పారభూతాని పృథివ్యాదీనపశ్చ-రసాస్తిత్వంయత్ప్రతిదశజ్వైసస్వరాః నిమదాద
 యస్సప్త-పదవః॥ త్రోర్హోధ్రువైభానామితిప్రైవ-౭ నిల-౭ స లో॥ ప్రయ్యావశ్చ
 ప్రభాసశ్చవసహోష్టా ప్రతీతితాః-అగ్నయఃఅహవనియాంయస్త్రీయఇత్యాదీనిగృ
 హ్యం తెలిపించిధాఃసంఖ్యాఃలోకతఃప్రధివ్యవహారాల్ జ్ఞేయాఃవేదితవ్యాః-లోక్యతే
 జ్ఞాయతేస్త్రాధానంబంధాననెతిప్రధివ్యవహారానిలోక ఇత్యుచ్యతే-వృత్తస్యవతు
 ధోకాతీకాగఃపాద ఇతిజ్ఞేయః ఉక్తపరివాట్యాగణనయా చతుశాకామవ్యంశా
 నాంచతుశకల్యాంపత్రోపాదవ్యంఘటతే-అతప వచతుష్పల్ జ్ఞోకఇతివ్యవహార
 సోపజీవ్య-విచ్ఛేదఃవిచ్ఛేదఇతిసంజ్ఞాయస్సాస్సావిచ్ఛేదసంజ్ఞానాంపిఃభవతితిశేషః
 విచ్ఛేదోయతిసంజ్ఞాఇతిపాతస్సుష్టుఃఉక్తంచద-డినా॥ త్రో॥ జ్ఞోతేమనియమస్థానంచద

రోః॥ ౧౦॥ ఇ ద మ త్రో దా హ ర ణ ॥ త రు ణం స
 ప వ శా కం న వో ద నం పి చ్చి లా ని చ ద ధీ ని । అ
 ల్ప వ్య య న సు స్త రి గ్రా మ్య జ నో మృ ప్త మ
 త్వా తి ॥ ౧౧॥ అ భి భూ త ర సా దీ నాం జ్ఞే యా స్స

జ్ఞకఃసంయోగశ్చదైవసంయుక్తాక్షరంలక్ష్మ్యతే పురః ఉపరిస్థితేనతేనక్రమేణ అభ
 ధ్వితస్యగురోఃలఘుతాక్వచిత్ వికల్పైనభవతిఅస్యగ్రంథకారఃస్వయమహోదా
 హరణందశకాయతి ॥ ౧౦॥ తరుణమితి॥ అత్రతురీయపాదాదిభూతేన గ్రాఇత్య
 సేనక్రమసంజ్ఞాశ్చవిచ్ఛేదస్యగురుత్వేఽఘుత్వమాత్రంస్వీకృతం ౧౧॥ అభితి

శ్లోదంయతివిదురితి॥పింకశమునినాపివిశేషణకః॥శ్లో॥ ధాతునామ్నామభేదేనవిరామో
విరతిర్యతి॥ స్వరసంధ్యాప్రసాందర్యాత్రభేదపీష్వతేక్షచిత్తస్యా యమభః - ధా
తవోభూవాదయఃనామానిప్రాతిపదికానితేషామభేదేనవిరామోవిచ్ఛేదవిరతిరితివిరా
మశబుస్వయమేవవ్యాజప్వేయిరితి-నామభవతితిశేషః-స్వరసంధిఃస్వరాణాంప
రస్వరసంధిఃతేనప్రాప్తంసాందర్యంసౌకుమర్యతస్యైత్యతితేషామభావప్రా
తిపదికభేదపీష్వచిద్వ్యత్యతి - ధాత్వభేదోయథా-శోభాంపుష్పత్యధికమిత్యత్రసం
దాక్రాంతాభిలగిషదగ్రమ్భానతౌతాద్ధురూచేదితివచనాచ్చుచ్చిరిత్యురైర్వత్వాభా
వ్యత్వాత్పుష్పతీ-స్వీకృతదేవప్రత్యయవశాద్భిన్నోపిధాతోంభేదాత్సదోషస్తి
ప్రాతిపదికాభేదోయథా-వృశఃస్థినాక్షయిలవనశేనాశుక్లత్వారయంమిత్యే
తచ్చప్రత్యయంసందాక్రాంతా-అత్రాత్రనభేదేవవశ్యప్రకృతిప్రత్యయయఃఅంతరా
శేదానాంఅక్షరాణాంఅతీత్యైత్యత్వాభావ్యత్వాత్తేషదస్యభేదపీప్రాతిపదికస్యాభే
దాదోషః - ప్రాతిపదికభేదేనసాందర్యంయథా-మయాలోకేభవతిసఖినోఽప్యస్య
ధావృత్తిచేతితిత్యత్రాపిశబ్దైపుర్యవదేనభేదపీవిజ-పదంతాంతితిహి-స్వర
సంధివశేనసౌకుమర్యస్యైర్వత్వాదదోషః - ధాత్వభేదేనసాందర్యంయ
థా-నవిద్వాంసంసేప్రాతిపదికతత్రాదిరచితేత్యేతద్వృత్తిమేషఖరిణీ
అతఃరసైరుదైశ్చిన్నాయమనభలాగళిఖరిణీతివచనాత్పడిరక్షరైఃయ
త్వాభావ్య-అత్రానవిధాతావపిఅకస్సవణేదీర్ఘఃప్రతిపిత్తేనస్వరసంధివశేన
ప్రాప్తసౌకుమర్యత్వాన్నదోషః - ఎవమస్యత్రాపిప్రప్రవృత్తిం॥౧౦॥ కిం
శ్చయిక్కుమంవిషమంచాయుక్తస్థానంసద్భినిగద్యతదతి॥యిక్తమంద్వితీయచ
తుఖ-పప్రాదిస్థానం-సద్భినిగద్యద్భినిగద్యతేదివ్యతేదిషమంఅయ్యకైతిప్రధమత్వ
తీయవంచమదిస్థానమితియాజనా॥౧౧॥ఎవంవృత్తానాంవిభాగయాచ శ్చ సమ

జ్ఞాప్తులూకతః॥ జ్ఞేయ్యంపాదశ్చతుర్థోఽంశో
యతివిశేషేదసంశ్చకా॥౧౨॥యుక్తమంవిష
మంచాయుక్తస్థానంసద్భినిగద్యతే॥సమ

లోకతఃవృద్ధవ్యవహారాత్సంఖ్యామర్యాదా-పరిష్టేయధాఅభ్యాదిప్రత్యాగః
తదాతత్సంఖ్యాజ్ఞేయా-యథాఅభ్యుత్పత్వా రఃప్రసిద్ధాఃపూతానశంబ-రసాఃపట
ఏవమస్యత్రాపిప్రవృత్తిశ్చేదితిర్థాంశఃపదాశ్చయఃపదవిశ్చియితః॥౧౩॥

మధానమంవృత్తం విషమం చ తథా వరమితి॥ సమవృత్తమధానమవృత్తం చ తాత్పర్యే
 మవరం విషమంవృత్తం చ తిమిరివిధం - వృత్తమితీతః - తథాతేన ప్రకారేణ సద్వి
 నిగద్య తదితి తేన సంబంధ ఇత్యధాః ॥ ౧౩ ॥ క్రమేణ తేహం సామాన్యలక్షణమా
 హః శ్చి అంఘ్రయాయస్య చ త్వా రస్తుల్య లక్షణ లక్షితాః తచ్చందశ్చాస్త్రత
 త్వజ్ఞానమంవృత్తం ప్రచక్షత ఇతి ॥ అయమధాః ॥ యస్య వృత్తస్య చ త్వా రః అంఘ్ర
 యః పాదాస్తుల్య లక్షణ లక్షితా భవంతి - ఛందశ్చాస్త్రత త్వజ్ఞానమంవృత్తం యథా
 క్థా వివిధైః పృత్తం సమం సమవృత్తం బ్రవంతి ॥ ౧౪ ॥ శ్చి ప్రథమాంఘ్ర
 సమోయస్య త్వతీయశ్చ రణో భవేత్ । ద్వి తీయస్తుర్య వద్వృత్త త్రితదధానమము
 చ్యత ఇతి ॥ యస్య వృత్తస్య త్వతీయశ్చ రణః పాద ప్రథమాంఘ్ర సమః ప్రథమపాద స
 మానో భవేత్ - ద్వి తీయః పాదః తుర్య వచ్చ తుథా పాద సమానో భవేత్ - తదధానమ
 మితి వృత్తము చ్యతే - ఛందశ్చాస్త్ర జ్ఞై రితీతః - అత్ర ప్రథమత్వతీయయోః ద్వి తీయచ
 తుథా యోశ్చ పాద యోస్మామ్యే సతి ప్రథమస్యాధానస్య ద్వీతీయస్యాధానస్య చ వర
 స్ఫర సామ్యా విధానమత్వము క్తం - సతు ప్రథమత్వ తీయ పాదవ్యయాత్మకమేకం ద్వి
 తీయచతుర్థా పాదవ్యయాత్మకమేకం - అనయోస్మామ్యే లిఖితధానమత్వమితి సామ్యా
 వంధవాత్ - సంభవేతానమృత్తమేవ దితి భేదానైదైః - ఉక్తంచ తీ కాయాం - తద్వృ
 త్తమితేనాథా నతరాధానస్య సమత్వాదధానమంవృత్తమితీత చక్షత ఇతి - వివరణే
 చ అధానాన్ సమయోస్మామ్యం వి వక్షితమితి ॥ ౧౫ ॥ శ్చి యస్య పాదచతుష్కే లక్ష

మద్ధానమంవృత్తం విషమం చ తిథామతమ్

౧౩ ॥ ఆ జ్ఞానయోయస్య చ త్వా రస్తుల్య లక్షణ
 లక్షితాః తచ్చందశ్చాస్త్ర త్వజ్ఞానమ
 వృత్తం ప్రచక్షితే ॥ ౧౪ ॥ ప్రథమాంఘ్ర సమోయ
 స్య త్వతీయశ్చ రణో భవేత్ । ద్వి తీయస్తుర్య వ
 ద్వి త్రితదధానమము చ్యతే ॥ ౧౫ ॥ యస్య

యగితి ॥ సమంస్థావం యుక్ విషమం స్థానమయుక్ ఇతి సద్వినిగద్యతే - వృత్తభేదమా
 హానమవృత్తం అధానమవృత్తం విషమవృత్తిమితి త్రామతపత్రి విధం ॥ ౧౩ ॥
 అంఘ్రయైతి ॥ అంఘ్రయః పాదాః ॥ ౧౪ ॥ ప్రథమం లక్షణవృత్తస్య ॥ ౧౫ ॥

తి|| ఉక్తంచబయదేవేన|| శ్లో|| చత్వార్యద్యస్యాత్తరాణిచతుశ్చతుర్వ్యధిరేమమితి ||
 ౧౭ || ఋతదూర్వఁంచందప్యప్యైదిదండకాఃపరికితఃతాఇలి|| తదూర్వఁంచసా
 త్ పడింశత్యక్షురపాదాచందసఠోర్వఁముపరిచండప్యప్యైది అదిశభేనఅణా
 ణవవ్యాశజేమూతలలాకరొద్దామశంఖభుజంగాఖ్యానాంబండ్కభేదానాన్త్రుకాణం
 || ౧౭౪ || ఋతేషంగాధాస్త్రిభిష్షడ్భిశ్చరణేశ్వపలక్షితాఇతి|| శేషంయథోక్తలక్షణా
 చ్చందసోన్యత్ గాధానామపరికితఃతాఇతితేనసంబంధః-తాఃకీదృశ్యఇతితత్తా
 హ - త్రిభిఃషడ్భిర్వాచకారేణచతుర్భివాచకరణైఃపాదైరుపలక్షితాస్సూతా
 గాధాఇతి స్త్రీలింగబహువచనాంతస్యాపిపదస్యశేషమిత్యనెనసామానాధికరణ్యం
 యథావేదాఃప్రమాణమితి || ౧౮ || క్రమేనైవేషాంభందసాంసంజ్ఞాం దశాయ
 తి|| ఋతేక్తాఽత్యక్తతథామధ్యాప్రతిష్ఠానానుపూర్వికా| గాయత్ర్యుష్ణిగనుష్టుప్త
 బృహతీపశ్చిరేవచ|| త్రిష్టుప్తజగతిచైవతథాఽతిజగతిమతా| శక్వరీసాతిపూర్వా
 స్యారప్యత్యస్తీతథాస్త్రేతేధృతిశ్చతిభ్యత్యైవకృతిః| కృతిరాకృతిః| వికృతి
 శ్చంకృతిశ్చైవతథాఽతికృత్యైవకృతిః|| అన్యానుపూర్వికాఅన్య
 ప్రతిష్ఠానుపూర్వికానుశబ్దపూర్వాకానుప్రతిష్ఠాత్వధాః-సాతిపూర్వాసాశక్వరీతి
 తిపూర్వాఅతిశబ్దపూర్వాఅతిశక్వరీత్వధాః అపిచైవకృత్యస్తీశ్చ అప్యత్యస్తీ

యావత్ పడింశ తింగతైః|| ౧౭ || తదూర్వఁ
 చణ్డప్యప్యైదిదండకాన్పరికితఃతాః| శే
 షంగాధాస్త్రిభిష్షడ్భిశ్చరణేశ్వపలక్షితాః||
 ౧౮ || ఉక్తాఽత్యక్తతథామధ్యాప్రతిష్ఠాన్యా
 నుపూర్వికా| గాయత్ర్యుష్ణిగనుష్టుప్తబృ
 హతీపశ్చిరేవచ|| ౧౯ || త్రిష్టుప్తజగతి
 చైవతథాతిజగతిమతా| శక్వరీసాతిపూర్వా

పాదోశవతితావత్పునశ్చంకోశవతిత్వధాః|| ౧౭ || తదూర్వఁమితి|| స్పష్టః|| ౧౮||
 అధర్బందసాంనామధేయపూర్వికాంసంఖ్యా మాహ | ఉక్తైః|| సుపూర్వికానుశబ్ద
 పూర్వానుప్రతిష్ఠాత్వధాః|| ౧౯ || త్రిష్టుప్తి | అతిపూర్వాసాఅతిశక్వరీత్వధాః

అ॥౧॥౬॥ ఉపసంహరతి శ్చ ఇత్యుక్తాశ్చందసాంసంజ్ఞాః క్రమశః॥౧౧॥౬॥ వ
త్సమానాధ్యాయప్రతిపాద్యమధాంప్రతిజానీతే శ్చ వత్ససాం ప్రతం॥ లక్షణంస
ర్వవృత్తానాంమాత్రా వృత్తానుపూర్వకమితి॥సాంప్రతం ఇదాసంచాత్రా వృత్తాను
పూర్వంమాత్రా వృత్తంతరిత్యవై తాళీయాదితత్తలనుపూర్వంక్రమాయథాభవతి
తథావస్థీతివచనక్రియావిశేషణం॥అయమత్రాధికః ఇదాసంచవసరప్రాప్తంస
ర్వవృత్తానాంలక్షణంమాత్రా వణా విభేదేనేత్యాదిసాకృతోద్దేశక్రమానుసారేణ
మాత్రా వృత్తమాదౌకృత్యాకధయామీతి॥౧౨॥ ఇతిశ్రీమతాకవికామాచార్యస్త్రినా
థేనవిరచితాయాంధీశోధన్యభిఖ్యాతాయాంవృత్తరత్నాకరవ్యాఖ్యాతాయాంప్రథమో
ధ్యాయః :-..... *
అ॥ ప్రథమాధ్యాయేస్వకాస్తోత్రజీవాభిఃసంజ్ఞాభిఃసంజ్ఞితానాంస్వరూపందశా

మత్సమాత్రా వృత్తానుపూర్వకంసర్వవృత్తానాంలక్షణంవత్సీతిప్రతిజాతం - త
దనుసారేణమాత్రా వృత్తలక్షణప్రతిపాదియమయద్వితీయాధ్యాయస్సమారభ్యతే॥

సాధ్యదప్రత్యత్యస్థితకాస్త్యతే॥౧౧॥ ధృతిశ్చ
తిధృతిశ్చైవకృతిః ప్రకృతిరాకృతిః॥వికృతి
స్సంకృతిశ్చైవతథాభీకృతిరుత్కృతిః॥౧౧॥
ఇత్యుక్తాశ్చందసాంసంజ్ఞాః క్రమశోవత్ససాం
ప్రతం॥లక్షణంసర్వవృత్తానాంమాత్రా వృ
త్తానుపూర్వకం॥౧౨॥ ఇతిశ్రీకాకాచార్య
ణికృతేవృత్తరత్నాకరైప్రథమోధ్యాయః.

— ఆర్యాప్రకరణం —

అత్యైతత్సప్తగణాగోపతాభవతినేమావిదమే

అష్టిశ్చఅత్యష్టిశ్చఅష్టశ్చష్టిశ్చ॥౧౧॥ధృతిశ్చ॥అభీకృతి॥అవికృతి॥అవ్యక్తిశ్చ॥౧౧॥ ఉ
పసంహరతి॥ఇతి॥మాత్రా వృత్తానుపూర్వంమాత్రా వృత్తంప్రథమంకథ్యత ఇత్య
ధా॥-౧౨॥ఇతిశ్రీనారాయణపురోహితవరచిత్తమణినిధిసమాఖ్యాతేవృత్తరత్నాకర
వ్యాఖ్యానేప్రథమోధ్యాయః

ఏవంప్రథమాధ్యాయేనసంజ్ఞాపరిచయేతదయమమాత్రా వృత్తలక్షణప్రతి

తత్రతావదాదావార్యావృత్తానంలక్షణమాహ శ్చైతత్ప్రక్షాణాగోపతాభవ
 తినహవిషమేజః। షష్ఠేఽయంచనలఘువాప్రథమేఽథానియతమార్యాయాఇతి॥లక్ష
 లక్షణం-సప్తేతిభిన్నంవదం-గణాశ్చతుమాత్రాత్వలక్షణాః-గోపతాఃగురుజ్ఞేత
 నాఽగ్నితేనోపేతాఃసప్తగణాభవంతి-అనంతరమేకగురుశ్చభవతీత్యథాః-ఇహా
 స్మిన్నార్యావృత్తేవిషమేస్థానఇతితేషః-ప్రథమేత్యతీయవంచమసప్తమచస్థాన ఇత్య
 థాః-షష్ఠేస్థానసమే అయంజగణః-చశబ్దోవికల్పభాఃసశ్వలఘుశ్వనలఘు-ద్వం
 ద్వైకవద్యాహనపుంసకలిజ్జత్వంచ-సగణోఽన్యోలఘుశ్చభవతి-చత్వారోలఘువో
 భవంతీయావత్-పునర్వాశబ్దోవికల్పస్పష్టికరణార్థాః-షష్ఠేస్థానెజగణోవానల
 ఘువాభవతీత్యథాః-నియతంఅవ్యభిచారి-ఆర్యాయాఆర్యాభ్యవృత్తశ్చ-అయం
 న్యయః। ఆర్యాయాఃప్రథమేఽథావికల్పియతంలక్ష్య-గోపతాన్సప్తగణాః-ఇహవిష
 మేజానభవలి-షష్ఠేఽయంచ నలఘువాభవతీతి-అథవాచశబ్దోఽచధారణార్థాః
 వాశబ్దోవికల్పభాఃషష్ఠేస్థానెజగణ ఏకభవతినలఘువవాభవతిసాన్యోగణోభవ
 తీత్యథాః-అన్వయశ్చ-షష్ఠేఽయంచవానలఘువవాభవతీతిషష్ఠ్యయంసలఘూవేతి
 పాశ్చత్యేత్సుప్త-తదానలఘూఇతివదం-ఏకవద్యావపక్షేఽనాశ్రయణాత్పుల్లింగప్ర
 థమాద్వివచనాంతం-వాశబ్దసన్యోభయత్రనంబంధః-అనన్తగ్రంథేనార్యాయాః పూ
 త్యాథాస్యలక్షణముక్తం-ఉచ్చార్థాస్యలక్షణంపరత్రవక్ష్యతి-అత్రవిషమేస్థానే
 జః। షష్ఠోఽయంచనలఘూవా, ప్రథమేఽథానియతమా

పిహదయషయాద్వితీయోధ్యాయస్సమారభ్యతే॥కేదారస్యకృతిస్థిత్రాబ్రాహ్మణస్య
 మహర్షేనః॥లక్ష్యంచలక్షణంచాభయఃప్రచక్రేయమైవసా॥అథోభాష్యామార్యాభ్యాం
 పామాన్యేనాయాః లక్షణం ప్రతిపాదియతి॥శ్లో॥విషయఇతితత్రప్రథమార్యయాద్వి
 తీయార్యాపూర్వార్థానచపూర్వార్థాలక్షణంద్వితీయాయాచరమాథాన ఉత్తరా
 థాలక్షణం-ఏకదాయాయాఃప్రథమేఽథానియతంలక్ష్యేత్యన్వయః-సప్తగణాఃగోప
 తాః ఏకేనగురుణానమేతాఃగణాః-సప్తసమమాత్రాచ్ఛన్వసించగణాఃనాష్టావిత్య
 క్రంతతక్ర-ధంసప్తగణాఇతిచేత్యంతవివచంచగణాఃపర్యామణావృత్తవృత్త్యాసేనపు
 సఃపునరాగచ్ఛన్తి-గణాశ్చతుష్కలాఃసప్తగణాశ్చ అష్టావింశతికలాభవంతిగురుశ్చద్వి
 కలఃతదార్యాయాఃప్రథమాథాత్రింశత్కలాఃఇహవిషమే అయజిస్తానెజఃజగణః
 సభవతిప్రథమస్త్రీతీయఃపంచమస్సప్తమోవాగణః వణాశ్చందస్యక్తోజగణో

[illegible]

ర్యా యా : || ❀ || ప ప్పెద్ది తీలా బెల్ల. వర కేముఖి

[illegible]

ఖిలాచ్చభవతీశదనియమగితివగంతతదానీ మేవంవ్యాఖ్యేయం-షష్ఠేస్తాన ఇతిశేషఃతే
 రతేన ప్రమేస్తానైస్తానగణలక్షణ-అన్యరూపవత్-అయమన్వయః-పశ్యేన్నైదిభి
 వేతాంతదాద్వితీయలాదవాక్-పదనియమోభవతివరతెన్నైదిభివేతాంతా-దాము
 ఖిలాదర్శాత్పదనియమోభవతీతి-అవరతి-షష్ఠీద్వితీయలాన్నైశరతెముఖిలాచ్చస
 యదిపదనియమగితిపాశమంగీగుర్వాణాన్ల ఇత్యన్యపదన్వయన్యచభావేనభావలక్షణ
 మితిమాత్ర నిహితగుప్తవ్యంతత్వంసప్రమీసామధ్యాత్ ప్రాప్తమపిసామివదసన్ని
 ధించాభ్యుపేత్యవ్యాకృత్యతే-తదయుక్తింసరియదిపదయారసన్నితత్వాపత్తిః || ౨ || న
 లక్ష్యప్రయోగనియమకథనశ్చప్రస్తకత్వాత్ ఆర్యాయా అపరాధానలక్ష్యసంత
 సియమమాహ ఖిలారమైధేవంశమకేతస్తాదితి||చరమద్వివిధమంచమపివపం
 చమకఃతస్మిన్-గణైస్తానైవేతిపూర్వవత్తస్మాత్ మఖిలాత్ - అయమన్వయః-చరమ
 థేవంచమకేన్నైసంలస్తాన్మఖిలానివాక్-పదనియమోభవతినిసంబంధః-పారా
 తరపక్షేచ-మేధేవంశమకేస్తానైదిభివేతాంతిదాతస్మాన్మఖిలాదిర్వాక్-పద
 నియమోభవతీతిసంబంధః | పూర్వాధాన్యోక్తయతినయమఉత్తరాదివాక్-పద
 ఉత్తరాధాన్యోక్తపూర్వాధాన్యోపవేదిత్యం | తథాబహుశోభియుక్తిప్రయోగద
 శ్చనాత్||౨||అపరాధకాలక్షణమహా ఖిల ఇహభవతిషష్ఠ్యంతితి|| ఇహచరమేధేవ

లాచ్చ సయతివదనియమః || చరమైధేవంచ

నపదవిద్భిత్తిరథాః పరతేషస్తాత్పరస్మిన్-సప్రమేగణైస్తానీనలక్షణా-స్వయమితి
 యావత్ మఖిలాత్ ఆద్యాన్లైఖేరారభ్యయలిపదనియమఃద్వయమప్యత్రపూర్వాధే
 ప్రప్రవ్యం-చనయతి-ఇతిపక్షః పదనియ - ఇతిసప్రమశ్చగణఃఅత్రయలిరపిద్వితీయా
 త్ప్రధానానిపిలక్షణాన్మేధ్యస్తా|| పివంత్రిధిరథేవపూర్వాధాన్యలక్షణమన్వై
 ఉత్తరాధాన్యలక్షణమాహ | చరమగితిఆర్యాయాశ్చరమేధేవంచమకేగణైస్సంతి
 త్యధాహుతావ్యంతస్మాన్మఖిలాత్యలిపదనియమగితిరథాఃఉత్తరాధాన్యంచమో
 గణస్సర్వలక్ష్యుశ్చేదేమిలిఖావఃఇహేతి ఇహచరమేధేవకేగణఃఅనిలక్ష్యురేవభవతి
 ఇదమప్యత్రప్రప్రవ్యం||యథా|చరమ ౧ థేవంచ ౨ చమకే ౩ తస్మా ర దిహభ
 వ ౪ తి ౫ వప్య ౬ లక్ష-ఇతిలక్ష్యురేవపక్షగణః | ఇహభవతిపంచమగణైస్త్రమల
 ధ్యాయలిరపిద్భిత్తి దాహరణం ఖిలీశేవీక్ష్యుకావగ్తా భావేనజన్మశివం

తన్నియతలత్వైతి పూర్వేణ సంబధ్యతేషుః గణితకేషుః లజ్జాః ఏతదుక్తం భవ
తి. ఆర్యాదాతపరాధాస్యాపిలత్వైతత్వప్రగణా ఇత్యాదిలక్షణం సమానం - చతుష్క-
లస్యష్టస్యగణస్యస్థానై విక వివలఘుగణాత్వేన తిర్గతినచతుష్క-లగణ ఇత్యయ
మేవ వికేషః - అయంచనియమజగణపక్షైః గాతరభివభవతి సభుషయైః గాతరభిచ
రాధాస్యాపిషష్టస్థానై సలఘేష్వవభవేత్ సచతుస్సాపిస్థానై వికలఘుః ప్రయోజ్యః - త
దుక్తం - వివరణే|| నలఘుః త్వేన హాభవతిషష్టలక్షణవివరనియమితి|| యుక్తం నైతత్ - సర్వ
లఘుత్వేన శ్లోకకరణతత్తైవాభియుక్తైస్సర్వత్ర ప్రయుజ్య మానత్వాత్ - లత్వైతదిత్య
విశ్లేకద్వయ ప్రతిపాదితలక్షణమదుదాహరణమప్యే తదేవ శ్లోకద్వయం - వివమా
పంచమాధ్యాయవరిసమాప్తైర్ద్రాక్షవ్యం|| ౨|| అ|| ఆర్యాః శేషమాహ ఋత్రిన్వంశకే
శుపాదోదళయోరాద్యేషు శ్చ శేషస్యాః పథ్యేనామతస్యాశ్చిన్వోవిద్ధి సుమాఖ్యా
తమి|| అంశకేషు అంశాని వాంశకా ఆర్యాదాస్సప్రగణాత్వకత్వాదేకగణ ఏకాంశ
కొభవతి. ఆతః త్రిష్వంశకేష్వయ్యైర్త్రైశు గణైష్వత్వక్రంశ్యాత్ - వత్వకేవ సంలం
ఘ్యుగణత్రయమాదిశమితి త్రిశు శేషస్య తీతేషు సత్త్వైతి శేషః - దళయోః పూర్వాధా
పరాధాద్యోః ఆద్యేషు పాదభేదేషు యస్యాః ఆర్యాదాః ఆగ్రత్యుగమం - అయమస్వ

మకై, తస్మాదిహ భవతిషష్టో లః * ౨|| త్రిష్వం
శకేషు పాదో. దళయోరాద్యేషు దృశ్యతేయ

త్యా! దద్యాద్వంకరుణా ద్రాక్ష-సకలాధాక్ష-సతతహార్యాసా ఋత్రిన్వంశకేషు
యకాయోజగతాం జనికమకానిధనవిధిచతురః! అనిశంలీలాంకురుతే-త్వాన్యం మమ
దిశతుసంజ్ఞప్తైః పూర్వోక్తలక్షణమేతదూరపనిరూపయేత్ ఆగ్రదళయోపిలక్షణస్య
వత్వద్వయాక్రాంతత్వాద్భౌకద్వయం|| యథావిషమేన జగణః షష్టోజగణః ఉత్తరా
ధేకత ఇతిలఘురేవ షష్టోగణః ద్వితీయశ్లోకేషుష్టోగణః పదివిధాగశ్చ ద్వియోగ్యైః
సప్తమోపినగణః ముఖూర్పదవిచ్ఛిత్తిశ్చ! ఉత్తరదళేవంచమేన గణముఖూర్పదేషు
ఇతిలఘురేవ షష్టోగణః|| ౨|| త్రిష్వతి|| ఏవం నామాన్యేన లక్షణముక్తాద్వికేషలక్షణమా
హయస్యాః ఆర్యాదాః దళయోరదక్షయోః ఆద్యేషు పాదమికేషు త్రిన్వంశకేషు త్రి

శ్చ * యస్యాః పాదైశ్చ ధమద్వాక్షమా త్రాస్తాధాత్వతీయపి|| అష్టాదశద్వితీయచతు
ర్థకేషుష్టదశసాయాక

యః-యస్యాఃదశయోరారాద్యేషుత్రిష్వంశకేషుపూజేషు పాదోద్భవ్యతేషు దోవిద్భిఃత
స్యాఃపథ్యేతినామనమాఖ్యాతిమిత-అత్ర త్రిష్వంశ కేషుపాద ఇతివ్యక్త్యాసామధ్యాక
పవశిష్టైఃప్రతిదశంద్వితీయఃపాదోభవతిఅగమ్యతే-సర్వేష్వపివృత్తేషుపాదాంతేషుయ
తినీయతా -సంధిసమాసాతు ప్రథమద్వితీయయోఃపాదయోఃపరస్పరంభవతః | ఏ
వంతృతీయచతుర్థయోః-సద్వితీయతృతీయయోః||యదుక్తంఛందశ్శేఖరే|| స్యాన్నిత్య
మొకపదవన్వరణాంతసందిరధాకంతవజమఖిలేష్వపివృత్తకేష్విలి || కావ్యప్ర
కాశేచ||సంధి సమాసవర్ధనైతి||అత్ర సుధికార్యంనియమేనోక్తం-శత్రూఃపస్త్రాని
యతః-ఉభయథాపిప్రయోగదర్శనాత్ - ఉక్తంశ్లోక ప్రయంపథ్యాన్యూరదణ
తం || ౩ || కించ ష్ట సంలంఘ్యగణత్రయశూదిఖం|శకంయోద్భవయోభావతిపా
దః||యస్యాస్థారిపింగళనాగో | విప్రునామధిసమాఖ్యాతి||సంలంఘ్యఅతిక్రమ్య - పిం
గళశ్చాసానాగశ్చేతిపింగళనాగః-పింగళిమూఖానాగ రాజ ఇతిసంపదాయః-విపులాం
విపులాఖ్యాంఅధి సమాఖ్యాంఅధిముఖ్యేనసమ్యక్ బ్రూతేపిష్టామునిసాగ్ధరూపాదే
వముక్తంజగత్సప్రమాణంకిమువక్తవ్యమస్తీతిభావః - అత్రైవమన్వయః-యస్యాఃస్వ
యోరపిశకలయోఃఅదిమంగణత్రయంఉల్లంఘ్యపాదోభవతిపిష్టానాగస్తాం ఆర్యాంపి
పులాంఅధిసమాఖ్యాతీతి|| అత్రచతుర్థగణమధ్యపాదసమాప్తీవాపస్తీతేతిగమ్యతే-

పాఠ్యః || పథ్యే తినామత పాఠ్య. శ్చందోవిద్భిస్స
మాఖ్యాతం || ౩ || ఉల్లంఘ్యగణత్రయశూదిఖం.
శకలయోద్భవయోభావతి వాదః | యస్యా

మగజేషు పాదోద్భవ్యతేపాఠ్యః ఆర్యాయాఃపథ్యేతిసామయథా|| త్రిష్వంశకేషు
౨ పాదా ౩ దశయోరారాద్యే౫ మగ్యశ్చ ౬ తెయన్ ౭ పాఠ్యః ౮ అత్రతృతీ
యగజేపాదోవిద్భిస్తఃవిషమేవజగణఃపిష్టాజగణఃసప్తగణత్వంగురుసహితత్వంచ ఇతి
సామాన్యలక్షణం ద్రిప్తవ్యంపివముక్షరదశపిఅత్రపిష్టాలఘురేవగణః||ఉదాహరణం||
తామింధబింబవక్త్రాం-చపలాక్షీంతుంగవీనవజ్జిజాం|పథ్యాస్త్రాచమభద్రః-సీతాం
థ్యాయన్ లృశంస్తాంతః||వధిమాగే-అస్త ఇతి పదద్వయేపథ్యాపదస్ఫురణాధాంప
థ్యాస్తఇత్యుక్తంఅత్రా పిల్వణంద్రిప్తవ్యం || ౩ || ఉల్లంఘ్యేతియస్యాఃఆర్యాయాః
భ్యయోఃశకలయోదక్షయోఃఅదిమంగణత్రయంఉల్లంఘ్యపాదఃపథ్యతేతాంపింగ

లక్ష్మవశాత్-తథాహ|| త్రయమాభిత్పతీయోగజః-దిమంశభిచతుర్థః- ఆత్రది
మంశిత్యేతావతాపాదసమస్తాద్భిశ్చే-ఉత్తరాధే-గళనాభిత్పతీయోగజః- గోవి
పుభిచతుర్థః-ఆత్ర తుగోభిత్పతావతాపాదఃసమాప్తఃతస్మాద్గత్రయమభిక్రమ్య
చతుర్థః గణమధ్యేయత్రకుత్రచిత్ పాదసమస్తాభిచతుర్థమితినిశ్చయతే || ౪ || కించ
ః ఊ డ యాధ యోజ కా రౌ, ద్వితీయతుర్యగుమధ్యగౌయస్యాః| చపలతి నామత
స్యాః, ప్రకీర్తంనాగరాజేనై||జకారౌజగౌద్వితీయతుర్యద్వితీయచతుర్థాగణా
వివిశేషఃగుమధ్యగౌగురుస్వయమధ్యగతౌప్రథమగణాంత్యత్పతీయగణాద్యయః తృతీ
యగణాంత్యపంచమగణాద్యయశ్చగుర్వక్షరయోమధ్యం, ప్రాప్తావిత్యధః భవత
ఇతి శేషః నాగరాజేన పింగళ మునినా - అయమస్వయః-యస్యా ఉభయాధాయా
ద్వి-తీయతుర్యగౌగుమధ్యగౌజకారాభవతః నాగరాజేనతస్యాః నామచపలతి
క్రకీర్తితమితి|| ౫ || కించ ః ఆద్యందశంసమస్తం-భజేతలక్ష్మరవలగతంయ

స్తాంపింగళనాగౌ. విపులామభిసమాఖ్యాతి|| ౪ ||
ఉభయాధ యోజ కా రౌ, ద్వి తీ య తు ర్య గ
మ ధ్య గౌ య స్యాః | చ ప ల తి నా మ త స్యాః . ప్ర కీ
ర్ తి తం నా గ రా జే న || ౫ || ఆ ద్యం ద శం స మ స్తం .

శనాగోవిపులాంభిసమాఖ్యాతిఆత్రఉల్లంఘ్యగణే-త్రయమా-భిపాదఃదిమంశేతి
చతుర్థగణమపిస్పృశేతిసామాన్యలక్షణంచద్రష్టవ్యం||ఉదాహరణం||ఉల్లంఘ్యకుల
సీతిమామలా-కమలినీదళైరుతిగోపీ|గోవిందేశుంగతచిత్తాఃవిపులామభిధియంతి||వా
పాదాంతఇతిన్యాయాత్రికారౌగురుః || ౪ || ఉభయే||యన్యాఃఆర్యాయాఃఉభయారథ
యోఃద్వితీయతుర్యద్వితీయచతుర్థగణౌగుమధ్యగౌగురుమధ్యగౌజకారౌజగౌభవ
తశ్చేతస్యాశ్చపలతిసామనాగరాజేన ప్రకీర్తితం||యథా || ఉభయా-ధయోజ
కారౌ-ద్వితీయ-తుర్య-ఇత్యత్రధామౌజా ఇతిద్వితీయజగణిప్రథమగణాంత్య
యాఇత్యస్మత్పతీయగణాదఃకా ఇత్యసృచగుర్వక్షరభృత్పతీయచతుర్థోపిగణోద్వితీయఇ
తిజగణఃఉత్తరాధే-ప్యేవంద్రష్టవ్యం||ఉదాహరణం||మలినాయరెతుకాల-నిశమ్య
కేకాఃశిఖండినారామః|చపలాంధియంవినేతుం-నలంపటాలక్ష్మణం ప్రా మా || న
లంపటాధీరఃససమాసః||౫||ఆద్యమితియస్యాః ఆద్యందశంప్రారాధనవలగతం

భవతీత్యన్వయః || ౭ || ❀ || ఇత్యాఖ్యానావయః || ❀ || అథగీతిప్రకలక్షణమాహ || ఆర్యా
 ప్రథమదళోక్తం యది కథమపి లక్షణం భవేదుభయోః | దళయోః కృతయతి శోభంతాం
 గీతంగీతవాక్ భుజంగేశ ఇతి || ఆర్యా యః ప్రథమదళోక్తం పథ్యాఖ్యానః ప్రథమ
 స్వాభావోక్తం కృతయతి శోభంతం సలక్షణం జిహ్వోక్తయతి నిమగ్నతాలంకారం | అ
 ప్సిక్వాప్యత్రేపి నలక్షణం తింగీకారే సతి విధానముక్తయతి నిమగ్నతాలంకారం | కృ
 తయతి శోభామన్య క్తత్వాత్ గీతిమనలక్షణం సత్ వివాంగీరణీయనజగణసత్ ఇతి
 శంకామాఖ్యో-లక్ష్యవశేన సప్తావ్యధిగీతారాత్ | విషమతరతాపి ప్రప్రసంగం
 గీతవాదక్రవాక్-భుజంగేశః పింగళమనః | అయమన్వయః | ఆర్యాప్రథమదళోక్తం
 లక్షణముభయారవిదళయః కథమపి యది భవేదుభయోః కృతయతి శోభంతాంగీ
 తంగీతవానితి || ౧ || కీంచ || ❀ || ఆర్యాద్వితీయకేధా, యగ్గదితం లక్షణంతత్సన్న్య
 త్ | యద్యుభయోరవిదళయో, సుపగీతంతాం మునిబ్రూత ఇతి || ఆర్యాద్వితీయకే
 థ్యాఖ్యాద్వితీయస్వాధాకప్రత్యయః | గదితముక్తం | మునిః పింగళః | అయమన్వయః
 ఆర్యాద్వితీయకేధా యల్లక్షణం గదితంతదుభయారవిదళయః స్వాద్యమిమన్వయో

అథగీతిప్రకరణం || ఆర్యాప్రథమదళోక్తం
 యది కథమపి లక్షణం భవేదుభయోః | దళ
 యోః కృతయతి శోభంతాంగీతంగీతవాక్
 భుజంగేశః || ❀ || ౧ || ఆర్యాద్వితీయకేధా
 యగ్గదితం లక్షణంతత్సన్న్యత్ | యద్యుభయో

పథోక్తం ఆర్యాపూర్వాధాక్తం లక్షణం తద్భయోరవిదళయోరభివ్యక్తయోరభివ్యక్తయోః కథ
 మపి యది భవేత్ కృతయతి శోభంతాం భుజంగేశః పింగళవనగీతిం ప్రామాణ్యం
 యేపి త్రింశన్తాప్రగీతిత్యర్థః || ఉదా || దేవం త్రిభువనవంద్యం, శతధరం శతఖరం
 భజేనతతం | య ఇదం వ్యక్తవశమన్యయన్తీతిః ప్రాచ్యతేజవాజ్ఞిత్యా || ౧ || ఆర్యతి ||
 ఆర్యా యోక్తే రాధా లక్షణం యద్యుభయారభివ్యక్తయోరవిదళయోరభివ్యక్తయోః పగీతిం దేవీయేపి
 త్రింశతిమాప్రాప్తిపగీతిత్యర్థః || ఉదా || సూరహోమాద్రికన్యై, మామగతం హి

❀ ఆర్యాపూర్వాధానమం, ద్వితీయపియప్రభవతిహంసగతే | ధ-దోవి
 పస్తదానీంగీతంతామన్యకవాణిధానై ||

మునగిలెంబ్రా క్షణం॥ ౨౧ కంచ ॥ శ్లో॥ ఆర్యాశకలద్వితయంవ్యవృత్తయరచితంభవే
 ద్యస్యాసోద్ధీతిః కిలగది తాద్యద్యత్యంతభేదసంయుక్తై॥ ఆర్యాశకలద్వితయంప
 థ్యార్యాయాప్రథాద్యయంవ్యవృత్తయనవివర్యాసెనరచితంవ్యవృత్తయరచితం అవరా
 థకలక్షణంపూర్వాధాపూర్వాధకలక్షణంఅవరాధా- ఇత్యనేనవ్యవృత్తయనరచితమి
 త్యధాఃయస్యాగీతఃకిలగదిప్రసిద్ధా -గదితాడుక్తా-తద్వదితచ్ఛబ్దేనపథ్యార్యాశ
 రామ్యశ్యతే-యతినియమశ్చత్రోక్తత్వాత్ యత్యంతభేదసంయుక్తా - యతిఃపూ
 ర్వాక్తా- అంశోగతిః-యతిశ్చ-ంతశ్చ యత్యంతాతయాభేదోయత్యంతభేదసం
 యుక్తా-తత్వార్థేవయతిగతినియమపరీత్యధాః-అయమన్యయః-యస్యా ఆర్యాయా
 శ్యకలద్వితయంవ్యవృత్తయరచితంభవేత్తద్వద్యత్యంతభేదసంయుక్తాసోద్ధీతిగది
 తావితై॥౩॥ కించ॥ శ్లో॥ ఆర్యాపూర్వాధాంయదిగురుజ్ఞేకేనాధికేననిధనెయుక్తం
 ఇతర తద్వన్నిఖిలంబంధంయదీయముదితైవమూర్వాగీతిరితి॥ ఆర్యా పూర్వా ధాంత
 థ్యార్యాప్రథమాధాంబిధనెఅవసాన- ఇతరన్దధంఉ త్రరాధామిత్యధాః-తద్వత్

రపిదళయో,రు పగీ తింతాం ము నిబ్రూతే॥*॥
 ౨॥ ఆ ర్యా శ క ల ద్వి త యం , వ్య వృ త్త య ర చి తం
 భ వే ద్య స్యాః । సో ద్ధీ తిః కి ల గ ది తా , త ద్వ ద్య త్యం
 శ భే ద స ం యు క్తా । ౩॥ ఆ ర్యా పూ ర్వా ధాం య
 ది , గు రు జ్ఞే కే నా ధికే న ని ధ నె యు క్తం । ఇ త ర

విశ్వేశాత్వాంప్రతివిక్షరణవహై,గచ్ఛగీతఃకల్పనైప్రాయః॥౨॥ఆర్యైః॥ఆర్యాయాశ
 పూర్వముతరంచాధాంవ్యవృత్తయరచితంవ్యవృత్తయంయదిభవేత్తహింఉద్ధీతిః॥ఉదా॥
 మాతఃక్షితిభ్యతనయే,హవయితరాంబృహత్వాన్యాంలక్ష్మ్యజయితకలా,మింజా
 యాంప్రాతిచాగమోద్ధీతిః॥౩॥ఆర్యైః॥ఆర్యాయాఃపూర్వాధాంయదినిధనెఅంబెఅ
 ధికేనైతేనగురుజాయుక్తంయది-చ్యాత్రింతశ్చాత్రింభవతీత్యధాఃయదీయఃఆర్యా
 శుబింధిఇతరదుత్తరాధాంబిఖిలంపూర్వోక్తలక్షణపేతంపత్రవింశతిమాత్రాతద్వ
 దధికేనైతేనగురుజాయుక్తం ఏకాన్త్రంతశ్చాత్రిమిత్యధాఃయదిభవేదియఃఆర్యాగీ

* ఆర్యోత్తరాధామిత్యం,ప్రథమాధామీత్రయంతచే॥ ఉపగీతింతామి
 తిథా మాయాంగాయద్విద్వాంసః॥.....*

పూర్వాధావత్-అయమన్యయః-ఆర్యాపూర్వాధా-నిధనైలధికైః-తనగురుజాయు
 క్తంయదిఇతర ద్విలంబతద్వదేవంఽనిభిలంబయదిభవేదియమా-ర్యాగీతిరుదితేతి || ఆర్యాగీ
 త్యాఃపూర్వాధావరాధా-చాష్ట్యజాభవేయిరిత్యధాః-అతఃపథ్యా-ర్యాదీనామా
 ర్యాగీతిపర్యంతానాంసర్వేషామపివృత్తానాంసమాన-ఎవవలఘువయోగీ-కారేనతి
 యతివదనియమస్మాచున్యలక్షణస్యా-చాథాత్-అత్రదిశేష-కైస్తుజ్ఞోకపూరజా
 భూ-లక్షణమెవలక్ష్యమపిభవేదితిప్రతిజ్ఞాతత్వాత్-అతస్తదమచాదపి-ఆర్యాలక్ష
 ణంగీతిలక్షణంచాస్తీత్యా-ర్యాగీతిరితిసంజ్ఞా-స్యాః||౪||* || ఇతిగీతిజాతయః ||*||
 అధవైతాళీయజాతిలక్ష్యతే||ఎద్విషమమైస్సాసమకలా-స్సాశ్వసమస్యనో-నిరంత
 రాః||నసమా-త్రవరాశ్రితాకలా-నైతాళీయ-ంతరభాగురుదితివిషమేషాద
 ఇతిశేషఃకలాఃమాత్రాఃనిరంతరాఃఅవ్యవధానాఃసమేపమస్థాపేద్విత్తీయవతుభా
 వస్తావమస్థానెమస్థితాః-అత్రవైతాళీయ-వరాశ్రితా-విషంధాసంధి-తకలామాశ్రి
 తా-నైతాళీయఇతిసంకలింగసత్తమ్యకవచనాంత-వివచారః-నతుస్త్రిలింగ
 ప్రథమైకవచనాంతః-శంభోవిదిత్యాం-నైతాళీయమితిసంకలింగేనవిదిత్య

తద్వద్విభిలం-యదీయముదితేయమార్యా
 గీతిః||౪||ఇతిగీతిప్రకరణం||అధవైతాళీయ
 ప్రకరణం||ఎద్విషమమైస్సాసమకలా-స్సాశ్వ

తినాభవవృత్తముదితా || ఉదా||వంశేశారీంతాంసుర-వివస్తాదికా-వైశ్వునశే
 తంపంచ్యాం||వదవద్వంశ్రుతికలితా-యదీయమభియాచిచార్యాగీతిః||౪||ఇతిగీతిప్ర
 కరణం||అధవైతాళీయప్రకరణం||అధవైతాళీయలక్షణమహ||ఎడితి|| అత్రనహిగజా
 పేషవిషమైతయైహాదెషట్కలాఃమాత్రాఃసమయైహాదే-అష్టకలాఃస్యంతా
 శ్చుకలాఃసమద్వితీయవతుధేవావహాదేనిరంతరాఃసంసక్తాఃసోమ్యఃనైరంతర్యమత్య
 సర్వలఘురూపతాసాప్రతిపిధ్యతేతేన-ప్రథమతృతీయపదభాజాం-మాత్రాణాంస
 ర్వలఘురూపతాశ్చమజ్జాతాభవతి-నసమాశ్రేతి-అత్రవైతాళీయసర్వపాదేషు-స
 మాకలాద్వితీయవతుభేషస్యైవార్యామాత్రప్రకాశితా-తృతీయావంశమసేన-స
 మ్యాదిమాత్రాసంఘటితానస్యాత్-శత్రయానహేకస్త్రిక-గుర్వక్షర-సమావేశోనిపిధ్య
 తఇతియావత్-అంతేనకృతా-మసిపాదానాం-అవహానరతా-గణలఘుగురుశ్చ

తాన్-యథావ్యయంచవత్సృశి-వదంత్యవరవక్త్రాఖ్యం వైతాళీయంవివచ్చిత ఇతి -
 అంజెలవసాన-రలారోరగణశ్చటాలఘుశ్చరతా - అయభవ్యయః - వైతాళీయేది
 మమేపాదెట-కలాఃస్యఃసమేపాదెటప్రకలాస్యఃసమేపటకలాఃవిరంతరానో
 మ్యః అంతరలౌగురుశ్చస్యః అత్ర సమాకలావరాత్రితావస్థాదితి వితదుక్తంభవతి
 ప్రథమతృణీయతానామరాదిత్యతా అంతరగణలఘుగురవశ్చ భవేయఃద్వితి
 యచతుర్థా-యఃపాదయోద్ధి తానామప్రసాంకలానాంయథ్య అదిలంపట లాభి
 న్నలభియథావాభవేయః- ఆశీతుగురుతావ్యవహితావేయఃసమప్రేవ్యపివా దేను
 ద్వితియచతుర్థావస్తాస్థితామత్రాత్మ తీయవంతున్న ప్రమ స్థాస్థితాభి
 మా-త్రాచిన్యసావితగురుభావంభయ్యాంతితియావత్ - బ్రహ్మసతీతైతాళీయంనామ
 వృత్తిరంభశ్చితి స్మృతేతత్ - జ్ఞేయాదిత్యా దినాధుగణభగణజగణసగ్గణలఘుగురుద
 తతులఘువః వంచైవగణా ఆర్యాదిమమత్రావృత్తేషువ్యవస్థితాభివ్రత్యపాది
 తధన్నిరదానీమత్రావృత్తేవైతాళీయేరగణస్థావకాశభిచేదుచ్యతే-యత్సా
 మాస్యేతగణమాత్మీ పదకోద్యత్యతెల్యేతన్నప్రగణా ఇత్యాదా-తత్రార్యాదిషు
 మాత్రాస్య త్రైవిధ్యాఃపంచైవభవంతి-యత్రగణభేదవిదేశోద్యత్యతైవైతాళీ
 యంతరలౌగురుదిత్యాదిమతత్రయథావిదేహ్య గణభవంతివివస్థానప్రవృత్త్యా||౧||
 అ||విశేషమాచ ||శ్లో|| వర్ణంతేర్యాతథైవశేషమాపచ్ఛందసికంసు

నమ స్మృనో-నిరంతరాః||న సమా ౭ త్రవరా
 శ్రితా కలా, వైతాళీయే ౭ అంతరలౌగురుః || ౧||
 వర్ణం తెర్యతథైవ శేష, మాపచ్ఛందసికంసు

యథా||పట||ని||ప||ప||ఇతిప్రథమేపాదేనముచ్చయేనపట||లా||ప్రపమ||ఇతిరగణ
 క!లఘు||లా||గురు||ఇతిప్రథమపాదః!తా!చ!స!మ!స్య!ఇత్యప్రకలా!నా!నిరం! ఇ
 తిరగణః!త!లఘు!రా!గురు!ఇతిద్వితీయపాదః!అత్రలఘునోవైరంతర్యేష్టాస్థితాః!అ
 త్రా!శ్చకోద్యయాః!పాదయావైరంతర్యస్య!ప!భూ!వివ!త!వివముత్రాథాపి ||
 యదా || పంచముఖీంతాంయుషేతాం, చందరగాత్రీమేఘమేచకాంస్తరచిత
 హిమాద్రిశంధినిం, వైతాళీయైఃకింబనోగజ్జే|| వైతాళీయైః వైతాళీభూతచప్రప్రా
 తైః||౧||వర్ణంతేర్యాదితి || వివంచైతాళీయసామన్యలక్షణముక్త్యావిశేషకర్తవ్యమితి

శ్చం తేషామజ్ఞానాం కరణానాం అంతర్భాగగణయగణావతత్వే దివిశేషః తద్భూత
వైతాళీయవదిత్యర్థః శేషమవశిష్టలక్షణం అయమర్థః సర్వం లక్షణం వై తాళీయ
వత్ అవసానేతురగణలక్షణగురూణాం వై తాళీయాశ్రావాంస్థానై ప్రతిపారంభగణయ
గణాయదిభవతః తస్య బోధచ్ఛందసికత్వాదువృత్తం సుధీనిరుక్తమితి ఇదమేకలక్షణం
ప్రసృతస్యర్థమేవం రచయితస్య మిత్యభిప్రాయః | అథాంతరోక్తిస్తునిరర్థకతేన
శ్చ తాపితావతేన లక్ష్యం లక్షణోక్తివిషయే త్రతాళ్యై కాథోక్తిస్తు ద్రష్ట
వ్యం | ౨ | కిం చ || * || ఆపాతలి కాకధితేయం భాద్రు కావధ పూర్వవదన్యదితి || వర్యంత
ఇత్యుక్త్యవ్యతేతాత్ భగణాత్ గురువివగురుకౌలభశబ్దానంతర్యాద్యః పూర్వవత్
వై తాళీయవత్ అన్యత్ - లక్షణమితి శేషః అయమర్థః పట్టలాంతే అష్టకథాంతే
భగణాభవతి తతః పరం వ్యాగురుభవతః అన్యల్లక్షణం వై తాళీయవత్ - ఏవం స
ర్వం భవతి తేత్ అనంతరం సుధీనిరీయం ఆపాతలి కాపామకధితేతి || ౩ || కిం చ || * ||
తృతీయాయుక్తీ శాంతికావస్తువాదే యుద్వితీయలక్షణే | పాదచతుష్టయవిద్వితీయలక్షణే

ధీనిరుక్తమ్ | ౨ || ఆపాతలి కాకధితేయం భా
ద్రు కావధ పూర్వవదన్యత్ | ౩ || తృతీయాయ

తః పరమైరస్యవృత్తస్య భాష్యామపపాదాభ్యాం లక్షణమచక్షే - అన్యవదీపదా
తద్వైతత్యభిప్రాయః | పర్యంతేపాదావసానైర్భాగగణయగణావతప్రపూర్వక్తవైతాళీయ
వత్ శేషం లక్షణం వ్యతేతాత్ సుధీనిరీయచ్ఛందసికం ప్రాణవృత్తముక్తం | పూర్వవృత్తా
తేన గురుభిరభివర్ణితమస్మయధా | ౪ | యం | తేషామిష్టలక్షణాః | యోగత్వే | ఇతి
గణావతేషాం యగణః || ఉత్పాద్యుక్త్యుక్త్యుక్త || తేనా || మాతాగౌరిశి తాళిమే || ప్రా
తా పద్వదసాగజానవశ్య | కందీశ ముఖాగజాన్సయూథ్యాః ప్రైవచ్ఛందసికాగిరో
త్త్రశబ్దః || ఉత్తచ్ఛందానామవేదవ్యతిరీక్తాః పూర్వాణాదయః తేషాం సమాహారే పథం
దసికంత్రీభిత్వేనాన్యైరితేత్ || ౫ || ఆపాతలి కేతి || భావభగణాన్ పరగురుకౌ
భుద్వయంతస్య ద్విత్వతాళీయవత్ యస్యాస్మాజ్జాతలి కానామ వృత్తీయతా | ఆ | పా
తలి | పట్టలక్షణాకాకధిభగణా | తేయం | గురుద్వయం | ఇత్యాది || తేనా || ఘంటానయన
ముదితాంత్యాం వై ఘంటాంతవహితహుదాం | ఆపాతలి కేత్యుత్త్రస్య క్షుద్వ
కేం విదసాయధిభాజ్జే || ఘంటానయనా ఆపాతలి కావతికావృత్తి | సుపితేన భాజ్జే | తే
నా వైశ్యుత్త్ర | నియాం శనశ్చుద్ధిభావతీతి భాషణం || ౬ || తృతీయాయుగితి || వైతాళీయలక్ష

తీయాలఘుః మాత్రేతియావత్ తృతీయాయక్ తృతీయయామాత్ర యాయక్రొభవతి అస్య
 త్వర్యంబజీజాంతికాయా అవ్యవర్తతం - ద్వితీయామమాత్ర సమాపితృతీయమాత్ర
 యాసహమరితై స్తకగురుభావం ప్రాప్నోతి త్యయమేవ భేద ఇతి || ర || 30 || చ || ౫ || ఉదీ
 చ్యవృత్తిద్వికాతీయలస్య క్రోగ్రణభవేదయ్యుగ్మదారితి || అయ్యుగ్మయాః ప్రధమతృతీ
 యయాః పాదయారితి శేషః ద్వితీయలః ద్వితీయాలఘుః మాత్రేతియావత్ అగ్రణలగ్ర
 గతేన తృతీయేన త్వర్యాః లఘునామాత్రయేతి సామర్థ్యాన్లభ్యతే సక్రమం యుక్తం నం
 యుక్తాయది భవేత్ తదోదీచ్యవృత్తి నామభవతి - ఏతదుక్తం భవతి ఉదీచ్యవృత్త్యా
 అపినర్వంబక్షణం వైతాళీయవత్ ప్రధమతృతీయయాః పాదయాః ద్వితీయమాత్రాత్వ
 తీయమాత్రయాసహమరిత్యావత్ గురుదూపేణావతిక్రత ఇత్యయమేవ వైతాళీయతీద

ద్వాజీజాంతికా సమప్తపాదేషు ద్వితీయలః || ర ||

ఉదీచ్యవృత్తిద్వికాతీయలః , సక్రొగ్రణభవే

జనమానోసమప్తపాదేషు ద్వితీయలః ద్వితీయలఘుః తృతీయాయక్ తృతీయాలఘునాయు
 క్రొభవతి ఇద్వాజీజాంతికానామవృత్తం భవతి తద్వయాత్వతీయాయక్ ఇతి షట్క
 లాః దాజీజాంతికాః || ర || ౩౧ || త్రిలఘుః || కాగురుః || ౩౨ || తేన త్రివిధం భేదాద్వితీయాత్వతీయా
 రమాత్రావనం యుక్తాపి నముత్తరత్రాపి || ఉదా || మహిపతేతి శారదత్తే కవతులా
 వ్రేల్లార్కయాయసి | రిచక్చితో దాజీజాంతికా, గృణంతియాం కాంతస్య రాజీతో ||
 షజీజానాం సమర్థానాం సమాహః దాజీజాంతియేదిత్వాదనోతస్య సమీపకతాః దాజీ
 జాంతికాః || 30 || రథాసల దాజీజాంతిర్ధ్వజ్యరాశ్చ తేషాం భృశాలినః | మనోభవః కౌ
 త్రినామ్యయ్య, ష్టసౌశ్వరోవ్యాపి దీహితీం యస్య మత్తరన్యచ హితం స్త్రీవిషయా
 కిరణయాపలమనోరథం ఆపత్ ప్రాపలధానారీశ్వరత్వాదితి భావః || అస్తికౌవృత్తేన
 ముగ్ధామపి హానాం ద్వితీయాలవర్జగురుః సావ్య ఇతి స్మృత్యుద్ధరః ఉదీచ్యవృత్తితి || అ
 య్యుగ్మయాః అయ్యుగ్మయాః పాదయాః ద్వితీయలః అగ్రణస్య దుపరిస్థితేన లఘునాన
 కః పూర్వతత్వతీయాయక్చై ఉదీచ్యవృత్తి నామవృత్తం భవతి తద్వయా దీదతి ద్వి
 తీయత్వతీయాలఘుసంయక్తా తథాన ద్వితీయపాదే || ఉదా || రోవిబుద్ధిహరః పత
 వాదీ తద్వరితానువణానై || ఉదీచ్యవృత్తిర్ధ్వజ్యరాశ్చ తేషాం భృశాలినః | మనోభవః కౌ

క్షణాంతికాతశ్చభేదఇతి || ౫ || కిన్య || ఘ్రి || పూర్వేణ యోగోధవంచ మః ప్రాచ్యవృత్తిరుదితేతియగ్న్యయోరితి || అయమథాః సర్వం లక్షణం వై తాతీయవత్ ద్వితియవతుథా యోః పాదయోః పంచమీమాత్రా చతుర్థామాత్రయాసా ప్లాగురుతాం ప్రాప్తోతివేత్ అధేయం సుఖీభిః ప్రాచ్యవృత్తిసామాదితేతి || ౬ || కించ || ఘ్రి || యదా సమావోజయగ్న్యకౌపూర్వయాథావతితత్ప్రవృత్తకమితి || పూర్వయా దుసివ్యవృత్తిప్రాచ్యవృత్తిస్యోః సమాతుల్యాపాదాయదాయదబవత ఇతిశేషః ఏకమాసాదో ఉదీత్యవృత్తేనామకదనమానాసమాపాదాప్రాచ్యవృత్తేస్య సమాననమాసావిత్యథాః తత్తహామ్రచ్యుత్రకం నామవృత్తం భవతి ప్రవతకమితి తద్విత్ప్రకరితి || ఇయమపివై తాతీయసద్భవతి ప్రధమత్వతీయయోః పాదయోః ద్వితీయాకలాశృతీయయా కలయాసహవితగురుభావం గచ్ఛతి ద్వితీయచతుర్థాయోః పాదయోః పంచమీకలాచతుర్థాకలయానహవితగురుతాం ప్రాప్తోతీత్యయంధం || ౭ || కించ || ఘ్రి || ఆసన్యయగ్న్యరచితాః పరాంతికేతి || ఆసన్యవృత్తకస్యయగ్న్యరచితాయగ్న్యపాదవద్విర

దయగ్న్యయోః || ౫ || పూర్వేణ యోగోధవంచ
మః , ప్రాచ్యవృత్తిరుదితేతియగ్న్యయోః || ౬ ||
యదా సమావోజయగ్న్యకౌ , పూర్వయోధావ
తితత్ప్రవృత్తకమ్ || ౭ || ఆసన్యయగ్న్యరచితాః

తే || తీర్థానాం విదుషాం వృత్తివైదుష్యం జనైవఙ్గారతవేతిభావః || ౫ || పూర్వేణేతి
యగ్న్యయోః ద్వితీయచతుర్థానాః పాదయోః పంచమాలఘుః పూర్వేణచతుర్థేన
యతశ్చేత్ ప్రాచ్యవృత్తిసామామవృత్తం భవతి | యథాద్వితీయపాదే ప్రాచ్య | ౧ |
వృత్తి | ౨ | ౩ | ౪ | ఇత్యత్ర వృత్తి ఇతిచతుర్థాపంచమా యక్తా || ఉదా || మాంసేషురతికా
తాంశరగ్నకైరవ్యసవమాదురాసవే | పాపమమతిశ్చయత్ర సా , ప్రాచ్యవృత్తి
హాకథ్యతేకథం || ప్రాచ్యాశ్చీనాదయో మైచ్చః || ౬ || యదేతి | ఏకయగ్న్యకౌవలమనమా
పాదాపూర్వయోః ఉదీత్యవృత్తిప్రాచ్యవృత్తిస్యోః సమాతుల్యావై తత్ప్రవృత్తకం నా
మవృత్తం లక్షణం ద్రష్టవ్యం || ఉత్తరీశ్వరేనక్రపీడితే , ప్రాదురాసకరుణామయః పు
మాన్ | గరుత్మతః పౌరహుక్రితో , పృష్టవాంశ్యసమతివృత్తకం | సమీక్రవృత్తకస్తో
క్రద్రవృత్తం స్యాధేకః || ౭ || ఆసన్యతివితచారభ్యర్థమారభ్యమారంభేన పాదేన లక్షణ
మాహ | ఆసన్యవృత్తకస్యయగ్న్యరచితాద్వితీయపాదలక్షణయతాశ్చైవృత్తాసా

చిత్రవృత్తకన్యద్వితీయచతుర్థాపాదవత్ ప్రథమతృతీయపాదయోరపిలక్ష్యతా
 యథాభవతితథావిరచితేత్యుక్తాః-పాలచరాంతికానానుభవతిలస్యోఽప్యయంవై
 తాళీయాదిభ్యోభేదః-చతుష్కాపిపాదేష్వదితోఽష్టమాత్రాః అనంతరం రగణల
 ఘనగురవః-చంచమీమాత్రాచతుర్థ్యామాత్రయావహవికగురుతాంప్రాప్తోతితి
 న్యల్లక్షణంవై తాళీయవర్ణవతిఅయమకఃపాదః | అన్యేత్రయోపిపాదావి-ంరచ
 యిత్యాదిత్యభిప్రాయః-తదుక్తిస్తునిరధికాతిసక్యతావతావత్వేవలక్ష్యలక్షణోక్తి
 నిష్పత్తే-ఏవముదిత్రాప్యేకపాదోక్తిమద్రవ్యస్యం || ౮ || కించ || శ్లో || అయుగ్భవా
 చారుహాసినీతి || అసౌత్థ్యనుప్యతే - అస్యప్రవృత్తస్య అయుగ్భవావిషమపాదభ
 వాచారుహాసినీనానుభవతి-విశదుక్తంభవతి-చతుష్కాపిపాదేషు-చిదితిః-ఇత్యాత్వా
 అనంతరం రగణలఘుగురవఃద్వితీయాచమాత్రా తృతీయయామాత్రయా సహా కగురు
 త్వంప్రాప్తోతిఅస్యత్వైత్తాళీయచదితిభేదస్తుస్పష్టః || శ్లో || ఇతివై తాళీయజాతయః ||
 శ్లో || వక్త్రస్యత్రైక్షణ మాహశ్చైవక్త్రం నాత్మాన్నసాస్యా తామభ్యయోఽననుష్టు

త రాంతికా || ౮ || అయుగ్భవా చారుహా సినీ || ౯ ||

— శ్లో ఇతివై తాళీయప్రకరణమ్. —

అథానుష్టుప్ ప్రకరణం || వక్త్రం నాత్మాన్నసా

పాదానంతికాపరాంతికానానువృత్తం | ఇదా || ఇంద్రసిలమణిమీచకత్తిషం, కా
 చిదేత్యజ్యహంరెహరి | కాననెతమపరాంతికాగతం, గోపికానామివేద తన్న
 యీ || అంతికాగతం సమీపమావన్నం || అపిచ || తుంగవీనకుచభారమంధరం, తుచ్ఛ
 మధ్యమరవిందలోచనం | మాత్రీకాభరణమచ్చ విగ్రహం-బాలచంద్రభరమాశ్రయేషు
 హః || ఇయమచరాంతికావణాచ్ఛందిసి త్రిష్టుభిరభోద్ధతానానువృత్తంభవతి || ౮ || అయు
 గ్భవేతి || ప్రవృత్తకన్యేత్యధ్యాహతావ్యం అయుగ్భవాప్రథమపాదలక్షణవర్ణయదిచ
 తుష్కాపిపాదేషుతహాచారుహాసినీనానువృత్తంభవతి || తేదా || కరాంబుజైరక్షమాలి
 కాం, కంలిపింముద్రికాంవరాం | ప్రభిత్రప్రతిప్రకృత్యైవ || సవేత్సరశ్చారుహాసినీ ||
 ౯ || ఇతివై తాళీయప్రకరణం || అథానుష్టుప్ ప్రకరణం || వక్త్రం మితియద్యపివణికాభం
 దస్యేవ అనుష్టుప్ కథ్యతేతథాపి కేచిదనుష్టుప్తేదాః | ప్రవృత్తం తేపితేచతద్వద్వ
 తింతాః | ఎత్తేషాంచతుర్థాక్షరాత్పూర్వంసహాగజావత్ అక్షరపాఞ్చానన్యమస్తి

భవగ-చత్వంసియతం ప్రమాణం సంఖ్యానిశ్చితంజ్ఞాతం - అయమస్య యః-ప్రత్యస్య
 లావణ్యే-ని-నాగాభవంతీతి ప్రమాణంసిత్వంసిశ్చితం - తథాలాఃగురుభిర్విశావ
 జాకాదిత్రమాణంసిత్వంసిశ్చితం-తథాలాఃలైవిశావతగురవోభవంతీతి ప్రమా
 ణంసిత్వంసిశ్చితమితి॥ ఆత్ర గురుపరిజ్ఞానంనిమిత్తకృత్యాపాయద్వయముక్తం - అనే
 వలయుచరిజ్ఞానోపాయావృత్తివివధవతి-తథాహి-గురువ ఇయన్త ఇతిజ్ఞానెనతి వి
 శిగురుద్వే-మాత్రే-తిగణనయాగురుసంఖ్యాయాయవత్కమా-త్రాభవన్తితావ
 తీమా-ప్రావిహయతవఃప్రమాత్రా సంఖ్యాకాలఘవవిభజ్ఞానంకర్తం - అయి
 వా-తొలయుచరిజ్ఞానోపాయఃపురజ్ఞోక్త-వితావత్కృతేవస్వస్థోకాపాధో-
 స్వప్రవివాభూ-తస్తాన్మవస్థీకరణాభావముచ్యతే-పథ్యాన్యాయాస్య ప్రపం
 చాశ్చాత్రాభవన్తి - ఏవంవిప్రులాయాశ్చ వలాయామభవవలాయా జ్ఞానచప
 లాయాదిదీప్త్యాశ్చ-గీతేష్వప్రీమా-త్రాః-ఉపగీతేశ్చమఃపంచాశత్ - ఆర్యాగీతేశ్చ
 మష్టష్టిః-వైతాశీయస్యషష్టిః - ఏవమాపాతలికాదక్షిణానికాదీచ్ఛవృత్తి-ప్రాచ్యవృ
 త్తిప్రవతకాకాశరాంతికాచారుహసినినాం - ధౌషధృందసికన్యాష్టషష్టిః-బౌద్ధక

కరణమిదంనర్వజాతీనాం॥ ౧॥ అథగురులఘుజ్ఞా

న్యాఖ్యానమ్॥ అథా-త్రలఘుసంఖ్యారిత్రత్యయాఃకథ్యంతేననుచరిభాదీన్యవృత్తా
 నిసిరూప్యతదనన్తరమేవామీప్రత్యయావత్తుంశ-క్యాఃతేషామపిమాత్రావృతత్వాత్
 నైతదెవం-సహాశిఖాదీనిమాత్రావృత్తాని-మాత్రాప్రధానత్వాభావాత్ - నచవత్క్యా
 దివదనియతగురులఘుసన్నిపశాన్యతాని-తవాన్యైక్యైః ప్రకరణాదోమనుత్క-మాః
 తి-త్రాదొలఘుసంఖ్యాప్రత్యయంపథ్యాన్యాయా॥ అక్షంపిజ్ఞే॥ అక్షరపిజ్ఞఃఅక్షర
 సంఖ్యాతద్విత్తయం ద్విగుణాకసృజ్యైర్విభాః-తత్ మాత్రాన్యైక్యంకార్యం-మాత్రా
 సృజ్యైయాహీనంసర్వాదీత్యధాః-తత్తత్త్వఅనన్తరంయత తేషంభవతియాసృజ్యైభి
 వ్యతెతత్తేలఘుతావనిలఘుక్షరాచిత్స్వికాన్తాతేభవన్తితిజ్ఞేయమ్ - తదిదంసర్వా
 సామెవవృత్తజాతీనాంలఘుసంజ్ఞాజ్ఞానకరణంసాధనంశ్రవతి-వశుకలిశయానామి
 త్యధాః-అత్రిసర్వవృత్తానామితివత్తస్యసర్వజాతీనామితివచనస్యేదంప్రయోజనమ్
 జ్ఞా॥ జాతిమల్వైవవృత్తేషులఘుదిప్రత్యయాఇమి-ఆర్యాదిమప్రవతకానేనవత్క్యా
 దిష్టజాతిస్సు॥ కింపునలకాక్షణంజాతంతాంవృత్తానాదతమచ్ఛతే-సర్వాస్థయస్యవ

వర్సంఖ్యాకాసుమాత్రాసులపాస్తాసులవశిష్టమాత్రాసంఖ్యాలఘవోవాచ్యాః-
 తథాలఘవఇయన్తకతివణాగురవశ్చేతియదిశ్రుశ్చింత్యద్వాత్రదాతేనైవోక్తానాం
 లఘూనాంయవతీసంఖ్యాశవతితావత్సంఖ్యాకాసుమాత్రాసుసప్తపంచాశతో
 మాత్రాణాంమధ్యేత్యత్రాసులవశిష్టమాత్రాద్వైమాత్రేపికోగురురితిగణనయా
 యావంత్యాభవంతితావనోగురవోక్త్యాః అధవాంశధోక్తలఘుసంఖ్యాకాసుమా
 త్రాసుసప్తపంచాశతోమాత్రాణాంమధ్యేపరిగమితాసులవశిష్టమాత్రా
 సులధీకృతాసుపితసౌధకస్యమాత్రాయావత్స్యాభవన్తితావన్తోగురవోవా
 చ్యాః-గులఘుమిత్రజేసతియావతీనలఘూతావనోవణావక్తవ్యాః - యథా ||
 త్రిక్షుంతకేమిది,దశయోరాద్వైమద్యశ్చతేయవ్యాః|వధ్యేతినామతస్యాశ్చనో
 విద్విస్సమాఖ్యాతమ్-అప్తికవృత్తేగిరసప్రవక్ష్యాత్వాతాః-వణాన్సు ౩౩
 త్రయస్సింశత్-గురవలరశ్చతుర్వింశతిః-లఘవః-నవ.....*

గురుభిస్తథా, గురవోలైదాశ్చైవత్యం, ప్రమాణ

భావశ్లోగిరితద్రహితేలక్షరపిణ్డద్విరయశేషంవజ్జుదశగి-తస్తాత్తస్యామయాన్
 యాంవజ్జుదశలఘూనీతిప్రబ్రూయాత్-తద్యథా-గచ్ఛతేపురశ్శరీరః,ధావతివజ్జు
 దసంసాస్త్రుతింతెః|నీనాంకుఃమివకేతోః, ప్రతివాతంనీయమానిస్స|| అస్యామా
 త్యాయాంవజ్జింశదక్షరాణి-తేషువజ్జుదశలఘూనీ-అత్రపూర్వాధికప్రమాణా
 డిత్తరాధికాశ్చతేలఘూనీ-అథవైతానీయ-లక్షరపిణ్డఃఅప్తమ్రంశత్పిణ్డీవ్రియంపట్న
 ప్రతిః౭౬మాత్రాసంఖ్యావజ్జింశతద్రహితాక్షరపిణ్డేశేషంపాదశలఘూనీ-తత్ర
 పూర్వాధికప్రమాణాదిత్తరాధికావాప్తే-ఇతి||౧||అథవృత్తానాంగురులఘుజ్ఞానోపాయ
 మాహ||౨||ప్రత్యేతి||వృత్తస్యజాత్యేకవచనం-వృత్తానామిత్యధః-లాఃలఘవఃమా
 త్రా ఇత్యధః-వజ్జేకవిణాఅక్షరైవిణాకృతాఃగాఃగురవఃవణాభవన్తి-అ
 క్షరైవిణాకృతామాత్రాగురవోభవన్తిత్యధః-వణాగురుభిస్తథే||గురుభి
 విణాకృతావణాఃలఘవోభవన్తి|| గురవోలైరివి||త్రైలఘుభిఃవిణాకృతావణా
 గురవోభవన్తి-అత్రపూర్వంపక్షైకవిణాకృతాలఘవోగురవః-ఇదానీంలఘుభి
 విణాకృతావణాశ్చగురవఇతిబోధ్యవ్యం||దరేనిత్యమితి||దశేఅధికానిత్యంనియతం
 ఇతివివంతప్రమాణంగురులఘుప్రమితిఃనిశ్చితమ్-వృత్తేషునిశ్చితమ్-ఏతదుక్తంభవతి
 యన్యకస్మాదీవృత్తస్యాధికాదక్షరాణిమాత్రాఃకుర్వాన్తేజానుతదక్షరసంఖ్యాకా

త్రి గురవణయస్తావతివణాళభువశ్చైతి
ద్వితీయప్రశ్నః-

వృత్తమాత్రాస్సప్త
పక్షాశ్చ - } ౫౭

వృత్తగురవశ్చతుర్వింశతిః - } ౨౪
అపశిష్టమాత్రా
స్యైస్సంశ్లేషాః } ౩౩ పక్షాః
ఇత్యుత్తరం

౬ పునఃపక్షైస్తరణగురుపరిజ్ఞానం

అపశిష్టమాత్రా అష్ట
చత్వారింశత్ - } ౪౮
అశిశ్చరణే వికస్యాన్త
స్యమాత్రాశ్చతుర్వింశతిః - } ౨౪ గురవ
ఇత్యుత్తరం

౭ గురులఘుమిత్రజనవశంఖ్యాశ్చ
రిజ్ఞానం-

వృత్తైగురవశ్చతుర్వింశతిః ౨౪
వృత్తైః పునఃనవ - ౯
సంకలితాస్త్రయ
స్సంశ్లేషాః } ౩౩ పక్షాః
ఇత్యుత్తరం

చివరిపురాణవ్యాఖ్యానార్థవ్యవహారః (* జ్ఞానదీపాభిధానంగాగ్నికాగోపాలమిత్రయవ్యాఖ్యానః)

స్వాసః-

గురుపరిజ్ఞానం-

పూర్వపక్షమాత్రాః ౨౭ సప్తవింశతిః
అస్సైస్సంశ్లేషాః ౧౭ పక్షాః - ౪౪
ఇత్యుత్తరం
అపశిష్టమాత్రాః ౧౧ వికాదశ - గుర
వః

లఘుపరిజ్ఞానం

వృత్తశ్చతుర్వింశతివర్ణాః ౧౭ పక్షాః
గురుపరికాదశ - ౧౧ పక్షాః
అపశిష్టమాత్రాః ౧౧ పక్షాః
ఇత్యుత్తరం

ప్రకారాస్తరణగురుపరిజ్ఞానం-

వృత్తాధికారాణి ౧౭ పక్షాః
అస్సైస్సంశ్లేషాః ౧౧ పక్షాః - ౪౪
ఇత్యుత్తరం
అపశిష్టమాత్రాః ౧౧ వికాదశ - గుర
వః

కీర్తన || తిరప్రకాశాదుభివృద్ధి
తేజాయామైతి గ్రాహితగర్భమాత్మ్యం
వనాంధ్రస్య ప్రతిబింబవత్త్వాదియశో

భ్యానం||అథ ఘోషవృత్తేషు గుర్భాది ప్రత్యయావధాన కైశాహ||వృత్తస్య
లాఙ్ వృత్తిస్య లాఙ్ శబ్దశబ్దేన లఘునాదినామా త్రాఅత్వైరైవ వణాశబ్దేనాక్ష
రాణిలక్ష్యైః-గాఃగుర్వక్షరాణిలై-లఘు త్తరైఃవిధే అథే-అత్తీర్థి ధాః - లబయకు
ధాః-వృత్తస్యమా త్రాఅత్వైరైవ వణాశబ్దతాత్పర్యే శేషంగుర్వ త్తరసంఖ్యాభవ
తి||శ్లో||ద్విచత్వారింశి ధకస్యాంగీత్యాంవత్తక్షరాణితుక్తియన్త్యగురుజీతిప్ర
శ్నామా||త్రావిదంప్రతి||అత్తీవృత్తిస్య లాః ౬౦ మప్తేవణాశంఖ్యాయా ర౨ ద్వి
చత్వారింశి తారహితానుశేషః ౧౮ అష్టదిశ-తస్మాత్తస్యాంగీత్యామష్టైంశి గురుజీ
తి||బ్రూయాత్||౩ ద్యధా||వర్వతిరాజసుతాయఃపుర కాశ్యా-కవతిమణ్డలకుచయోః
పదనైవకాన్తిభరితలవన్తినియనానిశస్వహ-శమ్భాః|| వణాశగురుభిన్తధేతి||వృ
త్తలాగురుభివణాశకృతాత్పర్యే శేషంఅత్తరసంఖ్యాభవతి||శ్లో|| గురుజ్ఞానీతివృ
త్తేతు సద్విత్వావింశతిః క్షుధిత| అక్షరాణీకీయన్త్యస్యాదితిమా||త్రావిదంవదేత్
అత్తీవృత్తిస్య లాన్వృత్తిః ౨౪౨ ఉజ్జ్వలత్తస్యాంగురుసంఖ్యాయాద్వాంశత్యా ౨౨
రహితాయాంశేషంకరిగి ఉజ్జ్వలప్రంశత్-తస్మాత్తస్మాముగీత్యాంవశ్చ త్రింశది
క్షరాణీతివాచ్యమ్||తద్యధా|| కేలారహితావణాశకాశిలైవాహిన్తి||శ్లో|| కంసంజ
ఘానీకృత్తాంకంబలవన్తంరదాధానీతిప్రమ్|| అత్తీవృత్తివింశతిగురుజీ-వశ్చత్రింశ
త్తక్షరాణీగురువలైరదాశబ్దతి||వృత్తిస్యమా త్రా||లై-లఘుభిఃవిసాకృతాత్ప
ర్యే శేషంవత్తక్షతేఅర్థీకృతేనగురుసంఖ్యాభవతి||ని||ఉత్పేదభిందవ్యైశ్చత్తస్యవృద్ధ
దళంసులమితిమేదిన్తి||శ్లో|| ఉపగీత్యాంవశ్చస్యాంచీస్థూనిదిశత త్రివిః కరెగువణ
క్షరాణీతిప్రశ్నామా||త్రావిదంప్రతి|| అత్తీవృత్తిస్యమా త్రా||శ్చతుః వశ్చ
గైరశేతి తామలఘుస-ఖ్యాయాం దశత్వరూపయారహితానుశేషం రర చతు
శ్చత్వారింశత్-తి||శ్లో|| ద్విచత్వారింశిద్వావింశతిః- వితావన్త్యక్తగురుజీతివా
చ్యమ-తద్యధా|| ఇహనాచితిమా||త్రా|| జామధాకానాంనూరిభిః పూవైః||ఉపగీతి

ధనాధ్యయ్యేషు మోచ|| అస్యశ్లోకస్యప్రధమదశేషా త్రా||౩||ఉజ్జ్వలిం
శత్-వణాశ-౨౨ద్వావింశతిః- తైవిణాకృతామా త్రా||౩|| అమూదశ-తా
వస్త్రగురువః-విత్తేవిన్యాసాః-వణాశః- ౯- నవతావస్త్రాలఘువః-తే విణాకృ
తా-వణాశః-౩ త్రయోదశ-తా- వత్తక్షరాగురువః-వివంశర్వత్రా పిశ్చేయమ్
౨|| ఇతిగురులఘుజ్ఞానోపాయః||.....*

శ్రీశ్యామల-వృత్తాంతం. ద్వితీయాధ్యాయం.

పరియంపత్తే శివత్యం స్థాయానభిజ్ఞానాత్ || ఆత్రహివత్సంభవా శ్చ విమాత్రా చుల
 ఘురూపాభిరవశవిమాత్రా భిరవజితావశిష్టానారర చతుశ్చత్యంతశతో
 మాత్రా కానుభీభూతాద్వాంశతిఃగుర్వతరసంఖ్యాతవతి- శస్తాదుసగీత్యా
 ద్వావింశతిగుణవశ్చరాణీతికథయేత్ || ఎవ్యంప్రమాణమితినిష్ఠిలమితి || ఇతిశబ్ద
 త్రప్రదేశనాథాః-తేనగురుద్వారకౌలముప్రతియఃలఘుద్వారకౌలమరప్రత్య
 యశ్చపరిగృహ్యతేతయారసపదేశనాశివ్యబుద్ధ్యద్వైవభాధాః-రథాహి-ఇహశ్చా
 వల్లఘుప్రత్యయగురుప్రత్యయశ్చైవిద్వాప్రత్యయాతక్షరద్వారకాపుటౌ వివం
 గురుద్వారకావశిద్వాప్రత్యయాసంఖ్యావ్యతేతథాలముద్వారకౌద్వా-తత్రగు
 రుద్వారకయోలఘుద్వారకయోశ్చ ఎతే కస్తేకాభితేవేషాప్రత్యయాశిష్టే
 స్త్వయమేవ ఊహ్యాభవేతామితిగ్రన్థకారాభిప్రాసాః-తావిదానీంబ్రా
 మః||ద్విగుణగురుసంఖ్యాయానాత్ సంత్యాతుబవతిలఘుసంఖ్యాఃఘుసం
 ఖ్యాయతమాత్రా నశమిహసంఖ్యాతక్షరాణాంచ || స్తో|| అస్మాగీత్యాగురుణ్యా
 నకాకస్యతివిత్ప్రజ్ఞావింశతిః||కీయన్తితులఘూనీతిప్రశ్నమాత్రా విదంప్రతి||
 ఆత్రమాత్రాసంఖ్యాతరచతుష్టస్త్వి-గురుసంఖ్యాతిగీత్యావింశతిః-సా
 ద్విగుణాగిం పశ్యాత్-తయాఊనాయాంమాత్రాసంఖ్యాయాంశేషం౧౮ చతు
 దశ-ఏతావన్తిత్వాంలఘూనీతివాచ్యమ్||తద్యథా|| ఆధనిజరాజ్యంతేనప్రాశా
 నీనతేనశత్రురాజ్యవేనాయేనాఽరాజ్యవేన శ్రియావిశోయస్త్వవికతిరాజ్యవై న
 శత్రురాజ్యవేనరేఖపక్షి-పుత్యనా ఇతి శ్రియాసూర్య శోభనయేనదిశః ఆరా
 జ్యవైశోభననతేనవిజరాజ్యతిప్రాశానీశాసితం-యస్య-అజ్యవైయుద్ధవశ్యే
 విహతిర నైరాః స-సర్వశ్రజయవేతేతథాః|| స్తో|| అస్మామేవలఘూన్యానన్వా
 ర్యాగీత్యాంచతుదశ||ఆత్రరాణీకీయన్తిపురితిమాత్రా విదంపదే||అత్రలఘు
 సంఖ్యా ౧౮ చతుదశ-మాత్రాసంఖ్యాచతుష్టస్త్వితర తదభయయోగసం
 ఖ్యా ౭౮ అక్షసప్తతిఃతద్దళం ౩౯ ఏకావరత్యానింశత్-ఏతావన్తిత్వామాత్రా
 గీత్యామక్షరాణీతివాచ్యమ్||తద్యథా||ఆధనిజరాజ్యవైశత్రేయోక్త్రమిహివాహర
 తమ్-ఎవచునన్త్రాప్యసవనైతిత్వమ్|| ౮||*శివీయతమాత్రాప్రదప్రకరణమ్*

శో భిన్నభిన్నమాత్రాగణ్యాత్తకద్విపాత్ప్రకరణం

అ||మాత్రానమకాశాంచధ్వజుడశమాప్రాణివృత్తానిలక్షయిత్యాభిదానీర
మాత్రాధిక్యేనభిన్నానాంలక్షణమహాజ్ఞాశిఖిగుణిరదిశలఘుచితమవగతలఘు
యుగళమిదమవరమఖిలమ్ - సగురుశకలయుగళకమపిసువరిఘటితలలితపదవితలిభృ
వతిశిఖేతిశిఖిసోఽగ్నియఃఅనెనప్రిత్యసంఖ్యావివక్షితా||శ్రు||త్రయోవాఅగ్నియో
హవ్యవాహనోదేవానాంకవ్యవాహనఃపిపాణాంసహరక్షాఅసురాణాంతవితక్యాశ
గ్ంసనైహంపరివృత్తేమామిల||శ్రుతే||త్రయోగ్నియశ్చదుతయశ్చపంచెత్త్యాది
లోకప్రసిదేశ్చ||శిఖిభిస్త్రిభిగుణితంవగితాఃశిఖిగుణితాఃదశచతేలఘువశ్చై
తిదశలఘువః-శిఖిగుణితాశ్చైతదశలఘువశ్చైతిశిఖిగుణితదశలఘువఃప్రింశ్చైలఘువ
||ఇత్యథాః||తేకిరచితశిఖిగుణితదశలఘురచితంఇదంప్రజ్ఞమచరణమితేత్యః - ఇది
మిశనవుంసకలింగనిజేశశ్రయోగసామత్వాకదేవనవుంసకలింగస్యచరణశబ్ద
స్యాత్వాహరంవయోగ్యఇతిగమ్యతే-చరణశబ్దస్యోభయలింగత్వం - యథా-పదం

అథభిన్నభిన్నమాత్రాసంఖ్యాత్తకద్విపా
త్ప్రకరణమ్జ్ఞాశిఖిగుణితపదాలఘురచితమవ
గతలఘుయుగళమవరమిదమఖిలమ్, సగురుశ
కలయుగళకమపిసువరిఘటితలలితపదవితలి

అథభిన్నభిన్నమాత్రాసంఖ్యాత్తకద్విపాత్ప్రకరణమ్ ||
శిఖిగుణితేతి || శిఖిభిః అగ్నిభిః త్రిభిః గుణితైః పదైః - దశభిః లఘుభిః రచి
తం - ప్రింశ్చైలఘువిరచితమిత్యథాః - అపగతలఘుయుగళంలఘుద్వయహీనం - అష్టై
వింశతిలఘురచితమితియావత్ - ఏదంపూర్వావిధానలక్షణం - అవరంక్షేత్రాధానంఇద
మఖిలంలలిప్తింశతాలఘుభిఃసంపూర్ణం - సగురుశకలయుగళకమపి - అధా
ద్వయమపిసగురు అనైగురుసహితంయదితిహి శిఖానామద్విపాద్వ్యత్రంధవతి - అ
త్రసచతుర్థాఃపాదైః శ్లోకఃకీర్త్యాభ్యామేవ - ప్రింశ్చైతిసంఖ్యాయాంద్విత్వసంఖ్యావ్య
వకలనమకృత్యా అష్టైవిశతలఘురచితమిన్వభావేనప్రథమపాదకధనస్యాస్త్రీకా
వృత్తైత్వశక్యత్వాత్ శిఖిగుణితదశలఘురచితంఅపగతలఘుయుగళమిత్వ్యక్షమ్-అక్ష
ణంప్రస్తుత్యమ్ || తే || సశిచరపతిమధసతుకపిరవదదిశాశ్మగుమణవభుగధిసమహిత
ప్రయవతిరిజినరదుహతరివన్మజమతిమియమసుహృదితరుచిరసలశిఖా||నిశిచరపతి

భిక్షాటనముతోగలగ్రామములలోనుండి రాత్రీ పరమితమును పొందగలగలము. అట్లే
 తుభ్యంకరభ్యః పరం - అభ్యుదయమును పొందుట త్వరగాగల
 తలంకను. ఇదిగ్రంథమును పూర్వము తదితరములు - అనన్యము
 కానరహితము - అభ్యుదయమును పొందుటగలగలము. అట్లే

[illegible][illegible][illegible][illegible]

కడనంబిస్వక్రంత్రావృత్తత్వేస్వస్యైవజ్ఞుః పౌరుషత్వాత్ సాత్రా సం
స్యాతామజ్ఞయోఽనుష్టుభిఖ్యాతం ॥ ౧ ॥

[illegible]

మృత్యుభావతంత్రసిద్ధిఁ బ్రాప్తవణస్య అప్యమాతరస్యచస్మరూపాచనాభ్యు
సిద్ధిగురురుహ్యోరవ్యతరత్వంబేదితవ్యం॥ ౪॥ శ్రీరాధాద్వా | ఇత్యుత్తప్రభవణా
త్పరంనగణసగణాన ప్రవిత్రత్రపామాన్యలక్షణంనపాపాః ప్రతిబంధమణానా
రభ్యయగణః ప్రవచారభ్యుచిత్రతానానలక్షణంకథయతి॥ ఉతా॥ శ్రీ రాధాద్వా

భ్యాంబీహయవజ్జానంభ్యాశ్రయణమితి-తస్మాత్పర్వచనవద్యం || ౧ || ఆ || విశేష
 మాహాష్ట్రయజ్జాజ్ఞానసరిస్థితుఃపథ్యావక్త్రంప్రకీర్తితమితి || నాన్యాన్నసాన్యా
 తామచట్టభీత్యేతానిచదానితవక్త్రం ప్రకరణచరిసమాప్తేరమవతాంతే-యజ్ఞాః
 ద్వితీయచతుర్థాద్యాఃపాదయాః జేనజగజేననహితంలక్షితం చాప్యత్రమితశ్చః సరి
 ద్భతుకాస్సాగరాచ్యతుస్యాత్మరత్నఃపరమిత్యర్థఃపథ్యావక్త్రస్మామప్రకీర్తితం
 తమక్త్రంప్రచారైః-అయమధాఃఅనుష్టుప్పగదసఃఅస్యతీర్థాత్మరాత్మరంసగణస
 గణాసస్యాతాం ప్రధమత్య తీయయాఃపాదయాశ్చతుర్థావజ్జాత్మరంయగణాద్వితీయ
 చతుర్థాద్యాఃచతుర్థావజ్జాత్మరంజగణశ్చభవేత్తద్వైతంపథ్యావక్త్రంనామ
 పూర్వాచార్యరుక్మితి || ౨ || కించష్ట్ర ఓజయాజ్ఞానవారిధిస్తదేవవిచరితాదితి |
 ఓజయాఃప్రధమత్యతీయపాదయాఃవారిధిస్సముద్రాంతదేవపథ్యావక్త్రమేవవిప
 గీతాదిపరితెతిగర్భాదియకస్యపథ్యావక్త్రస్యక్షేత్రా || ఆయమధాః |
 ఆద్యాత్మచాత్వరంసగణసగణాసస్యాతాం ప్రధమత్య తీయయాఃపా
 దయాఃచతుర్థావజ్జాత్మరంజగణాభవతిద్వితీయచతుర్థాయోః పాదయోః
 చతుర్థావజ్జాత్మరంయగణాభవతివిపంచెద్విచరితవ పథ్యావక్త్రం
 నామపృథ్వీభవతి || ౩ || కించష్ట్రచపలావక్త్రమయజ్ఞానకారకైత్వయా

యుజ్జాజ్ఞానసరిస్థితుః, పథ్యావక్త్రం ప
 కీర్తితం || ౨ || ఓజయాజ్ఞానవారిధి, స్తదే
 వవిచరితాది || ౩ || చపలావక్త్రమయజ్ఞానక

శ్రీకూక, దైత్యానాంయోధుఃఖ్యాతః | శంఖంచక్రంకాంకాజ్ఞానాంబ్రాహ్మణ్య
 క్త్రమబ్జాభం || అబ్జాభంశశాంకశంకాశంవన్తసదృశంచ || ౧ || యజ్ఞాదితి || యజ్ఞఃయ
 గ్మయాఃపాదయాఃసరిస్థితుకాశ్చతుర్థావజ్జాత్మరత్నః పరతః జేనజగజేనయన్తంపథ్యావ
 క్త్రంనామపృథ్వీప్రకీర్తితంప్రాక్తంఅయజ్ఞోస్తతక్త్రంతుణమేవమితా | సరిస్థ
 ియగణః | ప్రకీర్తితగణః || ఉదా || కరాత్మేవమఃఘనం, పథ్యావక్త్రంపథ్యావ
 విహితేతుషంధంతై, సాత్వేద్ధమక్రియేవసాపథ్యారాజనభోజననియమః || ౨ || ఓజ
 యోరితి || ఓజయాఃప్రధమత్యతీయయాఃపాదయాఃవారిధిఃచతుర్థావజ్జాత్మర
 జేనజగజేనయన్తంతదేవపక్త్రాదిచరితవక్త్రంనామపృథ్వీభవతి | యథా
 నవాః | ఇతిజగణఃశేషంపూర్వపక్షే || ఉదా || వక్త్రమలక్యకౌపత్య, సరస్వీచరితం

రాశిరికి || న కారో న గణః - పయోరాశే స్సముద్రాత్ | అస్య యౌర్వవద్యోఽప్యం || ౪ ||
 కిం చ శ్చైవ స్యాంబ స్స ప్రమాయుగై హాయుగై విపులా మతే || యస్యాంబ విపులాయాం
 యుగై హదేద్వితీయ చతుర్థావసప్తమోవణో లోలఘుస్యాత్ ఆయుగ్యయో హ
 దయో శ్చతుర్థావణాత్పంచమగణోనియతాభవేత్ - శర్వేష్య పివాదేష్వర్యాక్ష
 రాత్పంచసానస్యాతాంబం సతియుగై విపులానామ మతామునఃపింగళస్యతిశేషః -
 వభ్యావక్త్రస్యయుగయోఃపాదయో శ్చతుర్థావణాత్పంచగణోనియతఃయుగ్య
 విపులాయాస్తునాయం నియమః సప్తమస్యవణాస్ఫలఘుత్వనియమవివేకతయ మనయో
 భేదః || ౫ || కీ - చ శ్చైవైవతస్యాభిలెష్వపీతీపూర్వస్త్వాదమవతాతే - శర్వేష్య పివా
 దేషు సప్తమోవణో లఘుర్థావతియదితీయాస్తైవతస్యాచార్యస్య యుగ్యవిపులా
 మతేత్యర్థః || ౬ || కిం చ శ్చైవ స్యాద్వి తో భాద్విపులతి || ఆభిలెష్వపీతీపూర్వస్త్వాదమవ

కారశ్చైత్థయోరాశైః | ౪ || యస్యాంలస్సప్తమో
యుక్తః, సాయుక్తవివులామతాః | ౫ || భేనావితో

తరిగి యిది రానెక శంకర , వినాశ మధపుష్ప ముః || 3 || చవలతి || అయి యుః ప్రభుత్వ
 తియివాదయః శురూరాశిః చతుర్థాక్షరాదు పరిసకారః సగత్యేన చపలావక్రం
 నామయథా || క్రమయః ఇతి గణః || ఉదా || ఉదితే త్రవిజయ , సుపాభిత్వా పరంస్య
 స్వామిః చపలావక్రం కమలం , త దీయతే న చావశ్యక || తత్ర భారతయథే విజయో ర్భు
 నే || ర్భయస్య మితి || అత్ర సహి గణనిబంధః | యుక్త్యైర్వీర్యే చతుర్థే చపాదే సప్తమో
 వణః | లలితముక్త్యై తే సాయుక్త్యై విభులా మతా | యథా | మతా ఇత్యత్ర మకారస్స త్ర
 మాలఘు || ఉదా || పండెతా మిందిరానిత్యమిందీవరవిలోచనాం యామ చక్షితిభ్యమ్య
 క్త్యై , విభులా భావంకజై || ౫ || అత్యై కై న పాదేన త్రయై నాం లక్షణముచ్యుతే || భేనతి ||
 అభిరః చతుర్థావశాత్పరంభేన భగవేన యుక్తా భాద్విభులా భగవాన్యాస్తవిభుత
 ద్విభావః అథవా భాద్విభులా భే విభులేతి చపర్యాయః | యథా | భాద్విభు | ఇతి భగణః || ఉదా ||
 దా నేన తెభూవిపతే , సువర్ధితా లోక మముం కాంత్యాభ్యుశంభాద్విభులా , క్షీర్తి
 శ్చురశుభ్రయతి || భాత్ వక్షాన్త్రాత్ || ౬ || ఇతి మితి | చతుర్థాక్షర వణాక్షరః రగణ

(*) విశ్వకలంభమునకు ప్రస్తుతమందించబడుచున్నది; పద్మంగురువిజానీయ దేవ
స్థితిగతులు.

ఘవశ్చైవ సులఘవః వసుశ్చ బై నాప్త సంత్యాని వత్సేతా | ఆప్తవ సవ ఇతి శ్రుతే లోక
 ప్రసిద్ధే శ్చ- ద్విగుణితా వసులఘవో యస్యా సాన్వి ద్వి కగుణితవసులఘుః షోడశలఘుః
 త్యథాః చలధృతి నా మ ఇహస్తి మా త్రా సమక ప్రకరణే చలధృతి నా మ వృ
 త్తం భవతి చలధృతి రీతి కేచిత్ పరంతి || ఆయమధాః చలత్ర షోడశమా త్రాః ప్ర
 తిపాదం నియతా భవతి చలస్తి త్వా త్రా సమక ప్రకరణే షోడశమా త్రా యది భిన్నరూ
 పా భవంతి తవ్యా చలధృతి నా మ వృ త్తం భవతి || ౧ || కించ శ్చ మా త్రా సమకం
 నవమోల్లంఘితమ్ || మా త్రా సమక న్నా మనవ మోవణః లోలఘుః గోగురుః అంతశ్చ
 రమః భవతీతి శేషః | ఆయమధాః | ప్రతిపాదః షోడశమా త్రా స్పృశః శాసునవ
 మీమా త్రా ఆప్తమ్యాదకమ్యామా త్రయా వా సహజగురుతావంశగచ్ఛేత్ కింత హి
 భిన్నలఘురూపై వస్యాత్ పంచదశీ షోడశీ చమా త్రే అస్యోన్మంసం యుజ్యే వికగురు

అధ షోడ శ మాత్రా త్త క ద్వి పాత్వ్యకరణం || ద్విక

గుణితవసులఘు రచలధృతి రిహ || ౧ || మాత్రా స

వంతా ద్విస్త్రతా తా ద్విస్త్రతా తా ద్విత్తూ నా మ త్యథాః | ఇత్యనప్తవ్యకరణం ||
 ౧ || అధ షోడశమా త్రా త్త క ద్వి పాత్వ్యకరణం || ద్విక గుణితేతి | ఆత్రవహిగ నాపేక్షా ద్వి
 పాశ్చాతః నచ తుష్టాత్ షోడశమా త్రశ్చైత్వాదః | వసుశ్చ బై నాప్త సంత్యాన్వి ద్వి తేవనవో
 ష్టా చ లోలఘవశ్చ ద్వి కేన ద్విత్వ సంత్యా యా స్యాథేకః గుణితాః ఆభ్యాస్తాః వసులఘవశ్చ
 షోడశలఘవో యస్యాః సాలచలధృతి నా మ ఇహస్తి మా త్రా షోడశమా త్రా ప్రకరణే || ఆ
 చలధృతి రీతి త్వపి పాతః || ఉ || రణభవ విధశరధశత మురుగుణమథ , ఆచలధృతి మరీచ
 సుత మనుజ ఇతి || అపిచ || హిమద దిదర్శధరభజి విసి తభవ , ఆచలధృతి హరసుతి భవవృ
 ద్వి మల || ఆచలధృతి హడః స్కంధం ఇంద్రో చ || ౧ || మాత్రా సమక మితి || మాత్రా సమ
 కం నా మ వృ త్తం తం గోగురుః అంతేయ న్యతత్ గుర్వంతం భవతియ త్ర నవమోవన్య
 లోలఘు రెవలవశిష్టమా త్రా నాగురులఘుత్వ కల్పనాయథా రుచిస్యాత్ || యదా | ౧ |
 ఇతి నవమీమా త్రా లఘుః తిం | ఇతి చరమాగురుః || ఉ దా || పిత్రా కధితా జనక శ్రీ సుతా
 మాత్రా సమకం వరయతి హం || మాత్రా జనన్యాభువాన మకం సమయథా భవతి త
 థాథా మరసి విష్ణువత్త్వీత్వాదితి భావః || అపిచ || బ్రాత్రా కధితా ప్రవ దన్య సుతా మాత్ర
 త్రా సమకం వరయతి చ సా || ఆత్రా సమకం అననరూపం ఘవం మావరయే తినిషేధి

త్వంXత్యేతాం-వృత్తిరీత మ్రాణాం గురులఘుత్వ కల్ప నాయథారుచిస్యాత్-త
 థావసతిమాత్రా సమకంనామవృత్తభవతీతిఃపాడకమాత్రాత్వకత్వంగుర్యం
 తత్వంచవత్సుమాతానాంబిక్లానానవాసికాచిత్రావచిత్రాణాంవృత్తానామపి
 సమాసంచేదితవ్యం॥ ౨॥ అంచఋజోజ్ఞానానాంబుధేవిఃశ్లోకఇతి॥ జఃజగఃజ్ఞానగ
 ణలఘూ-అథశబ్దోవికల్పాభావః॥ తదుక్తం॥ వికల్పానంతరాచంభస్త్రాహృదామంగ
 కేష్యథేతి॥ అంబుధేశ్వతస్సభ్యోమాత్రాభ్యఃపరంజగణాభవేత్-అథవాశగణల
 ఘూభవేతాంతచావిశ్లోకానామవృత్తంశవతీతి॥ ౩॥ కీంచఋతమ్యగభాద్వానవా
 సికాన్యాదితి॥ తద్మగభాత్తచ్చబైవాంబుధిఃపరామృశ్యతే-అంబుధియగభాత్త
 ప్రాప్యోమాత్రాభ్యఃపరమిత్యథాఽపి॥ త్రాపిజోజ్ఞానభేద్యేతానిఉదాస్యమవశం
 తే-నవాసికానామఅయమథాః-అప్రాప్యోమాత్రాభ్యఃపరంజగణావానలఘూ
 వాభవతః-అస్మత్క్షణంపుర్వవత్-తహివానవాసికానామవృత్తంభవతీతి॥ ౪॥
 తిష్ఠాఋజోవాణాప్తనవసుయదిలశ్చిత్రే॥ వాణాప్తనవసు-వాణశబ్దేనపశ్చాన్నభ్యోవివ

మకంనవమోల్లంతం॥ ౨॥ జోగావధాంబుధేవిః
 శ్లోకః॥ ౩॥ తద్మ్యగభాద్వానవాసికాన్యాత్॥ ౪॥

తా॥ ౨॥ జోగాచితి॥ అంబుధేశ్వరుద్ధావఃకలాయఃపరంజఃజగఃగౌగురుద్వయంఫల
 దివిశ్లోకొనామ॥ చథా॥ వథా॥ బుద్ధిజగఃపరిధర్మిత్॥ ఇతిగురూ॥ ఉదా॥ గౌరీఉతిమ
 మాంతర్పిత్రం, ప్రేక్షుచకాస్తభాపిశ్లోకః॥ భావిశ్లోకఃఅభిప్రాయగభావిగపవ్యః॥
 అపిచ॥ ధమంపరిత్యజాధూలోక్తిరాజానరాజతే॥ శ్లోకః॥ విశ్లోకఃవిగతయతాః॥ ఉ
 ద్యయశనిచక్లకతికొశ॥ ౩॥ తద్మ్యగభాద్వి॥ తచ్చబైవాంబుధిఃపరామృశ్యతే॥ తద్మ్యగ
 భాత్తఅంబుధియమభాత్తప్రమ్యఃమాత్రాయఃపరంజగణాగురుద్వయంచయదితా
 నవాసికానామ॥ యథా॥ నవాసి॥ ఇతిజగః॥ వాస్యాత్॥ ఇతిగురూచ॥ ఉదా॥ నీతిమతా
 ప్యాగమోదితార్థం మానయతాధమకసంగ్రహేచ్ఛా॥ అశీత॥ ఘామిశతేశ్వ
 కురూజప్రథ్యాం చుంత్రిబలాద్వానవాసికాన్యాత్॥ ఎతన్నోభకద్వయమేకాన్వ
 యం॥ నవాసికాక్షాతినమాననంతుంత్రిబలాదేవభవతీతిభావః॥ వాస్యాద్వికల్పాపేక్ష
 యారేవాథే॥ చక్రతీతి॥ తఇతియానిపిం, వాణేతి॥ వాణాప్తనవసుభంపవ్యప్రమీనవ
 మిమకరామలయదిఃఘుత్వేర్చిత్రావృత్తం॥ ఇతి॥ బుద్ధిజగఃపరిధర్మిస్స॥ ఇతి

క్షేత్రా. కన్దవకావాతాః పృథ్విలో. ప్రసిద్ధః శబ్దాహుస్త్రయవశమేషు సాధానైర్విత్త్యర్థః
 లఃలఘుఃయదీచి త్రానామలయమధః - చంచాప్రవమసానైర్ముసిద్ధానుమాత్రాను
 ఆభ్యఃపూర్వయాపరయావామా. త్రయాసశ్చేకగురుభావః నగచ్ఛేయః - కింతిహిభి
 న్నలఘువోభవేయః అన్యల్లక్షణంపూర్వవత్ - వివంచెద్విత్త్రానామవృత్తంభవతీతి॥
 ౫॥ కీంచశ్చలబ్ధియగాస్థిశ్చైవచచిత్రేతి॥ ఆయమధః - ఆప్టబ్యమాత్రాభ్యఃపరం
 భగణస్సన్యత్ - అర్థత్వాన్వవత్ తమ్యకాశచిత్రానామవృత్తంభవతీతి॥ అబ్ధియగా
 ద్భ్యాఉచచిత్రేతికేచిత్పరంతి॥ తదాఅప్టబ్యమాత్రాభ్యఃపరంగఃగురుత్వత్ - ఘ
 త్వయఃయగణశ్చగల్భాభవేయయాదిత్యువచిత్రానామవృత్తంభవతీర్థః॥ ౬॥
 కీంచశ్చయదతీతకృతవిధలక్ష్యయజేమాత్రాసమాదిపాదైఃకలితం॥ ౭॥ నియత

తానాప్తనవసుయదిలశ్చిత్రా॥ ౫॥ ఇతిమోడశ
 మాత్రాత్తకద్విపాత్ప్యకరణం॥ అధమోడశ
 మాత్రాత్తకరణతుష్టాత్ప్యకరణం॥ యదతీతవివి
 ధశుభలక్ష్యయతై, మాత్రాసమాదిపాదైఃక
 థితం॥ అనియతవృత్తపరిమాణయుక్తం, ప్రథితం

జమీనవక్ష్యచలఘవః॥ ఉదా॥ నీలాబ్జధరుగమలోరాహు, చిత్రాంమ్నగరుచిమన్య
 తాంచేష్టే॥ అతిచ॥ నీలాబ్జధరుగమలఃకృష్ణః, పాయత్సనిదరచిత్తాజ్జైతీః॥ కీంచ
 లోకాత్కేశమకదరచక్రంకం, విద్యాత్రవదతియవధాచిత్రా॥ అత్రాచామృతే
 ముత్రిమవద్యేమద్విలీయంకృతీయంచైకవాక్యం॥ ఇతిమోడశమాత్రాత్తకద్విపాత్ప్యక
 రణం॥ ౫॥ అధమోడశమాత్రాత్తకరణతుష్టాత్ప్యకరణం॥ యదితి॥ యతీవృత్తంఅతీత
 వివిధశుభలక్ష్యయతైః అతితాఉక్తాశ్చతేవిధేనానాప్రకారైఃకృతైఃరమణీయైః
 త్కృత్రిలొతుజ్జేయతాఃసమతాశ్చజ్జేయాత్రాసమాదిపాదైఃఅదిశబ్దైఃస్వస్వలక్షణ
 యుతమాత్రాసమకఃశ్లో॥ వాసవాసికాచిత్రాత్తజ్జేపాదైఃకథితంకల్పితంక్రమేజై
 వరచితమితియావచ్ఛివంచపాదానాంభిన్నలక్షణత్వాదేవఅనియతవృత్తపరిమాణయు

క్తంసియతేననియమితేనవృత్తపరిమాణేనవృత్తమతావదక్షరమిద్రమాణేనయుక్తం
 సహితంసభవతీతకథానియతవృత్తప్రమాణరహితమియావత్ వివంభాకంవివర్
 జగత్ప్రసిద్ధంచవాకశ్చకంసామవృత్తిభవభిన్నలక్షణకదత్వాత్ ఉదామలకమి

వృత్తపరిమాణసహితం. వృత్తపరిమాణము పాదాకుళకమితి || అతీతాదీకాశ్చ తేష్ట
 తే విభావిధే నానా ప్రకారైః లక్ష్యైః నిలకాత్వజ్ఞేయైః తావత్ప్రతితకృతవిధిల
 క్ష్యయైః తే మాత్రా సమాదిపాదైః ఆదిశబ్దైః సవిశ్లేషా వానవాసికాదిత్రోచది
 త్రాణాం పాదాగృహ్యంతే-కలితంబద్ధం అనియతవృత్తపరిమాణ సహితం అనియతే
 నవృత్తాక్షరపరిమాణ సహితం. వృత్తా ప్రసిద్ధం పాదాకుళకం నామ || అయమధికాః
 మాత్రా సమకవి శ్లోకవానవాసికాచిత్రోచది త్రాణాం వృత్తానాం మధ్యే క్ర
 మేణ వృత్త-౧ మేణ చాద్యధైచ్ఛంబ్యయాన్యయాణాం పతుణాం పాద కలక్ష్యజ్ఞేనా
 దైర్యు కంతదాపదానాం మన్యూనాధిస భ్యాక్షరలక్ష్యే తక్త్యాదనియతేన వృ
 త్తపరిమాణేన సహితం బద్ధవృత్తతద్వృత్తం పాదాకుళకం నామ లోకే ము ప్రసిద్ధమి
 తి || అస్తి శ్లోకే వ్రధమః పాదవి త్రాస్యాత్-పంచమమృతమనవమస్థానైః పులభాః
 శ్లోకత్వాద్భవంత త్వాచ్చపంచవిధలక్ష్యమరోధేన కృతత్వాత్ ౧ మేణ వృత్త-౧ మేణ
 వేత్వాదివ్యాఖ్యానం యుక్తము త్వశ్యామః || ౨ || అస్తి ర్యాదివృత్తానాం గురుః ఘనవణా
 నిదోశోచాయమాచాప్తివృత్తస్య లావివాపజే గాణావణా గురుభిస్తథా | గురవో
 లైర్దశ శేపత్యం ప్రమాణమితి సిద్ధమితి || వృత్తస్య పథ్యా ర్యాదేః లాః మాత్రాః గాః
 గురవః భవంతీతి శేషః-లైర్దశ ఘనభిదశ తద్వేమాత్రే-అథ పాదశేపధాకృతే సతీతి

జగత్సుచపదాకుళకం || ౧ || ఇతి షోడశమాత్రా
 త్తకచతుష్పాత్పృకరణమ్-
 (అథ లఘుజ్ఞానోపాయః || అక్షరపిల్లద్వితయం
 మాత్రాత్యక్తంతతశ్చయచ్చేషమ్ | తల్లస్మి తవిజ్ఞేయం

త్యస్సథాసంజ్ఞాయథామాత్రా సమకలక్షణం వ్రధమపాదైః శుభ్ర ఇతి నవమీ మాత్రా
 లఘురూపాః తేః | ఇత్యంతో గురుః | ద్వితీయోపాదేయో కలక్షణం | సమాది ఇతి జగణః |
 పాదైః ఇతి గురుః | త్రీతీయోపాదేయో కలక్షణం | అష్టమ్యాకలాయః పరం రిమాణ | ఇ
 తి జగణః | యుక్తం | ఇతి గురుః | చతుర్థోపాదేయో కలక్షణం | జగతి పంచమీ | సు | ఇత్యష్ట
 మీ | చ ఇతి నవమీ చ లఘుః || ఉదా || సురసంఘము నిదితి జగద్ధనరైః పాదాత్రాతథేవ సత్యం
 ప్రణతాం | ఇతశ్చ మన్దజినాశకత్రిం, గిరిజామహాలిచపదాకుళకం || ఇతి షోడశ
 మాత్రాత్తకచతుష్పాత్పృకరణం || ౧ || జ్ఞానదీపాభిధానం గాగ్ధాగోపలమిత్రియ

మృశ్యరణసిగ్ధయామిత్యమరసింహయాత్రే-సద్భావమిలచగుహాహతాము
చిత్తం-తథాసతి-శిఖిగుణితాత్మాదిస్వభావభేత్వంతస్యచాత్మస్య పక్షాత్కర్వం
స్వాత్-తథాత్మేదైవమేకమదాంతథద్విరావతాన్వైకకతావ్య ఇతిచింతనావ్య
ఖ్యావలవిరుద్ధత-అతరంద్వితీయంచరణంఆఖిలంకథాంసగురుగుణాహతలత
లయ్యభవంతలభావ్యయం-ఎవంరచితంచెదితిశేషః-సపరిధుటితలలితవదనాది-సు
స్థుకరిబద్ధకౌమలపదవస్త్రమ్ || అయమస్వయః || శిఖిగుణేందశలఘురచిత్తంఆవగతల
ఘుయుగళంసగురువభవచెదిదంప్రధమంచరణంభవతి-శిఖిగుణితదశలఘు చి
తంఆఖిలంసగురువభవతిచెదిదం ఆశ్చర్యచరణంభవతి-సపరిధుటితలలితవదన
తిశకలయ్యభవమ్యవంతలచిత్తంచెచ్చిభానాచన్యత్రంభవతీతి||పితమక్తంభవతిశి
ఖావృత్తస్యప్రధమపాదేస్తావిలశతిలఘువఃఅంతెగురుత్వైకః-శ్రుతీయప్యేవం-ద్వి
తీయపాదేత్రింశస్థిఘువఃఅంతెగురుత్వైకః-చతుర్థపాదేప్యేవమితి || ౧ || కించ
క్షోవినిమయవిహితశకలయ్యగళలఘులలితవదనతతిరచితగుణనిచయా, శ్రుతేనఖత్య
వియమపిజగతిజగిరణీశగతవతిసతిభిభవతిఖజేతి || వినిమయేనశిఖాయఃపాదయో
వ్యకత్యాసేనవిహితంశకలయ్యగళంయస్యాస్సానకథాలఘులలితాకౌమలావహ
నాంబితేతిఃచిత్తతిర్యస్యాస్సానకథారచితగుణనిచయోయస్యాస్సానకథా-వినిమ

భవతిశిఖా || ౧ || వినిమయవిహితశకలయ్యగళల
ఘులలితపదవితతిరచితగుణనిచయా, శ్రుతి

రావణం-కపిఃహనుమా-అసుహృత్ప్రాజాపదఃపి || ౧ || వినిమయవినిమ
యవిహితైవిచర్యాసేనవిన్యసైశకలయ్యగళలఘుభిఃదశద్యయోక్తాఘునక్షేఃలలి
తయాహృద్యయాపదవితత్యాపదవంతవయా రచితస్సాపాదితగుణనిచయాః సాక్షిమా
ర్యాదిగుణప్ర్యాపణాయస్యాస్సా-యద్వావినిమయవిహితశకలయ్యగళలఘుశ్చనాలలిత
పదవితతిరచితగుణనిచయాచెతిసమానాదికరణవిమానః-శిఖాయఃపూర్వముతరం
చదశంయదిపరివతకావేనవృత్త్యంతంహిఖజ్జానామవృత్తమిత్యధాః-అగ్నికావ్య
తైగురుద్వయయోగాభావేనఖజ్జాతిసాయద్వత్తుమశక్యత్వాదహ-జగిరవితి||శిఖాచారి
నిశిరఃజకారస్వభివాపదవతికానఃమన్తకంఉపగతవతిసతిఖజ్జాతిఫలితమ్-భయమితి

యవిహితశశలయుగభావలయులితవదాతతిశ్చైవ మరలితగు సచయోచేతి వినిజ
యః సూత్రలయుగలయు - ౪౩ చదరితితలిగు. వయా-సమాసాధికరిణసమాసః
క్రుతిమభిస త్త శ్చైవ భవతి ఇయమపిజిః జకారస్థ మూఢానం ఉపగతవతి
సా ప్రవతీభిః కాలేనానామభిజాతబ్ద వతి నోజికారస్థ మూఢానం జకారే
ప్రవతి సఖిజ్ఞానామవ్యుత్తం వతీత్వధాః - ఇదిమవ్యేకమథాం || ఏదియత్తం
భివతి || ఖిజ్ఞాయః ప్రథమపాదే ప్రవత్సభువః అవసానగురుత్వైః త్యతీయపాదే
పితథా-ద్వితియపాదే అష్టాదింశతిలయువః అతెగురుత్వై కః చతుర్థపాదే పితద్వది
తి || ౨ || కీచ ఖి అష్టాదశాం గావ్యభ్యస్తాయన్యాన్యానజ్ఞక్రీ డోతైః అథా
ప్రథమఇతిశేషః - గాః గురవః ద్వ్యభ్యస్తాః వ్యాభ్యాం వగితా అనజ్ఞక్రీ డానామ -
అయమథాః - అనజ్ఞక్రీ డాయః ప్రథమాథా ప్రతపాదం షోడశగురవః స్యు రిత్వ
యమకః చాం - అన్యో వ్యేకవిచారచయితవ్యః సన్వనజ్ఞక్రీ డాయః పూర్వాధామ
క్రంక్రీద్యశలపునరచరాధామిత్వితరీతి || షోమవరమపివసుగుణితసలిలనిధిలయుకవి

మఖక్యదియమపిజగతిజశిర ఉపగతవతిభిసతి
భవతీఖజా || ౨ || అష్టాదశాం గావ్యభ్యస్తాయ

భావ్యత్వచరజగత్క్రుతిమభిజ్ఞవతి - అత్రలయుభిగురుజాచపూర్వాధాంబ్యా
త్రింశన్నాత్రిం - ఉత్తరాధాత్రింశన్నాత్రింశ్చైయం వితత్పూర్వాధాంబాంబ్యా
ద్విఅనన్యభివిమ స్తాలావ్యై లక్షణవత్ || ఉ || విబుధభునికారభిసితహలధరకమల
కలః దిశశ్వరగుచిరమమలవ్యకవిశయనివృతయశ ఇయమఖిలమితిభవతిజగతి ఖిలుత
యాః ఖిసా || అయం ప్రవత్సభువః విబుధభున్యాదీనాంరుచింకవిశయతి-ఉచితాయోభిజా
కారే - యస్తా భిజాః ఖిజ్ఞోన్యకాః - అయస్తా ఉ || రుచిరతివిలసతివవరజనికరశిశుశశల
రుచిరవహుమగింకహిమః సురసిజదళే సమప్యదుశేతరుణతరణీరణిరుచిరచరణసఖ
జా || ఎన్నసద్భజనాచాలతపాతామ్రయగోరీచరణయః సఖశ్రీ పద్మనాచ
న్ద్యకామమకరోతితథాః || ౩ || అష్టాదితి || యన్యాః అథా పూర్వస్త్రి విద్యైభ్య
నాః ద్విగుతాః అష్టాగాః షోడశగురవః స్యుః - అవరంకత్తిరందళమథామపివసభిరప్రభి
గుణాదిత రావ్యత్వైస్సలింసధిలయుతైః చతులఘుభిః విరచితవదవరతిభివతిగురుభిః

జ్యోతంభవతి || ౧ || కించశ్చ రోమ్యగీతి || రఃరగణః ప్రతిపాదంచేత్ మృగీనామవృ
తంభవతి || ౨ || శ్లోర ప్రతిష్ఠాయామ్ మాచేత్ సృష్టిన్యామగణగురూ ప్రతిపాదం
చేత్ కన్యానామవృతంభవతి || ౩ || శ్లోగ సుప్రతిష్ఠాయామ్ భృగీపజ్జీరితి ||

యామ్ , మోనారీ || ౩ || ౧ || రోమ్యగీ || ౩ || ౨

శ్లోర ప్రతిష్ఠాయామ్ , మాచేత్ సృష్టిన్యా || ౪ || ౧ ||

యా-తృతీయోవృద్ధసహదేయః కణశ్చేత్ నారీనామవృతంభవతి-ఆస్తిన్నై వృద్ధసీ
గణానాముత్పత్తిః-తత్ర ప్రధమగణస్సర్వగురుస్యైశ్వర్య-యథా-శ్రీగణా-ఆ
దిలఘుయః-గణః-మృతాన-మద్యలఘుః-రగణః-పార్వతి-అనగురుస్సగణః-రహతి-ఆ
ద్యలఘుః-రగణః-మాంసాహి-మద్యగురుజగణః-విభాతి-ఆదిగురుభౌగణః-శబ్ద-ర-న
ర్వలఘున-గణః-విజయ-విజయప్రావృత్తానిమథ్యా-ప్రప్రారలప్తా-ఆముం
మమేవామస్తృత్యమయరనవిజభ-నెతి-ప్రచారై-వృష్టా-మ-విత్స-వర-ఉత్తరో-త్త
రంద్విగుడితానివృత్తాని-యథా-ప్రతిష్ఠాయాం-పదేశ-సుప్రతిష్ఠాయాం-ద్వా-ప్ర-శ్లో
గాయ-త్యా-చతుషష్టి-శిష్టి-హి-ఆ-పాదించ-త్య-ధిక-శతం-ఆ-మ-ప్ర-వి-ట-ప్ర-శ్లో-దధిక
ద్వి-శత-వి-వ-ము-త్-ప్ర-తి-శ-వ-మ-వ-గ-వ-ప-ప్ర-ప్ర-రీ-త్యా-వృ-తా-నా-మ-న-త్యా
త-ద-ద-శ-తో-వృ-త-ని-క-శ-నై-త్య-శ్లో-త-హ-ద-ద-వ-ద-శ-వ-జా-త-త-త-వ-ని-క-గ-
జ-శ్లో-తో-వ-తి-వి-వ-ము-త-ర-వ-ప-శ-వ-స-వ-న-క-త-న-ధ-క-న-ప-హ-వి-ధ-తో-భ-వ
తి-|| ౬ || యా-సా-ద్వి , యా-మా-న్యా-యా-శా-నా , సా-నారీ || ౩ || ౧ || రోమ్యగీ || అస్యా-మే-వ-వృ
ద్ధ-స-సృ-లీ-య-ం-వృ-త-మా-హ-ర-గ-గ-ణః-పా-ద-య-ది-త-హి-క-మృ-గీ-వృ-త-|| ౬ || య-ధ-వ-ం , వీ
క్ష-త-సా-మృ-గీ , లో-చ-నా || ఇ-తి-ద్వి-వృ-త-ల-క్ష-త-వి-త-వృ-ద్ధ-గ-తా-నా-మ-ప్ర-నా-మ-వి-వృ-తా
నా-ం-గ-ణ-శ-శ్లో-ధా-త్ర-వ-ము-దా-హ-ర-జా-ని-మ-గ-జ-న-య-థా-శ్రీ-ల-క్ష-శ్రీ-గ-ణ-యా-న్యా-
మా-తా-సా , లో-కా-నా-ం-య-గ-జ-న-య-థా-శ్రీ-భ-జ-త-ం , స్వ-య-ం-య-ం | గ-ణ-నై-ము-న-ం
హ-|| ౧ || ర-గ-జ-న-య-థా-శ్రీ-వా-తు-హ-ం , ద-వ-తా-యా-హ-ర-త్వా-ని || స-గ-జ-న-య-థా-శ్రీ-ధ-
వా , స-రు-దీ-జ-గ-ద-న-వ-న-|| త-గ-జ-న-య-థా-శ్రీ-ద-వ-శ-మా-ం-ర-క్ష-గో-వి-ద-యా-నా-ధ-జ-గ-
న-య-థా-శ్రీ-మ-హి , మ-హ-శ-స-దే-హ-ర-|| భ-గ-జ-న-య-థా-శ్రీ-శ-బ్ద-ర , నా-య-క-మా
మ-వ , శా-శ్చ-తి || స-గ-జ-న-య-థా-శ్రీ-ము-ర-జి , ద-వ-తు-స-త-త , మ-హ-హి || ఇ-తి || ౩ || ౨ || ప్ర-తి-ష్ఠ
యా-ం-ప్ర-స్తా-చే-త్-సృ-ష్టి || ప్ర-తి-ష్ఠాయా-ం-చ-తు-ర్థ-శ-వృ-ద్ధ-స-న్యా-మ-గ-ణ-గు-రు-వృ-య-ది-క-న్యా
నా-మ-ఉ-ప్ర-లి-ం-గ-నీ , గో-రీ-శ-మృ-ష్ట-ల-జ్ఞా-న-ప్ర-స-భ-భ-త్-స-న్యా-ర-|| ౧ || స-ప్ర-తి-ష్ఠ

భౌగళగురుగురుశ్చాన్యగప్రతిపాదంచెన్నామూపం కైరివృత్తభవతి | ధ్రుగురు
గ్రస్తీ తిరితతిత్వరత్వి-తదార్ధగళగురుగురుశ్చాన్యగప్రతిపాదం చెత్ నామూ
స్త్రీ తిరితవృత్తంభవతిత్వాత్మేయం శ్లోకగాయత్యామ్ || త్వే చెత్తమద్యేతి ||
త్వేతగణయగ్నో ప్రతిపాదంచెత్తమద్యే సామవృత్తంభవతిత్వే స సమవృత్త
తికెలిత్వరత్వి-తదాస్తంభవతిః || ౬ || ౧ || కింఞ్ శశివదనాన్యోఽతిః స్యానగణయగ
నోప్రతిపాదం చెత్ శశివదనానామవృత్తంభవతి శిఖివదనాన్యోఽతికెలిత్వరత్వి ||
౬ || ౨ || కింఞ్ || శ్లో త్వే చెద్వసుమతిః || త్వేతగణయగ్నో వాదెయదివసుమతినామ
వృత్తంభవతి - ఇదం ప్రక్షీప్తం - ఇతి || శంభుకళితగ్నాలితి త్వే - ఏతదన్య
తిత్వం - చిరస్సవాళ్యాత్మేగిరుపాతత్వాత్ వ్యాఖ్యానం దాస్యత్వేతి త్విరత్వాత్ త్వ
తమ సకేదార్థత్వత్వాభిప్రాయేణ - ఉత్తరప్రాప్తిప్రక్షీప్తగ్నాన్యోఽతి స
ప్రయోజనమేవమేవద్రవ్యత్వమ్ || ౬ || ౩ || శ్లో ౭ ఉష్ణిహి మౌగన్యాన్యోఽతిభేతి

శ్లో ౫ సుప్రతిష్ఠాయామ్ , భౌగితి ప జ్ఞః || ౫ ||

౧ || శ్లో ౬ గాయత్యాత్మే , త్వేప్రప్రమమ

ధ్యై || ౬ || ౧ || శశివదనాన్యో || ౬ || ౨ || త్వే

చెద్వసుమతీ || ౬ || ౩ || శ్లో ౭ ఉష్ణిహి , మౌగన్

యాం || భౌగితిపజ్ఞీరితి || సుప్రతిష్ఠాయాం శ్చామేధంధిభౌగళగురుగ్గురుః
ణదిభగణగురుద్వయంచవాదెతిహితస్త్రీనామవృత్తం || ఉ || రాఘవవాజే , రా
క్షసభతుః | ఛేదముపాయా , దానసపజ్ఞీః | రాక్షసభతుః రావణస్య - ఆనసప
జ్ఞీః దశశిరాంసి || ౫ || ౧ || గాయత్యామ్ || త్వే ప్రప్రమమద్యేతి || గాయత్యామ్ త్వే
భంసియదివాదేత్వేతగణయగ్నోస్తంభవతిః తహితమవధానామవృత్తం || ఉ || కా
నానసపంద్యోఽప్రాప్తత్వంచమన్య | కాంతంహరిమాగా , ఉష్ణీ సమవృత్తాత్ ||
చ || మా రాయదభాజా , బాలశభరాక్షీ | గౌరీశివమాయా , తస్మిన్మమద్యే || ౬ || ౧ ||
శశివదనాన్యోఽతిసామవృత్తస్య సగణయగ్నో వాదెచెత్తశశివదనానామవృత్తం
ఉ || మవలయనప్రా , సుచభరతాప్రాప్తిమతసదాశ్రీ , శశివదనామమ్ || ౬ || ౨ || త్వే
చెద్వసుమతీ || త్వేతగణయగ్నో వాదెయదిసామవృత్తాంతహితవసుమతీవృత్తం || ఉ || త
త్వత్వత్వత్వ , సాన్యో జ్ఞే విదధతిరక్షత్వవికలం , చాతావసుమతీ || ౬ || ౩ || ఉ

హ్మ మగణశ్శగణాః గురుశ్చ త్ర తిపాదంచైత మదలెఖానామవృ త్తంస్యాత్ ॥
 ౭ ॥ ౧ ॥ కించజ్జ మధుయదినన గాఇతి నశ్చనశ్చగణానగణవృత్తం గురుశ్చ
 త్ర తిపాదంచెన్నధునామవృ త్తంభవతి-మధుమతీనభగణాంతేచిత్తం నితిదా నగణ
 భగణగురవః త్ర తిపాదంచెన్నధుమతీనామవృ త్తంస్యాత్ ॥ ౭ ॥ ౨ ॥ కేంఞ్చ జ్ఞ మ
 మారలలి తాజ్ఞా ఇతి జ్ఞా నిఃకణానగణాగురుశ్చ త్ర తిపాదంచెత్తు మారలలి తానా
 మవృ త్తంభవతి ॥ ౭ ॥ ౩ ॥ కేంఞ్చ జ్ఞా నరగాహంసము తతిః సరగాః శగణరగణగురవః ప్ర
 తిపాదంచెన్నధునామవృ త్తంభవతి-ఇదమపి ప్రక్షేప్తం ॥ ౭ ॥ ౪ ॥ జ్ఞా రాత సుప్టుభిః ॥

సాన్య స్తద లె ఖా ॥ ౭ ॥ ౧ ॥ మ ధు య ది న న
 గా ॥ ౭ ॥ ౨ ॥ మ మార ల లి తా జ్ఞా నిః ॥ ౭ ॥ ౩

సరగాహంసమాలా ॥ ౭ ॥ ౪ ॥ జ్ఞా రాత సుప్టుభిః, భౌ

ప్రహేహ్మగణావృత్తలెఖేతి ॥ తిప్రహేహ్మ ప్రమేఖ్య సిహ్మమగణశ్శగణాగురుశ్చ మద
 లెఖానామవృ త్తం ॥ ౭ ॥ కా నారో రిణీభిః , క్రి దనంగజరాజమ్ ॥ ప్రో ద్యత్ర త్ర
 వ్యతసో త్సాస్మీల (గా మదలెఖా ॥ మదలెఖామదధార-రలయారభేదః ॥ ౭ ॥ ౧ ॥ మ
 ధుయదినన గాఇతి నగణవృత్తం గురుశ్చ మధువృ త్తం ॥ త్తే ॥ జగదమహారణం , యదిహర
 భజః ॥ తదిహనిగదితం , గురుమఖకమరే ॥ ౭ ॥ ౨ ॥ మ మారలలి తా జ్ఞా ఇతి జగణశ్శ
 గణగురవః-మమారలలి తా ॥ త్తే ॥ శ్చ వేజ్జ గతియస్తా , స్సుతొ ౭ త్ర హతక-కీః ధ్రువంగి
 రిం నాజ్ , మమారలలి తా నాశ్చ క్తీః ప్రభావ-అయిధుభ-మమారః తనయో గుహశ్చ ॥
 ౭ ॥ ౩ ॥ సరగాహంసమాలేతి ॥ సగణంగణాగురుశ్చ హానిమాలాం ॥ ౭ ॥ భువి
 యా పద్మ చంద్ర , విజహరామ్బుదౌ ఘ్నేః ॥ నభలతో క్క గీలం , కేద గాధం సమాలా ॥ ౭ ॥
 ర ॥ అమప్తేభిః భాగితి త్ర ప్ర దాగఇతి ॥ అనుమభిచిత్తమేధం ॥ సిభౌ భగణవృత్తం గురు
 శ్చ శ్చిప్ర దేతి వృ త్తం ॥ ౭ ॥ భూభరనాయం ధన్వా , చిప్రమనో భవవై రీ ॥ మమహరతు
 తుదాతా , సిజా రేచిత్రి పదానామ్ ॥ అపిచ ॥ పూజయశ్శర్వమజ్జగ్రం , భావయత్యేతి
 శత్రుమ్ ॥ హవంశసంస్కృతివం క్తిం , హవతశ్చిప్ర పదాన్వః ॥ న ఇతి సలబుద్ధిః - హేమహ
 మ్యహవకవచ్చి త్ర ప్ర దాంసంస్కృతివం క్తిం హవయేత్యన్వయః - ప్రా గుక్తానియాన్వ్యా
 ప్రమభానివక్త్రాదీనితాన్య త్రా వ్రధూతాని-భిన్న లక్షణానామపి లేమమేకస్మిన్
 శబ్దే ప్రవృత్తౌ ఉప జాతిః ॥ తదత్ర దశాణా మ్మృదుః-తవస్సద్భూతా యోరరం ,

గౌగురుచక్రతిపాదంచైతద్ధంశరుశంసామవృత్తంభవతి. ఇదమపిత్రక్షీత్రం॥
 ౧॥౮॥ కించష్టైర్ద్రాశమానికాగతాచైతి॥రౌరగణజగ్గౌగతాచగురులఘూచక్రతి
 పాదంచైత్ శమానికానామవృత్తంభవతి॥ ౮॥ ౧॥ కించష్టైర్ప్రమాణికాజరౌల
 గావితి॥సృష్టమ్॥ ౮॥౬॥ ష్టవిజానమాభ్యాంయదన్యదితి॥ అభ్యాంశమానికాప్రమాణి
 కాభ్యాంఅన్యన్యైత్రంయతద్వితానంసామభవతి-శమానికాప్రమణగురులఘూచ
 న్మానూపా - ప్రమాణికాచక్రమణిలఘుగురువిన్యాసాద్వికా-వితానంతతథాని
 యమవన్నభవతీత్యశ్రయః॥(మి గాగ్గౌగోపాలమిశ్రియం॥వివ మత్రసప్తాం
 వృత్తానాం విశేషనామాన్యతాని - అథావశిష్టానాం ఎకొనవభ్యాశ్చదధికతత
 ద్వయసంభ్యానాంవృత్తానాంసాధారణంసామధయమాచ॥వితానమేభ్యోయదన్యది
 తి॥ ఎభ్యోవిద్యుత్తాలాదిభ్యోఽనుక్రాంతైభ్యోయదన్యత్అస్మిన్ఫలసివృత్తమస్తిత

మానికాగతాచ॥ ౮॥ ౧॥ + ప్రమాణికాజరౌల

గౌ॥ ౮॥ ౬॥ వితానమేభ్యోయదన్యత్॥ ౮॥ ౭॥

గణనగణౌగురుద్వయంచహంశరుతమ్॥ఉ॥కైతైభ్యోజ్జరుచిమగ్భ్యాం,కావ్యతారిధ
 రశోభావమిహామిధరపుత్రీ,నాచాహంశరుతమేతి॥ ౮॥ ౮॥ ద్రాశమానికాగతా
 చైతి॥రగణజగ్గౌగురులఘూచశమానికానామ॥ఉ॥భూధరద్వ్యృత్తిదేవి,మారవైరి
 మానదాత్రి,నీలనీరజస్త్రాత్రి,ధీన్మమానికామమాస్త్ర॥శమానికామాసేనప్రమాణస
 శహితైత్సభాః॥౮॥౧॥ప్రమాణికాజరౌలగావితి॥జగణరగణౌలఘుగురుచక్రమాణి
 కాఅస్మాన్గగ్గౌరూపిణీతినామాప్యస్తి॥ఉ॥మహేశ్వరస్యవైభవే,తదీయకత్వతా
 విధా॥అపౌరుషయతాంగతా,ప్రమాణికామమశ్రుతిఃఇదమేకంపద్మంవత్సృమా
 తాప్తిచ్యవ్దౌగతశ్చాచమరవృత్తస్యాభాంభవతి॥౮॥౬॥ వితానమేభ్యోయదన్యది
 తి॥విభ్యోకైతేభావతైభ్యోయదన్యద్వృత్తంతద్వితానంసామభవతి॥అస్మగ్గౌనానై
 మిఠబుద్ధినాపిమయామాత్రముచ్యతే॥జతౌవితానంగురూప్యావీతి॥జతౌజగణతగణౌ
 గురూగురుద్వయంచవితానంసామవృత్తంస్యాత్॥ఉ॥వియాశుభావంవిముచ్చైన్మహ
 ద్మాధింవితానమ్॥పూతాశనాన్యప్రదీక్షం,చకారరామస్తదాశః॥వితానంజలశ్రూ

క్ర + ద్వితుర్యమృమృమృమృ,గురుప్రయోజితంయదాతదానివేదయన్తితాం,అథా
 సగ్గౌరూపిణీమ్.....*

త్వర్షంబితానమిత్వచ్యుతే) || ౮ || ౭ || కించష్టినారాచికాతరాలగావతి || సృష్టం || ౮ ||
౮ || ష్టా బృహత్యాం || రోనసావితహలముఖీతిరగణనగణసగణాః ప్రతిపాదంచె
తహలముఖీతివృత్తంభవతి || ౯ || ౧ || కించష్టభుజగశిశుసృతానౌమగతి || నగణాద్వా
మగణత్వచేత్ భుజగశిశుసృతేతివృత్తస్యాత్ || ౯ || ౨ || ష్ట ౧౦ పక్షాన్యమ్ మా
జ్ఞోశుద్ధ విరాడిదంమతమితి మామగణనగణాజ్ఞోజగణగురూదప్రతిపాదంచెచ్ఛుద్ధవి

నారాచికాతరాలగౌ || ౮ || ౮ || త్వాల్లోయదిసాకబ
ర్ || ౮ || ౯ || ష్ట ౯ + బృహత్యామ్ , రాన్నసావిహ
హలముఖీ || ౯ || ౧ || భుజగశిశుసృతానౌమః || ౯ ||
౨ || ష్ట ౧౦ పక్షాన్యమ్ , ననజాస్సుముఖీమ

స్యం || ని || క్రతువిస్తారయోరక్షీణతానంక్రిమతువృకగిత్యమరః || ౮ || ౭ || నారాచికా
తరాలగావతి || తగణగణౌలఘుగురూచనారాచికా || ఉ || సమృతతొలనక్షమాప్రా
మాణ్యముఖ్యకారణం || వాణిజ్యలాభకాంక్షితం , నారాచికాహిసాధనం || సమృ
తావస్తునిప్రామాణ్యం లభికన్యూనతాజ్ఞానం - నారాచికాధటా - ని - నారాచిన్య
దేషజితేత్యమరః - సాధనంసామగ్రిం || ౮ || త్వాల్లోయదిసాకబర్తి || తగణజగణౌలఘుగు
రూచకబర్తి || ఉ || పుష్పకలితాకబర్తి , చారానిబిడాంరజసిం || హ్రీతాంకురుతేతరం
కాన్యాగిరిజేఖలుతే || ౮ || ౯ || బృహత్యాం || రాన్నసావిహహలముఖీతి || ఇహబృహత్సం
లత్రనవమేబృహతీభవస్య - రాగరగణాత్పరంసానగణనగణౌయదిహలముఖీనామవృ
త్తం || ఉ || రావజేనతుజనకజాం , నాకృరైభృశమభిహతాంభిషయన్యథహలముఖీ
రాక్షసీరమభిజగౌ || ౯ || ౧ || భుజగశిశుసృతానౌమగతి || నగణద్వయం మగణభృభుజగ
శిశుసృతానామ || ఉ || ప్రనవకుతుకతాయాతా , శరుణమువవనంతస్య | వదనశతధరత్వ
వ్యస్యభగశిశుసృతాకేంస్యాత్ || భుజగశిశుః రాహుః || ౯ || ౨ || పక్షాన్యమ్ || ససజాస్సుముఖీ
మతాగురుతి || పక్షాన్యం దశమేభవస్య సగణద్వయం జగణగురుశ్చసుముఖీతామ || ఉ ||
కుటిరాచికురసేమున్నతా , కుచమూస్తరరావిలోచనె | మధురావనెవరాజ్ఞినా
మముఖీవిదరాతిమేముదప || ౧౦ || ౧ || మ్నాజ్ఞోశుద్ధ విరాడిదమృతమితి మగణసగణౌ

+ చమృకమాలాయశ్రుశ్వై, రన్యవిహితాప్రకరైః | శస్త్రసేదయైకవయ
స్తంబుణిబనంలేబ్రువతే . . .

తాన్తామవ్యక్తబావతి||౧౦||౧|| కంచనా హృదయాచేరితనామేదమితి||హృదయ
కానానాహృదయాగణగుహాచక్రతివాచకచేరితనామేదమితి||హృదయ
తివృద్ధిగుహా||౧౦||౨||౧౦౪ శ్లో||హృదయగౌమయారసారిణీవ్యాదితి|| హృదయగౌమయార
సగౌరవాగణగుహాచక్రతివాచకచేరితనామేదమితి||హృదయగౌమయారసారిణీ
వ్యాదితి||౧౦||౩||౧౦౫ శ్లో||హృదయగౌమయారసారిణీవ్యాదితి|| హృదయగౌమయార
సగౌరవాగణగుహాచక్రతివాచకచేరితనామేదమితి||౧౦||౪||౧౦౬ శ్లో||హృదయగౌమయార
సగౌరవాగణగుహాచక్రతివాచకచేరితనామేదమితి||౧౦||౫||

తాగుగుః || ౧౦ || ౧ || మౌనాశ్లో శుద్ధవిరాడిద
మృతమ్ || ౧౦ || ౨ || మౌనాశ్లో చేతిచణవనా
మకమ్ || ౧౦ || ౩ || రారగౌమయారసారి
ణీవ్యాదితి || ౧౦ || ౪ || హృదయగౌమయారసారి
ణీవ్యాదితి || ౧౦ || ౫ ||

జగదగుహాచక్రతివాచకచేరితనామేదమితి||హృదయగౌమయారసారిణీ
వ్యాదితి||౧౦||౬||౧౦౭ శ్లో||హృదయగౌమయారసారిణీవ్యాదితి|| హృదయగౌమయార
సగౌరవాగణగుహాచక్రతివాచకచేరితనామేదమితి||౧౦||౭||౧౦౮ శ్లో||హృదయగౌమయార
సగౌరవాగణగుహాచక్రతివాచకచేరితనామేదమితి||౧౦||౮||౧౦౯ శ్లో||హృదయగౌమయార
సగౌరవాగణగుహాచక్రతివాచకచేరితనామేదమితి||౧౦||౯||౧౧౦ శ్లో||హృదయగౌమయార
సగౌరవాగణగుహాచక్రతివాచకచేరితనామేదమితి||౧౦||౧౦||౧౧౧ శ్లో||హృదయగౌమయార
సగౌరవాగణగుహాచక్రతివాచకచేరితనామేదమితి||౧౦||౧౧||౧౧౨ శ్లో||హృదయగౌమయార
సగౌరవాగణగుహాచక్రతివాచకచేరితనామేదమితి||౧౦||౧౨||౧౧౩ శ్లో||హృదయగౌమయార
సగౌరవాగణగుహాచక్రతివాచకచేరితనామేదమితి||౧౦||౧౩||౧౧౪ శ్లో||హృదయగౌమయార
సగౌరవాగణగుహాచక్రతివాచకచేరితనామేదమితి||౧౦||౧౪||౧౧౫ శ్లో||హృదయగౌమయార
సగౌరవాగణగుహాచక్రతివాచకచేరితనామేదమితి||౧౦||౧౫||౧౧౬ శ్లో||హృదయగౌమయార
సగౌరవాగణగుహాచక్రతివాచకచేరితనామేదమితి||౧౦||౧౬||౧౧౭ శ్లో||హృదయగౌమయార
సగౌరవాగణగుహాచక్రతివాచకచేరితనామేదమితి||౧౦||౧౭||౧౧౮ శ్లో||హృదయగౌమయార
సగౌరవాగణగుహాచక్రతివాచకచేరితనామేదమితి||౧౦||౧౮||౧౧౯ శ్లో||హృదయగౌమయార
సగౌరవాగణగుహాచక్రతివాచకచేరితనామేదమితి||౧౦||౧౯||౧౨౦ శ్లో||హృదయగౌమయార
సగౌరవాగణగుహాచక్రతివాచకచేరితనామేదమితి||౧౦||౨౦||

చేదుపెద్దవజ్రానామవృత్తంసార్వ||౧౧|| ౩||జ్ఞానస్తరోదీరతలత్తుభాజం, సాదా
యదీయాతాపజాతయస్తా ఇతి||అనస్తరోదీరతయోఃపూర్వోక్తయోఃఇన్ద్రవజ్రాపె
ద్ద్రవజ్రయోఃలత్తుభలత్తుభాజస్తఇత్సునస్తరోదీరతలత్తుభాజంయదీయాః సాదా
భివృద్ధితాపజాతయోనామయ్యః ఏతదపజాతయశ్చయదశభిప్రకారైభిన్నా
భవన్తి-యదుక్తంజయదేవేన||పాదేనపాదప్రతియోనచాపావభాభిన్నాయానపదే
వభేదాఃఇతిపిన్ద్రమలాఃకీలపూర్వమిన్ద్రాఃప్రమాణజ్ఞానశబ్దదనిన్నా|| ఇత్సు స్య
జ్ఞానస్థానయమభావేన్ద్రవజ్రాపెద్ద్రవజ్రయోమభావేనస్థానకపాదేనసంస్థా
స్థానస్థానభిప్రకారైశ్చయిక్తత్వేనసంప్రాప్తేదాఃతథాపకస్థానస్థానస్థానస్థాన
నవరస్థానస్థానస్థానస్థానభిదాఃఇత్సునస్త్రకారణభిదభిన్నాఃభేదైర్భిన్నానాతయః
పూర్వమిన్ద్రాఃపూర్వభ్యామిన్ద్రవజ్రాపెద్ద్రవజ్రభ్యామిన్ద్రాఃప్రమాణజ్ఞానసంస్థా
తఃజ్ఞానకథావభవన్తిపితాఃకీలప్రమలాఃకీలస్థానస్థానస్థానస్థానస్థాన
పూర్వోక్త-తాపజాతీశ్చతాదశ-దాభిన్నాఃస్పృష్టమహః-ప్రథమఃపాదస్థానస్థాన
యఃఅతరత్రయోపిపాదాఃపెద్ద్రవజ్రాయానిత్యేకాదపజాతః ౧ ద్వితీయఃపాద
ఇన్ద్రవజ్రాయఃఅన్యేత్రయఃపాదాఃపెద్ద్రవజ్రాయానిత్యేకాఅత్వితీయఇన్ద్ర
వజ్రాయఃఅన్యేత్రయఃపెద్ద్రవజ్రాయానిత్యేకా౩ చతుర్థఇన్ద్రవజ్రాయఃఅ
న్యేకపెద్ద్రవజ్రాయానిత్యేకారచ్రుతఃపాదాఃపెద్ద్రవజ్రాయఃఅన్యేత్రయ
పిపాదాపెద్ద్రవజ్రాయానిత్యేకా౪ ద్వితీయఃపాదాఃపెద్ద్రవజ్రాయఃఅన్యేకపెద్ద్ర
వజ్రాయానిత్యేకా౫ తృతీయఃపాదాఃపెద్ద్రవజ్రాయఃఅన్యేకపెద్ద్రవజ్రాయాని
త్యేకా౬ చతుర్థపాదాఃపెద్ద్రవజ్రాయఃఅన్యేత్రయోపిపాదాఃపెద్ద్రవజ్రాయానిత్యేకా౭
ఇత్తమైకైకపాదభేదేనసంస్థానస్థానస్థానస్థానభిదాః-ప్రథమద్వితీ
యాఇన్ద్రవజ్రాయఃతృతీయచతుర్థాఃపెద్ద్రవజ్రాయానిత్యేకా౮ జాతః ౧
ప్రథమతృతీయాఇన్ద్రవజ్రాయఃద్వితీయచతుర్థాఃపెద్ద్రవజ్రాయానిత్యేకా౯
ద్వితీయతృతీయాఇన్ద్రవజ్రాయఃప్రథమచతుర్థాఃపెద్ద్రవజ్రాయానిత్యేకా౧౦

నా || ౧౧ || ౩ || అనస్తరోదీరతలత్తుభాజౌ, సాదౌ

మానః||భృశంవిజ్ఞానైకనాశయానా, స్వపైతేహ్యన్తయిఃగమమావైః||౧౧||౩
అనంతరోదీరతలత్తుభాజౌ, సాదాయదీయాతాపజాతయస్తా|| ఇతంభిన్నాస్థానస్థానస్థాన

లాద్య కావేదిత్యాః ॥ ౧౦ ॥ ౪ ॥ కించిత్ సజజలై స్సహతాసుముఖీతి ॥ నగణ
 జగణ్మయలముగురుభిః సహతాసుముఖీతి వృత్తాభవతి ॥ ౧౦ ॥ ౫ ॥ కీంచ శ్చదో
 భకవ్యప్రమిదభభభాగాః ॥ భభభాభగణత్రయంగౌగుర్వయంచ ప్రతిపా
 దంచేత్సాధకాఖ్యవ్యత్రంభవతి- ఇదమపి నై యే శ్చ ॥ ౧౦ ॥ ౬ ॥ కించ శ్చశాలి

౧౦ ॥ ౪ ॥ * న జ జలై గౌదితాసుముఖీ ॥ ౧౦ ॥ ౫ ॥

౬ దో భ క వ్య త్త మి ద ర్ భ భ భా గా ॥ ౧౦ ॥ ౬ ॥ + శా

యోరిద్వ్యవప్రా యశ్చలక్షణే ॥ ౧౦ ॥ ౪ ॥ నజజలై గౌదితాసుముఖీతి ॥ నగణేనజగణా
 భ్యంలముగురుభ్యంబుముఖీతావగదితాఉత్తాడి ॥ తవనగతేరమణేతరుణీ శరశ్చ
 దయవనితావపరాంస్తరభిభృశంగవప్రేముకవరై శ్చతమకరొదతులంసుకు ఖీ శర
 హృదియగుభది పి యశ్చవ్యవప్రై ॥ ౧౦ ॥ ౫ ॥ దో భ క వ్య త్త మి ద ర్ భ భ భా గా వితి భగణ
 త్రయ-గురుద్వయంచదోభవ్యత్త ॥ ౬ ॥ ఆననవద్వయశుంభవనీతే, గొలులతాభజ
 గువ్రజిహ్మయం రుద్ధమథా త్ప్రసభూధరయ్యం దో భ క వ్య త్త మి ద ర్ భ భ భా తేకః ॥ దో
 భ కః ఖలః ధూర్భోకమృతకథితా తొనిశ్చత్తిః ॥ ౧౦ ॥ ౬ ॥ శాలిమ్యకత్తాతగౌర్వి

వృ * నిజజలగూహగచ్ఛన్విజనం, సురతిజినపరభాంశుభృతం, పితదిపునామగతంత
 వమాం, నరణతలంభవతీమముఖీ ౪

వృత్తభాభిభుగాగ్ధవయగ్రప్రసరాణాంపద్మజసృష్టవీరితనాధేగొరకవృత్తవహా
 త్తగురుత్వం, తాతవపుభాగణోస్థింతె... .. ౫

శ్రు|| ఆద్యచతుధకమహాసనిః మృగప్రమకంబశమంచతథా వ్యం|| యశ్రగురువృ
 కటస్తరసాఽత్రతల్లిధితంననదోవకవృత్తమ్... .. *

వృ+చూతావిజ్ఞోరతమాచయనీమాన్యావీణాశాలినీమన్తృహాపా|| స వ్రాకీష్టుకా
 రచామృద్యం బ్రాగన్విధ్యంమనవతం, రవిధాః ౬

వృ|| వేదై సకత్యంసస్వరై స్సుయయానై, కావై సోతిశ్యావీరిపాఽపదై దివిత్వతై
 సుసాయోభజనై, తెహిప్రాజ్ఞాన్సృవిద్యావపద్యాః|| యతనియావకొయిలక్ష్యంః-
 నాత్రి గౌజ్ఞాపకవణావిద్యావపిమముతరత్రాపబద్ధిమ్. ౭

శ్రు|| ప్రాసోపఖోకజాయతేయత్రవృత్తగ, మృగీవేత్వదేవాక్షమాన్తః || ని
 శ్రుమృగీవేత్వదేవాన్తరజై, వ్రాక్షానెశాలినీంధ్యానాగ్రాన్తః..... *

స్తుతా మూతగౌగ్ధి లాత్సైలితి || మూమగణతగణౌగౌతగణగురూగఃగురుశ్చ ప్ర
తిపాదంచచ్చాలినీనామోక్తా - అబ్ధిలాత్సైఃఅబ్ధిభిశ్చతుభిఃలోకైస్స ఉభిశ్చ అ
త్తురైయఃఅనిష్ఠాదివిశేషః-చాదభవప్యేకాదశస్త్రుతరైషుఅదితశ్చతుభిరక్షరై
రైకాయతిఃపునఃపంచమాక్షర ప్రభృతీభిన్న ఉభిరక్షరైరైకాచయతిరిత్యభాః - అ
యంపాదా ప్రయతియమస్సర్వపుత్రానాంసమానోవేదితవ్యః- అస్మాక్తిసుయతి ప్ర
సక్తౌ - అశ్రలోకశబ్దేనసప్తసంఖ్యావివక్షితా || వితతప్రపయోధరాదశదిశస్స
ప్రైవగౌక్తా చలాగపాతాతాన్యపిసప్తసప్తభువనామృకంసహృద్దల, ఇత్యనెవ
వృద్ధవ్యవహారేభవనానిసప్తైతిప్రసిద్ధత్వాత్ || ౧౧ || ౭ || కీంచ ఘృవాతొ
మీయంగదితామృతగౌగ్ధి ఇతి || మగణతగణగురుద్వయానియత్ర ప్రతిపాదం

లి స్తుతా మూత గౌగ్ధి లోకైః || ౧ ౧ || ౭ ||

లోకై రితి మగణ ప్రగణౌగురుచశాలినీ - అబ్ధిలోకైఃచతుభిఃస్స ఉభిశ్చవక్షేయక
తిః||ఉ||నీలాంకేతేనిగృణాంకుద్భవా, శ్రీఘాంనేత్రైమలాంగండువిరిభే । పీ
నాంతుక్తౌక్రమేణవక్షేజభార, కృష్ణలీలాశాలినీంనామిలక్షీం || ౧౧||౭ || వాతొ
మీయంకథితామృతగౌగ్ధి||మగతగణాఃగురుచవాతొమీయత్వం||ఉ || శ్యా
మాగాత్రైచశలానేత్రశబ్దై, నైవామధ్యకరివాసాపురొజే || ఏమచేవీమన విత
తుర్భ, ద్వాతోమీయ ప్రతిహంస్వీకరోతి || వాతొమీయాయో
నామిమ్య గవిశేషః సాచిచ శలఃతస్య ప్రతిహం-యద్వా వాతా నాం వాయూ
నామూమిఃపరమ్మ రా || వృద్ధావృ ఇతచ ప్రవృ యః తత్స కృద్ధి నీవా
తోమీయాసాచ సాశ్రమి ఉపహారతాం - తగవతీంస్స నతి త్రతయాక్షణమపి
ధ్యాకుమశక్తం మనోవిషయేషుభావతీతిభావః ఉక్తశాలినీవాతోమీయాభ్యాంఉష
జాతిభోవతి||యథా|| దేవశ్శ్రీమాకరావణారాతిరహ్య, దృశ్యక్రొధాన్నయన
కా పిర కై || ఆ సీన్నాగ్ధపాథసామాత్తతాపా, వశ్చేయోకాశాత్కలశస్థంయ
థాప్యః|| అత్ర ప్రధమకృతీయాపాదశాలినీలక్షణౌ- ద్వి తీయచ తుర్థావాతోమీయ
క్షణౌ-పూర్వోక్తేవృవజ్రాపెర్వవజ్రాభ్యామివా త్రా పృథవజాతయోష్టభవ
ద్వి- ఉపదాతిత్వేద్వయోవృత్తయోరభస్తివృత్తైపాదద్వయమేవసమేవగ్రన్తకా
రశ్యవివక్షితం-పాదోయతియాపువజాతయోష్టాదిద్వివచనరూప-పరపాదమేవ
హృసిమవశసక్తగౌగ్ధిమగతశ్యమానత్వాద్వివిప్రచ- అ- తవప్యేవశ్శాసాహృత్తేవా

శ్చైరోనరావతరథోద్ధ తాలగావితి||రగణనగణరగణలఘుగురువః ప్రతిపాదంవైది శ్చా
 ద్ధితేతెవృత్తంస్యాత్ || ౧౧ || ౧౧ || కించ శ్చ - గతేతిరజభాగురుయుక్తమితి||రస
 భాఃరగణనగణభగణాఃగురుయుక్తగురుద్యయంచయన్తా గతేతెవృత్తం ౨౨ ||
 ౧౧ || ౧౨ || శ్చ సా - గురుగణభావే ౨౨ || నస్తే ౨౨ జైఃగురుగణగురువ్య
 యసవరచితాత్తావృత్తి బాణవృత్తి ౨౨ || ౧౧ || ౧౩ || కించ శ్చ సనరగ
 రుచిశ్చభద్రికేతి||నగణద్యయరగణలఘుగురుభిఃసకతా ౨౨ ద్రికానావృత్తింభవ
 తి-వశబ్దఃపూర్వముత్తీర్ణంబితేత్యేత సముచ్చిహిత ఇది వస్త్రజీప్తు || ౧౧ ||

రన భాగురుయుక్తమ్ || ౧౧ || ౧౧ || నన సగురుర
 చితావృత్తా || ౧౧ || ౧౨ || నన భగగురుకైర భవ
 ద్ధీ || ౧౧ || ౧౩ || నన రలగురుభిశ్చభద్ర

సనతునచైతియథావత్ క్షేత్రతర్లపరిగతాపిరహస్యమ్ || సస్తనాతివితాస్యయమే
 వ్యసాగతాసఖమితవతిథి || స్మంతత్సానంతగతావ్రాత్రావ్యాగతా||అపవ|| తా
 మవశ్యదభవజ్జ్వలనైత్రా మువశీంసశశలాభ్యవవక్త్రం|| మువశీంసశశలాభ్యవ
 బోధంస్వాగతామితివధా-సమమంత్రసంశ్చయగవా || ౧౧ || ౧౧ || సన సగురుర
 చితావృత్తి||నగణభ్యాంసగణేనగురుభ్యాంచంచితాసబద్ధావృత్తావృత్తిం || ౧౧ || ౧౨ ||
 మలమతీసభైతాశ్చైత్యయోదువరవిస్మయకంబుధా || అనునయతమధజనంస్స
 గ్ధం, ఎవయిసలపాఠివృత్తా || ౧౧ || ౧౨ || సనభగగురుకైరభవద్ధీతి||నగణవ్యయేన
 భగణేనగురుభ్యాంచపృథ్వీవృత్తం || ౧౧ || మమపునరియమాలవజ్జై, గణేనవిషయమ
 మతాస్తాన్ || ప్రహసతిమితిధీమయాసూక్ష్మరవతివశు జానహవృద్ధీ || ౧౧ || ౧౩ || సన
 రలగురుభిశ్చభద్రికేతి||నగణభ్యాంసగణేనలఘుగురుభ్యాంచభద్రికావృత్తి|| ౧౧ ||
 భుభుముదితభిజా, రం|| సురపతిరకుభావితే ౨౦ || అతపతివరుణీమథ ద్రికా ము
 హురధవిరహవ్యనిర్దిత||విశేషకంబిలకం || అతపతివరుణీమథ ద్రికా ముహురధవిర

సకాలిస్వాగతాదిభవవంభతేయత్ ౧౧
 శ్చ || అనతాజ్ఞీనవమంభమంబావృత్తయాద్భవతియత్రవిశే || ప్రాక్తమీదమయ
 నెదిదిప్రవాహాగతేతిభిర్భగభిజాసా... ..

౧౪ || కిం చ శ్చైశ్చైనికారజౌః తాగురుయదేతి యదాగజౌః గణజగజౌః పునఃరగజౌః
అఘుగురుచక్ర తిసాది పృష్ఠ ప్రదాశ్చైనికానామవృ తంస్సార్థ శ్చైనికాంతోజౌః
గౌతమేతి పారా వరం రుకంక జాత్య లంజరాదగణగజౌః అఘుగురుచక్ర తి
సాది పంచైశ్చైనికాభివేతే || ౧౧ || ౧౫ || కిం చ శ్చై మక్తే క
మా లాయది భ త నా గౌ ఇతి || భ గణ త గణ స గ జాః గురు
చయదితహిమా శ్చై మా లావృ తంభవప్రక్షిప్తమిదం || ౧౧ || ౧౬ || కిం చ శ్చై
శ్చైవృ తమిదం స్పృతా గారాబతి || శ్చై జగణగజౌః తగణగకా గురుచక్ర తి
సాది పంచైశ్చైనికాభివేతే || ౧౧ || ౧౭ ||

కా || ౧౧ || ౧౪ || నన త గ గు రు భి శ్చై త్ర వృ త్తా || ౧౧ ||
౧౫ || శ్చై నికార జౌః తాగు రు యదా || ౧౧ || ౧౬ ||
౬ మా క్తే క మా లాయది భ త నా గౌ ||

శౌణిత్వసా || ఇతివా || ౧౧ || ౧౪ || సనత గ గు రు భి శ్చై త్ర వృ త్తైతి || నగజాభ్యాం కజేగు
రుభ్యాం చ శ్చై త్ర వృ త్తా || క్షమతమితి శదాంశా స్తస్మిన్ పాఠాత్ తాగురుచక్ర తి
సాది పంచైశ్చైనికాభివేతే || ౧౧ || ౧౫ || కిం చ శ్చై మక్తే క
మా లాయది భ త నా గౌ ఇతి || భ గణ త గణ స గ జాః గురు
చయదితహిమా శ్చై మా లావృ తంభవప్రక్షిప్తమిదం || ౧౧ || ౧౬ || కిం చ శ్చై
శ్చైవృ తమిదం స్పృతా గారాబతి || శ్చై జగణగజౌః తగణగకా గురుచక్ర తి
సాది పంచైశ్చైనికాభివేతే || ౧౧ || ౧౭ ||

చతుర్వింశ గణైః ప్రమితం పరిశ్చిన్నం యద్దృశ్య తేత త్తొటకం నామ వృక్షం స్యాత్
 ౧౨॥౪॥ ధ్రుత విశమ్భ తమాహు బాబరావిత్ || న గణభగణౌభగ , రిగణౌచ వృతిహ
 దంచే తిద్వ్యత్ || గ్రుంవిశంబిం నామ ప్రహాపిద్గోజ్జగతేషు || ౧౨॥౪॥ ధ్రుత విశమ్భ
 రతి నామోష్ణాపుటాయమితి || సానగోష్ణామగణయగిణౌచ ప్ర తిహ యస్య లయం
 వృక్షనిశేషః పుటా నామ గణైః కంచాస్య వసుయగ విరలిః పసుఖిః కప్టాఖియైశ్చ
 తునిః రక్షతైశ్చ విరలియతిః శవలిః కప్రియగణైశ్చ వసుస్సంస్కారావ్యతా

౩ ఇహ తాటగమ మ్ముధి నైగకధితమ్ || ౧౨॥౪॥

* ధ్రుత విశమ్భ తమాహు నభౌభ రౌ || ౧౨॥౪॥

రాధరసంగతవంశలతా || జగణాం జనిహలనాశకరీ , రజతాం వృతిహమితి తాట
 కక || తాం ప్రసిద్ధాం ప్ర తిధాం శ్రీకృష్ణరూపామవిష్ణాం భజతి తాటకం వృక్షం
 వ్యాధేః కిః || ౧౨॥ ౪॥ ధ్రుత విశమ్భ తమాహు భౌభ రౌ || న గణభగణౌభగ
 యం రగణశ్చ ద్రుతపిలచితి || డి || సరః మూసదిశానలాలసా , శివగళ్యపిన వృక్ష
 సెప్రియా || వృక్షునితమ్భకుచద్వయభారతా , ధ్రుత విశంబితమేవ జగామసా || ప్రియా
 రాధా || ౧౨॥౪॥ మునిశరవిరతి నామోష్ణాపుటాయమితి || సగణ్యయం పగణయగణౌ
 చలయం పుటో నామ వృక్షం - స ప్రసవభ్యాసుయతిః || డి || సరః జముకుశేనాస్యవ్యం స
 రస్యాం , సరపతిలికగ్రహశ్యావ్రమాదాత్ || సరతిహనితరాంస్యస్యస్త్రియాణాం ,
 ముమలితసురుచామక్లైః పుటా నాం || పుటా నాం కమణిషష్టిపాశ్చానీతి భక్తాః ||

వృక్షసనసం సదిహన్యతమక్రతీనాం , సవజ్జాయతే హాసకతాం భజతే || ఆవతాదత
 ధావదమమ్బుదిశః , సరితోఽటకమధాత్మ పాభుః మాం... .. ౧౭

శ్రు || సత్పతీయకవ్యమన సరతే , సవమం విరతి శ్రుభవంగురుచేత || ఘనపీననయాధ
 రభారనతే , సవతోటకవృక్షమిదగ్ధితిమ్... ..

వృక్షనిభభరాతవనీయగిరస్తనా | ధ్రుతివిలిమ్బితమాశ్రవాజాద్వికం || నయనమంబరసు
 జితతదన్వికా , సవకధంకభయావ్యభిరామతామ్... ..

శ్రు || ఆయిశ్యభోదియత్ర చతుర్థకం , గురుచనైకరంబశమంతధాః పరితం చతి
 భేవచితక్షే , శ్రుకతవిలంబితమిక్కువశ్యశ్యతే... ..

దియాయుగాశ్చ త్వారతి ప్రసిద్ధిః || ౧౨ || ౬ || ప్రముదితవదనాభవెన్నారరావితీ
సుగమం || ౧౨ || ౭ || నయసహితాన్యోకుసుమవిచిత్రేతి || నగణయగణసమ
తాన్యోనగణయగతా ప్రతిపాదించెత్తుసుమవిచిత్రానామప్రసంగవతి || ౧౨ ||
౮ || రసైజనజసాజలాద్దతగతిరితి || రసైఃపద్మిఃపునశ్చరసైఃపద్మిశ్చక్షురై
యఃతతఃకవతి - ఆత్రనశశ్చైవపట్నస్థావితకీతా - మధురాష్టులవణకటుకిమ
యతిక్షణేదాల్ - రసైరిత్యత్రవశస్యరసశబ్దస్య లోపఃసూత్రప్రాయత్వాత్ -
తద్యవేదితవ్యః ఇత్యనుష్టాప్యేవంవిధోక్తిమన్యాభ్యయం || ౧౨ || ౯ || శ్లోభజ
స్త్రిప్రయాతంభవెద్వైశ్చమభివరితి || చతుర్భిఃఘ్నఃయగణైః ఉపలక్తితంభవద్భ
మునిశరవిసతిసోఽమ్యాపుటాయమ్ || ౧౨ || ౧౦ ||

ప్రముదితవదనాభవెన్నారరా || ౧౨ || ౭ || *
నయసహితాన్యోకుసుమవిచిత్రా || ౧౨ || ౮ ||
రసైజనజసాజలాద్దతగతిరితి || ౧౨ || ౯ ||

౧౨ || ౬ || ప్రముదితవదనాభవెన్నారరావితీ || నగణయగణసమచిత్రముదిత
వదనా || శ్లోభజసాజలాద్దతగతిరితి || శ్లోభజసాజలాద్దతగతిరితి || శ్లోభజసాజలాద్దతగతిరితి ||
గిరితనయాంసదాభావయే, ప్రముదితవదనాంపదాదత్తిశం || ౧౨ || ౭ || నయసహ
తాన్యోకుసుమవిచిత్రేతి || నగణయగణసమచిత్రా || శ్లోభజసాజలాద్దతగతిరితి ||
మాహిమగిరిపుత్రీమణిమయభామమధురైరాజీ || శ్లోభజసాజలాద్దతగతిరితి ||
కుసుమవిచిత్రాంకురవశకాభా || శ్లోభజసాజలాద్దతగతిరితి || శ్లోభజసాజలాద్దతగతిరితి ||
కలయకవశ్యత్ - కలిగకామధునఃసర్వాభవప్రదత్వాత్ || ౧౨ || ౮ || రసైజనజ
సాజలాద్దతగతిరితి || జనజసాజలాద్దతగతిరితి || జనజసాజలాద్దతగతిరితి ||
పత్తింపద్మిశ్చక్షురైయఃతతఃకవతి || శ్లోభజసాజలాద్దతగతిరితి || శ్లోభజసాజలాద్దతగతిరితి ||
శ్లోభజసాజలాద్దతగతిరితి || శ్లోభజసాజలాద్దతగతిరితి || శ్లోభజసాజలాద్దతగతిరితి ||
౧౨ || ౯ || శ్లోభజసాజలాద్దతగతిరితి || శ్లోభజసాజలాద్దతగతిరితి || శ్లోభజసాజలాద్దతగతిరితి ||

వృత్తి సనిరుదీమతేపదామ్భారుహం, నునసిమనుసగాప్రసక్తశ్రీయాః || భగవతిమ
దృష్టతాభవంయత్, ప్రముదితవదనాత్వమాపూరితః. ౧౯
వృత్తి * నయసయగ, తేజగవతిష్టా, యతిగనాన్కువలయకాని || ప్రశ్నమర
తాచారిని భారా, కివాసతిమాశీకుసుమవిచిత్రా. ౨౦

ప్ర యాతంవృత్తంభవతి || ౧౨ || ౧౦ || శ్లో రైశ్చతుర్భావైశ్చగ్నితీసమ్మితేతి || రగజైశ్చతుర్భావస్సమ్మితాపరిమితాప్రగ్నితీవివేత్తం నమ్మితేతివారసమ్మతాభవేదిత్యన్వయః || ౧౨ || ౧౧ || శ్లో భువిభవేన్నభజరైః ప్రేయంవదేతి || సగభగణజగణరగజైరుపలక్షితాప్రియంవదానామభువిప్రసిద్ధాభవతి || ౧౨ || ౧౨ ||

శ్చ భుజజ్ఞప్రయాతంభవేనైశ్చతుర్భావః ||

౧౨ || ౧౦ || * రైశ్చతుర్భావైశ్చతుర్భావైశ్చగ్నితీసమ్మితేతి ||

సమ్మతా || ౧౨ || ౧౧ || భువిభవేన్నభజ

రైః ప్రేయంవదా || ౧౨ || ౧౨ || త్యే త్యేమణి

యాతం || ౧౨ || ఇదానంతరం త్వం ప్రేయోసి ప్రవన్నం, యదాహంతురారిత్వదేకాగ్రనిత్యాదివివాదభయం నమ్మదాదాయయన్తః, భుజజ్ఞప్రయాతం త్వయా పూర్వమేవ || భుజంగధూతేతి సమ్మతిః || ౧౨ || ౧౩ || ప్రాదేశికమేషు

ద్వ్యవసాయాభావాదా, నివత్యానభక్త్యన్వేషదమ్మప్రమాణాత్ || సవీలం దదశా

జ్వలంతే శబాలం, భుజంగప్రయాతం లూనానాం వివేతా || భుజంగశ్చకారీయస్య

ప్రయాతం దదాశ్చ తగతిం || ౧౨ || ౧౦ || రైశ్చతుర్భావైశ్చతుర్భావైశ్చగ్నితీసమ్మితేతి ||

రగజైశ్చతుర్భావస్సమ్మితాపరిమితాప్రగ్నితీవివేత్తం నమ్మితేతివారసమ్మతాభవేదిత్యన్వయః || ౧౨ || ౧౧ || శ్లో భువిభవేన్నభజరైః ప్రేయంవదేతి ||

సగభగణజగణరగజైరుపలక్షితాప్రియంవదానామభువిప్రసిద్ధాభవతి || ౧౨ || ౧౨ ||

ప్రయాతం || ౧౨ || ఇదానంతరం త్వం ప్రేయోసి ప్రవన్నం, యదాహంతురారిత్వదేకాగ్రనిత్యాదివివాదభయం నమ్మదాదాయయన్తః, భుజజ్ఞప్రయాతం త్వయా పూర్వమేవ || భుజంగధూతేతి సమ్మతిః || ౧౨ || ౧౩ || ప్రాదేశికమేషు

ద్వ్యవసాయాభావాదా, నివత్యానభక్త్యన్వేషదమ్మప్రమాణాత్ || సవీలం దదశా

జ్వలంతే శబాలం, భుజంగప్రయాతం లూనానాం వివేతా || భుజంగశ్చకారీయస్య

ప్రయాతం దదాశ్చ తగతిం || ౧౨ || ౧౦ || రైశ్చతుర్భావైశ్చతుర్భావైశ్చగ్నితీసమ్మితేతి ||

రగజైశ్చతుర్భావస్సమ్మితాపరిమితాప్రగ్నితీవివేత్తం నమ్మితేతివారసమ్మతాభవేదిత్యన్వయః || ౧౨ || ౧౧ || శ్లో భువిభవేన్నభజరైః ప్రేయంవదేతి ||

సగభగణజగణరగజైరుపలక్షితాప్రియంవదానామభువిప్రసిద్ధాభవతి || ౧౨ || ౧౨ ||

ప్రయాతం || ౧౨ || ఇదానంతరం త్వం ప్రేయోసి ప్రవన్నం, యదాహంతురారిత్వదేకాగ్రనిత్యాదివివాదభయం నమ్మదాదాయయన్తః, భుజజ్ఞప్రయాతం త్వయా పూర్వమేవ || భుజంగధూతేతి సమ్మతిః || ౧౨ || ౧౩ || ప్రాదేశికమేషు

ద్వ్యవసాయాభావాదా, నివత్యానభక్త్యన్వేషదమ్మప్రమాణాత్ || సవీలం దదశా

జ్వలంతే శబాలం, భుజంగప్రయాతం లూనానాం వివేతా || భుజంగశ్చకారీయస్య

ప్రయాతం దదాశ్చ తగతిం || ౧౨ || ౧౦ || రైశ్చతుర్భావైశ్చతుర్భావైశ్చగ్నితీసమ్మితేతి ||

రగజైశ్చతుర్భావస్సమ్మితాపరిమితాప్రగ్నితీవివేత్తం నమ్మితేతివారసమ్మతాభవేదిత్యన్వయః || ౧౨ || ౧౧ || శ్లో భువిభవేన్నభజరైః ప్రేయంవదేతి ||

ఋతౌ తౌ నుణీమలాన్నిన్నాగుహవత్తైరితి॥ త్యైతగణయగ్నాపునశ్చత్యైతగణ
యగ్నానామ్యైః స్రుతిపాదంమ్యైః సాగుహవత్తైః స్రుతిగణయైః త్యైః త్యైః త్యైః త్యైః త్యైః
వీనుశీమలానామవృత్తంబవతి ॥ ౧౦ ॥ ౧౩ ॥ ఋతైరతాణిలలితాతభౌజరా
త్యైతగణభగణాదగణగణాచ స్రుతిపాదంమ్యైః సాధీరైతాద్యైః త్యైః త్యైః త్యైః త్యైః
ణిలలితావతి ॥ ౧౦ ॥ ౧౪ ॥ ఋతౌ స్రుతితాక్షరాసజసనైరుదితా॥ సగణాజగణః
సగణాజగణం చ త్యైః స్రుతితాక్షరాధీతా ॥ ౧౦ ॥ ౧౫ ॥ ఋతవభవరతితావితా
జ్ఞాతైః త్యైః త్యైః త్యైః త్యైః త్యైః త్యైః త్యైః త్యైః త్యైః త్యైః ॥ ౧౦ ॥ ౧౬ ॥ ఋ

మా లాచ్చిన్నా గుహవత్తైః ॥ ౧౦ ॥ ౧౭ ॥ ధీ

రైరతాణిలలితాతభౌజరా ॥ ౧౦ ॥ ౧౮ ॥

౧౯ స్రుతితాక్షరాసజసనైరుదితా ॥ ౧౦ ॥

౨౦ ॥ న న భ మ స హి తా భి హి తా జ్ఞా లా

౨౧ ॥ ౨౨ ॥ * ప భ్వా త్వై వ్యభిన్నా వైశ్వ దేవీ మమా

ప్రదక్షరాభాగౌచ-సామణీమలా॥ ఉ॥ వాభౌధరసీలాం ప్రాణానభిలాసాం, గోపాలక
సహం గౌభాసురనాథాం॥ మూరాయదభౌతా గౌపీవహవాం, కైవల్యజాంతాం
చభ్యస్తజీమలాం॥ ౧౦ ॥ ౧౩ ॥ ధీరైరతాణిలలితాతభౌజరావతి॥ తభజరాగణాః లలితా
ఉ॥ సాగర్భాదైవజలరాః మరకా, మాయావశీకృతశకున్దనిష్ఠసా॥ దాయాదభౌతమ
కరద్వజా దయా, ముష్టానతివిలలితానిభౌతభిః॥ ౧౦ ॥ ౧౪ ॥ స్రుతితాక్షరాసజసనై
రుదితైః॥ స్రుష్టం ఉ॥ అకృతాస్త్యైతాద్యైః త్యైః త్యైః త్యైః త్యైః త్యైః త్యైః త్యైః త్యైః త్యైః త్యైః
గతాః॥ త్యైః త్యైః త్యైః త్యైః త్యైః త్యైః త్యైః త్యైః త్యైః త్యైః త్యైః త్యైః త్యైః త్యైః త్యైః త్యైః త్యైః
న స ప మ స హి తా భి హి తా జ్ఞా తైః ॥ ఉ॥ మలయజరసతః శిశిరావాణీ, కరిణ
శవచపాంతురురాన్నిగ్నా॥ కగతిహిశిఖినో భయదాజ్ఞాతా, పునరపిచతత్కృతాధియాం
వాణీ॥ మాయాజరసతః చంద్రనిపాతాత్-శిఖినః అగ్నిః॥ ౧౦ ॥ ౧౬ ॥ పభ్వాత్వై వ్యభిన్నా

త్వై వ్యభిన్నా జనం సదీ ప్రసమగణ్యగుణాం, సుమమిమాజననిమెకలితాం ॥ స్రుతితా
క్షరాపిజరతాదభౌ, ిఖిలాంయయానిపుణతాః ఫణితా... ౨౩

మృశిమా మాయాంయతం నాన్యతిప్రైమరూపాం, మూర్తిసైయంతెహతుమగైవ్య
మూరా॥ సర్వాసత్త్వానామకృణీమాతైతేతాం, సాక్షిదామూర్యాం వైశ్వ దేవీతిశనః ॥
ప్రొక్ష్యత్యైతగణాస్యైత్యైవమాయత్రపాదై, కర్మద్విమౌహిస్త్యైవ సమకారదాద్యైః॥
పాద్యైః ప్రాణైః త్రైవేద్యాతిర్విస్తైరాకామూనిదిగ్గణైః ప్రాణవైశ్వ దేవీ... *

పృథ్వీహృదయే వైశ్వదేవీమహాయావితి ముగళవ్యయం ముగళవ్యయః పృథ్వీహృదయే
 ప్రతిపాదంస్యాతాంసాచిత్తాభిప్రాయేన సత్తవితరతరేభిన్నాయతిమతీవైశ్వ
 దేవీనామృతంస్యాత్ - అత్ర అశ్వజ్వేనసా ససంభా వివక్షితా - ఆదిత్యాభ్యా
 సుప్తైస్త్రాధై || ౧౦ || ౧౦ || అస్థిజ్ఞేనాస్థిజ్ఞేభరమాలామృతా వితిమృతా
 ముగళవ్యయం ముగళవ్యయం ప్రతిపాదంస్యాతాంసాచిత్తాభిప్రాయేన సత్తవితరతరే
 భిన్నాయతిమతీవైశ్వదేవీనామృతంస్యాత్ - అత్ర అశ్వజ్వేన అష్టసం
 భావితవీతా - ముగళవ్యయమవివక్షితమనసా తాయామృతావ్యవహారానధారణ
 మాధయోఽష్టాదశానిత్రాసిద్ధిః కేచిదేవాద్యాః - నీయ్యా కరణంభూమిరుక్తం
 జ్యోతిషాలితా - కల్పశృతిమదజ్ఞానివదన్యామయ - నీషణ ఇత్యుక్తానిపడితిమన్య
 మానాశ్చతుర్విధాభిప్రాయైరయోజ్యావాప్యమితివ్యామర్యతేగదససతథాగ్రద్ధక
 తుకారవచిత్రతత్వాన్ || ౧౦ || ౧౦ || భూభవావమానినససరాభ్యావితిసజత
 రాసగణజగణాభ్యాంశరాభ్యావగణయజౌ విహక్తిజగతీభ్యసిత్రప్రతిపాదంచెద్వ

యా || ౧౦ || ౧౦ || కల్పశృతిమదజ్ఞానివదన్యామయ - నీషణ ఇత్యుక్తానిపడితిమన్య
 మానాశ్చతుర్విధాభిప్రాయైరయోజ్యావాప్యమితివ్యామర్యతేగదససతథాగ్రద్ధక

వైశ్వదేవీమహాయావితి ముగళవ్యయం ముగళవ్యయః పృథ్వీహృదయే
 శ్చిన్నయాతుధా నేమిదామృతంసంప్రాప్తైరేవతానాంసమాపేత్రిమన్య
 షిగాగళాధిసూమస్తరాని చక్రైవివిధముంవైశ్వదేవీంక్రియాంశు || ౧౦ || ౧౦ || అ
 ధిశ్చిన్నయాతుధా నేమిదామృతంసంప్రాప్తైరేవతానాంసమాపేత్రిమన్య
 భిప్రాయైరయోజ్యావాప్యమితివ్యామర్యతేగదససతథాగ్రద్ధక
 స్థైర్యరామక్యేనసజలభరమాలాంకలైశ్చాంచేవీంక్రియైరయోజ్యావాప్యమితివ్యామర్య
 తేగదససతథాగ్రద్ధక
 తుకారవచిత్రతత్వాన్ || ౧౦ || ౧౦ || భూభవావమానినససరాభ్యావితిసజత
 రాసగణజగణాభ్యాంశరాభ్యావగణయజౌ విహక్తిజగతీభ్యసిత్రప్రతిపాదంచెద్వ

పృథ్వీహృదయే వైశ్వదేవీమహాయావితి ముగళవ్యయం ముగళవ్యయః పృథ్వీహృదయే
 ప్రతిపాదంస్యాతాంసాచిత్తాభిప్రాయేన సత్తవితరతరేభిన్నాయతిమతీవైశ్వ
 దేవీనామృతంస్యాత్ - అత్ర అశ్వజ్వేనసా ససంభా వివక్షితా - ఆదిత్యాభ్యా
 సుప్తైస్త్రాధై || ౧౦ || ౧౦ || అస్థిజ్ఞేనాస్థిజ్ఞేభరమాలామృతా వితిమృతా
 ముగళవ్యయం ముగళవ్యయం ప్రతిపాదంస్యాతాంసాచిత్తాభిప్రాయేన సత్తవితరతరే
 భిన్నాయతిమతీవైశ్వదేవీనామృతంస్యాత్ - అత్ర అశ్వజ్వేన అష్టసం
 భావితవీతా - ముగళవ్యయమవివక్షితమనసా తాయామృతావ్యవహారానధారణ
 మాధయోఽష్టాదశానిత్రాసిద్ధిః కేచిదేవాద్యాః - నీయ్యా కరణంభూమిరుక్తం
 జ్యోతిషాలితా - కల్పశృతిమదజ్ఞానివదన్యామయ - నీషణ ఇత్యుక్తానిపడితిమన్య
 మానాశ్చతుర్విధాభిప్రాయైరయోజ్యావాప్యమితివ్యామర్యతేగదససతథాగ్రద్ధక
 తుకారవచిత్రతత్వాన్ || ౧౦ || ౧౦ || భూభవావమానినససరాభ్యావితిసజత
 రాసగణజగణాభ్యాంశరాభ్యావగణయజౌ విహక్తిజగతీభ్యసిత్రప్రతిపాదంచెద్వ

వమావినీనాచివృత్త భవతి-వవమావినీతికచిత్పవ ॥ ౧౨ ॥ ౧౯ ॥ ఋస్వరశర
విరతివనానాప్రభేతి॥ననావగణద్వయంరాంగద్వయం-స్వరైస్సుప్తభిఃశరైఃప
ఞ్చువీరక్షరైశ్చవిరతిఃకతిశ్చయదిస్సాత్తహికప్రకానామవృత్తిభవతి॥ అత్రస్వ
రశరైవసప్రసంఖ్యా - నిష్ఠాధికభాగాస్థారాదిభదన-శరశ్చైవపఞ్చ సంఖ్యాచ
వివక్షితా॥ అరవిద్దుమశోకంచమాతంచనవమల్లికా । నీలోత్పలంచవత్సేచైతేప
ఞ్చ బాణస్యనాయకాఇతిప్రసిద్ధైః ॥ ౧౨ ॥ ౨౦ ॥ ఋ భవతినజావిహమాననీజరౌ
తి॥నవజరాగవాఃప్రశ్నస్సుచేత్తద్విత్యంతమాతీహ్యక్రంభవతి ॥ ౧౨ ॥ ౨౧

స్వైత్ ॥ ౧౨ ॥ ౧౯ ॥ * స్వరశరవిరతిననానా
ప్రభా ॥ ౧౨ ॥ ౨౦ ॥ భవతినజావిహమాననీజరౌ
౧౨ ॥ ౨౧ ॥ ౩ అభినవతామరసంనజజాయః ॥

చితైః॥ఇహవవమావిత్యేకైః॥భజితమాదిమంస్ర తగణద్వయం, సలగరమేచకనక
సిజాత్ ॥కచిశయవావసంరువిరవేణుం, స్ఫుటవవమలికా శబ్దేశ్చలం॥ నవమాతికా
జాతిపుష్పభాః॥ ౧౨ ॥ ౧౯ ॥ స్వరశరవిరతివనానాప్రభేతి॥ద్వావగణాద్వై రగణౌచ
క్రకా, సప్తమపఞ్చయచయతిఃకతియమాభావేతుఇయమేవప్రచుదితవదనాభవ
తి॥ ౧౨ ॥ జలదహనవాజగత్పావనీ, రథిహరివిబుధైముచుగ్రాధికతా॥భవతు
మనసినభవాజ్ఞాద్యతా, హీమగిరితవయాశరీరప్రకా ॥ ౧౨ ॥ ౨౦ ॥ భవతి
నజానమాననీజరాతి॥నగణాజగణద్వయంరగణశ్చమాననీ॥ప్రశ్నమరగజైవ
రిచుగ్రతాభకా, సవలయతామివకుర్వతీనలీం॥నయనరుచామరశైరివల్లభా, నీతిమ
కరౌశ్చమాననీపుః॥ ౧౨ ॥ ౨౧ ॥ అభినవతామరసంనజజాయఇతి॥ నగణాజగణౌ
గణశ్చ॥ ౧౨ ॥ ప్రచలితకాంసకులంస్ఫుటమీనం, కులయభువామరుతాచరిధూతం॥మధు

వృక్ష సవరిరచయతిప్రయంమమనో, ద్రవిణవతియథాప్రసీదేస్తథా॥జననతవవ
ఖప్రలాపుజ్జితై, రగణశ్చనీజైప్రసక్తై యాః ... ౨౨
తద్వతిః॥భగవతిముసభిజితాత్మైస్సువా, ప్రకటితమహిమప్రభావోదయా॥ప్రశ్న
మరవిమలైకశోజ్జ్వలా, భవతుమనుపుభవత్సాక్షయః ... ౨౩
వృద్ధి నిజజయగవికతమానవమస్తో, మృతాదిజితతామరసంతవనైత్రం ॥ అతిశుభ
నాత్రుతస్వచగళా, వివశయనీలకేమబ్జవిచిత్రమ్. ౨౪

ఇతివదతామరసంజాతయతి || ప్రతిపదంసగణోజగణద్వయచయగణే
యదిభవయస్తహితామరసమితివదెతిమ్యంశీక్షయత్యాచార్యః || ౧౦ || ౨౦ ||

౧౦ || ౨౦ || న యగరయగయ్యగౌరీమతా || ౧౦ ||

౨౦ || * పశ్చిమునౌభౌ ససయుతాలలసా || ౧౦ ||

౨౦ || లలితమభిహితంనూనామతః || ౧౦ ||

౨౦ || చతుజగణంయదిమాక్తికదామ || ౧౦ || ౨౦ ||

సయనైభవేత్కోకరతాయయైః || ౧౦ || ౨౦ ||

పయనతానరూపః, స్వభవతామరసంసరయత్ || ౧౦ || ౨౦ || నయగయ
గయ్యగౌరీమతే || నగణద్వయగణద్వయయతాగౌరీమతా || ౨౦ || పశ్చిమునౌభౌ
ప్రభాశ్చుతగణముఖరద్విజైన్రూతా || గజముఖఃఖివాహనాభ్యాంనతా, గజరతుభ
వతాంతుగౌరీసః || ౧౦ || ౨౦ || పశ్చిమునౌభౌ ససయుతాలలసా ||
భగణతగౌరీసగణద్వయంచలలసా - పశ్చిమునౌభౌ
భౌనసయుక్తభవతిహిలలనెతిచాతాన్తరం || ౨౦ || దానలలితాభి
భేదకర, యాగవిధానైరపిచయత్ పురుషః || అక్షువతేతిశీతితిలెతువలంభ
తగర్భితైవనితరాంలసాః || ౧౦ || ౨౦ || లలితమభిహితంనూనామతః || నగణ
ద్వయముగణగౌరీచనామలలితమభిహితం || ౨౦ || కవిభిరభిహితంకావ్యంసుద్ధిరం
దురరసయతంమాన్యలోచితం || రసయతిరసీకానన్యత్తన్నమం, లలితమధికంకిం
స్వాదుతే || ౧౦ || ౨౦ || చతుజగణంయదిమాక్తికదామతిస్పష్టం || ౨౦ || నగణ
భరణిసమాన, కెబరదీప్తిభృతమజాహి || సమాక్తికదామయతామగణ
శేవకుమారజన్మప్రభాతికుమారజన్మస్థాన్మజన్మనీ-మృతిమజాగిరితనయనైర్భవ
త్సారతాయయైరితి || నగణయగౌరీపునశ్చతాకరతా || ౨౦ || ద్విజగణాజైకుటు
మ్మినీది, జ్ఞుభుతిక్రియాతనిశాకరేణ || ౨౦ || జీవాభిరలయతా, ప్రభాతి
నిష్కళరతామ్రయామా || విక్రీభాత, తిలక్రీభాతః || ౧౦ || ౨౦ || అలితగత్యాం || య
మారావిఖ్యాతాచచ్ఛరీకావశీగతి || అలితగత్యాం ప్రయోదిశేత్సన్యయచారాః -
యగణయగౌరీగణద్వయంగుత్పత్తయోదతాక్షరగదోశన్యప్రత్యసాచచ్ఛ

వృత్తి భావనసేయంభగవతిజనతా, భక్తిముదారాంత్యయనభజియ || తాత్పర్య
దీప్తిరూపససంభూతా, తాన్తమనాన్తాభ్యశమివలలసా... .. ౩౦

శ్లో ౧౩ అజగత్యామ్ అమారోవిఖ్యాతా చ ఛ్యవీ కావళిగణితమ్ మాయగమగ
 జౌరాద్వారగణాంగురుశ్చయస్యాం ప్రతివాదం యోసాచ ఛ్యవీకావళివిఖ్యాతా వి
 శ్రుతా || ౧౩ || ౧ || తురగరసయతి నాతతాగగతుమెత్సగజాతగజగురుశ్చక్ష
 మానామవృత్తం అస్యాంతురైః సప్తభిః సైః షడ్భిశ్చక్షురై యథాభివతి ||
 ౧౩ || ౨ || మృతౌ గ్రోగ్రోశయతిగ్రహషణ్ణీయమితి మగణగజాతగజాత
 గజగురుశ్చప్రహషణ్ణీనామవృత్తం అస్యాం త్రిభిః తతః పరం దశభిశ్చక్షురై
 యథాభివతి త్రిషుక్షురైః సైతామితి పాదా నైవై కాయతిత్వభావః - సమ అది
 తతరభ్యుత్థితక్షురైః పికాయతిః పునశ్చదితతరభ్యుత్థితక్షురై కాయతితి

శ్లో ౧౩ అజగత్యామ్ , య మారోవిఖ్యాతా చ

ఛ్యవీ కావళిగః || ౧౩ || ౧ || * తురగరసయతి

నాతతాగగతుమా || ౧౩ || ౨ || మృతౌ గ్రో

రీ కావళివిఖ్యాతా శ్రుతిద్ధాః || ౬ || అసాబద్ధశ్చోమంశ్చన్దనానాః హనాం , కీండ్యాణాం
 దానంచ ఛ్యవీ కావళిః || బృశంశంశస్తాతా మానీవోగభేదం , హరన్వీధ్యాం
 క్రీడత్యాయతంచారుచారః || వాతః మలయచూరుతః || ౧౩ || ౧ || తురగరసయతిరాత
 తాగగతుమెత్సగజాత్యాంతగజాత్యాంగురుణాచక్షుమాసప్తభిః షడ్భిశ్చక్షుయతి || సన
 తతగురువిశ్చద్ది గజాశ్చతుభితిపారా వ్రరం అభగ్నపూర్వోత్పవశిమరన్వీత
 తనామ || ౬ || వత్తిదిగజలైర్గవర్వతైస్తాదితై , రజనిచరగజైర్గవపహ్నితైః || రణ
 భువిమరుత్గవుత్రైవే మృతై , సుగంధిమతరాసాబధువక్షమా || ౧౩ || ౨ || మృతౌ గ్రో
 గ్రోగ్రోశయతిగ్రహషణ్ణీయమితి మగణగజాగురుశ్చప్రహషణ్ణీ - తృతీయా

వి * సనతితుగురుగుగ్నిగ్రహేత్వత్వై , సమధిగతజామానసమామకం || వపది
 విమలయత్సందయానిబాదా , భువనమివతమస్సంప్రచన్ది గతా ౩౧
 తద్వితిః || మునిభిరతిరసై ముకైనంలభ్యై , మనసిశకుకుంభావ్యమానాసదా || తమ
 రుచిచయైశ్చన్ది గతా డైవీణీజననిజయజయత్సంజగన్మాయితా... .. ౩౨
 వ్యూహం నైజైరగురుతైర్గుణజైనిశ్చప్తై , స్పృంయుక్తం బహువిషయప్రసక్త
 చిత్త , సంగతైజాననిసదాప్రహషణ్ణీత్వం , కారుణ్యామృతలహరిభృజై
 అటాడైః... .. ౩౩

శ్రు|| ఆద్యంతైత్రితయమథాప్తమంసవాన్ద్యం , ద్వైచాన్వైగురుమభిరేషుభాషితం
 పాత్యత్ || విప్రమోభవతిమహేశనైత్రదిగ్భి , ద్విజ్ఞేయాసమసుదలిప్రహషణ్ణీపా *

కీమితన క్రియతేవ్యాఖ్యానమితచేన్న - క్రియవలక్ష్యఃరోధాత్-తథాహి-చశ
 దునాక్షరేణయతేవివక్షితేప్రమాణితవాకారస్మదశమన్యాశ్చరస్యోపరియత్యా
 భావ్యంనాచాత్రనాస్తిప్రతిపదికమధ్యవర్తితాత్ - అతాదానిమహేంద్రతస్య
 భిరకాయతిఃతఃపరిపదిభిఃపాదానైచేతతి - ఏవమన్యత్రాపిచిల్లకైరి
 త్యాదిషులిపితఃచతుర్భుతఃపరిపదిప్రభిఃపాదానైభివ్యాఖ్యానస్యోదితత్వేగతుక
 మేతదాదివాక్యజ్ఞుననైయమ్ || ౧౩ || ౩ || వెదైరన్యే మ్రాణయసగామ త్తమ

యూరీతి || మ్రాణయసగామోయగణసగోగురుశ్చ ప్రతిపాదంచేత్సమత్తమయూ
 నామన్యత్తం-వెదైశ్చభిభావనైర్గణనవిభిశ్చాత్మైర్భిభావనా. అత్రవెదశబ్దేనచ
 తుస్సంఖ్యానైర్భిభావననసంఖ్యాచవివక్షితా||శ్లో|| పురాణన్యాముమహంసాధమకా
 శాస్త్రాబ్జమిశ్రితాః|వేదాస్సానావిహ్యసాంధమశ్చ్యచచమదశశత్యత్రవేదా
 నాంశతుష్టేన || శ్లో || పురాం నిమాణయదేహ్యంనవరన్ద్రగమస్వితం | నాశీవీధి
 వేశయతంప్రవిష్టగ్గవరమేశ్వరశత్యత్రరన్ద్రాణాంనవత్వేనచత్రసిద్ధిత్యాత్ ||
 ౧౩ || ౪ || చతుర్గ్రహైరిరుచిరాజబస్త్వగా ఇతి || జగణభగవాంసగణజగజ్జోగురు
 గస్యైదశయతిగ్గప్రహేషిణీయమ్ || ౧౩ || ౩ || *

వెదైరన్యే మ్రాణయసగామ త్తమయూరం || ౧౩ || ౪

మరేతయోగిషైరచయతిః || శ్లో || కీంభూమ్యవతురుదవాశుమధ్యభాజా, కింలక్ష్మణ
 మదవికృతిప్రభుతివాత్యాగ్నికించాన్యైస్సురవసితాదిభిర్గవదాత్మే, స్సంవిత్తీరస
 యతిమాంప్రహషిణీయం || ద్వితీయచరణమజకలికారభూతివాత్మైతిహాహర్వా
 సంతిష్టఃశ్లోనం || ౧౩ || ౩ || వెదైరన్యే మ్రాణయసగామ త్తమయూరం || మరేతయగణా

గురుశ్చమత్తమయూరం-చతుర్భుతన-చతుర్భుతయతిః || శ్లో || కేలైశ్చిక్ ఫుల్లకదంబాణా
 నసీతే, సీలా మ్మౌడైర్గణభృకితాశామభిశోభి | దేవశ్శృంగాప్రాచశబ్దైవశ
 దేశం, గాస్యరత్నసీరియతామత్తమయూరం || సీరియతఃపబలభిద్రుః || ౧౩ || ౪ ||

న్యః * మ్రాణయసగద్వపీవిధాత్రిత్వమహజ్జే, స్సంరక్షేమాంధేవినిశ్చయ్యతథా
 ర్జే | అభిలోకంనిజితనీలోత్పలశోభే | ర్మైలవోజ్జ్వలాదలశ్చత్తమయూరీ
 తి | వారాహరైస్సంభృతరైర్మైవవీతే, పృథ్వీచక్రేవాజిమహద్వింశతిభ
 యత్రాహగ్నివేదవనిమత్తమయూరీ, సంభవైశ్చంధాత్మముఖామృతమహాంసీ *

శ్చయదిరుచిరేతి నామ చతుర్థిః గ్రహేఽదిత్యాదిభిః సభిశ్చ తురై యః తీర్తి
 ౧౩ || ౫ || సజసాజగౌభవతిమఞ్జుభాషిణీతి | సగణజగౌభవశ్చ తాగురుశ్చ మఞ్జు
 భాషిణీవృత్తం || ౧౩ || ౬ || ననతతగురుభిశ్చద్వికాశ్యతుః ఫిరితి | ననతతగురుభి
 యుక్తాద్వికాశానామభవతి. అత్రైవైః సప్తవిః ఋతువిః పఞ్చశ్చ యతిభావతి ప్ర

చతు గ్రహే హరిహరుచిరాజభస్టగాః || ౧౩ || ౫ ||

సజసాజగౌభవతిమఞ్జుభాషిణీ || ౧౩ || ౬ || సజ

సాగురుశ్చ కధితా సరస్వతీ || ౧౩ || ౭ || సజసా

స్సగౌయది సమజ్జలికేయమ్ || ౧౩ || ౮ || భవతి

చతు గ్రహే హరిహరుచిరాజభస్టగాః తిదిత్యాదిభిః సభిశ్చ తాగురుశ్చ యతిభావతి చతు
 మ్భు ననసుయతిః || ౬ || స్ఫురత్ర సాబహువిధవణశ్శభితా , హరైర్గుణానభిదధతీమనో
 హరాన్ | మునీశ్వరైస్సతతసతాకథాశరై , మహానకవెరిహరుచిరాతు బారతీవ
 తాః శోత్రాణి మహాకవిః శ్యావః || ౧౩ || ౫ || సజసాజగౌభవతిమఞ్జుభాషిణీతి ||
 స్పష్టం || సహితేషు తత్ర జనీతరైశ్చ సా , రఘునాయకైః ఫరహుషణాదిభు | జనకా
 త్ర జాతుముదితాతవావతిం , వరిషస్సజైః మధుమఞ్జుభాషిణీ || ౧౩ || ౬ || సజసా
 గురుశ్చ కధితా సరస్వతీతి | సగణజగౌభవశ్చ తాగురుశ్చ వరసా || ౬ || శనలా
 ఞ్జునెన సభ్యశ్చ వదనం తే , నయనెముకుద్దత మలాదకశ్శభే భుజయాయుగంచ
 మరహావతిల్లం , కరుణాతవాస్త్రుసరసామయితీనే || ౧౩ || ౭ || సజసాస్సగౌయది సమ
 జ్జలికేయమిత్థవిసావః - సజగౌభవశ్చ సగణద్వయంచ గురుశ్చ సమజ్జలికా || సవనద్వినీశ
 జనసైగురుయైర్వైరితి హతావరం || ౬ || అవతాశ్చ హమిమధరైస్స సుతామాత , శ
 రణాకంఠం కరుణాయుగణితీణాం || సభిరాజుగ్రైర్లఘుతమాశలయ సీతరవల్లభాశ్చ
 మసుమజ్జలికారా || ౧౩ || ౮ || భవతి సజోచ సజగాం ప్రభుత్వ కమితి | నజసజాగురు
 శ్చ ప్రభుగ్రంథం || ౬ || మలయతటాత్మకనకైవికానిగతా | మ్మదుభనదీసుకణికా

శ్చశశ్చ సజగ్రాత శశికాద్విపదనై , తవ సప్తస్మిత్తరాంధియంచ మమ | వ్రణయ ప్ర
 కాపశ్చ తమఞ్జుభాషిణీ , ముసాన్యచాటుచరణైః సగణైః... .. ౩౬
 వ్యవస్థాజసాగౌరవశ్చ తవ మూర్తే , మహామఞ్జుమమృదిభవతి మతపాః | మ్మద
 యసర్పర్ష విజరాణివిశ్రాంతా , సజస్సస్థినీదివిహాం మువిలోక్తైః ... ౩౭

క్షీ ప్రమిదం || ౧౩ || ౭ || ఛ్చ ౧౮ శక్త్యయా ౯౦ || మ్తాస్సాగావత్తు గ్ర హవిరతిరస
 మ్బాధతి || మ్తామగతగణౌస్సాసగణసగణౌగురూచ ప్రతిహింపెత్ ఇదంతిసమ్బు
 థానామవృత్తంభవతి ఆత్మ గ్ర హవిరతిఃఆత్మైఃఇన్ద్రియైఃఇచ్ఛాభిః ప్రేరణావభిశ్చ
 త్తరైఃవిరతిఃయతిభవతి - ఆత్మశబ్దేనపంచభుక్త్యసంభ్యావితకీతా || శ్లో || పాయాస
 స్థంపాణిపాదౌపాత్పైతీంద్రియవచ్ఛాదకం | ఉత్పగ-ఆసన్దాదానగత్యాలాపాశ్చ త
 త్త్రిగ్రియాఇత్యుక్తత్వాత్ || ౧౮ || ౧ || ననరసలఘునైస్సర్వైరపరాజితైఃసగ
 ణవ్యయనగణసగణలఘుగురుభిరుపలకీతాఅపరాజితానామ-స్వరై స్సప్రభిఃపునశ్చ
 సప్రభిరత్తరై ర్యతిభవావతి || ౧౮ || ౨ || ఉక్తావసంతతిలకాతథజాబగౌగతి || ఉ
 న జౌ చన జ గాఃప్ర భద్రకమ్ || ౧౩ || ౯ || ఛ్చ ౧౮ || శ
 క్త్యయా ౯౦మ్ , మ్తాస్సా గా వ త్తు గ్ర హ వి ర తి ర
 ప మ్బు థా || ౧౮ || ౧ || న న ర స ల ఘు నై స్స ర్వై ర ప రా జి
 తా || ౧౮ || ౨ || అన్యథాక్రంతంవసంతతిలకంతభజాబగౌగతిః ||

భిరజ్జీతః || భుజగవధూకలితపారణాభృశం, దిశతిమరుద్ధితరుణగ్ర ప్రభద్రకమ్ ||
 ప్రభద్రకం-ప్రకృష్టకల్యాణసుఖం || ౧౩ || ౯ || శక్త్యయా ౯౦మ్ మ్తాస్సాగావత్తు
 గ్రహవిరతిరసమ్బాధతి || శక్త్యయా ౯౦మ్ చతుర్దశాభివృద్ధినిమితనగత్యాగురువ్యయంచ అస
 మ్బాధావృత్తంచచ్ఛానుసంపన్నయతిః చతుర్దశాక్షరఃపాదః || ఉ || రామాస్తైస్త్ర
 స్ఫురదనలఃఖాకారై, విశ్వాన్తైర్దక్షస్సుభుటరథగజాత్వాప్తైః || భూర్గోతాఃకించ
 స్ఫుటమభవదభోలజ్జా, కాలాజ్ఞాదప్తస్ఫుటగణయగవమ్బుధా || యగసమ్బుధః
 యగప్రళయః || ౧౮ || ౧ || ననరసలఘునైస్సర్వైరపరాజితైః సనరసగజ్జేలఃఘు
 గురుభ్యావలకరాజితా || ఉ || మునజనతతిగానుబుద్ధి పరమ్బుధా, మనసిజనవతైశ్చ
 రైరపరాజితా || ఇతిఃజహ్నుర్దయోమతింసకలాధాదాం, దిశతిమజనాస్తుతైఃభువిదేవ
 తాః || ఆపేచ || వలిపుమణిరుక్మదామహిషాసురంకులిశవదురుభిశ్చరైరనలోపమైః
 త్తవయతిభృతరుత్పరైరపరాజితా || జగదవతిచసాముదాగిరిజాసరా || ౧౮ || ౨ || ఉ

వృత్తాంభూజాఙ్గాంగగననద్గురపామ్యపాతౌ, విశాఖత్వచంవపుషియగజవిద్య
 శోతాభస్యోగిరర్థజితేప్రణిధాయదేవి, మూర్తింవసంతతిలకం ప్రభయాజమనీప్తు
 శ్చ || ఆద్యంద్వితీయమపిచెద్గురువద్భుతుగ్ధం, యత్రాద్యమంచదశమాన్యముపాన్యము
 వ్యంకామంకురైర్భుజానుమనజ్జేనే శాస్త్రేనసంతతిలకాంకలిఖాదవద్య

శ్రవణ ప్రతిపదితితదిత్ సత్తంసకతిస్తతయాశులై - తేదాసింసానాశ్చ తే
 ణిద్విసేనపుట తే || ౧౮ || ౩ || సింహవాశ్చతేయముతామనిశాశ్చపేనతిము
 విశాశ్చపేనవియంపసప్తలికాసింహున్మతానాణుధితి - ఉభయారపేయతే
 లతగాభేదానాప్రవాపభేదపతేతకానః (గాగ్యకగోపాలని శ్రీయః || ఉక్తంపసప్తలి
 కంతుభిజ్ఞాజగోగతితితగణితభగనోజగణద్వయంపగురుద్వయంపచావశ్చైవ్య స
 ప్తలికంభవతి || ౧౮ || ౩ || ఆదాశ్చవృత్తస్యచరంప్రసిద్ధానామనామనా ||
 ఉద్భవజాతీయముదితామనిసప్తలికపేనతి || ఇతిబుతి శ్రీలింగనిరదేశ ఉద్భవజాతీయా
 మానసయా-మునిశ్చాసాప్తలికఃతేనగియం ఉద్భవజాతీయితా-లతాంపమానం) ||

నిం బాదా ద్ధ తేయ ము ధి తా ము ని కా శ్చ షె న॥ ఉ

శ్రీ పాణ్డ్య తిలక తామ్ర నిర్మల జెన || శా. భా. వ. తి. త. X

ద్వి తా భుజ గాధి పాన || ౧౪ || ౩ || న న భ న ల ఘ్న గాః

శంభున కతిలంకతబజాజగ్గఃగింపూర్తతేయసుదితామునికాశ్యపేన || ఉరదా
 పీతధ్వజాశ్చునిసైన్యబలశ్చోభావతీగదిత బుజగాధిపేనతి || తదానజగ్గజాగురువ్య
 రంకంధకతతతిలంకాబుభృతంభవతి-మునికాశ్యపముస్థితైర్దశస్త్రిశవాన్యథా
 వంభృంసింపూర్తతోర్ధ్వకాశీతోభావతీనాబుభిరంభితం-క్రీడిజ్జివేకశ్చక్రవర్తనా
 త్కావేత్తాణా||ఉ||పృష్ట్యవసనతతిలంకసహకారవాణం, సింహవాదతావృతగతిరఘు
 వీరబద్ధమాః|| ఉర్ద్వకాటింబుననిజస్వయంధాప్రవక్ష్యం | శోభావతీంజనకజాంబున
 సాజగాదుగద||3||నరధశలఘుగార్ధప్రహరణతిలకమితీస్పృష్టం ||ఉ|| నరనిజవయ
 తారకతక్షణనాస్త్వలఘురచిరావచనకరణమితా||మదిమయితకనాశితమధునిరిజా||
 త్యుతక్షణవీరశంప్రహరణతిలక||అవత||జలధరఘయునాశితభంగరుచరా, కపిక
 తక్షణనాశితభంగరు||ఉ||మరకరణమరుచ్యుదికరుతా, నిలసతితరుణీప్రహరణతి
 తా ||3||రణీవాంప్రహరణధునన్మదీకతతిలకంమూరీవిశేషవరయస్యాస్యా - శ్రీ

౧౪ || ర || సనభవలగితి ప్రహరణిలకెఁ||ననభవలగ్న్యం దైకవధావః ప్రహ
రణిలకెతి నామభిదం-సగన్వయంబ గణనాఁలఘుగురూచ || ౧౪ || ౫|| ఇన్ద్రవ
దనాభజననై స్సగురుయై రితి||భగణజగణసగణవగజ్జై స్సగురుయైః|| అనైగురు
ద్యయశుహితైః|| ఉపలక్షితా ఇన్ద్రవదనానామవృత్తబవతి || ౧౪ || ౬ || ద్విస్సప్తచ్ఛిద

ప్రహరణిలకం || ౧౪ || ర || * ఇన్ద్రవదనాభజ స
నై స్సగురుయైః || ౧౪ || ౫ || ద్విస్సప్తచ్ఛిదలాలా
మ్యా మ్యా గౌచరణైచైత || ౧౪ || ౬ || నజబ జగైగు-

కృష్ణగూఢకరుణా|| ౧౪ || ర || ఇన్ద్రవదనాభజ సనై స్సగురుయై రితి|| సగురుయైః|| గు
రుద్యయైః|| పైః|| భవసనై గజ్జై రిద్దవదనా || ౬ || ఇన్ద్రవదనామృషిగణాచితపదా
జ్ఞాం, గండనరసాకలితకుంకుచబాఠాం కుబ్జమరుచంకువలకాదరకటాక్షం,
ఉజ-జగ్గళభోజనపజ్జువిహస్తీయ || ౧౪ || ౫ || ద్విస్సప్తచ్ఛిదలాలా మ్యా మ్యా గౌ
చరణైచైత|| ఖి-భేవః|| ఉతిః-సప్త ఖి-ది-ద్వికృత్వః|| మసమభగణాగురుద్యయం
చదరణిచైచై సాలలోలానామ || ౬ || విశ్వామిత్రపురోక్షయోగీంద్రైశ్శతపా

చాం, వెదా నైద్యగుణోఘం శ్యామాంగీంశశివత్యం|| మయాజాలవిమూఢా కువాణ
శాంకిలలోకా, చంద్రజ్యోతిమలోలాంవిష్టా ఛామతిదూరాత్ || కింబ|| దృష్టా నిద్య
దుర్జిణాంనీలాంతాంఘనరాజిం, భేదాత్త్విట్ప్రసీహానాయోహస్తీనిజదూరీం-శ-వీ
దు, శతేశాన్త్రాణానాంచరియాణం, 'ప్రాశ సప్తైమలోలాంకువాణా శిలదప్తిం ||
ప్రరియాణంప్రయాణం || ౧౪ || ౬ || నజబ జగైగురువృషమపట్టు మారీతి|| నజబజగ

వృ* భజ్జాసనగాంగిరయేణురసిన్ధు, బాఠరతితటిమివజితస్ఫటిశోభా|| సప్తదళ
రెణిలశదిప్త వదనాత్వం, సంస్కృతిరుచింకుమసమగ్రతరరాగామ్... ౩౯
కుటిలం|| మాభూస్మయగగనవదబలాభిఃక్రీతా, తాభిర్యా సామతికతిరమరజైనా
భా|| విమృంకతకుటిలమసిరతుష్ణోర్ద్రాత్రం|| మూర్తిరూపాత్తమతవదయవాగీశే.
లలితా|| నిజభుజలింగధూతలినాత్మగుణ, స్ఫుటగుచితుప్రకాశయవర్ణిసితా|| కలయ
తుభేద్రమమ్మమమకాచిరదీ, కవచితసర్వదిజ్ఞుఖిచతివవతీ... ౪౦
కలభాషిణీ|| స్వజాయలింగనవ తారకానమ్మతి, జాననిత్వచద్యమమకాంక్షితా
శమ్మదంకలభాషిణీప్రస్ఫుమరాసుకమ్మర్పురీ, కబళీకృతాక్షియగగీనిరాంభేజా-

లోలఁచూచుచు గౌచఁజేచేదితి॥చరణెహదెహ్ను మగణసగణౌమ్మా మగణభగణౌ
 ద్మోగురూచజెత్ తహాఅలోలానామవృత్తంభవతి - అస్యాద్విఃసం శ్చిత్ వారద్వి
 యగసప్రభిశ్చేదనంతుభవతి సంచరాదిభ్యగ్నిక్విచ్ఛా వక్తవ్యయితే॥౧౮॥
 ౨॥ శ్లో ౧౫ అతిశక్త్యయాం॥ద్విహతహయలమురధగిలశశితలతి॥ద్వాభ్యాంహతా
 వధితాహయలమురధఃపల్లవువఃద్విహతహయలముఃచతురదశలమువశిత్యథా॥ఏ

రుశ్చన సుపట్నమూరి॥౧౮॥ ౨॥సజసాజశౌ
 గితిచమజ్జుభాషిణీస్యాత్ ॥౧౮॥ ౩॥నరనరై
 లకశౌచలలితంసుకెసరం॥౧౮॥ ౪॥అస్తైగురు
 యుక్త్యంత్యసభాశ్చైన్ద్రదనాతా॥౧౮॥ ౫॥శ్లో॥
 ౧౮॥అతిశక్త్యయాం, ద్విహతహయలమురధగితి

జ్ఞేఃగురుభ్యాంచకుమారీ-అష్టసుపట్టుచయతిః ॥శ్లో॥స్తనయుగశేగురుశ్చవృథానిత
 మ్మై|నయనయుగంసునీఘామరుణంనితాన్ద్ర॥అధమహిమేనిధాయవిలశ్చృభావా
 త్రి'భుతరాజగామకుపితాకుమారి॥త్రిభుకరాశాలహస్తా - కుమారీమహామధురమ
 దానీ ॥౧౮॥ ౨॥ సజసాజశౌగితిచమంజుభాషిణీస్యాదితి॥పూర్వోక్తాంతజగతీచ్ఛ
 న్దొగతమంజుభాషిణ్యవేక్షయాత్రిశ్చావికోగురురధికః॥శ్లో॥మలయానిలప్రతిమవక్త్రమా
 రుతాద్యాం, మణిమేఖలాలవినదుత్సుకస్మితమ్ము॥సతురుక్మిణీంపచదిమాధవోమ
 నాజ్ఞా, మదమూలివాన్ త్పరసమంజుభాషిణీంతామ్ ॥౧౮॥ ౩॥ నరనరైలకశౌచల
 శతంసుకెసరమితి ॥నరనరైలకశౌస్త్యహలముగురూయదిలలితంసుందరంసుకెసరం
 నామవృత్తి॥శ్లో॥అధభరాలయాబ్ధిమధిశయ్యమాదవే, శణిశతౌసుష్టుపిమపియోగ
 వైభవాత్ ॥విదదతీన్ద్రగిలసరుచౌసుకెసరం, సరసిజంబభూవశిలనావివల్పలాత్ ॥
 ౧౮॥ ౪॥ అస్తైగురుయుక్త్యంత్యసభాశ్చైన్ద్రదనాతాతి॥తయసభాగణాగురూచలంతెయ
 దిమదనాతానామ్॥శ్లో॥కాళాంబుదనీలోత్పలనీలావలశౌభం, కృష్ణంబిశేజిన్లుంత్వ
 సహస్టురిభుంఘాన్ ॥మారాశుగభారాభిరుదారాభిరుమాధా, పీతాంబరమాగాది
 మాగోషీనుదనాతామ్ ॥౧౮॥ ౫॥అతిశక్త్యయాం॥ద్విహతహయలమురధగితిశశితలతి॥
 అతిశక్త్యయాంపంచదశేఫంధసి - ద్విహతాఃద్విగుణాఃహయాస్సుప్త-చతురదశలము
 హయస్యాస్పాలకలక్ష్మేగ్గురుశ్చశశితలమువృత్తి ॥శ్లో॥యదువరకమలమిదమితవ

కవచనవ్రహ్మగమ్యత్వముట సాధకసాధుత్వంకధయతి. ఆ రక్షితానాం
 లఘూనామనస్త... గు... ప్రతిపాదయే... శశికలెనామభవతి- యుగనగణల
 ఘ్నుయుగళగురుశశికలెతివారశ్చేత్సప్త... తదానీమేవంయోబృంయుగానచత్వా రశన
 గణాశ్చలఘ్నుయుగళ... చగురుశ్చేత్సప్త... సగణలఘ్నుయుగళగురుత్వం దై... వత్పావో
 నపుంసకలింగత్వంచలలిశ్చత్వారానగణాపశ్చాద్వై లఘూ ఆన నరంసురురక
 శ్చేత్ ప్రతిపాదంశశికలానామనస్త... ప్తంస్మాదితి || ౧౫ || ౧ || ప్రగితిభవతిరసన
 వకయతింయమితి || ఇయంశశికలాంగస్తేపద్భిశ్చ నవైవనవ... శ్చయతియో
 స్యాస్సారసనవకయతిఃసామ్నా స గితింసతి || ౧౫ || ౨ || చనుహయతిరిహమ
 నిగుణానికరతి || ఇహశశికలాయాంవసుగిర్వభిఃసామైస్సవరిశ్చయతిభవతిచే

శశికలా || ౧౫ || ౧ || ప్రగితిభవతిరసనవకయతి
 రియం || ౧౫ || ౨ || చనుహయతిరిహమ నిగు

ముఖం, రయనయుగమపికువలయవిలసితమ్ || అధరమణిరపేచనరసమభుమయా | విలస
 నపివపురధకిలశశికలా || ౧౫ || ౧ || ప్రగితిభవతిరసనవకయతిరియమితి | ఉక్తస్యైవవృ
 త్తస్యయతినిశేషవశాన్నామనిశేషమాహప్రగితితి , ఇయంపూర్వోక్తశశికలైవపద్భి
 నావభిశ్చభిన్నాచేత్ ప్రక్తిభిఃసంజ్ఞితాభవతి || ఉక్తయవరమమభివగరళేకబలితం |
 హృదయమిహహింసావిషయఃకుటింక్మ || గ్రదితవిత్తతిరగతమలపచంద్రైః | స్వగివశవ
 కిభరకిరణరహితా || ఖరకిరణస్సర్వః || కీంస || భవతిసుమభిమదనరశశలితై , వ
 దనసురభివనమిహవితరతే || ప్రగివశవతితవతమరతివృద్ధా , స్వదయమదరవధు
 పిబతుభృశమయం || ౧౫ || ౨ || ఆస్యైవపునయన్త్యవరాన్నామాచరమాహ || వసుహ

రజసి || శ్రీనివాభిరనిశంరజసివతిరోచిమం , నానైవరిహతినిరాప్యతేనిస్తుభిమండ
 లం | పుస్తకాభయవరాక్షగుణా జ్ఞాభజ్ఞాజ్ఞాజ్ఞలం , సన్నిధి-తవభాజేవపురవ్యాస
 దైవమే... .. ర ౩

వృత్తననుననుభవతికృతనరతిభిలై , స్మరసిజభవనహచరితవచరణ | ఉనిమద
 రుజినినిధిరభిలపితశ్చ , స్మఖునితతిజిరమణిగుణానికరః... .. ర ౪
 త || భణిసలిభిభిరువహృతవిధృతిం , భువమపిదిదశిశశిరుచివనై... .. భావ... ర
 భృతమణిగుణానికరః , ప్రవరతుమమన్మదివవపురు... .. ర ౫

తస్మాత్తుజ్జగదునివర్తంతే సంచారం పూర్వ-కళికలా సత్త్వజగుణకరాజాంత్ర
విసాదం పదిత్రశ్చతుర్దశశతముః సంచారగురుత్వే కర్మత్యేతత్సమాసం - ఆహ్వా
యాః యతనియమాభావద్వితీయస్వాష్ట్యైః సభిశ్చ కరైః ప్రతీయస్యా ఆప్తవిన్నప్త
భిశ్చైవ జ్ఞేయకాలింశ్చయమనో నృశబ్దః ॥ ౧౫ ॥ ౩ ॥ వనమయయతేయం మా
లినిభోగిలోత్తైరిలింగబద్ధయమనోబద్ధయయ కామాలినీనామభవతి - ఇ
యభోగిని స్త్రాభిఃలోత్తైస్సత్తభిశ్చైవైకర్యతిత్తభీవతి ॥ ౧౫ ॥ ౪ ॥ భవతిశ
జ్ఞోఽజౌ సహితౌ సభ్యరకమితీనగబజగబభగబజగబరగణాః ప్రభరకం నా
ణనికరః ॥ ౧౫ ॥ ౩ ॥ * ననమయయయతేయం

మా లి నీ భో గి లా కై : ॥ ౧౫ ॥ ౪ ॥ (నూ) మ్యా

యుగతిరహిణునిగుణవికరవిభక్తివిహిత కృతకలాపవృత్తేతద్రాష్టవేదక్షరసంకేత
 యతిశ్చైవ్యస్థిగుణవికారోనామభ్యుత్తం॥ఉ॥కుచయుగముదిమయగిరివరతనియె, విలస
 తిప్పుధులరమధిగతకమలం॥విజయవరగతమధిగళహేతం, విరచయపునర
 సీమనిగుణవికరం॥మణిగుణవికరంమణిపరం॥ఆధిగతమలం॥ప్రాప్తి-కమలాశ్రీ
 రితిశుక్లాంబుజపద్మయుగ్మమధికశ్రయంకరాత్మితావ ॥౧౫॥౩॥ శశిమయయు
 తెయంమాలినిజోగిలాశ్చైరితి॥సనమయయగళాఃమాలిని-ఆప్తమనస్తమయతిః॥ఉ॥
 కుచలయఃమలసాంకానస్తైర్మకగమ్యై | మృకాదుశ్చవనధూశైవీక్షణీయాంబు
 లక్ష్మీమ్॥మదనవివశరీర్జన్మల్లికాక్షధిరామా॥మకలయదధరాజామాలినిమధితారాన్॥
 కోకఃచక్రవర్తకమల్లికాక్షః॥హంసఃమాలినికాచనశరీ-ఆశ్రరాజాదుష్య సః॥౧౫॥
 ర ॥ మామ్యాధాంబుజవేతాంసప్రాప్తభిస్తప్తలభేతి॥ మామరజామా

[illegible]

రతి || అన్తెగుయ్యై క్కైవగణజగణజగణజగణజ్జేరువలయితా నతీవాణినామ
వృత్తంబవతి-చారుణితేలివృత్తు - బంబవృత్తం ప్రతీ వ్రం || ౧౬ || ౨ || భయుగు
రుర్నిరన్తరంబదీహవభృ చామరఇతి || ఇహఅన్తై గుంభయుగు రుత్పయదిరన్తం
అవ్యవహానంబుభావవతితథావృత్తువై నేనవభృచ్చామరోనామవృత్తంబవతి-జ
రాజరాజసావత్యకుః || ౧౬ || ౩ || వభృచ్చకారయతాశ్చ గతియదిచాన్తగు
రుతి || వభృచ్చగణయతాఅన్తగురుచ్చై ఆశ్చగతివామవృత్తంబవతి || ౧౬ || ౪ ||
|| ౧౭ || అన్తన్త్యైవ || రన్తై రున్తై శ్చిన్తయమనసభలాగ్భృచ్చిన్తై || యగణజగణ

X యుక్తైః || ౧౬ || ౨ || పశ్చిభ కా రశ్మ తాశ్చ X తి
 య = ది చా న్త గు రుః || ౬ || 3 || ల ఘు గు = రు ని = ర
 న్తరం య దా స పశ్చ చా మ రః || ౧౬ || ౪ || ❀ ౧౭ ||

నీనామ ॥ ౬ ॥ భక్తకరగణైః కరీంద్ర కటదానచానయత్నేః , కలితరవై నా
 రెంద్రశుభమాలికావనతైః । కురుప్యతనాకరాజకీలసాధుగీరిమతా , ప్రధిత
 రాగతేవప్రథువాణిసీశూనాన్ ॥ వాణిసీనతకాకీ-నలాన్యానన్యత్యా ॥ ౧౬ ॥ ౨ ॥
 పంచభాకారశ్చతాశ్చగతియకాదిచాస్త్రగురులితి । భగవంపదకరచితాగునాన్తా
 వయదిసా ఆశ్చగతినామ ॥ ౬ ॥ త జీరభాభవనైకతరామ్య గయామరత్న
 మండలమండితగండతలామణివమకధరకే । జ్యుష్మితమండలచారులనత్తరభాశ్చగ
 తి , గణకరీంద్రమృగేంద్రగణావృతమావనమ ॥ ప జీరభఃపశరభః ॥ ౧౭ ॥
 ౩ ॥ లఘుగుణవికారతరంయదానపంచచామరజతి । యదాలఘుగురూశ్రుతి
 ముహురావతేతతేతదానఃపంచచామరః । అమష్టప్రసాదగతప్రకాశికావృత్త
 స్సార్థమనైకకర్మపాదాభవతి ॥ ౬ ॥ వనంగతాఅపీహారజ్యకారణేనిరావరా
 స్సరమకజస్నదాగతేస్తుతస్సురేంద్రనమ్భవః । ఆరాశ్చ సోస్తుతావిమెశ్వపా
 స్సవిద్యామితాశ్రియా , స్వితాన్సులొపితానరానపంచచామరశ్చరః ॥ పంచ
 పంచాపిసాండవాః - అమరశ్చరఃపూవేన్యాః ॥ ౧౮ ॥ ౪ ॥ అత్యంతస్య

[illegible]

సగణసగణభగణాః లఘుగురూచ ప్రతిపాదంచెత్ శిఖరిణీనామవృత్తంభవతి ॥ ౧౭ ॥ ౧ ॥ జసాజనయలావసు
 హయతిశ్చవృద్ధీగురుతి ॥ జసాచజనయలావసుప్రతిపాదంచెత్వృద్ధీ

అత్యష్టాంశరసైరుద్రై శ్చిన్నాయమనసభలా
 శ్చిఖరిణీ ॥ ౧౭ ॥ ౧ ॥ జసాజనయలావసు

రసైరుద్రై శ్చిన్నాయమనసభలాశ్చిఖరిణీతి ॥ అత్యష్టాంశ ప్రకతేన సయమ
 నసభగణాః లఘుగురూచ శిఖరిణీవృత్తంభవతి ॥ షడ్భిరేకాదశభిశ్చవజ్జేకార్యతి ॥
 ఉ ॥ ససగపాయదైవగళుషమథనాద నివదనా, మదప్రాత స్తమ్యద్వికటక
 రటాద్యై నమధుపే ॥ ముదావప్రక్రీడాంవిరచయతియస్మిన్ షటిభ్య కా
 మభూత్వైక్విభిశ్చాషీతిమకృతభుగ్నాం శిఖరిణీ ॥ శిఖరిణీతవంతవం జ్యేష్ఠ
 శేషణం ॥ ౧౭ ॥ ౧ ॥ జసాజనయలావసు హయతిశ్చవృద్ధీగురుతి ॥ జనజన

శియమానాసాభీలాగ్ధతకభరణీవవిగమ, భటశ్రేణీయావద్భృ మదరుణనేత్రవ
 తిభయా ॥ విలీనాసాగజ్యేద్వికటతరవాహశిఖరిణీ, విధయంసాస్విధ్యంమమజననతా
 వత్సరభగమ... .. రక
 తవ్యతిః || రసాధారే రీతైరపిమహితభాస్వద్గుణజా | జగత్సర్వంజ్యోత్వాస్మిభరితమవభా
 సావిదధతి || కటాక్షేమాంకక్షేత్వై సరదమృతై హారంకార్యురీ, రత్నచాపయ
 ననశిఖరిణీచేవిభవతి... .. గతి
 శ్రుయదాప్రాప్యోవర్ణగతలితకమలెషవృత్తరే, తతోప్రాప్తాన్వజభృత్రకృతిసు
 కుమారాంగిరచితాః | త్రయోన్యేసాహస్త్వాస్పృతసుజఘనాభాగసుభగ, సైరీతైర్య
 స్థాభవతివిరతిస్పాశిఖరిణీ... .. శి
 శ్రుద్వితీయమలికునైతేయదిషదప్తమంచారశం, చతుర్వాశమధప్రియగురుగభీర
 నాభిచూడె || సశ్చార్ధశమమిమంతదమయత్రావైయతిగ్, కరీన్ద్రగణభృతులైర్భ
 వతిసుశ్రుద్వీతిహ... .. శి
 వృ ॥ అతిశయినీ ॥ సస్యజనభుజగాన్గీరపిమిజగతీందధానాన్, సకలామర
 లోకశేఖరస్థలవాసమాన్యాం || భరతామలిశయినీంనదాభజతయద్విధాతా, మహి
 మానహదేనితైరరక్రశశుభాసజాతః... .. శి

సుగణలఘూకగురుశ్చ ప్రతిపాదంబుదాతదాహరిణీవృత్తంబవతి - అసాంక్షపైః
 కుడ్మిణ్యుగై శ్చతుర్థిణా యో నైవభిశ్చయతిభవతి - భవతిహరిణీస్సహ
 స్థాగోరసాముధిష్ఠ పై శీతేచిరవత్ || ౧౭ || ౪ || మన్దాక్రాన్తజలధిష
 డగై మ్భావనతౌగూరూచెతి | మగణభగవోనగణితగణౌపున ప్రగణోద్వ
 గురూచ ప్రతిపాదంచేత్ మన్దాక్రాన్తవృత్తంబవతి - జలధిభిశ్చతుర్థిణాకుడ్మి

మన్దాక్రాన్తజలధిషడగై మ్భావనతౌగూరూచేత్

మన్దావనతౌగూరూచెతి | మగణభగవోనగణితగణౌద్వయంగురుద్వయంచపాదః
 తత్ర చతురశ్చరం ప్రథమోశ్చమరీతురోమధ్యమః సప్తాక్షరస్త్రీతియతియతశ్చై
 త్ మందాక్రాంతానామవృత్తంబు || యోనాథంరణభవితదారాజమానంస్సభా
 సా, దృష్ట్వాకొపార్దిశరథసుతేది ప్రణామ ప్రకాశే | కొదండెనస్ఫుటగుణవతాతే
 నభూభూభరందై, మందాక్రాంతానహజలధిభిస్సంబంధంబవత్ ప్రపే
 డె | మనంశనైరాక్రాంతాభూభూభరందై శ్చ సహితసమ్యక్ || ౧౭ || ౪ ||
 రసయుగళయై స్సహస్థాగోయదాకథితాహరితి || నసమర సగణాలఘు
 గుణుశ్చహరణామవృత్తంబుద్భిశ్చతుర్థిణావృత్తభిశ్చయతి || ౬ || ఎలభిరువల
 క్యామాంకామారవత్తభావితాం, కంసరగిజై శ్చ లభించక్రంకదాంచశ
 చాసనం బ్రసిమపిసదాశుంభిభాజౌభజేరుకాత్మికాం, హరిరింసుచుచే

శ్చమాభూన్నతాతతిగుణయతోవిత్తమత్తోనరోమైభూయాన్నా భగవత్ప్రస
 మరదయస్త్రీత్రాక్షప్రసాదః || మందాక్రాంతాజగతిజనతావ్యంబయిన ప్రసూ
 తే, చాచాంపూర్తిం ప్రహసితణధామాధురీవై భానామ్... .. గత
 త||అహ్మయైర్యద్భివావిధరసైశ్చస్మరైః పృశక్త, స్మనోజ్ఞాతుంజననివపుషస్తా
 వకీనశ్చతశ్చ||జామస్త్యత్వా సరశకవితాసమ్మదయాతిబుద్ధా, మన్దాక్రాన్తాతి
 రపవృణాంబుగళితత్వేన గాథా... .. గగ
 శ్చ | చత్వారంగప్రాక్షుతనుగుహోద్వృత్తకాంతావై, స్మగ్ధేననోతదమమము
 దామోదిసద్వాదశాస్త్ర్యోత్తద్వచ్చప్రయోగరసహయైయోమ్రకా ప్రేవిరామ, *
 మన్దాక్రాన్తా ప్రవరశవయస్తస్వితాంసంగిర వై... ..

అగ్రై గృహ్యతైః స ప్రభిశ్చయతిభావతి - అగ్రజైసస ప్రసంఖ్యావగతిః - వ
ప్రై వగో త్రా చలాత్తిప్రసిద్ధైః || ౧౭ || ౫ || యదనియతానజౌభజజలగితిస

త్కుటకమితి || సగణజగణౌచభగణజగణద్వయః ఘనశ్చగురుశ్చేత్యతైః || ౧౮ ||

౧౭ || ౪ || ఋరసయగమామైన్సోక్తాస్తా గోయ

దాకథితామారిః || ౧౭ || ౫ || హయదశభినా

తాప్తమశ్రుతాంధరదేవతాం || అపిత || ప్రవచనమహాదేవే ఘోరైశ్చ కశం
పరిపీడితా, కథయతినిజైరంగైగ్గ్లాంతింక్యతైగ్గపరిపాండరైః | మలయవ
వనాదీప్రశస్త్వశ్చమండిత మండల, న్నతుశతమతినైకావాయతగ్గమత్రభవేధ
రిః || ౧౭ || ౫ || హయదశభినాజౌభజలగితిసత్కుటకమితి | సగణజగణౌభ
గణౌజగణద్వయంలఘుగురూచేతిసత్కుటకంవృత్తంసప్రభిశ్చయతిః || ౫ ||
జలధరమేచకేమహానిశంఖరథాంగధర, మణిమయభూషణమధుర వంశనినాదక

వృక్షసమకసిలంగైయందివ్యంనిజైగ్గప్రసాదాన్వతీ, మధురమధురైస్తస్త్రినాదైన్స
దామణివృక్షీంసగసరసిజైవిక్రవాదేయంప్రభాజితచన్ద్రకా, చతీతహరిణీప్రేక్ష
మూతిక్రవాంబుళుభంక్రియాత్... .. ౫౬

త||శరభవముఖేదైవైలోకైరసిస్తుతవైభవాంశశదరకలాలోకాంకాన్తిం
సతాంధరతీంసదా||క్షుససిభవతీంమాత్రమౌదస్మితేష్టముఖాంబుజాం, విజితహరిణీ
వీయంసవేలిలోచనవిభ్రమైః... .. ౫౭

శ్రు || మమభిలఘవగ్గకష్టప్రాప్తివతోదశమానిమ, ప్రంసులితాలావెనరాల
ఘుమ్రాచతురశ్శా||ప్రభవతిపునయక్త్రోపాతేష్ఠరత్నరకజ్జవేయిరసిరస్వై
రైదైరకైస్సన్నతాహరిణీతసా.. .. *

వృక్షసింధుజలగిగ్గణసహస్రధరగళిసాం, పతితశినక్షమోవిలిఖతుంకిలవ
ణాయతుం||ద్యుతిశరచంద్రకంకుచనిరస్తకనత్కుటకం, తవవపురస్సుకేంపువర
హంబృశమందమతిః... .. ౫౮

త||నమూసవరైగ్గప్రజాతభిభరచితమంమేయగం, భజితవామ్బయస్సఖిలు
భౌగమనైఃథం | గృహమపిహుటకద్యుతికనత్కుటకందళితం, శ్రయతిభనం
మహద్గురపధూరసికాంబిహమ్బు కుటకఃకుటకః... .. ౫౯

పాదసియతాయదితహానత్కు టకం న మవ త్తంభవతి || ౧౭ || ౬ || ముని
గుహకాణానై గృత్యతయతి వదకొకిలకమితి || అముమెవనత్కు టకం మునిభిస్స ప్త
భిశ్చగుహకైః గుహన్యస్కందన్య కై శ్చిరౌచిష్ట డ్భిః అణానై శ్చతుభిశ్చ కృ
తయతింకొకిలకం నామవదెతిశిష్యం బాధయత్యాచార్యః-నత్కు టకాత్ కొకిలకన్య
యతి చ మునై చ పదః పగవిన్యాసవిశేషేణ || ౧౭ || ౭ || భృగోద్భూతా మ్ || ప్యా
ద్యాతత్వకై స్స కుమమితలతావల్లి తా మ్నానయానాని || భూతై గృహంచభిః
ఋతుభిః పద్భిః ఆశై స్స స్తభిశ్చ వశై యానాభిః వెల్లి తాయుక్తామతసగణాః

జౌ బ జ జ లా గి తి న త్కు టకమ్ || ౧౭ || ౮ || మునిగుహ
కాణానై గృత్యతయతి వదకొకిలకమ్ || ౧౭ ||
౭ || భృగోద్భూతా మ్ • * మా జౌ జౌ భ ర స యం

రే । శరసిజమిదిరానయనభృంగనరాజ ముఖే, మమవతిరేభతామతితరామితి
నత్కు టకమ్ || ౧౭ || ౯ || అథాన్యయతివిశేషాన్నాచభేదమాహ || మునిగుహకాణా
నై గృత్యతయతి వదకొకిలకమితి । మునిభిస్స ప్తభిః గుహకైః కుమారముఖైః పద్భిః
అణానై శ్చతుభిశ్చ కృతయతింభూర్వోక్తం నత్కు టకం కొకిలకంచదెతిశిష్యం
ఋగ్భిః || ౯ || మనసిజజీవితేవకల్పపదవమెత్పితనై, మనాభవమయేతహాకబళ
యన్త్యధభూరిమధు । పితరుడీభృశం మందపరాత్మిలమంజుతరై, రశయతి
కూజితై రతితరాంధుగొకిలకమ్ || ౧౭ || ౧౦ || ధృత్యాం || వ్యా జాజాభర
సంయుతోకరిపాణకై హారిణిప్లుతమితి || ధృత్యాం ఆప్తాదశేభందసే-మా మగణసగ
సౌజాజః జగణౌచభరసంయుతో భగవదగణాభ్యాం యుక్తౌయదిహారిణిప్లుతం-ఆప్తభిగ్

* (త్రా కృత్యాజభరద్వహేత్రిజగత్కృతౌమమనాజ్ఞయం, చంద్రమాడజ
టాటవీచటులావగాజయిపాటం । జ్యేష్ఠభిహారిణిప్లుతంతరసేం ద్రి యై సరగై
బలా, చిత్తమాతమిదంచతైస్సహబధ్యతైస్సౌతిరశ్చినా... .. ౬౦
త || దెదికృతిభిప్లుతన్తరసాయతైస్సహచంచభిః, వృధిగాచరవిభృ మంత
వభావయేతదంచభుః । దిభ్యు జేమనిచారిభిర్ముతజాలకై నికరుణ్దియ, దేహి
నారివిషయాటవీచిహరన్త నౌహరిణిప్లుతమ్... .. ౬౧

త్ర యాయగజాశ్చ త్ర తిపి దండేత్ కుసుమితలతానామస్త్ర తంస్యాత్ || ౧౮ || ౧ ||
 ర్నా జయాభిరసహితౌకరిపాణాద్వై హారసతకమతి | రసజయభిరాగజాగ
 త్ర తిపాదచైత కరిభిష్టభి.పాజ్జే గవంచభిః ఆద్వై రింద్రియై .వంచభిశ్చయము
 తహరనతాకస్ || ౧౮ || ౨ | నయగళరచతుష్టయాసానిశాదిగ్మసుచ్చేదినీతి || సగ
 ణయుగళంనరగణచతుష్టయంయస్యాస్మా నయగళరచతుష్టయా - దిగ్భిఃపశభిః
 ముఖిరవృత్తిభిశ్చక్షరైః ధేవసలయతిఃయస్యాస్మాదిగ్మసుచ్చే దనీతిల్లుట.టిత్వా త్ టి

తౌకరిపాణాద్వై హారసతకమతి || ౧౮ || ౧ | క్షనగణ

యుగళతోఽభిరేఫాయదాస్యనిశాసా
 భవేత్ || ౧౮ || ౨ | సనజాతిపినభ

వంచభిరతిః || ఊ || ఆయాభాజనోహయోవనభూలైరఘుభూభుజా, వెనె
 నాభజితానిలోమ్యగయా రసెగతచేతసా | ఆకాశేపిమహిత రెవరికల్పి - యముర
 ద్యుతం, మోఘంతద్విదధతదాకృతమండలోహుగిస్తు తమ్ || హరిణల్లుతంసురం
 గోష్ఠవనం || ౧౮ || ౧ || సగణయుగళతోభిరేపాయదాస్యనిశా
 సాభవేదితి || సగణద్వయరగణచతుష్టయాభ్యాంనిశాప్రప్తిం-నయగళరచతుష్టయా
 భ్యాంనిశాదిగ్మసుచ్చేదినీతిహారాంతరం | ఊ || భజ తమసిశంమహమాయినంనీలమే
 ఘుచ్ఛతిం, యదుకుటిలకంతదాభారతేయారణ్యేచండవం | సమయితుమపితంని
 హస్తచఘోగంనృపస్తంధవం, వ్యతసుతచదివై వనక్షత్రమాలాభిరామం
 నిశామ్ || సమయితుంశపథంకాండతాం || ౧౮ || ౨ || సనజాతపినభనాశ్చరయతి
 భియఃకరినీతి | సనజనభనాగణాః - త్రివారంచంచభిర్యతిః యదికరిణీవృ
 త్తం || ఊ || కరుణారవవరుణాలయహృదయేధరతనయే, సదయేమమహృదయేవన

క్ష సమరురురపందజాతిర్విధూలారససోపమా, తవస్మ శిమహిమైషమాతస్త
 యోగ్గ కింపముత్పద్యతే | వశువతిమకుటివీరాజన్మితావల్లబోద్ధిశ్చుధా, మధురి
 మజయినీంభజుతేగిరాంయేంభక్తాశ్శ్రియమ్. ౬౨
 త || దశహరిదుదితామభావై గ్గ ఖణీంధై గ్గ కృతామిగ్మతి, శ్శశధరంలస
 త్క్రిరీటాసమగ్రప్రభావోజ్జ్వలా | కుశలమతిమిహస్త్విమప్పస్సరత్రాంకాభారా
 దిశసనకుముదిత్రకాశానిశాశాం దీప్తితా... .. ౬౩

ధానినితీర్చి - నికానామవృక్షగభవతి - సుధలకైవిత్పర - ఇది స్త్రీప్రేమం
 ౧౦ || ౩ || రోజుజోజభరే యుకతంకరిపాణితై బాణ రణపులమితి || రగణగ
 ణగణ్యయభగణర జేయకతంకరికరప్రభావాజేమంచబిన్నాభేతంయవిమ
 త్ బారిణిపుష్పామనృతృభవతి - ఆత్ర తృప్తియనుతెరవానాతే పునశ్చ వ
 జ్జుభిగ్న వాదాంయలిరితిన్ధి || ౧౦ || ౪ || శ్లో ౧౦ అతిదృత్యామ్ సరస్వతీ
 శ్చైయాన్సౌరగరుయతామేఘుః పూజితాన్సాదితి || య్యయగణమగణౌ
 సౌనగణసౌరగణగణ్యయంగురుగురుశ్చ ఏతే రితిశేషః యజ్ఞానాహితానఘవి
 పూజితానామన్యతే అస్సౌరసైః పద్భిః ఋతుభిః పద్భిః అశ్చైః సప్తభిః
 యతిభావతి || ౧౦ || ౫ || సూయాశ్చైవ మకానజ నతాస్సగురపశ్చాదూలవి

సా శ్చ ర య తి భి య క ది క రి శీ || ౧౦ || ౬ ||
 శ్లో ౧౦ అతిదృత్యామ్ సరస్వతీ శ్చైయాన్సౌ
 ర గు రు య తా మే ఘ వి పూ జితం స్యా త్ ||

శరశ్చరయితే | కమలాననకమలావతినిమితేనునివితే, అమలపదకమలదేశ
 కరిణీసమగమన || ౧౦ || ౩ || అతిదృత్యామ్ || రసత్వశ్చైయాన్సౌ రగరు
 యతామేఘవిపూజితం స్యాదితి || అతిదృత్యామ్ ఏకానః కైఫం దసి - యమనసర
 రగజేః గురుకాచయ్యై కామవిష్కర్షితం వృత్తం - పద్భిః పద్భిః సప్తభిః పద్భిః
 ఉ || అభిక్రమేదేరామేకలయతిమహుశ్చాచమార్పితముతే, ధ్వజానామైః కవ్యం
 సకలజగతాం మేఘవిపూజితాభేః | శరజ్జ్వాలామలాకబలితజలపాధసంసా
 ర్పభామో, భయం వక్రేవాహనినచుతభుజోజీవనాభావజాతిమ్ | వాహబదదా ||
 ౧౦ || ౪ || సూయాశ్చైవ మకానజ నతాస్సగురపశ్చాదూలవిక్రీడితమితి || మ
 సజనకతాగణాస్సగురువః అంతెగురుకాయై కాశ్చైచ్చాదూలవిక్రీడితమ్ మ
 పృత్యం ద్యాశ్చభిన్నైభిః పద్భిః || ఉ || భగ్నైః త్రైవిద్యైః కరుణావతేదాశ్చై
 హుతాశ్చామై, వాతాద్ధూరిపురాణరూపసద్భిః కంప్రత్యం ప్రసన్నైః ||

యమీనాసారస్థాగ్నిముపగతిం వాయుమనైవారన్ధ్రన్, నదాయన్ ప్రాప్తం
 శిశుభరితొవారిపూణేక్షణ సైవపుష్కాకయ్యైః బ్రహ్మసీతకరైః ఘనాన్వృత్తి
 తాభ్యం గుణానమేహం భృశమనుభవన్ త్వం లభే తాణిమాద్యాన్...

శ్రీ డివ్యుని || మధునా : గణగణదగతాః సతాః సగణగణగణాశ్చ సగురువః
గురుశాసహితాస్సృయః దిశాదూలవి శ్రీ డివం నామ వృత్తబవతి - ఆత్ర సూ
రైః పిద్యతః పితైః వృత్తైః పితృభ్యైః పితృభ్యైః పితృభ్యైః పితృభ్యైః పితృభ్యైః పితృభ్యైః
పితృభ్యైః పితృభ్యైః పితృభ్యైః పితృభ్యైః పితృభ్యైః పితృభ్యైః పితృభ్యైః పితృభ్యైః
పితృభ్యైః పితృభ్యైః పితృభ్యైః పితృభ్యైః పితృభ్యైః పితృభ్యైః పితృభ్యైః పితృభ్యైః

౧౯ || ౧ || * సూర్యావై మనజస్తతాస్సగురువ

శ్చా గూలవి శ్రీ డివమ్ || ౧౯ || ౨ || మస్సో తో జయ

గామణి దీప్తి దిశా జీర్ణాభిభయదివిచ్ఛిన్నా || ౧౯ ||

౩ || మహాస్సాయస్సగురుసహితాసద్విరతిశ్చైది

మృదై నాభధనజయననితరాంగం డీవమస్తైశ్చరైః సేవాః కారవృష్టే గౌ
ష్ఠివలంబితాదూలవి శ్రీ డివం || పురుషతేభీష్టస్య = పురాణతూలః జీర్ణాశ్చాశ్చ
కావానాదిఫలపాకః శాదూలవి శ్రీ డివం వ్యాఖ్య శ్రీ డా || అపిచ || కన్యరైః
పరిఃస్థితైః పరిఃస్థితైః పరిఃస్థితైః పరిఃస్థితైః పరిఃస్థితైః పరిఃస్థితైః పరిఃస్థితైః
మృగిస్తాత్మనామ్ | శృంగారైః కగుణమనోభవరజేనీమంతినీనరకాయా , ప్ర
ఖ్యాతైః కంఠసహేవకృతం గాదూలవి శ్రీ డివమ్ || విశ్చరం విరచితం || ౧౯ || ౨ ||
మస్సో తో జయ గామణి దీప్తి దిశా జీర్ణాభిభయదివిచ్ఛిన్నైః || మగణగణగణ
జాగురుశ్చరైః పితృభ్యైః పితృభ్యైః పితృభ్యైః పితృభ్యైః పితృభ్యైః పితృభ్యైః పితృభ్యైః
పుత్రీ వత్సవః పటకసచ్చాయా , పద్మేందివరమీనకురంగీ జైత్రవిలాసనవ కైరవిః
జీయా చృజ్జగరమిందుః పంసజ్జలయ నృతివృష్టాంగం , తాటజ్యోజ్జ్వలస
న్నణి దీప్తి వాస్తవమస్తదిగాభాగా || ఇంజకలాపం వర్ణ మాడమ్ || ౧౯ || ౩ ||
మహాస్సాయస్సగురుసహితాసద్విరతిశ్చైది హవాణీతి మధననయన గాగురుశ్చన

* మాంసజ్జగతతంగురైః ప్రిరహింస వర్ణాన్యజాలాకనై , వామానాంబహుభేదవ
భృగవకలావై వర్ణసీమాభువాం మూర్తిస్సన్యతా త్రవాణి విలగ్నమైర్దేహమానా
మణి , సర్వ సమంభులపిష్టైః తైః సహస సేవాదూలవి శ్రీ డివమ్... ౨౫
శ్రీ || ఆత్మ శ్చైర్ధరైః ప్రయగ్ప్రియైః పాపకైః సదాచాప్తమా , స నైకానకప్ర
య సగనచేదప్రదాహ్వాం : || సాకాండేయైః పితృభ్యైః ప్రవిరలగ్నపూజేందువి
క్షయైః , పద్మ త్తం ప్రవదన్తావ్యరస కాశ్చాదూలవి శ్రీ డివమ్... *

జ్ఞాన ప్రాశస్త్యపట్టిమకరభనయగజాభౌగస్యవదనతి || మరభనయగజాభౌగ
జలఘూగఃగురుమరభనయభాగజాశ్య లఘుగురుచక్రప్రతిపదంచేత్ స ప్రవిః ఆ
శ్చైవ్యపునస్య ప్రభిశ్యపట్టిశ్యచుతమతి ఇయంనువదనతి జ్ఞేయా . ఇద వృత్తంతీ
ప్రం || ౨౦ || ౧ || శ్రీరజోగతాభవేదిహేద్యశేనలక్షణేనవృత్తినామతి || త్రిం
రత్రయంరజోగజగజాగతాగురులఘూచక్రప్రతిపదంచేత్ చుద్యశేనలక్షణేనవృ
త్తమితి నామయస్యతేనవృత్తినామభవేత్ (గాగ్యగోపాలమిశ్రయం || ఆధ
వింశః ఛందోద్యతే-కృతింతి || తత్రైకంవృత్తంలక్షయతి. జ్ఞేయానామశ్చైవ్యమి

మావాణీ || ౧౯ || ౪ || శ్లో ౨౦ * కృత్యామ్ - శ్రీరజో

గతాభవేదిహేద్యశేనలక్షణేనవృత్తినామ || ౨౦ ||

వసుయతిఇహఛందసిచేత్ వాణీనామ || ఉ || విద్యద్గోరీవిధమకుటావిధమహిషీయాత
నుమద్ధాన్య , వాచాందేవిద్యతకుతానవమణిపీఠాంప్రసాదయతీ | దేయాన్త్యచ్యం
సురతిటిసిసదుధురథాటింజితఘోటి , వాచాంఘాతం బుధవివతా సురజిన
త్రాకలంజీ || ౧౯ || ౪ || కృత్యామ్ || శ్రీరజోగతాభవేదిహేద్యశేనలక్షణేనవృ
త్తినామతి || కృత్యాంవింశేఛందసిత్రి : త్రికృత్కేరజోగజా అతేగురులఘూచక్ర
త్తనామవృత్తంనామవృత్తం-పట్టిగజే గురులఘుభ్యాంచపాదః || ఉ || మాధ
వసనవాదజేతమాలమేఘమచఙ్కరామ్బుజైస్తు, దేవపాదపావస్తై రథాంగభా
జ్జావారిదాదిభిర్భగవత | పేతవానశంలసత్క్రిరీటహరమాపురాదిభూషితంహి
దేవవానవానత మనోజ్ఞవృత్తమీశ్వరంపరంకృదీహ | వారిజశృంఖః || ౨౦ || ౧ ||
ప్రకృత్యామ్ | ముఖై ౨ యానాంత్రయేణత్రిమునియతియతాన్త్రగ్రహతీర్థ
తేయమితి || ప్రకృత్యాంవింశేఛందసి. ముఖై ౨ యరభవగజేఃయానాంత్రయే
ణత్రిభియాగజేఃమరభనయయగజేః త్రిమునియతియతా-త్రిమునీప్రతేమసప్త
మేచతుర్దశేషేవింశేచవణే-యతిసహితా ఇయం నైర్ధరానామతీర్థితానాగ
రాజేనైతిభావః || ఉ || ఘోరంఘాలాకపాలాదమరుమసీలతాంవిభృతీపామరుం

* ముక్తాగ్రాభిన్నాయభాలాగురులకకలారచ్యాయశమితే, వాగితేతావకాయజ్యుతిః జి
తశరచ్చద్ధాగ్రపరుచేసిత్వంమేమానససంస్యాత్సతతవినతనాకౌకస్సవదనా, మాదా
రత్నాంకునీరాజితవర్ణయగ్గామోజ్జానవపుషే...

తం నామవృత్తంతచ్చద్విద్విదాశభిః అక్షైవాక్షాశ్చ విరతంభిన్నంభవతీ-దిగ్
 క్షావిరదంహిమగ్రకమిదమితకెచిత్ సత ని-తదాహిశ్చద్వప్రసిద్ధైకుద్రకమిదామ॥
 ౨౨॥౧॥శ్లో.౨౩॥ విశ్వత్వామ్ ॥యదిహనజౌభజ్జౌభవలగా న్నదశ్వలలితంహరాక
 యతిమత్ ఇతి॥నగణజగ్రౌభగణజగ్రౌభగణజగణభగణలఘుగురవశ్చన్ వితై గుత
 లక్షితంయత్ వృత్తంఇహవిశ్వత్వాభవేత్ తత్ అశ్వలలి-నామభవతి-సిం చెతత్
 హరైః ఏకాదశభిః అక్షైవాక్షాదశభిశ్చయతిః హరాకయతిఃసా అస్మాస్తీతిహరా
 కయతిమన్ భవతి-త్రయోవింశత్యక్షరఃపాదః॥౨౩॥౧॥మత్తాస్త్రీ దంఘాత్సేనా
 న్నాగితిభవవశశరదశయతియతిమతి ॥ మామగ్రౌత్వా తగణనగ్రౌనానగ్రౌ
 న్నానగణలఘుగురవశ్చప్రతిపాదంచెత్ మత్తాస్త్రీదంనామవృత్తభవతి-కి చేతత్

సూర్యయతిమత్తైభమత్రకధితమ్ ॥ ౨౨ ॥ ౨ ॥ స
 యసభయుక్తాననసాగోదశరవిక్యతయతి రి హ
 లక్షీః ॥ ౨౨ ॥ ౩ ॥ శ్లో.౨౩వికత్వామ్, మత్తాస్త్రీ డా
 మోమూనానావితిలగితిచవసుశరదశయతికా॥

జగిభుశ్చక్షి | కనకలతాంగీజగదమ్బురుజలయసరః జజయినైత్రి, కలయతుభృష్టిం
 కరుణా ద్రావమసుపదమహాభువిమయిలక్షీః ॥ ౨౨ ॥ ౩ ॥ విశ్వత్వామ్ ॥మత్తా
 స్త్రీ డామోమూనానానావితిలగిచవసుశరదశయతికా॥ విశ్వత్వాం త్రయోవింశ
 భావసి మగణలయతిగణనగణచతుష్టయై లాఘుగురుశ్చాంబమత్తాస్త్రీ డానామ
 వృత్త-అస్మమేత్రయోవైత్తయోవింశచవక్షాయతిః ॥ ౬ ॥ సేఘశ్వామం
 వింభావీదంవిధమణిగణభిశతకటకమజి, విద్యుచ్ఛాయంచస్త్రగవేణుగదభత
 మరమమరతమరణితయతిమ్ | దెవంబ్రహ్మేగారతే న్రంహృదయశ్చానివనసువతు
 దిగ్భాం, మత్తాస్త్రీ డాదేవ్యర్థబిగ్గర్గ శరీమముచుశలనతరగయనయు
 గా ॥ దెవంబ్రహ్మే-దేవ్యఃస్త్రస్త్రియః॥౨౩॥౧॥శ్లో.౨౩వైత్వామ్ ॥యదిహనజౌభ
 వానజనకా న్నదశ్వలలితంస్వరౌతరసవిదితివజ-త్వాంచతువిగణశేచాదసి-వ
 భానానానజనకాభావాభంబసిచైత్తదాక్షరంయన్-ద్రమ వికాదశసుపట్టు చభి
 త్తోభోయశ్చతదేతన్ అశ్వలలితంనామ ॥ ౬ ॥ మరకతమేచకేమధుమధనవిశం
 కవనసేరోచనయనై, మణిమయభూషణేభరతతేస్తదాశ్వలలితం ర దంత

జనుభిరష్టభిశ్చరైః పశ్యంతి. దశభిశ్చభవన్త్యాయత్నాయతంభవతి || ౨౩ || ౨ || శ్లో ౨౪
 సజ్జాత్యామ్ భూతిమునీనైయైరిహిహతనాస్థాభవయాశ్చయదివతిలస్తితి ||
 భగణానానగజాసగణభగణౌభగణనగణయగజాశ్చయదిప్రతిపాదంస్యంహికార
 స్వీనామప్రత్యంభవతి-ఇహతస్యాన్యంభూతైగపశ్యంతి. మునిభిస్సప్తభిః ఇన్ద్రేంద్రియై
 త్వాదశభిశ్చ ఆక్షరైయైతిథివతి || ఇనశ్చస్మాదిత్యకాచరిష్వమ్నై జయన్త్య
 ముత్తం-ఇనాన్త్యైర్ధిపాకా-ద్యావై || ౨౪ || ౧ || శ్లో ౨౫ ఆత్మిన్త్యామ్ (క్రొంచ
 పదాభ్యై) పాననానగావిష్టుశరమునివసుయలిహిభవేదితి || భగణమగణానానాజ
 గణౌనగణచతుష్టయంగురుశ్చప్రతిపాదంచేర్ క్రొళ్ళపదానామప్రత్యంభవతితి

౨౩ || ౧ || శ్లో ౨౪ || సజ్జాత్యామ్, యదిహనిజౌ

భనౌజసజసకాస్తదశ్వలలితంస్వరేశరసభి

త్ || ౨౪ || ౧ || భూతమునీనైయైరిహిహభతనా

స్థాభవయాశ్చయదిభవతితస్వీ || ౨౪ || ౨ || శ్లో

లయై || అనిమిషలాచనావిమతస్యకా పైదీయవదనెనిష్ఠినయనా, జహురధసర
 శృతి-సమరముఖైశరీరకుహరంవిహాయముదితాః || భిరతివతైః ఆజ్ఞానస్యకలయతిగ
 మయతిసతి || ౨౪ || ౧ || భూతమునీనైయైరిహిభతనాస్థాభవయాశ్చయది
 భవతితస్వీతి || భతనసభవనయాగజాః పంచసుశుప్తసుద్వాదశమరయలిశ్చయది
 ఇహతస్వీనామప్రత్యం || ౨౪ || కాశవలాహచ్ఛిఖిరవృతనానాయకరాక్షసవృతమధ
 ద్విష్టైః, కాననభాగంగురుధనురజరంజ్యాగుణయై క్తభుజగతితుల్యం || ఆనమ
 యస్తచ్ఛరవరకులిశ్చైరామలయంశ్చనరఘుకులవీరగ, (పా)పముచితామను
 జనసహితంప్రమథతిస్విజనకవలకన్యామ్ || కాశవలాహచ్ఛిఖిరవృత-జ్యాగుణయై
 క్తంచతిభుజగతితుల్యమిలకమః భార్యయః - ఆనజనసహితంలస్తాభిక్ష
 తాం || ౨౪ || ౨ || శ్లో ౨౫ త్యామ్ (క్రొంచపదాభ్యై) పాననానగావిష్టుశరమునివసుశర
 విరసయితైతి ఆభిశ్చత్యామ్ (క్రొంచపదాభ్యై) శ్చందసి-జంభరసనననా, జాగురుశ్చ, నిప్తసు
 పంచ-ఆప్తసు, పంచసుచయతియతాచయది (క్రొంచపదానామప్రత్యంభవతి || పాడు
 సుత్యోగ్యుదాంతవరం, ద్రుదేశకకునిమగతసకలభృత, నైవహాచైస్విరంజాయకు
 రుష్టుబద్ధి మతులవిభులధమరపిలైః | యాదవనాధతిదేతిగిరైవ మావదతినదసి

చాన్యామిషువిఃపశ్యన్ శరైఃపునఃపశ్యన్ విఃపశ్యన్ చిఃసప్రభిఃపసుభిరష్టభిశ్చ యతిభా
వతి || ౨౧ || ౧ || ఊ ౨౬ ఉత్కృత్యామ్ || వస్వీశాశ్వచ్చైదోపెతం మతినయగనరగలగై
భుజంగవిజృంభితమి || మగణద్వయతగణనగణద్వయనగణరగణలఘుగురుభిః
భుజంగవిజృంభితం నామవ్యత్రంబవతి - కించైతత్ పసుభిరష్టభిః - శరైః కాదశవిః అ
శ్వైస్తస్యైశ్చ కృతేన భేదేన యత్యాదిపేతం యత్రంభవతి || ౨౬ || ౧ || మోనాష్టత్స
గిగితియదినవరగసగశరయతియతిమపవాహభ్యమితి || మః మగణః పట్నానానగణాశ్చ

౨౧ || అభిక్యత్యామ్ , క్రాశ్చ పదాభౌభరాన
సనానగౌమునిశరవసుశరపరతియుతా || ౨౧ ||
౧ || ఊ ౨౬ || ఉత్కృత్యామ్ , వస్వీశాశ్వచ్చైదో
పెతం మతినయగనరగలగై భుజంగవి
జృంభితమ్ || ౨౬ || ౧ || మోనాష్టత్సగితియ

యుజితినరపతి || క్రౌంచపదాక్రౌంచగాంచభరాంచవాక్రదితతిమతిరితిస
గిరమదాత్ || సనంపతిః పుర్యోధనః - క్రౌంచపదాక్రౌంచగాంచ మిజృంభీన
భావలంబిస్తానమాక్రమపి || గౌగృప్యభివ్యాంధ్రానమాక్రదితరత్నమూలా || ౨౧ ||
౧ || ఉత్కృత్యామ్ || వస్వీశాశ్వచ్చైదోపెతం మతినయగనరగలగై భుజంగ
విజృంభితమి || ఉత్కృత్యాంపట్నం శేఫందిన ముతినననరగణై లఘుగురు
భ్యాంచభుజంగవిజృంభితం వ్యత్రంభవతి - ప్రభుమద్వితియామగైశ్చ తీయస్తగ
ణః చతి భావాదయస్త్రయానగణాః సప్తమాంగణః ఉష్టమగ్నగణః లాలఘుగు
రూదితపట్నం శత్యతీరః వాదః - ఉష్టమం కాదశమసప్తమమితి - ఉష్టమం కొన
వించేపట్నం శేవణాచేతిభావః || ఉ || శ్రీమాన్వద్వ్యకృష్ణాఘోరవిషశిఖికళ
కళశలిలంభుజంగవిజృంభితం , కొవావేశాదాతామ్రజ్వలలిపుమణిదళరుచిర
మనోహరైశ్చ వనిరుద్ధానాగంకృత్యాశ్చాంతతిరుకుషణదశేదిశకేమహామణివి
స్థరైశ్చ గుగ్గూగ్రివంచ క్రేభగ్మధిగితివధిగితివపై నైరుదలచితతాండవం || శిఖిల
గ్నిః - బంధురేసుండరైశ్చ కాలీయన్మడరుకధికకషణం దంతం యస్మిం నాదృశే
దశదశకేతశిఖిమేతాండవంచ క్రే - భగ్మగ్రివపత్రగతలదరుకపణదశ
దశకేతివాసోస్తుతదాదిరుకంపిపులంభజానాండకదశకంతతే || ౨౬ || ౧ ||

శగ్గ్ నశ్చగ్గ్ చగ్గ్ ద్వైత్వకవద్భావః సగ్గోగురుద్వయం నైత్యభాః -
 వితత్ ప్రతిపాదయతి తత్ అవవాహ్నిం నామవృత్తం భవతి - కేంచైతత్ సవభి
 శ్చపభిశ్చపునష్టభిశ్చపంచభిశ్చయత్యాయుతం సవరసరసశరయతియతం భవతి -
 ఇతిచ్యంబాభవానివృత్తానిదిశితాని || ౨౬ || ౨ || * * * ఇతస్మిన్వృత్తప్ర
 కరణమ్ * * * అథక్రమప్రాస్తానాం డకావాం లక్షణం లక్షయితుకామస్తానవతా

ది న వ ర స ర స శ ర య తి య త మా ప వా హ్ న ఖ్య మ్ ||

౨౬ || ౨ || జ సా న భ జ నా న భ ల గా మ ను ది వా క

ర య తి య క ది తు శ మ్భ న ట న మ్ || ౨౬ || ౩ || శ్శి ఇతి స

మోనాష్టద్రగ్గ్గితియదినవరసరసశరయతియతమావవాహ్నిమితి || మగణః పట్
 నగణాః రగ్గోగురుద్వయంచయది అవవాహ్నిమితివృత్తం భవతి - సవసుపల్కుప
 ల్కుపంచసుచయతిః || ఉ || స్థానాయామితవహస్యశిదినకరదుచిసురశ్చతముదిదీ
 ప్రజిహ్వః (నే, దేవశేప్రళవతికిలనరహరిమయవపుషితునభదీణః దైత్యేం
 ద్రై | తన్నాదైజాలనిధిరపికులగిరివరగజనరిబృథశేవభాగీంద్రై, సూశ్చా
 స్త్రీ తదృతిరధశశభగరవియతమపిజగదావవాహ్నిమితి || మ్హణాయః ప్రహ్లాత్ -
 తన్నాదైః శ్రీనగసింహట్టహః - చాహతికంబాహ్నిభ్యాం పీఠాం వబుధూరభేః -
 బామబాహ్నికరోహప్రతికాశః భీత్యాపాజినాచాజిమాపీఢ్యజినాముచుమృతి
 భావః - అథవా-వా-హ - ఇతిచ్యేదః అతికంబవా అభజదివ-వాస్యాద్వికల్పావమ
 దూరితిరత్నమాలా-హేతిప్రసిద్ధా || ౨౬ || ౨ || జ సా న భ జ సా న భ ల గా మ ను ది వా క
 రయతియకదితుశంబునటనమితి జ స స భ జ స స భ గణాలఘుగురూచవిత్తేయశ్శవా
 దష్టద్వింశత్యక్షరభవతితత్ శంభునటననినామవృత్తం భవతి - అక్తికామనుది
 వాకరయతిః చతురదశైవద్వింశచవణైవిచ్యేదిః || ఉ || మృకండుమునిసూనుసుల
 న్నకళయంకరమభంగురితకేంకీచిరవం, జటాతటవలత్పురధునీర్గురకచాశచివి
 చతుణమకుండఫలవం || సమజ్జనతమోభరహరంభణధి శమజిహ్వతదిగంకవనతా
 న్నుమంచవిధిహనైదృతమద్దశలయద్దృసిసహసుశ్శ్మితశంభునటనమ్ || ౨౬ || ౩ ||
 శ్శి ఇతి సవృత్తప్రకరణమ్ శ్శి * * * అథక్రమప్రాస్తానాం డకావాం లక్షణం లక్షయితుకామస్తానవతా

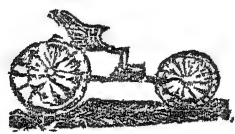
జాణావవ్యాఖ్యానములలోలాకరార్థములనుభాదయభితి || ప్రతిచరణంబునకు
 రణవివృద్ధావధి తారఫారంగానాయుమంతే ప్రతిచరణవివృద్ధ రఫాః అజాణ దయా
 దండకాస్పృశః - ఎతదుత్తంభవతి గణవ్యయత్పరం అప్రారగణాః ప్రతిపాదంస్య
 శ్చైవ అజాణానామదండకాభవతి - నివచనణావదేశచేద్యాభిః వికాదశచేజ్జీమూ
 తః ద్వాదశచేల్లీలాకరః త్రయోదశచేదుద్దామః చతుర్దశచేచ్ఛాఖిః ఆదిశబ్దేనావర
 పంచదశరగణదండకప్రభృతయోగ్యహ్యంతే - స్వరహంసభుజంగాదయాదండ
 కాస్తవపరిమితాః ప్రయోగాదపారేణ ద్రష్టవ్యాప్తిజ్ఞావయతి (గాగ్యోగో
 మాలమిశ్రియం | అథాజాణాదండకాన్లయతి - ప్రతిపాదంవివృద్ధా
 గణాయుమదండకేతుతథోక్తాః - వివంలక్షణా అజాణదయాదండకాః - వివి
 క్తంభవతి అపానగణవ్యయంసర్వేషాంసమానంరేఫాస్తు ప్రతిచరణంబితైకశో
 వివృద్ధాశ్చైవ అజాణానామదయాదండకాః ప్రమేణభవంతి - తత్రాప్త రఫాః
 ప్రతిపాదంచేదజాణానామదండకః నవచదణావదేశచేద్యాభిః వికాదశచేజ్జీమూ
 తః ద్వాదశచేల్లీలాకరః త్రయోదశచేదుద్దామః చతుర్దశచేచ్ఛాఖిః ఆదిశబ్దేన అ
 న్యైశ్చ తావివృద్ధ రఫాః ప్రయోగభాషాదండకాగ్గవర్గహ్యంతే - తథాభవభూతి
 నామాలతీమాధవేషుదశరఫాదండకం ప్రయత్నైవరాహమీహిరణచసంహితా
 యాంద్యాత్రింశద్రేఫాదండకం ప్రయత్నః వివమన్యేషీయథాప్రయోగంద్రష్ట
 న్మృరజాణావవ్యాఖ్యానములలోలాకరార్థము

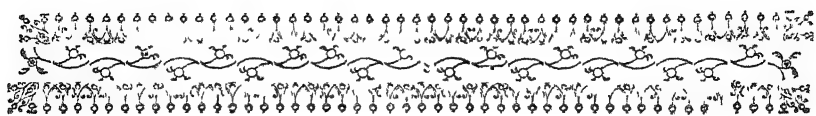
జాణావవ్యాఖ్యానములలోలాకరార్థములనుభాదయభితి || ప్రతిచరణంబునకు
 వివృద్ధావధి తారఫారంగానాయుమంతే అజాణాదసంజ్ఞకాభవంతి - అయమజాణ
 నామదండకః అత్రనగణవ్యయత్పరం అప్రారగణాః త్రింశద్దశాత్తత్రైసిపాదైవిం
 శత్పుత్రశతాక్షరౌభవతి || ఉ|| స్ఫురితవఖరఘోరవిఘాతపాతప్రబాహు సురైన్
 స్ఫురచ్ఛామమద్యోచ్చలచ్ఛోశితైః ప్రకలితఘుస్ఫణాంతంఘోరవిద్యుత్పి
 జ్జ్వలంభత్సటామః డలాదంతితాస్యంవరమ్ | శ్రుతికటువరసత్తహహసజాలస్ఫట
 వృష్టాలోకాండభూమండలీదిఙ్ముఖాదంబరమ్, భవతతమతిదృఢదైత్యాత
 కంతారకాణాం తరసంస్థితంభీషణం శ్రీనృసింహంహరిమ్ || ఇహమ
 భ్యః ఉరః - తారకాణాంతరేతారవణామభ్యే - అజాణావవ్యాఖ్యానముం త్ర

శ్లో :) ౩ || ప్ర చితక సమభిధోధీరధీనిస్సృతోదండకౌనద్యయాదు తరై
 స్సప్తభియైః రితి || ఆయమధాః ఆశ్శుప్ర తివాదంతదాద్వానశాతతస్స వరంసప్ర
 యగణాః ధీరధీభిః విద్యద్భిః ప్ర చితకౌనామదండకస్సృప్తతః ఆత్రై విమనుసంధయం
 ఉక్తాదిభ్యోదాభవానాప్రప్తరలబ్ధానాంవృత్తానామనంతత్యైసనమానతొవ కు
 మశక్యత్వాత్ దిక్షాత్రమస్మిన్నగ్న్యాయదశేఽతమితి || ౪ || ఇతి శ్రీమత్సామిశాదూకా
 లనశ్రీ నాథనవిరచితాయామధీశోధినమభ్యాసాయామప్యత్నత్వాకరవ్యాఖ్యానాయా
 మృతీయోఽద్వైతః ||

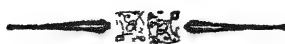
మ శక్తౌ దయః || ౩ || ప్ర చితక సమభిధోధీరధీ
 స్సృతోదండకౌనద్యయాదు తరైస్సప్తభియైః ||
 ౪ || ప్రచితక సమభిధోధీరధీనిస్సృతోదండకౌనద్యయాదు తరైస్సప్తభియైః ||
 తృతీయోఽద్వైతః ||

శాస్త్రప్రసిద్ధః || ౩ || ప్ర చితక సమభిధోధీరధీనిస్సృతోదండకౌనద్యయాదు తరైస్స
 ప్తభియైః రితి || శంఖాదిభ్యోవరం ప్రకారాంతరమాహ-నద్యయాత్ నగణయగళాత్
 ఉక్తైః పరైః సప్తభియైః గణితైః ప్రచితక సమభిధాః ప్రచితకనామధ్యైః
 వదనః ధీరధీభిః పింగళాదిభిరాచారైః స్వస్వస్థితిః నిర్దిష్టః చండవృష్టిప్రయత
 వదప్రాప్త సమితి త్యక్షరగణాదః - నగణాభ్యాంపరంత్రరగణాత్రయగణా
 ఇతిభేదః || ఉ || ఆయమహుభుహనూహస్రూహవర్వతంకుంగళ్యంగాన్వితంపాలమా
 లాభిరామమ్ | శ్రీకువితత సరిదం వెగతోఽకాంతనిష్ఠా త్వవహ్నింక్షీచత్వాశరే
 జ్వత్తుహంతాః నిశచరబలమహూదగ్ధమేతద్దరీదృశ్యతేభ్యస్తనభిజ్ఞానాగంవిమూ
 ఢం, ప్రచితకమపి మహీమండలం వ్యవజీవైశ్చయన్తేగళులస్యాన్యవాయైస్సు
 ఘోరైః || నాగాగణాః ఇదం వెగతః హనుమద్వగవలభ్యాం తె ఆకాశే నిష్ఠా త్వవహ్నిం
 ఉక్త్యాంతాన్నింపర్వతం - ప్రచితకం వ్యాప్తం - వ్యాధాః || ౪ || ఇతి శ్రీ సా
 రాయభట్టరోహితవిరచితే మణినిధి సమాభ్యాసే వ్యత్నత్వాకరవ్యాఖ్యానతృతీయో
 ఽద్వైతః ||

శ్రీలక్ష్మీనరసింహాయనమః

సవ్యాఖ్యానవృత్తాక్షరకరేవతుభోగద్యయః

అథాధానమవృత్తానాం లక్షణముచ్యతే ॥ విషమేయదిశాసలగావత్ర, చాయు
జిహ్వాదునికాపుపచిత్రమితి ॥ దిశలభాగియంః యయసప్రమిలక్షణముచ్యత ఇతికేవః
అయమభిసక్తిః త్వతీయేంద్రియై సవనమవృత్తానాం తుల్యలక్షణాభిలపాదత్వాదేకం
పాదం విషయైత్యలక్షణముక్తా అన్యే త్ర సూపిపారాస్తూభారచయితవ్యా ఇతిద
శ్శతమ్ - అస్తి స్మద్ధ్యాయేపునరభాసమవృత్తానాం తుల్యలక్షణాభిలపాదత్వాభావా
దేకమథాం విషయైత్యలక్షణముక్తా అన్యదప్యదాంతథారచయితవ్యమిజ్ఞాప్య
తే - అయం నిజస్థిలక్షణచాలత్వముపిభవేదితి ప్రతిజ్ఞాతత్వాత్ - ౧యర ఇతి - విష
మేపాదేసాసగతౌ సలగాః సగణలఘుగురవః స్యుః యుజిపాదేభాభాగౌ బాతభగణా
త్ గురూవినగురకౌ గురుద్వయంచయదిస్యవైచ్యుకాశచిత్రం నామవృత్తభవతి

భక్త్రయమోజగతంగురుణీచే, ద్యుజిచనజౌజ్య

ప్రథమం నా త్రాభాదసిత్తర్యాదీనాం లక్షణముక్తా పశ్చాత్ సవనాచ్యందసి
ఉక్తా ప్రభృత్యుక్తా తపశ్యంతంకపయానాం సమవృత్తానాం స్వరూపలక్ష
ణంచ ప్రతిపాద్యతనంతరమతచ్ఛందసిదండకానాం కేమంబిల్లిత్వలక్షణే అపినిరూ
ప్యతితైశ్చ్యవచ్ఛందస్సుతావదర్శనమవృత్తాని కానిచనకథయతి - యద్వితౌ శంకంబు
ప్రాప్తాశ్చేవవృత్తావ్యవస్థాసమైశ్చ నాదభాసమవృత్తత్వం ప్రాప్తువస్తి - పూ
ర్వోత్తరచ్ఛందస్థితానాం ఏకచ్ఛందస్థితానాం తావిషమమపాదతయా తావదే
కస్తిత్వవైత్యవృత్తిరభాసమత్వమ్ ॥ భక్త్రయమోజగతంగురుణీచే, ద్యుజిచ
నజౌజ్యయితౌ ప్రతమధృతి ॥ భక్త్రయం భాగలత్రియం బిజగతంః పమపాదం ॥
విషమాఽయగఽయగ్నో జమితవ్యాయః - గురుణీగురవాత్మరచేత్ యుజిచనమపి

వస్వనస్తరోదీతలత్తు భాజిత్యాది నాభిన్ 9 బ్రాహ్మేన్ద్రవజ్ర యోగోన్యమి శ్ర తే
నచతుర్దశ భాభిన్నానాం వృత్తానాం యథోచితానాం సమవృత్తలక్షణవర్ణనైర్దర్శి
తేతయోరుపజాతినిసంజ్ఞాం విధాయ త్రయసంకరం విశిష్టం బాహ్యాన్యపిమిత్రాన్యత్యా
ది నామకచ్ఛన్దోభవానాం చిత్తచ్ఛన్దోభవానాం వాపృజ్ఞానాం అన్యోన్యమి శ్ర జేనాపు
పజాతి సంజ్ఞాయా ఆదిప్రత్యావేశచ చిత్రస్య ప్రధమత్వధీయపాదయోః త్రిష్టవ్యన్దోభ
వ ౨౩౨ ద్వాత్రింశదధికన చక్రతతమవృత్తత్వాత్ ద్వితీయచతుర్దశపాదయోః త్రిష్ట
వ్యన్దోభవై ౨౩౯ కానచత్వారింశదధికచతుశ్చతమవృత్తత్వాత్ ఉపజాతిత్వంః ధ్య
తి-ఎవం బ్రూతమధ్యాదీనాం అధ్యాయచరితమాపైకాద్యమానానాం సమవృత్తానా
మపజాతిత్వసిద్ధినిరధాకోయంచతుర్థాధ్యాయరత్నవితి- సత్కమ్- ఉక్తానా
మనుక్తానాంచపాదపాదత్రయమిత్రజేన అధాధా యోగేన చ చిన్నా నాం సవో
పామపివృత్తానాం ఉపజాతినితినామాన్యతస్సంజ్ఞాప్రసంగాదభిహితాతథాచఉచ
చిత్రాదీనాం గణనిత్యాసలిశేషవతాం వృత్తా నాం విశేషసంజ్ఞాచాస్త్రిస్తదశాయ
తుమన్యధ్యానస్య రత్నః- కేంచోపచిత్రాదీనివృత్తానసంజ్ఞాకవిభిః ప్రయజ్ఞనే
అన్యానితుకవిశయైరితి మూచయితుమ్ (గాగ్యోగోపాలమిశ్రీయమ్) అథచతుర్థేనా
ద్వాదశేన అథాసమవృత్తానిలక్ష్య నై-సర్వాణ్యత్రవృత్తలక్షణానిశ్లోకార్థరూపాణి-
తగ్రాదాపుకచిత్రస్యలక్షణమాహ- విషమేయదీతి ॥ ధర్మోకాథేపూర్వస్తిన్న

పాదసదౌజ్ఞయితౌ సగణజగణౌజగణయగణసహితౌచయదితదా ద్రుతమధ్యా
నామవృత్తంభవతి- ఆస్థాయమధాః ప్రధమశృణీయాపాదోభగణత్రయగురుర్వ
యాత్త కౌండితీయచతుర్థాపాదానగణజగణర్వయయగణరూపాచేతి- ఆస్తిన్న
గ్ద్యాయేపాదగ్ద్యయేనలక్షణనిరూపణా అథాసమత్వం దశకాయితమ్- ఇదమధా
పావలక్ష్యమపి- ఆత్మనిమమపాదౌ-తయోః పూర్వః త్రిష్టభిధిధకవృత్తలక్షణవి
శాబ్దశాత్రురః- ఉత్తతః జగత్త్యాంభందసి అభినవతామరసలక్షణోద్వాదశాక్ష
రశ్చ- పుష్కపూర్వోత్తరచ్ఛందస్సితయోవిషమపాదత్వమ్ ॥ ఉదాహరణమ్ ॥
తత్ర తమాదిగతంకురునాథం, వలిపుజాభుజగోశమబాహుః | అపయదారు
పితృగమృతాస్మా దిశపభిలామగమబ్జగతాగ్ధ్య ॥ కురునాథంకురోభ్యవరః | ద్రు

త్వరస్తింశ్చ సమానలక్షణం అనిశేషేత్ - తత్ప్రవిష మేపాదేయదిసానలగాః - సగణ
త్రయంలఘుగుణాదుశ్చక్రమేణభవతి - యజ్ఞయన్తేతిపాదే - భౌతాద్భుతౌ - భగ
ణత్రయంగురుద్వయంచతరాదిపచిత్రం నామవృత్తమ్ ॥ ౧ ॥ భక్తయమోజగతంగు
రుకౌచే, ద్యుజితసజౌజయకౌప్రతమధ్యేతి ॥ భక్తయంభగణప్రయగ - ఓజగతం
అయుక్తాదగతం - గురుకౌగురూ - అయుక్తాదేభవతేత్వే - త్రయూభగణాద్వేగురూ
చేత్వేధ్యాయజిపాదేనజౌసగణజగణౌజయకౌస్వాధ్యాయకసగణయగణౌచయదిసజ
యగణాయదిస్మృతిత్విధాఃతహా - ప్రతమద్ధ్యానామవృత్తంభవతి ॥ ౨ ॥ యుగంసగు
రూదిషమేచే, త్థావిహవేగవతీయజిహ్వావితి ॥ ఇహవిషమేపాదేయగంసగణద్వ

యుతౌద్రుతమద్ధ్య ॥ ౧ ॥ విషమేయదిసాపున
జగణౌగౌ, భౌయజిభాద్భురుకౌపుపచిత్రమ్ ॥
౨ ॥ సయుగాత్సగురూవిషమేచే, త్థావిహ

తమద్ధ్య - శీఘ్రగావలగ్నా ॥ ౧ ॥ విషమేయదిసాపునజగణౌగౌ, భౌయజిభా
ద్భురుకౌపుపచిత్రమితి ॥ విషమే ఓజేప్రథమేత్వతీయేచపాదేసాగణౌపునఃపసం
తరంజగౌగఃజగణౌగురుద్వయంచయజిసమద్వితీయేచతుర్థే - చపాదేభౌతాద్భురుకౌ
భగణ త్రయంగురూచయదిపచిత్రం నామవృత్తం - అత్రిసమపాదౌద్వయా
విష్కేచాదితవణత్వాత్ - త్రిష్టుష్టందసి అద్వైతాచింత్యరూ అష్టచత్వారిం
శేదు త్రత్ర త్రితతమంవృత్తం - ద్వితీయఃపాదః రహితానచత్వారింశదధిచతు
శ్శతతమంవృత్తంచభవతి - ఏనంఏకచ్యందస్త్రితయోస్సుమపాదతా ॥ ౬ ॥ నిభి
తానపరాన్నిహాయభూవాన్, నానసుతారుచిరావపచిత్రమ్ ॥ అనిరుద్దమూతి
కలాకృతానం, ప్రీతిమవాపవరాంజలజాక్షీ ॥ ఉనిగ్రంఅలెఖ్యే ॥ ౨ ॥
సయుగాత్సగురూవిషమేచే, త్థావిహవేగవతీయజిహ్వావితి ॥ విషమేపాదేస
యుగాత్ సగణద్వయాత్పరసగురూసగణగురూ - *గణత్రయంగురుశ్చ - ఇహ
వృత్తేయజిపాదే భౌతాద్వ - భగణౌభగణాద్గురూ - భగణత్రయంగురుద్వయం
చచేత్ నెగవతీనామవృత్తం - అత్తదశైకాదశాన్యగాపాదౌవిషసూతకదూరాద్యః
శంకృతిమపివృత్తం - ద్వితీయ స్త్రిష్టుష్టధిదాకవృత్తమ్ ॥ ౬ ॥ సృవతేభవతస్తు
రగాణా, మావలిరంశుమతౌపిచతేజః ॥ రజిహంసచయ్యైగవభూకం, శమ్భు

యంసగురూపగణగురువయజిపాదభాగశాఖః ఖగణశ్చ గౌ గురువయదిత
హివానామ్నావెగవతిస్యాత్ ౩ || ఓజెతపరాజరాగురు
వెదనోజెఇతి || ఓజెపాదతంతగణశ్చజరాజగణగణైవగురుశ్చ - అనోజెసమపాద
మానుగణగణైవజగణగురుగ్ గురుశ్చ యదితహివానామ్నావెగవతిస్యాత్ ౪ ||
౪ || అసమసజౌసగురుయక్తౌ, కేతుమతీసమభరణగాగితి || అసమపాదసజౌ
సగణజగణైవగురుయక్తౌ సగణగురుభ్యంయతో - సమపాదభరణగాభగణగణ
సగణగురువశ్యగఃపునగురుశ్చయదితహివానామ్నావెగవతిస్యాత్ ౫ || ౫ || వి
షమేససజౌగురుస్సమే, సభారాలాధగురువివాదిగితి || విషమేపాదేసగణభ్యం
జగణఃగురుశ్చ - సమపాదేసగణభగణగణైవలః ఘుశ్చ అధఅనంతరగురుశ్చ

వెగవతియుజిభాద్యో ౩ || ఓజెతపరాజరాగురు
శ్చ, స్సైవైగ్గురవిరాడ్చ వెదనోజౌ ౪ || అసమ
సజౌసగురుయక్తౌ, కేతుమతీసమభరణగాగితి || ౫ ||

వివేగవతికువిధతే ౩ || ఓజెతపరాజరాగురుశ్చ | స్సైవైగ్గురవిరాడ్చ
వెదనోజెఇతి || ఓజెవిషమేపాదేతపరాజరాజగణగణైవగురుశ్చ - తజ
రగణగురుశ్చ - అనోజెసమేమసజౌగణగురుభ్యంయచచేతి విరాడ్చ త్రంభవ
త్ భద్రే తిన్ముద్ధి - ఆ త్రాపిపూర్వవద్విషమపాదౌ || ౬ || ఆదాప్రకృతే
మహాస్సృజణే, తస్మాదాచిరభూదహజ్జి ౧ యత్నా | తస్మాదగ్నాదిభూతస్స
ప్రి, సైమంబరగిరాడభూత్సమప్తిః || భద్రే త్రిశిష్యసమ్బుద్ధిః || ౪ || అ
సమసజౌసగురుయక్తౌ | కేతుమతీసమభరణగాగితి || అసమలయుక్తపా
దేససగణగురుశ్చ - సమేతభరణగాణగురుభ్యంయచయదితద్వ్యత్రంకేతుమ
తీనామ-పువ్వావద్విషమపాదౌ || ౬ || అధసాచమూత్రరుణవీరా, కేతుమతీమ
హింకలితికమ్మమ్ | వ్యధధాప్రజౌభిరపిభూమై ౧, భాషమతగ్గప్రబం
విగతవీర్యామ్ || కేతుమతీభృజిసి || ౫ || విషమేససజౌగురుస్సమే | సభరా
లాలాధగురువివాదిగితి || అయ్యై ససజౌగణగురుశ్చ - సమేసభరాణాలఘు
గురువయదినావిద్యాగితి - ప్రక్షిప్తమిదంఆప్తైవలక్షణస్య త్రత్రచమ్మకమా
లికేతివక్ష్యమాణత్వాత్ || ౬ || సమదీక్ష్యకృతాదయంశస్తే వివాదావస్త

స్సానివరీతపూజావిధులబాహుళ్యవిధినితాత్పర్యార్థః || ౮ || శయ్యగాత్స
 లఘూవిషమెగురు | యజ్ఞానిభావభరహరిణిస్తుతేతి || విషమెనయుగాత్సనగణ
 ద్వియాత్మరంసలఘూనగణలఘూగురుశ్చ - యజ్ఞిపాదెనగణభగవో భగణగణౌచ
 యదితహేవాహరిణిస్తుతాసామవృత్తంభవతి || ౯ || అయుజిననరలాగురుస్సమేతద
 శరవక్త్రమిదంసజౌజరావతి || అయుజిపాదెనగణద్వయరగణలఘువఃగురుశ్చ-స
 మేపాదెనగణజగణౌజగణగణౌచయత్రతదిదం ఆపరవక్త్రస్మామవృత్తంభవతి-
 అస్మాపిదైతానీయతఃగణవిన్యాసనియమవత్తయాధః || ౧౦ || అయుజినయుగ
 రేఫతాయకారాయజినసజౌజరగాశ్చపుష్పితాగ్రేతి || అయుజిపాదెనగణద్వ

పూజా || ౮ || శ్రీసయుగంసలఘూవిషమెగురు,
 ర్యజినభావభరహరిణిస్తుతా || ౯ || అయుజితుననరాలగౌ
 సమే, తదపరవక్త్రమిదంసజౌజరా || ౧౦ || అయు

ప్రక్షుదప్రసీద్ధరీమాయస్తేవ || ౮ || శయ్యగంసలఘూవిషమెగురు | యజ్ఞానిభావ
 భరహరిణిస్తుతేతి || విషమెనగణత్రయంలఘుగురు - సమేనభభరాగణాయనిహ
 రిణిస్తుతావృత్తమ్ - వికారశబ్దాగణారూపదౌతయ్యాద్విత్తయ్యాద్రుతవిలంబిత
 వృత్తం || ౯ || తనయనకథంతరశేఖరే, ప్రసవకౌమరకాంతిమతామమ | విష
 మాశ్చశునావనభూమయః, సవరితాస్సురపాహురిణిస్తుతాః || మృగీప్రతి
 త్రస్తహరిణోక్తిః ప్రసవకౌమరపుష్పమృదురా - శునావరితాఃకర్ధహరిణిస్తు
 తాఃమృగక్షవనాహఃస్సురీత్యన్వయః || ౯ || అయుజితుననరాలగౌసమేతదప
 రవక్త్రమిదంసజౌజరావతి || అయుజివిషమేపాదెనగణద్వయరగణౌలఘుగురు
 న-సమేతునగణౌజగణద్వయరగణద్వయదితత్ ఆపరవక్త్రస్మామవృత్తమ్ || ౧౦ ||
 ప్రధమకవదనంహేత్, తదపరవక్త్రమిదంసజౌజరావతి || తామసపిత్తనర
 న్యతాగ్రహ, త్త్వితిమిత్యవస్థాపిరిహః || కపింహనూమంతంరిహఃరావ
 నిశ్చ || ౧౦ || అయుజినయుగరేఫతాయకారాయజినసజౌజరగాశ్చపుష్పితా

ప్రతి ప్రధమాక్షరమాద్యర్థితియన్మా, ప్రత్యేకశిలవికస్యచపాదయః

యంచరెభారగణశ్చనయగరెభాతాభ్యాంతరిలీనయగరె ఫతఃపరంచాకారఃయగ
 నిఃసనరయగణాః-యజినమేవాదెనజౌనగణజగణౌచజరగాః జగరగణౌగురు
 శ్చయదితహి-పుష్పతాగ్రానామవృత్తమ్ - బౌచచ్ఛంసరికన్యాస్యచవృత్తస్యఃగ
 నిఃసయమేవ భేదః (గాగ్గ ॥ అయజినయగైతి ॥ అయజినాదెనగణద్వయారగ
 నిఃయగణశ్చయజినసగణౌజగణద్వయారగణౌగురుశ్చరద్వృత్తంపుష్పతాగ్రా
 నామ-తదేవమస్తేన్నధ్యాయేదశ్చవృత్తాన్యతాని - ఇహమత్రాన్యవృద్ధానమవృ
 త్తానియథాప్రయోగంప్రప్తన్యాని-తత్రవరాహమహిరేణ-రజగావిషమేహదేవ
 మేతుజరలగాఇత్యేవంరూపంకంబద్ధ-వృత్తప్రయత్న ॥ స్తో ॥ క్రూరసంయు
 చశ్వశీ | స్త్రా-వృత్తమృత్యులగ్నః || కంటకావృహిశ్చుభై | రవీక్షితశ్చమృత్యున
 ఇతి-విషమనందపి) ౧౧ ॥ ఉత్తవృత్తయోభాదమాహావదంత్య పరవత్తా
 భ్యంవై తాళీయంపశ్యతః | పుష్పతాగ్రాభిధంతేవిదౌచచ్ఛంసరిక తథైతి || అ
 ప్తాయమధాఃద్వితీయాధ్యాయేదశి-తయాఃషడ్విషమేష్టేనమేకలాః || ఉర్యంతే
 ర్యాతథై వశేషం || ఇత్యనయోవృత్తయాఃఅపరవత్తృమితిచపుష్పతాగ్రైతిచ
 నామనీభవతః- వితచ్ఛతుభాద్యాయాక్తయాఃఅయజినసరలా || అయజినయగ
 రెభత || ఇత్యనయోవృత్త తయాఃవై తాళీయమితిచ బౌవచ్ఛంసరికమిచనామనీభ
 వతఇత్యేవంసంజ్ఞాన్యత్యాసంతేవిద్విపశ్చిత్తఃఅంగీకృతవాంతీతి (గాగ్గ ॥ అథాత్ర
 వృత్తసజర ప్రదశ-నాధామాహావదంత్యతరేతివిభాజ్ఞానంతత్త్విన్వంతీతివిచ
 శ్చిత్తఃవిద్వాంసఃతేఅపరవత్తృభ్యంవృత్తంవై తాళీయంపదంతి-వై తాళీయంత
 భ్యుత్తంపదంతీత్యధాఃతథావివంపుష్పతాగ్రాభిధంవృత్తంబౌవచ్ఛంసరికైస్త్ర

జినయగరె ఫతొయకారొ, యజినచనజౌజరగా

శ్చపుష్పతాగ్రా ॥ ౧౧ ॥ పదస్త్య పరవత్తాభ్యం

శ్లో ॥ అయజినుమేనసరయగణాయజినమేతువజజరగణగురుశ్చ పుష్పతా
 గ్రా-ద్వాదశత్రయోదశాక్షరౌహదౌ ॥ ఉ || అథసమురజినసితగ్గప్రియాభి
 మేదనమదాన్వితిగాత్రమంధరాభిః || ఉపవనమభిగమ్యపుష్పతాగ్రం, స
 లలితమావరణాలవృక్షచాటీమ్ || మంధరాభిఃమందగామినీభిః-సులలితంఅగ్నిసుందం ||
 ౧౧ || పదస్త్యపరవత్తాభ్యంవై తాళీయంవిచచ్ఛితద్విచచ్ఛిషమేష్టేనిలంతునరయో

ప్రేలక్ష్యేన్యసింహాయనమః

సర్వాఖ్యాసేవ్యతరత్వాకరేపఖ్యమోద్ధ్యాయః

విషమవృత్తైపదచక్షురూర్వప్రకరణం.

అధవిషమవృత్తానాంలక్షణముచ్యతే|| ఖ్యపాదోఽష్టభివక్ష్యే|| ప
రస్తాన్తశరాలయైర్క్రమాన్యథా|| సతతంయస్యవిచిత్రైర్గపాదైస్సమన్వహం
ర్యప్|| తదుదత్తమమలమతిభిర్గపంచతురూర్వాభిధంవృత్తమితి|| యస్యవృత్తిస్యము
ఖపాదఃప్రథమపాదఃఆష్టభివక్ష్యే|| య్యక్రైభవతిఆస్త్వత్ ప్రథమపాదాత్పరపా
దాఃద్వితియతృతీయచతుర్థాః|| మరచాలయైఃసమన్వృత్తమితిభివక్ష్యే|| క్రమాత్
పర్యామేణవృద్ధాః|| పథితాభావంతి-ద్వితీయపాదోద్బాదకాః|| తృతీయస్థానా
దః|| చతుర్థాః|| వింశత్యక్షగః|| తైఃవిచిత్రైర్గపాదైః|| సతతంవిత్వంసమన్వహం
ప్రాప్తపాదమార్గంతివృత్తిం|| అమలమతిభిఃపండితైః|| పదచక్షురూర్వాభిధం
దితంతి|| తద్విచిత్రమమలదీభిరితికేదిత్వత్|| (గాగ్గ్) అధవిషమనాధ్యా
యేనవిషమవృత్తానిలక్ష్యంతే|| సర్వాణిలక్షణానిశ్లోకరూపాణి-తత్రపదచతురూ

ముఖపాదోఽష్టభివక్ష్యే|| పరస్తాన్తశర
ాలయైః|| క్రమాన్వృత్తైః|| సతతంయస్యవిచిత్రైః

అధవిషమవృత్తానాంపాదచతుష్టయవిభదాత్ శ్లోకలక్షణంకథయత్తి
భిన్నచ్ఛబ్దాద్ధృతానాంవృత్తానామేన్దికవద్యే|| వృత్తివిషమవృత్తత్వం-పద
స్వరసామ్యత్వహరితియావత్|| ఖ్యపాదోద్బాదకాభివక్ష్యే|| కరితి|| ముఖపాదః|| ప్రథమపా
దః|| ఆష్టభి|| సరస్తాదతరత్వమకరాలయైశ్చతుర్థాః|| క్రమాన్వృత్తైరభితైవక్ష్యే||
ద్వితియాద్బాదభిః|| తృతీయస్థానాభిః|| చతుర్థాః|| వింశత్యక్షయస్సభవతిత్వత్|| పదచతు
ర్వాభిధం|| విషమవృత్తైర్వర్తమానైర్వాభివక్ష్యే|| యోగ్యం|| పదచతురీభవంతి

హక్లవలజావిద్యుతలలిచనాతతిమతిరిభివలపేదఇలికెంపిర పి-శహగురుకయా
 గళనదఃఇలివిశేషాగానానాన్యవశావృతలజాంకానాన్యం హృదౌ, సూ
 లినాదవఃప్రొస్త్యర్థేవిజాలఘనస్సు, నిగమ్యరవిలిప్తా, ఖేయమ్(గాగ్యక || ౨౪౫
 స్థ్యలతు సునీశేషాన్నామవిశేషమహ || ప్ర గవ నూది శతివిరచిలవిషయతగుచ
 బాజిప్రధమముదితపదచతురూర్ధ్వా ఖేవృత్తే నదిశశలలఘుక్యం గురయుగళ
 నిధనవాక్యం చగవతిగురుయోగళంపాదాన్తవాక్యస్యతత్ గురుయుగళ నిధన
 క్తతథాచ ప్రవిచాదమ రిమాతూరద్యమవ్యతిరక్తానిసర్వాణి ఘూనీహంతంబవవి
 తన్వృత్తానంతరనిరపదవిరియతిఃపీడానామకవగి, అప్రధమమలంబింబసహ
 తగిప్రయతిగలింత్తు || ఇతరదితరజనితమపియదిక్షరీయచగణయాగళకమవికృత
 మపరమిరితలికాన్యాత్ ఇతి || ప్ర ధమంతురీయంచరణంబరీయశ్చస్యచతుర్థపచ్యా
 యత్వాత్ శ్లోకస్యచయథాన్యపాగస్తే నవఃకాపితవ్యాత్తురీయమితి పాదాది
 (పా) యేణాన్తిరి-చతుశ్శాన్దత్ పూగజాధానప్ర యచ కాగలావస్థయ
 దుక్తం-చతురశ్చ మతావద, సీరలాపశ్చైతి తత్ ప్రధమంతురీయాప్ర ధమచ
 రణంఇతరచరణశ్చముక్తంపదచతురూర్ధ్వాస్య ద్వి యేవాదిజాలంలక్ష్యలపిణం
 శ్రయతిఇతరత్ ద్వితియచరణంఇతరజనితం ప్ర ధమపాదభవంలక్ష్యశ్రయతి. ఆపి
 ఆపరంచరణయుగళంత్య తీయచతుర్థపాదద్వయంలపిశ్చతరిలస్యథా అక్రమంపద

మ చ ర ణ భా జి । స క ల ల ఘు ని గు రు యు గ
 శ ని ధ న, యు కై , వి ధృ త రు చి ర ప ది వి త
 తి య తి రి హ భ వ తి పీ డా ॥ ౨ ॥ ప్ర ధ మ మి
 త ర చ ర ణ స ము త్థం , శ్రే య తి జ గ తి ల

క్రమచతురూర్ధ్వగురుయుగళంనిధనహదావామంతేయక్రంసహితంయస్యత
 స్థిక్ నకలలఘునిపగిశ్చ నవలఘుకేచనతిఇహ ప్రకరణేపీడానామన్యత్రంభవ
 తి. ఆక్రమనేలఘువఃకంఠద్వగురుచెలివిశేషః || ఉ || నకలమనజమిత్రే,
 సుధియినామరింకరకాశితధిమజ్జిహ్వావలిరుటితిలిచావత్, పునఃపియమన
 దనభుఃవివిధవిరచి పీడా || ౨ || ప్రధమమితర || ౨ || త్రివిధపాదై ర్
 పూర్వాధికస్థ్యలతుణం - ప్రధమద్వితియయోగినిమయేకలికానామ || ఉ || మల

చతురుద్వాక్రవణసేష్ఠాకరహపియదిభవతహానా గతిరలిగానామృతం ప్ర
సిద్ధిస్యాత్ పితృక్రమవతలికానాః సుగమచదోద్వారశాక్షరకర్మయోగైష్టా
కైః శ్రవణాభ్యాసాః శాస్త్రవిమర్శనా ౧౪ శ్లోకగతిః అత్రాపి సర్వపాదానామంతి
జూహ్వవశేనామరూపస్యేలమవతలెవ్యవశాన్వేనైవ (గాత్రా || అపాస్యేనన్య
త్తస్య సాధ్యమృత్యావృత్తిః || గాత్రా || ప్రథమమింద్రే || ప్రథమవరణాగ్ని
తరచరణాగ్నిముగ్ధులమ్మ శ్రయతియదిభారశస్త్రే నద్వితీయమచ్యుతేనలః పాదౌకంచ
రణయుగళకమితునసంహారాత్-తత్త్వస్థితీయస్థైర్యవప్రదహారకావ్యతీరవయమ
ధికాః ప్రథమపాదాద్విత్తియచరణభవంత్యుత్పత్తిచర్యతే ఇతరశ్చ ద్వి తీయమపి ఇతర
జంప్రథమభవంత్యుభజతివంశ్రావం చరణయుగళకం వికృతం న సతి శరణం
చరణయుగళకం అవికృతం యదిభవం సాకలికానామ) ౩ || ముఖచరణగతమభవ
వతిచత్వరీయా | ద్విగురుశరణకలచరణంతా || చరణభూమిలక్ష | ప్రకృతివ
రమఖిలమపియదిభవతిలవనాగతి || త్వితియశ్చ రణోమయచరణగం దంబచతురూ
భ్యశ్చ ప్రథమపాదస్థంలక్ష్య ఆనుభవతిభజతిచారణే ప్రకృతిగంత్వై ప్రత్యంతం
తీణం చిదచతుర్దాశ్చ ప్రథమచరణస్థంలక్ష్య భవతి ఆచరమఖిలమపపాదన్య
యమపి ప్రకృతిమేవ ప్రస్తుతమేవవదిచతురూద్వాక్రమేవలక్ష్యేనుభవతి - యన్యై
వంతహాద్విగురుయుగళకలచరణంతా సావృత్తవ్యక్తిరహజగతిలవనామ ప్ర
సిద్ధా - అత్రాపిగురుకైర్దంబేనైవణాకలమవతిగచ్ఛంతే - విరక్తభవల
ఖల్యాన్ ప్రముఖపాదస్థైర్యాక్షరః ద్వి తీయాద్వాదశాక్షరః త్వి తీయాస్తాక్షరః చతు
ర్థావింశత్యక్షరః సువ పారానామంతిమాద్విగురులన్యైవణాకలమపి - ఇతి - యథ

త్తు | ఇతరదితరగతితమపియదిభవేత, చరణ
యుగళకమవికృతమచరణితికలికానా || ౩ ||
ఖి చరణగతమనుభవతిచత్వరీయం , ద్విగురు

యగుచిరశిఖరగన్తా, మరుదమణిజాలః సరసికమలమదాద బహుశిఖరగన్త
మమంతిభిరుభి వతతిచవచదికలికాస్తాః || ౩ || ముఖచరణేతి || అప్రప్రక-చా
దలక్షణంత్వత్వియే-త్వరీయవాదిలక్షణం ప్రథమ - అన్యత్సర్వం శ్రీ సాగం దింప
లీనామ || ౪ || మలయవననమచలిలలితాభాం, వభుశవయశరేణభుల

[illegible]

యీ తనకలచరణాస్త్రా | చరణమిహహి పక్ష్య,

ప్రకృతమపరమఖిలమపియదిభవతిలవలీసా॥౪

ప్రథమ మధివ సత్తి ముదిరుచి రతమ చ రమ పా

అం॥ అకలయనధకాంతా ననభవవిమధుపగళారవముఖరదిశిలవలసా॥ లవలీలతా
ర॥ ప్రథమమధిననతీతి॥ ఆత్రిచతుర్థకలక్షణం ప్రథమభి॥ శేషః ఆస్మేషాయధా
ర॥ సౌంద్యనిష్ఠా ఆస్మేషా పావాని॥ శ్లో॥ అజమమఖిలగురుమమింగుణగణమమరసా

జేపంచపుష్పామ్యుత్తానిత తా ౨౮౦ శీర్మత్తరమక్షరాజాంకరద్యయ స
మపాది ౫ || * * * * * ఇతిపదచతుర్దశ్యప్రకరణమ్ - * * * * *
సజసాదిమేసలఘుకౌచ | ససజగురుకాఢోద్ధ తా||త్విష్కృమ్యతభన జలాగయు
తా||స్స జసాజగౌచరజువికత్సపరేదితి || ఆదిమస్రగమపాదేన జ స జాజగణ
శ్చసజంజ్యౌద్వైకవద్రావోనప్రంసకలింగత్వంచ-సలఘుకౌచసగణలఘుచ-అథా
నంచరంప్రధమపాదాదితలభ్యతేద్వితీయపాద ఇత్యుపాసనలగురుకాసగణసగ
ణజగణగురవః-త-గ్ర-మి-గ్గ-చనజలా-శ్చ-లియపాద-ప్రాప్తతగణనగణజగణలయ
వఃగయతాఃగురుజాయ-చ-చ-మచ-దే-పాదేసజసా-నగణజగణనగణాజగౌ
జగణగురుచవికత్సపరేదితి-అద-ద్వయమప్యేకీకృత్యోచ్చా-యేతేయథాపూవా
ధ-ముత్తరాదాంచలచ్య-కానాంప్రధగవత్సతేనాతథేర్ధ-ః-ఉ-క్త-చజయదే
వన-తరసాదితాసజసలపిష్ట-చ-రసావేగనడిదితాఉచ్చారితా - అద-ద్వయమప్య
దిరామణవికీకృత్యోచ్చారితేత్త-ధ-ః-ఎవ-చ-సతిద్గతానామప్యత్తంభవతి (గా
గ్య-||అథోద్ధతాయా-లక్షణసాహ||సజసాదిమవితి||ఆదిమపాదేనజసేత్యేతేత్రయో
గజాఃసలఘుకాశ్చలఘుసాసహితాశ్చైవవంతి అథఅసంతరకపాదానసజగురుకై
వ-త-త్విష్కృమ్యతభనజలాగయుతా||సజసాజ
జాలఘుగురుచత్వరీయవాదవియావ-అపిష్టేత్వైకతఃవి-స్తి-చరజేసజసా

దో , శ్చ వ స తి గు రు యు గా | అ వ ర మ ఖ ల ము ప రి

త న స మ మ తీ వ , లి త ప ద చ య మ మృ త ధా రా || ౫ ||

— శ్చ ఇతిపదచతుర్దశ్యప్రకరణమ్ శ్చ —

స జ సా ది మే స ల ఘు కా శ్చ , న స జ గు రు కై ర ధో ద్ధ

తా | త్వ ఙ్గై గ త భ న జ లా గ య తా , స జ సా జ

ధం , ప్రజువరిపునగఁ | బ్రజతజగదవనజనిహననమథాదౌ , భవతాసానతమ
మృతధారా || ౫ || * * * * * ఇతిపదచతుర్దశ్యప్రకరణమ్ * * * * * థోద్ధతా
లక్షణమ్ సాహస్యేనకథయతి||సజసాదిమసలఘుకాశ్చేతి||ఆదిమ-జసా-ఘు-
తేయనజా-గురుశ్చ-త్వతీయభనజాలఘుగురుశ్చ-నికతశ్చరదేవతుథానజసా

[illegible][illegible]

యూగశ్చలచక్రవర్తివర్యోతీయకవిశివాచ తః సారథీ పరిత్యజ్య తేన సామాన్య
లక్షణముపజీవ్యోయ నాదగాత్రే విశేషతః క్షృతిశ్చ సామాన్యతా ప్రకరణమ్
*** మూఁజ్యోగో ప్రథమాక్షిగ్రంథిర్న వృధగనత్ | త్రితయ సనజరగా
స్తథా ససాసేద్వివచరితలిజయా | ప్రచుపితమిదమవస్థాభూర్నమితి || మూనుగ
ణసగణౌజ్యోజగణభగణౌగౌగుర్నయంచ ప్రథమాక్షిగ్రంథిః ప్రథమః సాదః పఠః పృ
థగవర్తితే - ఆత్మమగణాదివృత్తి క్తం హదా నామస్య నా సీత్యధేదిబుధ్యా మూఁజ్యో
గావే ప్రథమాక్షిగ్రంథిర్న కలతకణాకృత్యసృష్ట్యా త్మోచిత్రయే - అన్యత్ ప్రతి
యంతే క్షృప్తమగణాదితరత్ ప్రయం పఠః పృథగవర్తితే - తేచవాచాః కీడ్వశా
దిత్యతప్రకాశనసరగాభవగణసగణజగణగణసంపద్యితయిర్న వాదిత్యతేషః - త
థా ససాసగణౌ సగణశ్చ తృతీయః పాదః - ద్వాభ్యాం సగణాభ్యాం పరికిలిరసకాతౌజ
యా జగణయగణౌద్వివచరితలిజయాద్వాన్ గణౌచన - తర్కజగణయగణౌచ త్యధః -
చతుర్థః పాదఇతి శేషః - పవలచేదిదం వృత్తం పశ్యతి భార్యం డిపసి లవదపూవం
ప్రచుపితం భవతి డిపసి త ప్రచుపితా మెల్వధః - పితరుక్తం భవత ప్రథమేవా
దేమ సజభగణాశ్చద్వాగురూచ - ద్వితీయేవా దేన సజరగణాశ్చ ఏకానుభవ తృతి
యేవాదేద్వాన్ గణౌ సగణశ్చ - చతుర్థేవా దేన గణద్వయజగణయగణాశ్చ యదిభ
వంతి టీకాదేవస్తి త ప్రచుపితం నామ వృత్తం భవతి - అసి న్యై తేయథా అన్యత్
కానాం తిర్థాం ప్రధాం తరణ సహనంధి సమాసవశాద్ గ్రంథాచ్చ రణం నలభ తే
ప్యత్ ప్రథమః పాదః ద్వితీయాదిపద త్రితీయేన సంధిసమాసవశాత్ గ్రంథాచ్చ ర

తం, యది శేషమగ్యఖలుపూర్వతుల్యకమ్ || 3 ||

—————
 మూలమున గల సత్యమును రేఖాత్మకముగా

[illegible]

ఐంసలః తేస్త్రిసిమశ్చ ధగేవపివతీతి (గా. ౪. ౮) అథోపనిత ప్రచుతితలతయతి || మన్మ
 జ్ఞోగావతిమగణా/ బజగణాపి బగురువ్యయంబప్రధమవాదః - వివతప్రైక
 శ్శులక్షణాప్రాగుక్తం అన్యేషు బ్రహ్మణాంబహువిధ్యై అన్యత్ర వాగ్దేయం
 క్రమేనానంబగాద్వితీ - వాదం - ససానస విప్లవగత్రయం సగణాన్వైక్యం
 వాదః - ప్రసంగణాన్వైక్యతీవోసగణాన్వయపురాతనకౌజగణయ - శాచతుర్థాన్వయః -
 తదింబప్రైకవప్రత్యక్షపురాతనం ప్రచుతితముదిబుకవస్తి రిప్రచుతితమితియా
 వత్) ౧ || సావాదేధ్యతీ మతేనానసయైత్రా | ప్రధమాన్వైక్యతయతిప్రవద
 మానమ్ | త్రితయనంబువపురాన్వయకౌజావతి | ప్రతితమతిగదింబయి
 త్రిమతిత్రితయకేపాదేవాన/ శానానగణాన్వయకౌజానానయై
 తోభవతి - అవగంపాదత్రితయమంబువపురాన్వయకౌజావతి - ప్రధమాన్వైక్య
 ప్రధమవాదేప్రత్యాయదియశ్శుతీప్రధమాన్వైక్యతయతి - ప్రజ్ఞామానం
 నామన్వైక్యంబిహజగతిప్రతితమతిభిన్వైక్యతీభిఃగదింబదితంప్రతితమదింబు
 ఖలు - విప్లవంబువతిప్రధమాన్వైక్యప్రధమాన్వైక్యమగణాన్వయకౌజాన్వయ
 శాగురుయగళింబయై - ద్వితీయగణాన్వయకౌజాన్వయకౌజాన్వయకౌజాన్వయ
 ద్వయంబగణాన్వయకౌజాన్వయకౌజాన్వయ - చతుర్థాన్వయకౌజాన్వయకౌజాన్వయ
 చ - అప్రప్రధమాన్వయకౌజాన్వయకౌజాన్వయ - అన్యేత్ర యాపివాదావతీకృత్య
 యావతి | గా. ౪. ౮ || అన్యేత్ర - చా/ సావాదే || ఆధ్వన్యైక్యతయతివా
 దేనానసనానయైత్రా - ప్రధమాన్వైక్యతయచతుర్థాన్వయకౌజాన్వయకౌజాన్వయ

ప్రతయంశనజరగాస్తదాననానః॥ త్రినవరి
కేతజయా, ప్రచుపితమిదముదితముపస్థిత
పూర్వామ్॥ ౧॥ నౌపాదేభత్యతీయకేసనానసం
యుక్తా, ప్రధమాంస్త్రిత్యతయతిప్రవర్ధమా

తగవానుఁగ్గొనఁగూర్చులయ్యెఁబూర్తియొప్పుగాయీ నొంకొనికురాత్పరులయ్యెఁబూర్తి
 యొప్పుగాయీ నొంకొనికురాత్పరులయ్యెఁబూర్తియొప్పుగాయీ నొంకొనికురాత్పరులయ్యెఁబూర్తి
 తగవానుఁగ్గొనఁగూర్చులయ్యెఁబూర్తియొప్పుగాయీ నొంకొనికురాత్పరులయ్యెఁబూర్తి
 యొప్పుగాయీ నొంకొనికురాత్పరులయ్యెఁబూర్తియొప్పుగాయీ నొంకొనికురాత్పరులయ్యెఁబూర్తి

జేతజరాస్యః అపరంసాద శ్రీతయమపియది పూర్వానమంసాన్. శ్రుభ సేవపా
దేపూర్వావద్వి తతి. మా త్రా బాముశ్యం - శుద్ధవిరాట్ప యిభుశ్చయింశ్య
తతేతిథోక్త శుద్ధవిరాట్పబలూర్వాంతద్వ శ్చంప్రమాభంజదం-పద్ద బలాదాదా
భమిత్వభ్రాః) 3 || * * * * ఇత్యుపధితి సమపిశీ ప్రకర మ్. * * * *
విషమాక్షరపాదత్వాత్. పాదైరసమంజసాదమకానన్. యచ్చందాచాక్రయే
గాధాంతయూరిభి ర్ప్రొక్తమితి || ఇయంచతుష్పదీగాధాచిహ్నాన్ సప్తమగ్న
పాదాః ప్లాక్షరః-ద్వితియాదశాక్షరః-తృతీయశ్చపాక్షరః-చతుర్వానసాక్ష
రః-విషమాక్షరపాదత్వాత్ విషమాక్షరత్వాత్ విషమపాదత్వాచ్చ పాదైఃకరణ
భూతైఃఅనమంజసంఅనద్యశంయచ్చంబోభవతియచ్చాశ్రయంరశ్చ స్యచిక్తం
చనభవతితత్ సూరిగాధాంత ప్రొక్తమ్. పృష్ఠాంతస్థమహ - ధమ-విది-దమ-
వత్. శాస్త్రేష్యిర - ఆశ్రయే తీతహసపురాణావదమకానన్. ప్రత్యేనవిసజ్జితాన్.
సవకధమశ్యప్రతిపాద్యమానత్వాత్ - మహానాకతేతావగ్ధాచాగృశ్యతేయథా ||
యుధిష్ఠిరొధమకమకామహస్రమఃస్కందోఽబానోభీషసేనాఽశ్వాఖా||మా
శ్రీ సుత్రాపుష్పపలశమ్మధే | మూలంకృష్టాన్రచ్చ చప్రాప్తా జాత్యేతి - ఇదింభం
దశ్చ తుభిరపాదైర్నపేతంపంచతత్వ రింశదిక్షరంపేతి త్రిప్రపభవతి-పంచచ
త్వారింశదక్షరాత్త కత్వాత్ పురసాంబుద్ధ్యానవ్యతమత్వేకనస్రమకశ్యత్వాచ్చ
గాధాత్వంప్రాప్తం. సస్వేకచ్చ ంబోభవానాభిన్నచ్చంబోభవానావాప్తతా
నామన్యశ్చబిశ్రజేత్యుపజాంత్యం ప్రతిచారితంబ్రతీయాత్వాయో- యుధిష్ఠి
రొధమకమకామహస్రమిత్వశ్చశ్లోకస్యప్రథమగ్న పాదాద్వాదశాక్షరత్వాజ్జ
గతీన్యూరః ఆస్యత్రయోపిపాదావకాదశాక్షరాత్తకత్వాత్త్రిప్రప్తంబంజ - ఆ
తాజగత్వాపితేనపాదేనత్రిష్టుభశ్చైశ్చి పాదైశ్చబిశ్రతాయంవృత్తనిశేషః
తిపసాంతసంజ్ఞాకాభవతుమకాంతిత్రపురగాధాత్వేనాచాక్రయతేపద్దచని
పురోయగ్నాఖ్యానప్రకారణతి నైతదేవమ్. వికర్వదాశవేనచాల్పిన్నచ్చం
దోభవేనచాపాదేనపాద శ్రుమస్యచలభేనాధిశస్యచయోగేతుపజాతిత్వే
సమంజ్ఞతానాంవృత్తానాయల్లతీణముక్తంబల్లశ్చణా యుధిష్ఠిరొధమకమకా
మహస్రమిత్వత్రయద్వైత్వతేతదిదమచాతుర్వంపరొక్తమాపత్వే త - ఆ

త్రద్విత్వీయత్వీయవర్ణకాదాత్మ్యన్యప్యన్యవేద్య మానసికస్వరూపవ్యవస్థా
 నిబద్ధశ్చైతే. థాహ. ఎకస్మిన్ చాదౌగణ్యము. గురువ్యయంచ. ఇతే - ఆవ్య
 స్మిన్ గణ్యయజగణ్యయగణ్యం - ఆ గణ్యకామణ్యం బద్ధయగణ్యం - ఇహ
 ఉపహితమివాద్యయమర్థకంవాసమానలక్షణం. ఇహ. అన్యమజాతీయతా
 భావాన్యప్రప్రతిత్వేనవాసమప్యతిత్వేనవాదకానుప్రతిత్వేనవాదకసత్వ
 లక్షణస్య త్రాయోగాద్విషమవృత్తేషు త్వలక్షణేషున్యతమత్వనాస్తి కాభా

ఖ్యాప్యేతి కైరళానాదేశాద్వికామపిచ్ఛంపాంపురాణాదిభిప్రయోగభవాన్య
 గాథాత్వేననివాహ్యం. నాన్యతేజ్యేనంగాథాన్యరూపవివచనీయం. ఇహ
 న్నవాసంతిద్వరత్యై. నిరనాత్. కన్యప్రమతికత్తత్వాంతఃస్వభూత
 తేతః ప్రరాచనాదానీరులుగణ్యకామిచకేదశః || ఇత్వాదివిషమపాదస్యప్రతిత్వ
 కావరణం. ఇయంచటప్పదీగాథా. ఎతచ్ఛ. దలప్రారత్వారి. శబ్దతుల్యైశ్చన్య
 చతుఃపాదవన్వేనజగతీత్యనుక్రమశక్యత్వాగ్ధాత్వం ప్రకం - ఆచ ప్రమ

త్వనెనార్యాదయోవిషమతుల్యైశ్చగాథానానా తీతివికాంతం. దమక - సౌష్ఠ్యేన
 తిగృహ్యంతేనగాథాపురాణాదిషుచనకావాదిష్టి తిగృహ్యతే - ఉక్తం. చజనాత్రి
 యేన. నాహికాసాగాథాపిషణ్ముషిప్రాతేతిమనీషిర్ని ప్రాతేత్యథాః - విత

దుక్తంభవతివిషమతుల్యైశ్చమాతృతాత్మవిర్గపాదైరివిషమాతృతైశ్చమాతృ
 తైవాదద్భివానాపాదైరివిషమాతృతైశ్చతుర్థివాపాదైవాదవిషమం ఆస్తిత్వా
 న్నన్యప్రేమా త్రాప్రత్యైశ్చవణకత్వత్రైవేనచాచుక్తయచ్ఛందఃస్మృతిత

హసపురాణాదిషుముషిప్రతీలేఖప్రబధేభ్యశ్చ తేతచ్ఛందఃగాథేభ్య దావి
 ద్భిన్ కథిం వివాద్యశంకావ్యేతుకవివకప్రయోజ్యమ్ (గాగ్యక || ౧౨ భగవా

లక్షణమాహ || విషమాతృతే || యదస్తా విరమ ప్రభంధః విషమాతృతరాదంభిన్సం
 ఖ్యాతృర్నైర్గ పాదైరవిరంభవతీన్సగురలఘునిన్సైవావాదైరతిత్వం. ఇహ
 వతిసంఖ్యాసామ్యేపితత్తుమధై గాథాత్మకమ్ - వితతీ. లక్షణమ్ - గాథయా ఉ

దాహరింరన్యత్రప్రప్రమతికా రాక్యన్యభావాన్యాదిరూపత్వాన్ - న సతి
 మేమాగాథావైరై గౌరవాకించాలాకేపి ప్రయోగభజతే - ఆద్యై తస్మిన్ విషయ

య్యై. వక్రమ్ తాదకప్రేయవృత్తంసూత్ర వివక్షితత్వాత్ - ద్వి తీయే. లక్షణాః తీ

మహిగాధారూపేణ వ్రతయోజ్యంతాకపితస్యాన్య ప్రయోజ్యత్వాత్ - లక్ష్మణ
 త్తదనయకమితిగ్రన్తాదౌనియమాభ్యుపగమాచ్చ - అత్రోచ్యతే||అకపితస్యాన్య
 గాధాగ్రస్థిష్ఠాపేక్షామకవలం| అనాపేక్షామప్రయోజ్యత్వాన్నాత్తైశ్చ
 లక్ష్మణాచ||తస్మాదీతి లక్ష్మణవాక్యస్యగాధారూపత్వాభావసదౌయ - ఇ
 వాచ||విషమాక్షరవాదంవాదైరసమమవవెతిప్రకారద్వయశ్రవణాదభిప్రాయ
 నామపిసమాధానమివైతానాంనగాధాత్వంతథా||యచ్చందానోక్తమన్యభిరి
 తివచనాదిపాత్రానాంఉపస్థితప్రచుపితాదీనాంనగాధాత్వమిత్త్యనుసంధేయమ్)
 ర||***ఇతిచగాధాగ్రస్థిరణమ్***ఇతిశ్రీమతాకపితాదౌలెనశ్రీనాథ
 సవరచితాయాంధీశోధిసమాఖ్యానాంప్రతరత్నాకరవ్యాఖ్యానాంపంచమో
 ఽధ్యాయః***

స్యాత్ || ౩ || ***ఇత్యుపస్థితప్రచుపితప్రకరణమ్***
 (విషమాక్షరపాదత్వాత్ , వాదైరసమభి
 సంధమకవత్ | యచ్చంస్తానోక్తమత్ర , గా
 ఢతతత్సూరిభిఃప్రొక్తమ్ || ర*ఇతిగాధామరక్షణమ్*)
 ***ఇతిశ్రీకేశదాసకృతేపుష్కరత్నాకరేపం
 చమోద్ధ్యాయః || ***

రాహుభూత్ , శ్రతమనుజమయఃపురపూర్వతరోసా|| అపకభంవిలాసంవృషభగ
 తిం || ౩ || ***ఇత్యుపస్థితప్రచుపితప్రకరణమ్***ఇతిశ్రీనారాయణపు
 రోహవిరచితేమణినిధిసమాఖ్యానైపుష్కరత్నాకరవ్యాఖ్యానైశ్చోద్ధ్యాయః ***

శ్రీ సరళారయోనమః

సన్యాసాని సృష్టరత్నాకరేషు హ్యేనామ్

॥ పూర్వేష్ట్యైమమప్రత్యాకాంతక్షణము క్షణాభ్యుదయసేవేమమనదృష్టా
వియతాక్రమమప్రమాణాదిశకలయితవామనపర్యాయతరభ్యంతేత్రతావత్
ప్రస్తారాఖ్యం ప్రమాణాదిశకలయితః॥ షో॥ వాదేనన్యగురావాద్యాన్లఘుంశ్యస్యేద్యు
రదః॥ యథోపరితథాశేషంభూయిష్యుర్యాగముః॥ ౧౧॥ ఊననద్యాన్యరూననయాన
త్సర్వలఘునావేన॥ ప్రస్తారాయంసమాఖ్యాతశ్చన్ద్రవినితవేదిభిః॥ సర్వేగురహి
యశ్చతస్త్రిశశవగురౌవాదేవతకమావాతాద్యాత్ గురోఃఅథఃలఘుంశ్యస్యేత్
స్థానయేకశింకలశ్చగురోఃఉపనియథాయేనప్రకారేణఅక్షరస్థితితథాతేనప్రకా
రేణశేషంతాద్యాన్యరూలిఖితస్యలఘాఃఅవశిష్టంశ్యస్యేత్ - అముంవిధింవిధానం
భూయఃపునర్నవఃకుర్యాత్-యావత్ఆయంవాదఃవితస్త్విధానేక్రియమాణేనస్వల
ఘుఃపవనతావతుఃకాయాదితనశ్చక్షుః - నన్వేనంపునర్నవఃఅస్త్విధానేక్రియ
మాణేతాద్యాన్యరూలిఖితస్వలఘాః అథోవాగఃతృతీయపర్యాయశాస్త్రోభవతిత
థాపర్యాయాంతరవ్యపియథానశ్చుభగశాస్త్రోభవతితస్త్విధానేకంవిఖ్యలైతిజ్ఞే
తాహఃఉరగతిఃఉనెద్ధానెగురూననద్యాత్లిఖితవ్యధాః-వివంచనవ్యయంవిధిః
న్ద్రవినితవేదిభిఃతచ్చాస్త్యజ్ఞైఃప్రస్తారౌవాదసమాఖ్యాతః-వితద్యక్తంభవతి - తృతీ
యేనభూయఃఉక్తాదిభ్యంస్సవికైకచ్యవసః అనెకానిలక్ష్మీతానప్రత్యాని - తేమమి
యత్యాన్ద్రావాదేషుప్రమాణప్రస్తారౌవాదప్రమాణాన్ప్రసక్తాతే - వితి-భంధో
వామవిమర్శనాదై - ఆధానం-వాదాశ్చనణాత్త కాఃనణాశ్చగురులఘునూహా
తతశ్చున్ద్రావితవ-కమా నైవశ్చజ్ఞేకస్యవైద్యగురుభివాశేవలైలకఘు
భివాశబుద్ధిస్తేవాశభవితవ్యం - తథాభవతియత్రసర్వేవణాగురహిభవంతిత

అయ్యుత్తంభవం-మెరుగు ప్రాగున మౌఘవచ్చుకావచ్చునూ-సృష్టానిభవం
 తియ్యెనుకొనఁబడెనువఁతిచ్చరమిచ్చుత్తమ-నవకగ్గొప్పకత్తిస్సొంపులై
 విశ్వమాణువు నైరాగ్యహయవిధానానుకూలతయా-సవకలఘోషకత్తసన్ధిచ
 రకుత్సంచరత్విమాణనిధానస్యత్రవర్యవసానాత్తత్రాసమ్మవాచ్చవి
 నందిఖిత-అస్యభందసయింతివృత్తానిసంతి అస్సనంతరంచైతదితప్రస్తారవ
 కాగ్గాఁతేతత్సద్భవజ్ఞానంచసిద్ధివ-తత్రయదికశ్చిత్తద్ధాన్యచందఃపుత్రేయ
 త్తాగ్రమణిజ్ఞానతతహాకర్తింశ్చిత్తమెన్ద్రలఫలకాదౌవాసికతాఃహరిద్రామూ
 తాఃవిరంజావిస్తాగ్రలవసాదనమిషికాదీకంకించిద్వైశ్వత్వాసత్వంమధ్యావృం
 న్నకటక్త్రకాదెవతికమానానాంత్రమతాంగురూణామక్షరాణాం ఆధ్వవృత్త
 త్తనాగణస్త్వనచక్షమానానాంస్థానెమత్రిమగురుత్వజ్ఞావకాఃఅయావతొఽన్య
 యిహాణాఃపుష్కరాణాన్యోన్యాంతరాభావప్రాచుర్గిరిలాత్తికాఃఽస్రా
 రభాః ౧ ౧ ౧ ఇత్యేవమాకారాఃచిత్ర-తత్తస్త్రికాశవఃగు
 నానాదేశలకమానాదాద్యత్గురొరభోభాగైవికాంగురప్రమాణమంబరాళంకృ
 త్వాల్లఘుర్వజ్ఞావకాఽంబుజుంరేఖాంశరూపాంనాదీమాఽంనాభిఖవాఽం |వవం
 విదాకారాలభ్యేత్-వివంచనఽప్రదౌఘఃఅనంతరంద్వైగురూచభవతః|౧౧
 తద్విస్మయంపుత్రంయగ్జాత్తికంబవతి-పునర్ద్వితీయవృత్తేద్వితీయాత్తు
 రత్వేనస్థితాదాద్యాఽరారభోభాగైఽంతరాశ్చేత్రంముక్తైస్తాంబుజ్జీఽంబుర
 ఖాలిచిత్రవృత్తియాత్తురత్వేనస్థితాద్వితీయాఽరారభఃప్రాంగురీకంరేఖాం
 తిహితాద్యాఽరత్వేనస్థితాల్లఘాఃచిహ్నఃసేనాన్యత్వేనావతప్తమానైవిప్రాంగు
 రురభాఃచిత్ర-తథాచసతీతద్వంతియఃద్వైగురూమధ్యేత్వకొలఘుతచ్ఛ

పాదేనవకగురాపాదలకఘంస్యస్యగు
 రొంధః | యథావరితధాశేషంభూయన్మకు
 యాకదముంవిధిమ్ || శ్లో || డానెదవ్యాద్దు

అథకట్ట్యయోకప్రతిపాదయిఁజుట్రదాప్రస్తారన్నమప్రత్యయంకథ
 యఃప్రస్తారానామృత్తివిశేషస్సరూపజ్ఞాఽకశిల్పవిశేషః || పాదేనవకగు
 రావిహితగారిదిరవిధిరివ్యంతర్లోఽవ్యయమేకంవత్సవ- సవకఘంభంసాం

[illegible]

రూ నె వ యా త్స వ క ల ఘు భ క వే తో । ప్ర

[illegible]

శార్యః-అమలాయంవృత్తవిన్యాసాదితే తత్రాహుయవత్సవలఘుభవేదితి||
 యదానవలఘుఃప్రతపదోభవేత్-తితిఉద్దేశంతు||కద్యాల్లిఘున్నానుగు
 రోరదఇత్యస్మిన్ప్రస్తారవిధిసమ్మనాత్-అయమేవంగూర్ణప్రస్తారఃశబ్దాది
 తితివేదితిఃపిగదాదివిసమాఖ్యాతి-సమ్మగుపదిప్రతి-అద్యాయవిన్యాసాదిః
 శబ్దాదితివేదితిః ప్రస్తారఃసమాఖ్యాతిఃప్రస్తారాల్లిఘుః-ఇత్యధికః-తిద్య
 థా-ఉక్తాయా-ప్రస్తారః ౮ ఏవలన్యపామపిశబ్దసాంప్రదారవిధిస

1

ప్రస్తారో ౭యం సమాఖ్యా తత్ప్రస్తో విచితి

నిచఘరిశః|సప్రీతిజ్ఞాననాయత్రప్రస్తారస్వకర్తృతేభవా (౧) ప్రస్తారాణాంవవ
 ర్తేషాశబ్దస్సుసకలేష్వపి|సఖబోధాయమగ్ధ్యాన్గత్రప్రారక్రమఉచ్యతే(౨)
 నామభాగంనమారభ్యరక్షణగావధిన్యసేత్ | గురుశిశ్రీణ్యాద్యతక్రాతేషానా
 ద్యాద్ధరొరధః(౩)లఘుస్యస్మగురుద్వంద్వంవసేచ్ఛేషస్యపూర్వకాయ|గురుద్వయస్యా
 ద్యగురోరధస్తాల్లిఘువిన్యసేత్(౪)యథోపరితథావిత్తథాగ్రేకంగురుస్యసేత్|ఉ
 నత్వాద్వామభాగస్యగురుమేవలిఖేత్సద్ధిః(౫) తత్రాద్వితీయాదిగురోరధస్తాల్లిఘు
 విన్యసేత్|యథోపరితథాశేషంలఘుంచైవగురుస్యసేత్ (౬) తత్రాంత్యగ్ధ్య
 గురోరాదిగురుత్వాత్తదగ్గత్రసః|లఘుస్యస్యానవేశేషగురుద్వత్త్వంసమావిఖే
 త్(౭)గురోరధస్తాద్యస్థలముఃకవ్యవ్యవక్షిణే|యథోపరితథాశేషపూర్వేకగు
 రులఘుస్యసేత్(౮)తతాద్యత్వాత్తద్ధ్యగురోస్తథోలమువిన్యసేత్ | శేషేల
 ముంసమావిఖ్యగురుచోనప్రవిన్యసేత్(౯)తత్రాధస్తాద్యగురోలఘుస్యస్యా
 ధవక్షిణే|శిఖైస్థలముద్వయమద్వాప్రస్తోయంసేమితః (౧౦) శబ్దసామపిసర్వ
 పామేవంప్రస్తాశ్చరీః|గుర్వాదితిశ్చలఘుంతంతత్తనత్తరసంఖ్యయా(౧౧)ఇతి||
 (రాజగోపాలరాజేయమ్|పాదేశ్వరగురాదితి || అస్యాధికవచికతఃపూర్వస్యా
 ఖ్యాత్యభిరపిస్ఫుటం | రాజగోపాలరాజేయేణఉవాచాంతరముచ్యతే||అత్తచ్ఛబ్దగ్రహ్య
 పాదాత్తరాజేన్యస్యాదేవారభ్యతేపామధో౭ధిః|లఘోస్యగురోస్య౭భి కాంత
 సంత||ప్రస్తారైస్సుద్విగుణాన్యాపనీయాః|| ౧ || వివరణం|| క్రమాద్వాచ
 తుర్రపీతిద్వగుణైర్ప్రస్తారం|వధితాచెప్పవత్సంఖ్యాఉక్తాదిచ్చాదిసామతీ

కమాదాయసంయుజ్యః కజ్యమానకథాఽదౌ శ్రుత్య ధకం నమోవిషమేచనతిగు
రుభావేత్ - వితరుక్తంభవతియదాకజ్యత్ మధ్యాచ్ఛంధనఃచతుభావృత్తంకిన్య
శగురులఘుసన్నివేశమితిపూర్వాపూర్వాపూర్వానానస్సన్ జిజ్ఞాసితేతదాతాత్మ తు
స్సంఖ్యాద్విధావిభజేత్ - తదధికాంద్విసంఖ్యాత్వేనఽపిచవతి - తతోజ్ఞాయతేవృత్త
స్యాద్విషయోలఘురితి - పునశ్చతాంద్విసంఖ్యాంద్విధావిభజేత్ తదర్థంఏకసంఖ్యా
త్వేనవిషయంస్యాత్ తతోజ్ఞాయతేద్వి తీయావిషయోలఘురితి - పునశ్చ తాం ఏకసం
ఖ్యాంద్విధాకతుః మశక్యత్వాత్ తస్యాంఏకసంఖ్యాయాం ఆస్యామేకత్వసంఖ్యాం
ఆదాయద్విధావిభజేత్ తదానీమపి అధికం ఏకసంఖ్యాకత్వేనవిషయంస్యాత్ తతో
జ్ఞాయతేచ్ఛ్రేయోవయోగురురితి - విషంచనతిమద్ధావృందనఃచతుభావృత్తం
ఆదౌపద్వైకావ్యాఖ్యాంలఘుభ్యాం అంతేవేతనగురుతాచడపేతంనగజాత్వకంభవతి
తిజానీయాత్ - జిజ్ఞాసుః తథాదుడపంచమంవృత్తింజ్ఞాతుమిచ్ఛ తితదాతయా విషయ
సంఖ్యయా సహవిషయసంఖ్యాంసంయోజయేత్ తదాపట్నంఖ్యాకవతితాంవిభజేత్
తత్ సదధికంత్రిసంఖ్యాత్వేనవిషయంనగమయతివృత్తస్యాదౌగురుమ్ పునశ్చ త

(విన్యాసః)

మధ్యాచ్ఛస్వనికజ్ఞామంవృత్తంవృత్తం,

స్వస్వఃపచ్చగి+౧=౨÷౨= ౩ ఏకంఆదాయఆధీ

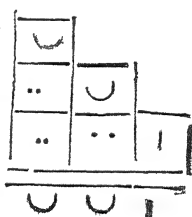
కృతత్వాద్గురుః

తస్యధికంశ్రీశ్చి3+౧=౪÷౨= ౨ ఏకమాదాయఆ

ధీకృతత్వాద్గురుః

తదధికంత్వే ౨÷౨=౧ ఏకంఆనాదాయఆధీకృత

త్వాన్యాయః

ఉత్తరంతగజాత్వకమితి

యాత్రి సంఖ్యయానహవికసంఖ్యాంసంయోజయేత్ తదాచతుస్సంఖ్యా హభవతి
తాంవిభజేత్ తత్ సదధికంద్విసంఖ్యాత్వేనవిషయంచసగమయతివృత్తస్యజ్ఞాధ్యే
గురుమ్ - పునశ్చతాంద్విసంఖ్యాంవిభజేత్ తత్ సదధికంఏకసంఖ్యాత్వేనవిషయంస
త్ గమయతివృత్తిస్యాంతలఘుం - విషంచసతిమద్ధావృచ్ఛంధనఃచతుభావృత్తం ఆ
దౌపద్వైకావ్యాఖ్యాంలఘుభ్యాం అంతేవేతనగురుతాచడపేతంనగజాత్వకంభవతితి

4. ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಾಪನ - ಇದು ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ಧರ್ಮದ ಮೂಲಭೂತ ತತ್ವವಾಗಿದೆ.

ಭವತಃ ಕೃಷ್ಣಾಕ್ಷಯಃ ೦೫೦೦

ద్వీప-తస్మిన్మత్స్య లిఖిత

తే. లఘుః ప్రథమం లభ్య తే. శేషః ॥

౩. పట్టాభిషేకము శ్వా దధేనము;

வினா 100: (அ) ஆம் ஆகாவினால்தான்

త్యాగో వికమాధాయకథాత్మ శేగు

రులకానిః - శుభాదిః ౧ బృత్యం

మత్స్యచరిత్ర తేఘు: - తలొక్షర

శంఖ్యాగంపూజా తి. విరచ్య తే- తత

వివం ద్యా చశస్య పృతస్య భేదః

|| U || సగణోలఘురితి - ఏవ

మల్లెపొదల సమృద్ధి వయస్సాన

జ్ఞప్తశ్చ నాంప్రతిపదనమనునం

ప్రతిష్ఠాభిదా ప్రహరః

c, U U U U

1 1 1 1

3 U I U U

1 1 U U

2 U U 1 U

E 1 1 1 1 1

2 1 1 1 1 1

1

1110

00001

1001

U U U U

1701

১১	০	০	১	১
১৪	১	১	১	১

08 11 11 11 11

NE I I I I

సమీక్షలు : 1. విజ్ఞానమును ప్రయోగము

యలదికంజిర్రుత్తులలో శ్రీ యాజ్ఞానమహర్షిమహావచనమగ్రముగా బోధించబడినది

ఎక మనాదాయాభిక్రయమాణేలఘురితివికమారాయాభిక్రయమాణేసఘురితిచ

విధిశ్చైవైవీరసంఖ్యాపూతాపర్యంతంకార్యః - ఉదాహరణం॥ దా, శ్చందనిష

[illegible]

1. The first part of the document is a list of names and titles, including "The Hon. Mr. Justice" and "The Hon. Mr. Justice".

తాత్పర్యము విశదమైనది. తరువాతను తీరస్కారమును ప్రాణతాపమునకు గాదు.

భయమ్) ౩ || *** ఇతి నష్ట ప్రత్యయః *** ౪ || నష్ట స్వప్ర తస్య జ్ఞా
 నోఘ్నురుపాయ ఉక్తః ధనునాదృష్టం వృత్తం కతమదేతస్మి కా ఘం దసీరి జ్ఞాపాయాం
 తద్దానైస్త్ర పాదాలఘ్ను ముపాయమాహజ్ఞా ఉద్దిష్టం ద్విగుతానాద్యాదువ్యం కాన్వ
 మలిఖే ౧౪ ఘ్ను య చ త్రాం కాన్వై సై న కై మి శ్రీ శ్చే భావేదితి ౧౫
 ద్విశ్యమానవృత్తావస్థితానాం అక్షరాణాం అథ సైతే స్థపయితవ్యేష్యంకై మి అ
 ద్యాత్ ప్ర ధమాత్ స్థాపితాః జ్ఞాదుపరిఉద్వ్యంకం స్థపయితవాన్ అంకానద్విగు
 థై కాన్వై దై గురు భావే త్ ౩ || *** ఇతి నష్టమ్ ***

విధిః క్రియతే - ౧౮ | వివం విన్యాసైశ్చ తే సతి షష్ఠం వృత్తం జగజ్జాన్యక మితి స్వప్తం భవ
 తి. వివమన్యత్రా పూజ్యమ్ (స్వసింహాయమ్) నష్టస్యేతి ౧౯ అతః ౨౦ స్వమద్భూతిమే
 తత్సంఖ్యాసమన్వితః ౨౧ త్రంకీవృత్తిప్రశ్న ఉపాయావక్తురుచ్యతే (౨౨) ద్విదావిభ
 క్తైః మైజ్జైః తదధేన దళితే సమే | యదిస్యాతాంతరాప్రాచులకఘ్ను మేవ మనీషి
 ణః (౨౩) విహాయాదాంతయారకం ద్విత్వే ధాన్యధాన్యతా ౨౪ | స్వాహాయది తదధేన
 పి సమే ప్రాచులకఘ్నుంతరా (౨౫) వివమే కాచ - పర్యవృద్ధి ధావిధి శైలితి | స్వ
 తవివసమే యాతామధేన దితదాలఘ్నుః (౨౬) వివమత్వాద్వి దిసమదళనాయా
 త్తమం భవేత్ | తదా త్వైకం సమాదాయ సమసంఖ్యాం విధాయ చ (౨౭) తస్మిన్ విధి
 తే ద్యేధా తదధేన దళితే సమే | స్వాతాం యదితదాప్రాచులకఘ్ను మేవ మనీషి ణః
 (౨౮) తదధేన వివమే త్వేకమాదాయ దళితే సమే | గురుమేవ తదాప్రాచులకస్థో వివిధివే
 ది (౨౯) అస్యేదాహరణః మధ్యాచ్ఛందస్యేవ ప్రదశ్యతే | సత్తమే కేన చిత్ప్రప్త
 సంఖ్యా యా వివమత్వతః (౩౦) ఏకమాదాయ తత్సంఖ్యా మస్త్రసంఖ్యాం విధాయ తే
 ద్విదావిభజ్యతాం సంఖ్యాం గురుమేవ లిప్తేచ్ఛనః (౩౧) చతుస్సంఖ్యా మథాదాయ
 జ్ఞాం విభజ్య పునర్ద్వి ధాఅఘ్నుం న్యస్య తతో ద్విత్వం సంఖ్యాం చ విభజేద్ద్విధా (౩౨)
 పునరాలఘ్నుం సమాల్లిఖ్య తద్రూపం భగణం వచేత్ | ఉన్నేయమేవం సర్వే మపాదానాం
 పూరణావధి (౩౩) ఇతి ౩ || *** ఇతి నష్ట విధిః *** ఆరోద్దిప్తమాహ || ఉద్దిప్తం నా
 మఅయక చ్చందసీ షష్ఠం వృత్తం సంఖ్యాక మితి యదుద్దిశ్యప్రచ్ఛతే తదుద్దిప్తం || ఉద్ది
 ప్రమితి || అఘ్నుగురురేవ యా ప్రస్తుతస్య వృత్త పాద్యులద్యాత్ అజః గురువాకల
 ఘాద్యా ఆరభ్య అజ్ఞానస్యాజ్ఞా ఏకవణావతే సాన్ ౧౨౨ ౩ - ౪ - ఇత్యాదీనద్వి

జానద్వితీయాత్మరాధోభాగేద్విత్వసంఖ్యాజ్ఞానకలంకంతృతీయాత్మరాధోభాగేవతు
 ప్రియసంఖ్యాజ్ఞానపకమంకంకత్వేనాపూజాస్మాత్ పూజాస్మాదంకమత్తర
 మంకంద్విగుణంకమారిభ్యో వసన్సైత్ - తత్త్ర తేమయచలంకాః ఘనాఃఘనా
 ద్విభాగేలిఖితాభవంతిసై కైఃపితేనాంకే నవహితైః ఐశ్రీ వైఃరాశీశ్చ వైతైః
 అంకైఃఊద్విద్విద్వంశ్చప్రభవేత్ - అత్త్ర పరిదృశ్య మానవత్వావస్థితాని అక్ష
 రాణిలిఖిత్యాతేమమథస్తాత్ అక్షాన్ గ్రహయేత్ - అముస్తామచత త్రాంకాస్తై
 సైస్త్వైమిశ్రితైశ్శకవేదిత్యసేవేతదత్త-భవతి య కశ్చిత్) కింబం) ఇత్యేత
 ద్విత్వతదవత్పరితకరాచిత్ మద్యాచ్యంనాకలమదేదద్విత్వ త్రిమితయదిజ్ఞానతేత
 హికతస్మికవృత్తేవతకమానానాంత్రియ-కాంతురాకాంకానై మత్రిమ అదేన్యా
 నవ క్రాంరఖాలిఖేత్ ద్వితీయతృతీయస్థానయాఃద్వైఃఘనా ఋజూరేఖలిఖేత్ -

తతఃఅద్యస్యగురారథ స్తానవత్వ జ్ఞా
 నకమంకలిఖేత్ ద్వితీయస్థలఘో రద
 స్తానద్విత్వజ్ఞానకమం కంతృతీయస్థల
 ఘోరథ స్తాత్ చతుష్టయ జ్ఞానకమంక
 ల్ప - తతశ్చద్వితీయతృతీయలఘు భో
 భాగావలిష్టమాన యోద్విత్వచతుష్టయ
 జ్ఞానకయోరజ్ఞా యో మిశ్ర జేసలిష
 ట్పంఖ్యాభవతిభున ప్రస్తావంకత్వజ్ఞా

ఉద్విత్వత్వ
 ద్విగుణాఙ్గాః
 గురులఘుభాః

క	వ	ర
౧	౨	౪
౩	౧	౧

అఘనాఙ్గాః ౨ + ౪ = ౬వత్
 త్రైమిశ్రితమ్ ౧ వత్
 ఉత్తరం ప్రమత్వ ౨ త్రిమిత

పకేనాజ్ఞానసహితాయాంకత్వాంక ప్రమంఖ్యాభవతి-తతాజ్ఞానయతేజిజ్ఞాసునా
 కింబదేత్తేతద్విత్వగుణద్వైచ్ఛంసంప్రమంఖ్యత్వవితి-తథా (పురాపురాంజాజ
 గత్) ఇత్యేతద్విత్వత్వంకవిలబ్ధమానై సప్తత్వందవసేతమదేతద్విత్వత్వవిలబ్ధి
 జ్ఞానతేతహికతస్మికవృత్తేవతకమానానాంత్రియ-కాంతురాకాంకానై మత్రిమ అదేన్యా
 లితాభ్యోఽలఘుగుణాంకలఘుగురైఃపిఘుగుణాంకలఘుగురైఃశ్లేషంజ్ఞాపికభ్యోఽ
 ఘ్నేభ్యోరేఖాభ్యోఽలఘు ప్రదేశేమలదే ప్రదేశేపిత్యజ్ఞానకంద్వితియద్విత్వజ్ఞాన
 కంతృతీయ చతుష్టయజ్ఞానకంచతుర్థకాల్పద్విజ్ఞానకంకంకంకమదేశత్వ జ్ఞానకంక
 స్తేద్వాత్రింశత్వజ్ఞానకంక ప్రమచతుష్టయజ్ఞానకంకలపైవలిప్రామిశత్వధికత

తత్త్వజ్ఞానరంజితాశ్చరీభవ-తేషామం కానాంకుభ్యే ప్రభవత్వతీయపంచమసప్తమలఘు
భోభాగావస్థి తేషువీరత్వజ్ఞానకవత్త్వయజ్ఞానకవత్త్వజ్ఞానకవత్త్వజ్ఞానకవత్త్వజ్ఞానక
కేమలంకేమలమిక్ర తేషుపంచాశీలపంచాశీలవతి-పునస్తస్యాం ఎకత్వజ్ఞానకేనాం

[వ్యాసః]

ఉద్దిష్టవృత్తం	పు	రా	పు	రా	రి	కా	జ	గతో
ద్విగుణాద్యైః	౧	౨	౪	౮	౧౬	౩౨	౬౪	౧౨౮
గురులఘురేఖాః		U		U		U		U

లఘుసాద్యైః ౧ + ౪ + ౧౬ + ౬౪ = ౮౫ శబ్దానైతిః

త్రైవిక్రమైకం..... ౧ విష్వ

ఉత్తరంకమఖద్భందసిపదశీలకమంవృత్త మితి-

తేనకస్యేనయోజితానాంసర్వాంపదశీలపంచా భవతి-తత్రాజ్ఞానానైజ్ఞాన
నా(పురాపురానికాదిగో) ఇతే తద్వృత్తంకమఖద్భందసిపదశీలకమం వృత్త
మితి-ఎకలస్యానృపీసృజ్ఞానజ్ఞాతవ్యాని (గార్గ్య || అభోద్దిప్తవ్రత్యయమా
హ|| ఉద్దిష్టేద్విగుణానతి|| ఉద్దిష్టేనృపీకావృత్తనూపవృత్త|| భేదస్యకథఃఅయంభే
దకలింభా|| స్రాక్షాంకంభ్యావగతిఃఉద్దిప్తవృత్తవృత్తయః-తత్రాద్దిప్తవృత్త
స్యకలింభానాంగురులఘునాంకలింభావరవృత్తత్రయమపికాదీనంకాకాద్వి

ఉద్దిష్టం ద్విగుణానాద్యాదు ప ర్యజ్ఞాస్తస్మా

గుణాన్-యథాప్రధమస్యవిగతింద్వితీయస్యైవై-త్వతీయస్యైవై-చతుర్థా
స్యైవై-ఇతిద్విగుణితాన్దేవతతద్వైవై-ఇతిద్విగుణితాన్దేవతతద్వైవై-ఇతిద్విగుణితాన్దేవ
ఘనం-ఘనావస్థితాః యేతులద్యాంకంభ్యావైవై-మిక్రవైవై-రాశీవైవై-నైవై
ఏకేనాధికేనామైవై-ఉద్దిష్టంభివేదవిధింకన్యత్-ఉదాహరణం మథ్యా
వృందసిపదశీలకమిక్రవృత్తంకమితి-తత్రప్రథమస్యైవై-ఇతిద్విగుణితాన్దేవ
తీయస్యైవై-ఇతిద్విగుణితాన్దేవ-త్వతీయస్యైవై-ఇతిద్విగుణితాన్దేవ-చతుర్థా

[illegible][illegible]

పశు, పక్షి, బృహద్రాక్ష, చరణాశ్రయములను దీనియందు
 నివసించును. ఇట్లు విశుద్ధమున నున్నది. ఇట్లు నివసించు
 వానిని దీనియందు నివసించునట్లు నివసించునట్లు నివసించునట్లు
 నివసించునట్లు నివసించునట్లు నివసించునట్లు నివసించునట్లు
 నివసించునట్లు నివసించునట్లు నివసించునట్లు నివసించునట్లు

సవ్యాఖ్యానేష్వత్తరత్వాకలేషమోద్దయః

౧౪౭

తీమ్రైఘ్నూనికేయంతిచతుర్థాఘ్నూనకలిపం నలఘ్నూమత్రే కేయదిబి జ్ఞానసతహిత
 సే కేళు సేవకస్మిన్వాదేవత్తి మానానాంపంచానామక్షరాణాంసానై, పర
 మవత్స్వజ్ఞాపకాణి పంచాంకా నీషష్ఠే స్థానచాస్య మేకత్వజ్ఞాపకమజ్ఞాం ఆస్త్వ
 బంధుత్వ సత్తాత్ సితాద్యాచ్చదితేభూమ్యదాట్వాద్వాకభోభావన వత్కమానా
 వేలిఖేత్ - తత ఆద్యమంకంతతిదివరితనెద్వితీయ స్థాననిష్ఠేష్వత్తరత్వస్థిమంకం

(సుప్రతిష్ఠాభూదాలగక్రీయా)

౧ సవకాలఘ్నవృత్తమేకం-

౧ + ౪ = ౫ చతుర్థాఘ్నవృత్తానివచ్ఛ

౧ + ౩ = ౪ + ౧ = ౫ - త్రిఘ్నవృత్తానివచ్ఛ.

౧ + ౨ = ౩ + ౩ = ౬ + ౪ = ౧౦ ద్విఘ్నవృత్తానివచ్ఛ.

౧ + ౧ = ౨ + ౧ = ౩ + ౧ = ౪ + ౧ = ౫ వికలఘ్నవృత్తానివచ్ఛ.

౧ సవకగురువృత్తమేకం-

(త్వానిచంప

సక్కులనాద్వా³౨ త్రింశద్వృత్తానిభవంతి.

(ప్రకారాంతరం)

సర్వగురువృత్తమే ౧ కం

ఏకగురువృత్తానివ ౫ జ్ఞా

ద్విగురువృత్తాని ౧౦ దశ

త్రిగురువృత్తాని ౧౦ దశ

చతుగురు ౫ దశమంబ

సవకాలఘ్నవృత్తమే ౧ కం

౩౨

యాజ్ఞద్విత్వజ్ఞాపకమంకంలిఖేత్ - అంచాంక త్వతీయ స్థాననిష్ఠే, త్రిత్వజ్ఞాపక
 మంకంలిఖేత్ - తపవ్యంక - తతదివరితనచగురుత్వాస్థాననిష్ఠేష్వ చతుత్వజ్ఞాపకమం
 కంలిఖేత్ - అంచాంక తతదివరితనచమ స్థాననిష్ఠేష్వ పంచత్వజ్ఞాపకమంకంలి
 ఖేత్ - తతదివరితనషష్ఠే స్థాననిష్ఠేష్వ సత్తాత్ సితాద్యాచ్చదితేభూమ్యదాట్వాద్వాకభోభావన వత్కమానా

పునన్వాదికుంపకస్వభావకమితి తద్విశేషానామైవేనాపాతి, సంఖ్యాభవతి
 గా - ఉద్రుచి నెప్పిలిగెను నానెడివేత్ పొవల్య ఖా, జనత కాంచనఖానాంత
 యది - సెలవ కేక నానెడివేత్ సా - శసఖాభవతి-రతడిచరిత నవంచమేనా
 నెవకానానంపంచస్వభావకంకంపజగాయన్మచనివతేతత పువశ్చక్రగ్యం ఎక
 త్వభావకమంకంద్యతీయ నానెడివేత్ సాచతుస్సంఖ్యాభవతితామప్య పరితనత్వ
 తీయన్మనెడివేత్ సాచతుస్సంఖ్యాభవతి-తరడిచరిత నెవతుకేక స్థానెద్వభావం
 దశత్వభావకమంకంద్య జన్మచనివతేతత - పువశ్చక్రగ్యమంకంద్యతీయ నానెడివే
 ల్ సాచతుస్సంఖ్యాభవతితరడిచరితనత్వ తీయ నానెద్వభావకమంకంద్య జన్మభ
 గంపజగాయన్మచనివతేతత - ఐతర్ద పర, చర్దక నానఘటతే - ఐత్తన్మబా
 సా - సత్తాతేతన్మచర్దక - సంతకగాచిదజఘటతేతత ౨ దప్రాచంకస్యా
 భావానా - వివంగవతిసంపాదానంక నాంతరియేన విశ్వజ్ఞాపకానానా, సజ్ఞా
 రంతేను ప్రతిస్థాభే కుంబినశర్దుగురుప్రత్యవికబితి-తరడిచరితన పంచత్వజ్ఞాప
 కేన జ్ఞాయతేతస్మిన్ భంజనవికంఠముకా నృత్తానినాచరి-శత డ్కరితనెదశత్వ
 జ్ఞాపకేన ద్విలఘుకాచి నృత్తాచిదశతి - శత ద్విలఘుకాచి నృత్వ జ్ఞాపకేన
 త్రిలఘుకాచిదశతి - ఉదరితనెదర చ్చత్వభావకేనచతులఘుకాచిసంపత్తి
 తరడిచరితనెదవిశ్వజ్ఞాపకేన కంఠనశకలఘుకాచిప్రత్యవికబితిచజ్ఞాయతే, ఎ
 తస్యప్రకృతస్యజ్ఞాపకేనతేనానానంపజకలఘుకాచిప్రత్యజ్ఞాపకంవికమంకం
 ముత్తాతీయా ౨ భోభోభాగస్య రజ్జేః శిశద్వాదిగురుకుచ్ఛ్ర త్రియత్రావామా

౨ ఛాగ్నిద్వ్యవీణికస్యకగుచ్ఛతే - ఏవచన్యావ్యతిచ్ఛందాసంజ్ఞాతచ్ఛాపి (గా
 గః || ఆధ్మకద్వాదీగక్రియామామావజ్ఞానస్వత్తభవానితి || గోఘుగుకూత
 తా - క్రియాదిశబ్దప్రాపంశ్చేః || గక్రియాచి, ద్వాదిసంఖ్యావిచ్ఛిన్నలఘుగురుప
 చిచ్ఛేదశబ్దః - ఆక్రగురోచిచ్ఛివీకస్యద్వాదిసంఖ్యాలఘుపరిచ్ఛేదఃకా

ప నా క ణి క వృ త్త భ వా నై నా నా త్త రా ధ

త్యాదజ్ఞానసాదరం || సజ్ఞానాతి || ఉపాంతతతి || వృత్తభానాచందనివిద్యమానాకా
 జ్ఞానవికంచైత్రీత్యాదిసంఖ్యాజ్ఞాపకాకావనావతేయనివియవత్ - సైకా

[illegible]

ప్రసాంలగక్రియా ఏకద్వ్యాసోమననైయఃతత్రక్రకాస్థానైస్యపరచైరదిత్యవేయో
మాహుఃఉచిర్యాద్యగురౌత్వాదిఉచరిచిఆదిశ్చఉపర్యాదీతిసమాహరద్వంద్వఃఉచరి
స్థానంతిస్థానంద ఆగురౌగురురహితిశ్యభవతి-తత్ర సవకలఘూనాంభేగానాం

(ఉక్తాదిచ్ఛందసాంఘేరువిన్యాసేవలగక్రియా)

	ఉక్తా	1	1						
	అత్యుక్తా	1	2	1					
	మధ్యా	1	3	3	1				
	ప్రతిస్థా	1	4	6	4	1			
ఉ	ప్ర	1	5	10	10	5	1		
క్	ప్ర	1						1	
రి		1							1
త్య		1							
		1							

(ఉక్తాదిచ్ఛందసాంలగక్రియా)

ఉతాకవిన్యాసః

ఉక్తా	1	1							
అత్యుక్తా	1	2	1						
మధ్యా	1	3	3	1					
ప్రతిస్థా	1	4	6	4	1				
ప్ర	1	5	10	10	5	1			
ప్ర	1						1		
క్రి	1							1	
యా	1								1
ప్ర	1								

సంఖ్య ౭ వగంతవ్యెత్యధికః. ఏకద్వ్యాద్యదిలగక్రియైః-ఏతేనైవక్రమేణ ఏక
గురుద్విగురుత్రిగురుశ్రుతీసాంపరీధ్యేః-తథా ఉచరి స్థానై ఆది స్థానైవాలఘుక
హితానాంభేగానాంపరీధ్యేః-ద్వితీయత్రతీయాదిషుకుపకలఘుద్విలఘుత్రి లఘు ప్ర

వకగుఃవవకలఘవశ్చత్వాః ద్విగుఃవద్వలఘవశ్చవత్ త్రిగుఃవత్రిలఘవశ్చ
చత్వాఃఃచతుగుఃచతుశ్చతులఘుత్వైక ఇతి-సుప్రతిష్ఠాయాం - ఆ గురుకలఘు

ప యు క ప రి ని టీ పె ట్ | ఖి | ఉ వా న్త తొ ని

ద్వాణాశ్చ ద్దసేత్ర ద్విగుత్వా త్ వీకం ద్వాశ్చి నిపునరేగం చటాత్వా వ
వకంప్రాగ్లిఖేత్ - అధలభసితామెకసంఖ్యాం ద్వి త్తయస్థ ననయా ద్విసంఖ్యాయా
మేళయేతి హాప్రిణిభవన్తి - త్మ తీయసాననృణా వాన్తత్వాన్తప్రద్యుతిథా చవచు

మథ్యాచ్ఛందాలగక్రియా-

౧	సవకగుఃవికం	
౩	ద్విగురూణి త్రిణి	
౨	౩	ఎకగురూణి త్రిణి
౧	సవకలఘుఃపకం	

ప్రతిష్ఠాచ్ఛందాలగక్రియా

౧	౨	౩	౪	౫	౬	౭	౮	౯	౧౦
౧౧	౧౨	౧౩	౧౪	౧౫	౧౬	౧౭	౧౮	౧౯	౨౦
౨౧	౨౨	౨౩	౨౪	౨౫	౨౬	౨౭	౨౮	౨౯	౩౦
౩౧	౩౨	౩౩	౩౪	౩౫	౩౬	౩౭	౩౮	౩౯	౪౦
౪౧	౪౨	౪౩	౪౪	౪౫	౪౬	౪౭	౪౮	౪౯	౫౦
౫౧	౫౨	౫౩	౫౪	౫౫	౫౬	౫౭	౫౮	౫౯	౬౦
౬౧	౬౨	౬౩	౬౪	౬౫	౬౬	౬౭	౬౮	౬౯	౭౦
౭౧	౭౨	౭౩	౭౪	౭౫	౭౬	౭౭	౭౮	౭౯	౮౦
౮౧	౮౨	౮౩	౮౪	౮౫	౮౬	౮౭	౮౮	౮౯	౯౦
౯౧	౯౨	౯౩	౯౪	౯౫	౯౬	౯౭	౯౮	౯౯	౧౦౦

సుప్రతిష్ఠాచ్ఛందాలగక్రియా

౧	౫		
౪	౧౦		
౩	౬	౧౦	
౨	౩	౪	౫
౧			

గాయత్రీచ్ఛందాలగక్రియా

౧	సవకలఘువృత్తమేకం
౨	వికలఘుః-పంచగురూణికావత్
౫	౧౫ ద్విలఘుః-చతుగురూణి
౪	౧౦ ౩౦ త్రిలఘుః-త్రిగు
౩	౬ ౧౦ ౧౫ చతులఘ-ద్విగు
౨	౩ ౪ ౫ ౬ పంచలఘ-ఏకగు
౧	సవకలఘువృత్తమేకం

తస్మాత్పకంప్రిణే త్రిణిపకమితి - ద్వితీయస్థాద్వి ప్రసజవతి - ఉపంస్తస్థ స్థా ప్రధమస్థా
నస్యత్థాగ్దెద్వి తీయస్థానస్య ఉపాన్తత్వాత్ - ఉ పరి ప్రధమాదేకాదార
భ్యగురొగ్దెనాననృణామర్థగురుత్వైవేగ కమిత - తద్దేన్ద్వి సప్రతిష్ఠాయా

(౧౧) గైవై కాంకయోస స్వాగూర్వవీధీద్వికౌష్టగౌ [౨౩] యా కైవ్వన
 మౌగంకౌర్వంకంస్వీతయేచోవినిషిపెత్ | అన యాబౌద్ధి తేచ యౌ
 చౌగంకౌర్వదిమచం మం [౨౪] (౧౨) గ ద్వితీయకౌష్టస్థం యాతవి
 శేషత | ఎకలక్ష్మేకగురుణీవృత్తైదే మద్యగైత్తి [౨౫] మద్యయాశ్చం
 దసోవీద్యామాదావంతేచ ఫావావత్ | ఏకంకంలిఖత హిత్యాద్వితీయేన
 గ నేతత్ [౨౬] డైవ్యస్థమేకంస్వితయమామోజా శస్త్రయగ్గనన్ |
 తృతీయేన నేప్యాద్యం ప్రాక్యక్తంస్వయమేకకం [౨౭] సంయోజ్య

[మధ్యాచ్ఛందోలగ శ్రీయా]

					వృత్తసంఖ్య
ఉక్తా		౧	౧		౨
అమృతా	౧	౨	౧		౪
మధ్యా	౧	౩	౩	౧	౮

సర్వలక్ష్యమృతాశ్చం-
 తీయస్థానీతి నీనగూర్వా-
 నీకలక్ష్యమృతాశ్చం-
 నీకలక్ష్యమృతాశ్చం-

ప్రతయ యాయోచోదీప్తివ; ౧౫ పయత్ | అన యాజ్ఞాయతెగుద్ధ్య
 చ్చంకౌర్వదిమచంమం ౨౫ (౧౨) గ్వత్-త్రీణీద్విగురూశ్చీణీద్విగూ
 కాశ్చామృతాచావతరేదీదీప్తి స్థాచ్ఛందసస్తనః [౨౬] డైవ్యమేకం
 ప్రయంయక్తావశుప్తయగ్గైవన్ | పునరావాత్తయ-త్యక్తంప్ర
 యంకాయోజ్యస్థానీ [౨౭] తతశ్చోద్వ్యాత్తయంత్యక్తమేకచా
 యోజయన్మదః | వతుచ్చయవినిషిపృపంక్తమేనాంకమావయత్ [౩౧] ౬న

యా ప్రతిపాద్యతే సృష్టాయాం దాక్రమం ప్రసంగంతే భూర్నవస్య తే
 చాన్వర్త్యక-ఘూఃప (౩౨) వ దాన్వర్త్యకగురూణ్యైవం ద్విలగానివడిత్యప |
 ఇత్యైవం వధి-తేమేరౌసర్వే హంభందసామపి (౩౩) ప్రతివీధిః రిత్యైవ తత్ర
 చ్చందోలగక్రియా | ఏకైకవీధికౌష్ఠాంతాస్సంభూయ ప్రబవేది (౩౪) త
 త్రచ్ఛందోవ్యత్యసంఖ్యాప్రస్తారవిధిమంతగా | ఖండమేరుమమం ప్రా
 హువి-ధింభందోవిచారదాః (౩౫) అథచైక ద్వాన్వర్త్యదిలఘుగురుకాణాయ
 థాక్రమం లగక్రియోక్తవృత్తానామ వాంతరవివేచనం | ఓజిజ్ఞాసంబుధా
 నందమోతవేక్రియతేతరామ్ (౩౬) ఇత్యైకద్వాన్వర్త్యదిలగక్రియావిధిః *
 తాతపాదంజగన్నాథః గురుంపంచనదిశ్వరం | శ్రణమ్య రాజగోపాలరా
 యస్సందళోశోభినమ్ | వృత్తరత్నాకరైః సుక్తంకేదారణమహాత్మనా |
 పూర్ణమేరువిధివత్యైతనంఘ్యైర్బిన్నైతేజాలావ (౩౭) ఏకద్వాన్వర్త్యదిలగ
 క్రియాంకసమసంఖ్యైకైశ్చకౌష్ఠైర్లక్రమాదాన్యామంతిమవీధికాంబ
 రచయేదైకైకకౌష్ఠైర్బిన్నైర్లక్రమాదాన్యామంతిమవీధి కాముజాతస్సంకౌచయే
 త్పాశ్వయోరేవంచేదభమేరురేచమహితస్సాన్వర్త్యగమానస్స (౩౮) |
 (౩౯) ఏక న్యస్సతతదిమద్విగుణియాస్తస్యైశ్చోహన్తస్సన్వైకానైవకానైవ
 రస్తవిలిఖన్భండాంకం సంబంధునైః | ఉద్భవశ్రేణిగతాంకకాద్విగుణయోక
 ర్వీతమేరుక్రియాంభందస్వేకలగాదివత్తజననస్థానంస్విహజ్జాయతే ౩౯
 ఏక ద్వాన్వర్త్యదిలగక్రియాంకసమసంఖ్యైకైశ్చకౌష్ఠైర్లక్రమాదాన్యామంతిమ
 కానధోఽధవరతస్వైకానాంప్రాంలిఖేత్ | సగ్ధానస్మితసరలమృచిక
 దత్సంఖ్యాయతొశిక మేతత్తస్యాన్వర్త్యగపంక్తువాగ్యసగంకాదీన్ద్వి
 గుణాన్న్వర్త్యసేత్ (౪౦) వివరణంబుగక్రియావిధానైర్లక్రమాంబుంబు
 న్దశః సంఖ్యావిజ్ఞాయతే సంఖ్యావర్తనం పథక్పథక్ (౪౦) కింకీంకం
 ఖాగకన్వత్తానిసమ్భూయైకః ఘూనిక | కణహనికన్వత్తానిసమ్భూయద్వి
 ఘూన్యపేరం కపితానివవృత్తా ఏక ద్వాన్వర్త్యదిలగావై | ఇత్యైవంయనకేనా
 పియని ప్రశ్నం కృతాంభవే (౪౧) అముకాముకసంఖ్యైకవృత్తాన్వైకల
 ఘూన్యధాఽదోదన్వంబువృత్తానిసమ్భూయద్విలఘూనివ (౪౨) వృత్తా

నై జావతిదాన్యైః శ్వాద్యదిలగాన్మపి | ఇత్యేవంజయంచ భంపూజామై
గువిత్సన్ | తః [ర'ర]భంపామపిసవేషామేకద్వాదిలగాన్మదే | బంధ
మేతాః శ్వాద్యన్మభాద సోవీదికొవగః ౨౫-యైః జ్ఞాస్తత్త్వైః సంఖ్యాకా
నోక్త్యాం నైః చంబియో విశిన్ | వామసాశ్వాత్సమా రభ్య దత్తవాశ్చై కాస
మావయై ౨౬-౨౭-సవోపరితనాం ఓధీంసవాధోవిదికామపి | ఎకై నైకైన
కొష్టై నమా యన్ సాన్వోయోద్వోయోః ౨౮-ఏకై కవీధి హ్య సైసకొ
ష్టేః ధీ ప్ర భకయేత్ | కల్పితేషుచసవేషామకొష్టేష్వభవిలాక్యతే-౨౯
పూజామిరురిహ శేషవృత్త సంఖ్యాకకౌన్తభృత్ | ఈషితచ్ఛందసః పూ
ర్వమేవం మేరుంప్రకల్పయన్-౩౦-తత్కొష్టేష్వంకవిన్యాసమప్ర నాదే
నకల్పయేత్ | ఆద్యోద్వాదస్థిత శ్రేణ్యాంశరస్యైకంశమాలిఖేత్-౩౧-అనై
సజ్జాయతేవృత్త సవగువాకద్యమిత్యధితదేకంద్విగుణీత్వత్వగ్న్యైకం
చతదదః షీపేత్-౩౨-అనైతూక్తాభందస్య ద్వైవృత్తేతిహిసూచితైతద్వైవృ
జ్జంద్విగుణీకృత్వచతురంకమధ ౩ షీపేత్-౩౩-అత్యుక్తాయాం చ త్వా
రిష్టజ్ఞానిచ్చందసీకచతురంకద్విగుణనాదమేవతదధోన్యసేత్-౩౪-
అనైసాంకైననుక్త్యాయాంచృత్యాన్యస్తావితీస్ఫుటమ్ | ఎవంకై స్థానగుణ్యై
నాఽధోధోగకాన్ ద్విగుణాన్మ్యసేత్-౩౫-తత్తచ్ఛందోజాతవృత్తజాతసం
ఖ్యావిబున్ధ్యతే | అధద్వితీయవీధ్యాద్యక్ స్థానాపూరయేన్యథా-౩౬-మ
ధాగ్గూః భుదసిద్ధ్యంకమాదోద్విగుణయన్ చతుః | ఉచ్చరంస్త్రహితై
కంపతన్త్రైగయన్యసేత్-౩౭-త్రయంచద్విగుణంకృత్వావల్కుల్యాంవృ
దిజానన్యో | తత్తైగమభీజాధపరతగపంచనిషీపేత్-౩౮-పంచసం
ఖ్యాం యేషాద్విధ్యేషాపూరితాశతీ | సద్ధ్యాగ్గూః హిద్వితీయంచత్వ తీ
యచః పంచమ-౩౯-శ్రీశ్చైకబంధుకానీతిగ్విగుణుః శీలిచద్విధా | సానూవ
యోన్మజ్ఞానిస్త్రస్తావిదిమ తతా-౪౦-ఆధాధోకతరేవీధీన్యతీయామా
ద్యకొంగంకచతురంకంద్విగుణితమప్రైతత్తైగమూనయన్-౪౧-సప్తసం
ఖ్యాంద్వితీయచకొష్టేశత్రనివేశయేత్ | సప్తాబ్జో-పిద్విగుణీతస్సాన్వైద్య
దిద్వైత్సత్వమకాశ-౪౨-చతుర్దశత్వసంఖ్యాతుసత్వాత్సగ్గకౌన్తవతికానీం | స

శ్రీమద్భక్తానుభవము

శ్రీమద్భక్తానుభవము

శ్రీమద్భక్తానుభవము

శ్రీమద్భక్తానుభవము

శ్రీమద్భక్తానుభవము

శ్రీమద్భక్తానుభవము

శ్రీమద్భక్తానుభవము

శ్రీమద్భక్తానుభవము

సేషామపీచ్ఛందసాంలగక్రియాద్రప్తవ్యా) ౬ || పూర్వోక్తోద్దిష్టేక్షద్యాదిలగ
క్రియాఖ్యాప్రత్యయాపుచటివ్యవృత్తయైర్దాజ్ఞానోపాయమాహాష్ట్యలగక్రియాంశ
సంహాహారవేత్సంఖ్యాబిమిశ్రితేచ్ఛిష్టాంశవమాహాగస్సైకావాజనయేదిమామితి ||
లగక్రియాయాంయేఅంశావప్నన్న సైషాంసంహాహేనముదయేవిమిశ్రితేపిండి
శ్చతేనతిలస్సైకాశ్చందసిజయంసివృత్తాన్నిసంతీతిసంఖ్యాజ్ఞాతాభివేత్ - ఉపాంతర
మాహాఅధవాఉద్దిష్టాప్యేప్రత్యయవత్కమానానాచుంకానాంసంఖ్యానాంసమాహ
రఃసమాహఃసైకఃపితృజ్ఞావత్సేవితేనాంతేనసహితవృత్తానిసంతీతిజ్ఞానాంసంలగక్రి
యావిధానంశ్చత్తద్రప్తయంతంపితృజ్ఞావతంఉచితత్వంఉంచత్వజ్ఞావతంత
మహాదతేత్వజ్ఞావతంతదహుజ్ఞానఃశత్వజ్ఞావతంతతతఉచితవంఉంచత్వజ్ఞావతంత
తఉచితవంపితృజ్ఞావతంతవకరాశీరుర్యాత్ - తతాద్వాత్రింశత్సంఖ్యాభవతి - త
తాజ్ఞాయతేనుప్రతిష్ఠాభ్యేచ్ఛందసిద్వాత్రింశద్వైతానిసంతీతిఅధవావితిస్సైకాశ్చం
దసిద్వైవృత్తయైవత్కమానావామత్కరాజాంఅథస్తాత్వంచసన్ధానైఉద్దిష్టాప్యేనవి
ధానససాపితానాంపితృజ్ఞావతద్విత్వజ్ఞావతవత్సన్ధావకాప్తత్వజ్ఞావతమదశ
త్వజ్ఞావకానాంఅంకానాంసమూహికారేనలిఖిత ౩౧ త్రింశత్సంఖ్యాభవతి - పు
నస్తస్యాంపితృజ్ఞావతేనతేనవిదంతేనసహితాయాంశత్వాంవాత్రింశత్సంఖ్యా
భవతి - తయాజ్ఞాయతేనుప్రతిష్ఠాభ్యేచ్ఛందసిద్వాత్రింశద్వైతానిసంతీతి - యగ్యపి
ప్రస్తారాదసిజయంతివృత్తానిసంతీతిజ్ఞాతుంశక్యతే - తథాపితస్సదయముపాయాల
ఘురితిసుకరతయా క్తంపవమన్యేచ్ఛపిచ్ఛందస్సవృత్తయైర్దాజ్ఞానాన్య (గాగ్యోక్తి

లగక్రియా || ౬ || * ఇతి లగక్రియా * లగక్రియా

భిత్తస్సంఖ్యాంవదేతి | రాజగోపాలరామకౌజీయారాచంద్రశాకరమ్ || ౨౪ || ౬ ||
* ఇత్యేకద్వాదిలగక్రియావాన్ శరణిణాయవిధిః * అధవ - ఖ్యానమాహ || లగక్రి
యాజ్ఞానోపాయతి || లగక్రియాయాంయేఅజ్ఞాసంఖ్యాఃతేషాంసన్దోహేనమాహావిమి
శ్రితేపిండిశ్చతేనతేనసంఖ్యాభివేత్జ్ఞాతాస్మాత్ - ఏవంలగక్రియాంశ
సంహాహారవేత్సంఖ్యాబిమిశ్రితేచ్ఛిష్టాంశవమాహాగస్సైకావాజనయేదిమామితి ||
యంశతమాహా - ఉద్దిష్టా - రసమాహరభిఉద్దిష్టవృత్తస్వంఘుగురురేఖాన్యాయేన

శబ్దేతమిత్యాకాంతాయమాహుః సంత్యైవద్విగుజ్జేకానానద్భిరధ్యాప్రకీర్తిత
 ఇతి|| పూర్వోక్తసంప్రేయద్విగుజావేకానావితత్వజ్ఞాపకేన ఏకేనాంకేనజితాచన
 తీతధ్యాత్మేత్రం ప్రకీర్తితః ఉక్త-ఏతిదుక్తంభవతి-సుప్రతిష్ఠాచ్ఛందసిద్ధాత్రిం
 శద్వృత్తానిసంతతం సంఖ్యానాఖ్యేనప్రత్యయేనజ్ఞాతా- నైవసంఖ్యాయదాద్విగుజీ
 కృతాభవతితదాచతుష్షురస్థిసంఖ్యాభవతిపునస్సంఖ్యావితనత్యా జితాత్రిం
 షిభవతి-తదజ్ఞాయితేసుప్రతిష్ఠాశందావృత్తానాం ప్రస్తారే ఆయామతఃత్రిం
 ష్ట్యంగులప్రమాణం యేత్రమపేక్షితమిత- చివారతసుపంచాంగుల ప్రమాణంభవ
 తీత్యర్థః సద్ధం- ఏకస్మిన్పాదేవతమానానాంపంచానామక్షరాణాంవిన్యాసభావ
 తవితఆయామస్యపుర్యాప్రత్యాత్ - ఏవమన్యవ్యపిచ్ఛందసుప్రస్తారయే నై
 త్తజ్ఞాతవ్యా || ౭౪ || సమకుతస్తత్సంఖ్యా పేక్షయా యేత్రవై గుణ్యామిత్యత ఆ
 హుః వృత్తస్యాంగులికీవ్యాప్తిరద గ కుర్యాత్తథాంగులమితివృత్తస్యవృత్తాద్భ
 వాదకశ్యపికస్యత్రంగులికీతంగులిప్రమాణంవ్యాప్తివ్యా వసంప్రస్తారాయవ్యా
 ప్తయేత్రంభవతి-తథాఅద్యవృత్తస్యాధస్తాదపితంగుల- ఆ గులివరిమితం యేత్రం
 కుర్యాత్- ఏతదుక్తంభవతి మద్ధ్యాచ్ఛందసి ప్రస్తీర్యమాజేవృత్తాద్భవాత్- వ్యాసీయ
 త్వేనవివిఖ్యమానైఖాః ఆయామతః ఏకాంగులిప్రమాణాః కుర్యాత్ - తత్తదభావగ
 లంగులివరిమాణయేత్రం ఆయామతః అంతరాశంచకుర్యాత్- పూర్వంవృత్తాదుర
 గైఖాః ఉత్పాదంగులివరిమితాంతరాశయేత్రంతతావృత్తయేత్రంతరాసు అంతరా
 శయేత్ర- ఇత్యేవం ఆసర్వేషువృత్తాత్ కుర్యాత్ - ఏవంక్రతేమద్ధ్యాచ్ఛందసి
 అష్టాశృతయేత్రాణిసప్తలంతరాశయేత్రాణిభవంతీత్యేతత ఆయామతః పంచ
 దశాంగులివరిమితం యేత్రమపేక్షితమ్- విస్తారతస్తులక్షరసంఖ్యాయాత్యంగులవేచరి

ఇతి సంఖ్యానమ* సంఖ్యైవద్విగుజ్జేకానాన
 ద్భిరధ్యాప్రకీర్తితః || ౭౪ || వృత్తస్యాంగులికీం

శ్లోకద్విగుజ్జేకానానద్భిరధ్యాప్రకీర్తితఇతి|| సంఖ్యానం తెవృత్తాన్యతేతి సంఖ్యా
 ప్రస్తారభూమిః సైవద్విగుజాకతః క్వావేకానాచ కాయా - సావేకానాప్రస్తారభూ
 మిః అథాప్రకీర్తితః - ప్రస్తారభూమయోయద్వ్యపైతహితదంతరాశేనప్రాధ్య
 భూమిః ఇత్యర్థః - తత్తల్లనంచరస్పరమనమైశ్చ సాధకమ్ || ౭౪ || వృత్తస్యాంగులికిం

మితమేతే త్రం-వివరణశలివంచదశాంగులీఖిఃవిషయమంతంగులీమనగితానువచ
 చత్వారిశరగదంగులానిభవంతి- వివంఘుహంత రెపవిజ్ఞేయమిత్ర గాగ్ధ్యః॥ అథా
 ధ్వయోగప్రత్యయమాహ॥ సంఖ్యే వేతి॥ అస్యచ్చండసామృతభేదాన్ ప్రస్తీర్య
 మాజాకాయసంగుల ప్రాచీనమానెనఅద్ధ్వనాసంయుజ్యతఇతిప్రశ్నస్య ఉత్తరా
 భిధానంఅద్ధ్వయోగప్రత్యయసాధ్యమ్-అంతరంచాంగులీఖిమాణశమితమిత్ర
 ష్టవ్యం-తత్రాయముపాయః-వృత్తభేదసంఖ్యేవప్రస్థితజావకొనాచనతీతితత్వం
 ద్వాప్రత్యయేవ్యాప్యస్యప్రాచీనాధ్వనఃప్రమాణభూతాఅంగులిశంఖ్యా ఇత్యేవంస
 ద్భిః ప్రతితితాఽద్ధావ-తద్యథా-ఉక్తాయాభేదసంఖ్యాద్యే అద్విగుణావతర
 న్రంఏకొనాతిత్రైతితస్మాదుక్తాయాభేదప్రస్తారవ్యాప్యప్రాప్తద్ధ్వనఃత్యంసంబం
 ప్రాచీనమానవ-అత్మైతాయాభేదసంఖ్యావతర న్రైతిగుణాప్యై రావకొనాన
 రి-తతస్మాదీత్యుక్తాయానప్రాంగుళీఽద్ధా-మధ్యాపాయాభేదసంఖ్యాఅష్టరద్వి
 గుణాబాదం౬శఏకొనాచనదశ౧౫తస్మాదత్ర వంచదశాంగుళీద్ధా-ఎకభూతి
 రెవ్యపిచ్చ దమ్యజ్ఞేయమ్ కీంచవృత్తాక్షరసంఖ్యేవద్విగుణా ఏకొనాచనతీతత్ర
 ష్టేదవ్యాప్యస్యతిర్యగద్ధ్వనఃప్రమాణాయభవతి-తద్యథా-ఉక్తాయాః ప్రతిపాద

వ్యాప్తిమధమయా తదాఽద్ధులమ్ ॥

వ్యాప్తిమధమయాతదాంగుళిమిత్రఅథతిర్యగధ్వకధనానంతరంవృత్తవ్యవస్థాసే
 గురోలకానాన్చుంతరాత్రెతంగులికీంవ్యాప్తింఅంగులివ్యాప్యమాస్యభూమింఅమేశనా
 ధా-కుర్యాన్-తదాఽద్ధులంతదాకీం అంగులినామయోక్త్యాధోరూపాఽద్ధ్వభే
 దః-అద్ధివృత్తద్విగుణశ్చైకొనఇత్యధః(వృసింహియం॥ సంఖ్యే వేతి॥గురుమాం
 ఉంత్రమావాలిఖితాంగులిమానతః॥ తావన్నాత్రంచాంతరాశంహిత్యాన్య౧పంక్షి
 మాఽభ్యే (౫౧) శేషాన్పంక్షీకాన్త్రైవమంతరాశంప్రకల్పయేత్॥ అమ్యంతమే
 వంప్రత్యేతేసత్కష్టపంక్తయః (౫౩) భవంతిచాంతరాశానిమధ్యాయాంఋరి
 నిసంఖ్యయా । మిళితామృగ్య౧కృత్యభూమయోఽభ్యేతితాన్ప్రతాః (౫౪) త
 త్తచ్ఛండోజాతవృత్తసంఖ్యాద్విగుణీతాయతి । ఏకొనాభూమయఇతిప్రాక్తాన్
 ప్రస్తారకమాణి (౫౫) ఉచనంహరతి । ప్రస్తారోనప్తమద్విష్టమేకద్యాన్యతి
 లగక్రీయా । సంఖ్యాతథాభ్యయోగశ్చప్రత్యయాష్టదుదీర్ఘాఃఇతి ॥ స్ఫుష్టమే

మక్షరసంఖ్యా ౧ వికాద్విగుణాద్యైవికానా ౧ వికా-తస్మాదుక్తాయా ఏకాంగులః
 లక్ష్యగద్వా - అత్యుక్తాయాఅక్షరసంఖ్యాఅద్వైద్విగుణాచతస్రఃరవిఃసాతస్రః
 ౩ తస్మాదత్ర త్యగ్గులపిర్ల్యగద్వా - వివముత్రత్రా పిర్రచ్చువ్యమ్-తథాఅర్వా
 దివ్యపైవమేవాభ్యుదాగః-తదేవమన్తన్మ ధ్యామేలస్తైశ్లోకాః-తథావ పూర్వో
 క్తంషట్టింశదధికంశతమానస్తుబానాంశ్లోకానామన్యగ్రంధగన్యప్ర మానంసద్ధి
 భవతి-తథాహి-ప్రధమేద్వాయామేవాతాతక్షరసంఖ్యాసప్రదశోలనిస్తరి౧౭
 శతాని-ద్వితీయైస్త్రినప్రత్యధికసహ ౧౦౭౩ ప్రంత్యతీయైస్త్రినతావ ౦౧౩౪త
 రచతుశ్శతాధికసహ ౧౦౮౩-త్రయ-చతుశ్శేచతుఃపంచాశదశిక్షతే౧౪౮
 పంచమనవోత్తరపట్టతా౧౦౯౧-షష్ఠేతద్ధాయే అక్షరసంఖ్యాపట్వంచాశదధిక
 ద్విశతే౧౧౬౧మూర్ఖయద్విపంచాశదుత్తలి శతాధికచతుస్సహ ౧౩౧౨ ప్రా
 జ్ఞి-తథాచద్వాత్రింశదక్షరాణాంశ్లోకావాంషట్టింశదధికః ౧౩౬ తంసమవాది
 ఇతి-శ్లోశ్లోశ్లోశ్లోవిద్వద్బాన్యన్యత్తరత్నాకరసృజ్యాఖ్యాగ్రంథంజ్ఞానదీవాభిధా
 నం| చ్యుతస్వానాగాగ్య-గోవాలుశ్చస్త్రాధ్యాయంవ్యాకరణ్మష్టమేవ -
 శ్లోశ్లోశ్లోశ్లో||౧||౨||పూర్వోక్తాష్టద్విధయఃపుత్రసద్భావేయత్తాశ్రమముత్ర
 మాజానీతిబ్రువన్నపసంహరతి||శ్లో ప్రస్తారోనప్రముద్దిప్తమేకద్వాద్యదిలగక్రీయా
 సంఖ్యానమద్ధివియాగశ్చపడతేత్రత్యయామతాఇతి| అయంశ్లోకఃప్రపిప్రఃపూ
 వోక్తైవికాధానైరస్యాధాన్యపరజ్ఞానాత్షట్టింశదధికశతగ్రంథాధికత్వాచ్చ
 పూర్వేత్యాఖ్యాత్యధికవ్యాఖ్యాతత్వాచ్చ-అధాస్తావదయం. వితేపూర్వోక్తాఃష

౧||*ఇత్యర్థయోగః*ప్రస్తారోనప్రముద్దిప్తమేకద్వాద్య

దిలగక్రీయా| సంఖ్యానమధ్యయోగశ్చపడతే

క్రీచరిక్రీతికామేనవృత్తతత్వాణావోమయా | కృతసోయంహరేభూయన్తు
 దక్షీరాక్కుధియథా(౧౬) ఇతిక్రీరామానందపూజ్యపాదశిష్యక్రీన్సంహారావ
 తవిరలితేవృత్తతత్వాణావసహఖ్యానవృత్తతత్వాకరణోకరూపవ్యాఖ్యానపట్ట
 త్యయనిపఃణా నామషష్ఠోద్ధయఃశ్లోశ్లోశ్లో||౧||*ఇత్యర్థయోగః*ధిః*
 ప్రస్తారఇతి||పూర్వోక్తఃప్రస్తారపట్టదిప్తైకద్వాదిలగక్రీయాసంఖ్యాసార్థయో

ఓ-విధయః ప్రస్తారాదయః ప్రత్యయాః ప్రమాణానిమతాః సమ్మతాః పింగళాదీనా
మాచార్యాణామితి || ౯ || ఇతి శ్రీ మతాకవిశామలనశ్రీ నాథనవరచితాయాం ధీ
శోధనీ సమాఖ్యా యాం వృత్తతాకరవ్యాఖ్యా యాం షష్ఠాంధ్యాయః * * * * *

ప్రత్యయా మతాః || ౯ || * * * * * ఇతి శ్రీ కేదారాంత
ర్వాణికృతే వృత్తతాకరే షష్ఠాంధ్యాయః * * * * *

గాఖ్యానతేన దసి ప్రత్యయాః విధయః మతాః శాస్త్రకారాణామవిమతాః ఇతి || ౯ || * * * * *
మోక్షమిష్టియమాకనోతియజలం వృద్ధిం రవిహిమృతం సోమాయుగపరదేశదూ
రగమనంతవ్యోమశూన్యాస్వరం | జన్మస్మిన్మృదుజమతినోతి సతతః శోభనోజ్జ్వలశోని
మహాలనో నాకశ్చిరజీవితం ఫలమితి ప్రాకం గణానం క్రమాత్ ఘోరిధవా || మో
క్షమిష్టిగురుశ్శిష్యయం వితమతే భగ్నపూర్వగుశ్చం ద్రమాః కీర్తికం దూఢ్యదయం
శయగ్రధమలోన స్సన్వితైర్వాయుస్థిలిః | వాయుస్సంధ్యం గురువిదేశగమనం శూ
న్యం సభాస్తోత్రలూరిం గ్నిమిథ్యలఘుమృతం దినమణిమధ్యగురుజాకారు
జహ్మజ్జయద్వా || మధ్యాహ్నాద్యఖిలార్థగాజసభమాహుర్యాని బద్ధమాదేవాస్సీతరు
గవ్యదేశగమనప్రఖ్యాతకీర్తిశ్శిష్యయః | మధ్యాహ్నాద్యఖిలసంసారతయనావహ్నయపు
రామోచ్చిదివోపృథ్వాదౌ మృతిశూన్యతా త్ర మసమృద్ధ్యా యాం పితేతస్య ఘోరయస్తు
ప్రయుక్తైశ్చ కుశలాలావిశేషశబ్దాన్యథావద్యవిహారకాలసంతమాప్నోతి జయం శు
రత్రానాగ్యోగబద్ధమృతిచాపతకబై ఘోరం దశ్శాస్త్రమిదం పురాత్రణయనాల్లభే
గుహాసంద్యతస్తస్తాత్ప్రౌఢససత్కమారకమునిస్తస్మిన్ పురాణాంగురుః | తస్మా
ద్దేవశతిస్తతస్సంసరితస్తస్మాద్గురుస్సపింగళస్తచ్చిష్టే బహుభిమహాత్మభిరథో
భూజాప్రతిష్ఠాపితా ఘోనం శేషభూతాశ్శవస్యప్రకటగుణగతైశ్చ సద్ధాంత
వేదావిద్యాస్వర్వకనామావిమలతరమతివోదతత్త్వార్థబోధి | శ్రీకేదారప్రసన్నమా
నుశ్చేవ చరణయగారాధనైకాగ్రచిత్తశ్చందనైరాభిరామం ప్రవిరచితమిదం వృత్తర
త్నాకరఖిత్ ఘోరితి శ్రీ నాథాయ నమః సర్వహితవిరచితే మణినిధి సమాఖ్యానైవృత్తర
త్నాకరవ్యాఖ్యానే షష్ఠాంధ్యాయః * * * * *

